

SWILBUR
SMITH

BEN
OIL

BENCİL

Wilbur Smith

(When the Lion Feeds)

Birinci Baskı : 1964

İkinci Baskı : 1985

Üçüncü Baskı : 1997

Altın Kitaplar Yayınevi

Çeviren :

Gülten Suveren

Düzenleme:

Ayhan Hocha

Epub ve Mobi Düzenleme :

emrah40

www.eskikitaplarim.com

BİRİNCİ BÖLÜM

NATAL

Sülün tepenin yanından havalanırken kanatları bir an otların ucuna degecek gibi oldu. Doruğa erişince kanatlarını indirerek gizlendi kuş. İki çocukla bir köpek vadiden beri onu izliyorlardı. Dili ağzının yanından sarkan köpek öndeydi. İkizler onun arkasında omuz omuza koşuyorlardı. Afrika güneşi gökyüzünde epey alçalmakla birlikte, boğucu sıcak hâlâ sürdüğünden, çocukların haki gömlekleri terden ıslanmıştı. Kuşun kokusunu alarak birden titredi köpek. Bir an havayı içine çekip yine koşmaya başladı. İkizler de onun ardından gittiler. Tepe bir hayli dik olduğu için iki erkek çocuk da soluk soluğaydı.

Sean kardeşine, «Yana çekil,» diye bağırdı.

«Bana engel oluyorsun.» Garrick itaatte istenileni yaptı. Kardeşi Sean, andan on santim uzun ve dokuz kilo ağırdı. Bu durum da, ona emretme hakkını veriyordu tabii. Sean yine köpeğe baktı. «Haydi, Tinker Bul onu oğlum!» Tinker kuyruğunu sallayarak emri anladığını belirtti. Fakat yine de burnunu yerden ayırmadı. İkizler onu izlerlerken, ellerindeki fırlatma sopalarını kaldırmışlardı. Soluklarını kontrol etmeye çalışarak sessiz sedasız gidiyorlardı. Köpek otların arasına büzülmüş olan kuşu bularak zıpladı ve ilk kez havladı. Kuş telâşla kanat çırparak otların arasından havalandı.

Sean elindeki küçük sopayı savurdu. »Kerrie' adı verilen sopa, kuşun yanından hızla geçti. Sülün hemen kanat çırparak sopadan uzaklaştı. O sırada Garrick sopasını fırlattı. Kerrie havalanıp dönerek gitti ve sülünün tumbul kahverengi vücuduna çarptı. Kuş tüyleri etrafa

saçılırken yere düştü. Üçü de sülünün peşinden gittiler. Kanadı kırılmış kuş telâşla otların arasından kaçmaya çalışırken, heyecanla bağışıyorlardı. Sean sülünü yakalayıp boynunu kırdı ve gülerek elinde tutup Garrick'in yanına erişmesini bekledi.

«Doğrusu, buna tam isabet denir, Garry!»

Tinker kuşu koklamak için atladı, Sean da köpeğin burnunu sülüne değdirebilmesi için eğildi. Tinker kuşu koklayıp ağzına almaya kalktıysa da, Sean köpeğin başını itip kuşu kardeşine attı. Garrick bunu da belindeki öteki sülünlerin yanına astı. Sonra, «Arada ne kadar uzaklık vardı dersin?» diye sordu. «On beş metre mi?»

Sean fikrini açıkladı. «O kadar sanmam.

Dokuz metre kadardı galiba.»

«Bence en az on beş metreydi. Bugün kuşları senden çok daha uzaktan vurdum.» Basan Garrick'e cesaret vermişti.

Sean'un yüzündeki gülüş silindi. «Öyle mi?» Garrick, «Öyle,» diye karşılık verdi. Sean ikide bir düşüp gözlerine giren, si, vah, yumuşak saçlarını geriye itti. «Ya ırmağın oradaki kuşa ne dersin? O bundan iki misli ötedeydi.

Bu kez Garrick, «Öyle mi?» dedi.

Sean haşınlaştı. «Evet.»

«O kadar iyi avcıysan bunu nasıl kaçırdın ha? İlk atışı sen yapmıştın. Neden isabet ettiremedin ha?» Sean'un zaten kızarmış olan yüzü daha da koyulaştı. Garrick, birden çok ileri gittiğini anladı. Bir adım geriledi.

Sean çıkıştı. «İddiaya girer misin?» Garrick kardeşinin nesine iddiaya gireceğini anlayamamıştı. Fakat eski tecrübelerinden durumu biliyordu.

Konu ne olursa olsun bir tek kavgayla:

halledilecekti. Garrick'in Sean'la tuttuğu iddiaları kazanması da enderdi.

«Vakit çok geç oldu. Eve dönmeliyiz. Akşam yemeğine geç kalırsak babamdan dayak yeriz.» Sean durakladıysa da, Garrick gidip

Kerrie'sini aldıktan sonra evin yolunu tuttu. Sean arkasından koşup ona yetişti ve geçti. Sean daima başta giderdi. Hem daha önceleri sopa atmaktaki üstünlüğünü de kesinlikle kanıtlamış olduğundan artık kardeşini bağışlamaya da hazırды. Omzunun üstünden seslendi. «Çingene'nin yavrusu ne renk olacak dersin?» Garrick bu barış önerisini içi rahatlayarak kabul etti. Önemli buldukları konulardan dostça söz ettiler. Hâlâ koşuyorlardı. Irmağın kıyısında gölgeli bir yerde oturup vurdukları sülünlerden birkaçını kızartarak yemiş ve bir saat dinlenmişlerdi. Bunun dışında bütün gün koşmakla geçmişti.

Yüksek otlarla kaplı topraklarda tepeleri aşılıyor, vadilerden geçiyorlardı. Etraflarındaki otlar rüzgârda sallanıyordu. Bellerine kadar gelen yumuşak, kuru otlar başak rengindeydi. Arkalarında otlar göz alabildiğine uzanıyordu.

İleride de Tulega Irmağı ve Tulega düzlüğü vardı. Irmağın gerisinde, kuzeye doğru Zulu toprakları bulunuyordu.

Irmak onların sınıırıydı. Aşağıdaki düzlük toprakların iki mil ilerisinde de Theunis Çiftliği vardı. Hollanda stili sivri damlı ev pek büyüktü. Küçük parkurda atlar dolaşıyordu. At çoktu, çünkü ikizlerin babası zengin bir adamdı.

Hizmetkârlar bölümünden yükselen dumanlar havayı mavimsi bir renge boyuyordu. Anlaşılan yemek pişirilmekteydi orada. Uzaktan birinin odun kırdığını da duydular. Sean kenarı dik hendeğe erişince otların üstüne oturdu. Çıplak, pis ayaklarından birini tutup kucağına dayadı. Tabanında o gün batan bir diken çıkardığı delik vardı ve içi toprakla dolmuştu şimdi. Garrick de yanına çöktü. Garrick memnun memnun, «Annem üstüne tentürdiyot sürünce canın çok yanacak,» dedi. «Toprakları çıkarmak için annemin bir iğne kullanması gerekecek. O zaman bağıracağına iddiaya girerim.. Hem ciyak ciyak bağıracaksın!» Sean ona aldırmadı. Bir ot kopararak yaranın içine soktu. Kardeşi ilgiyle seyrediyordu. Birbirine bu kadar benzemeyen ikiz az bulunurdu.

Sean daha şimdiden erkekleşmeye başlamıştı. Omuzları kalınlaşıyor, çocukluğa özgü yağların içinde sert kaslar Deliriyordu. Renkleri de çok canlıydı. Saçları simsiyahtı ve cildi güneşten iyice esmerleşmişti.

Gözleri de bir dağ gölünün üstünde beliren bulut gibi çok koyu maviydi.

İnce olan Garrick'in el ve ayak bilekleri bir kızinkiler gibi zarifti. Saçı açık kahverengi, yüzü çilliydi. Rahat vermeyen saman nezlesi yüzünden burnu ve soluk mavi gözlerin kenarları daima kırmızıydı. Sean'un ameliyatından sıkılmaya başladığı için uzanıp Tinker'in uzun kulaklarından birini okşadı. Sonra başını kaldırarak yamaca bir göz attı. Oturdukları yerden biraz aşağıda bodur ağaçlarla kaplı küçük bir yar vardı. Çocuk heyecanla soluğunu tuttu. «Sean... oraya, ağaçların oraya bak!» Coşkudan sesi titriyordu.

Sean irkilerek başını kaldırıp baktı. «Ne var?» Sonra o da durumu anladı.

Bir yaban koçu usul usul gizlendiği bodur ağaçların arasından çıkıyordu. İri koçun rengi yaşlılıktan koyulmuştu. Sağrısındaki benekler tebeşir işaretleri gibi belirsizleşmişti. Kulaklarını kaldırmış, sarmal boynuzlarını dimdik tutan yaratık bir midilli kadar büyüktü. Ama zarif hareketlerle ilerleyerek açığa çıktı. Durup başını iki yana çevirerek tehlike olup olmadığına baktı. Sonra koşarak tepeden inip başka bir yara gizlendi. Koç gözden kaybolana dek ses çıkarmayan ikizler birden bağırmaya başladılar. «Onu gördün mü... O boynuzları gördün mü?» «Eve çok yakınmış... Onun burada olduğunun farkına bile varmadık.» Heyecanla konuşarak ayağa fırladılar. Onların coşkusu Tinker'e de geçti.

Havlayarak çocukların etrafında dönmeye başladı. Sean birden kendisini topladı, sesini daha fazla yükselterek kontrolü ele geçirdi. «Bana kalırsa hayvan her gün gidip o yara gizleniyor. Geceleri ortaya çıkıyor. Haydi, gidip bir bakalım.» Sean önden koşarak bayırdan indi.

Bodur ağaçlar, orada karanlık, serin küçük bir mağara oluşturmuşlardı. Yerdeki otlar hayvanın ayakları altında ezilmişti. Daha geride, yattığı yerde de vücudunun izi kalmıştı. Sean eğilerek yaprakların arasından kırçillı birkaç kıl çekti. «Onu nasıl yakalayacağız?» Garrick hevesle, «Bir çukur kazar ve içine uçları sivri sopalar dikeriz,» diye atıldı.

«Çukuru kim kazacak? Sen mi?» «Sen de yardım edebilirsin.»

Sean dudak büktü. «Bunun çok büyük bir çukur olması gerek.» İkisi de bir tuzak hazırlamak için fazla toprak kazıp çok çalışmak gerektiğini düşünerek sustular. Hiçbiri bir daha bunu teklif etmedi.

Sean mırıldandı. «Kasabadaki çocukları toplar ve kerrie'lerle saldırabiliriz.» «Onlarla şimdiye dek kaç defa ava çıktık. Belki yüzlerce kez ama değil bir yaban koçu, bir duiker bile vuramadık.» Biraz durakladıktan sonra devam etti. «Hem o yaban koçunun? Frank Van Essen'e yaptıklarını anımsamıyor musun? Hayvan boynuzlarıyla vurduktan sonra Frank'ın barsaklarını karnındaki deliğe sokmaları gerekti.» Sean, «Korkuyor musun?» diye sordu.

Garrick öfkeleni. «Korkmuyorum!» Sonra sesi yumuşadı. «Aman, hava kararıyor. Koşsak iyi ederiz!»

Vadiye indiler.

Sean karanlıkta yatarak grimsi dikdörtgen gibi duran pencereye baktı. Ay çıkmıştı. Bir türlü uyuyamıyordu.

Durmadan o yabancı koçu düşünüyordu. Annesiyle babasının kapının önünden geçtiklerini duydu. Üvey annesi bir şey söyleyince babası kahkaha attı. Waite Courteney'in kahkahası uzaktan yankılanan gökgürültüsünü andırıyordu.

Sean onların yatak odası kapısının kapandığını duyunca doğrulup oturdu. «Garry,» dedi ama cevap çıkmadı.

«Garry,» Bir botunu alarak fırlattı. Bunu bir homurtu izledi. «Garry,» «Ne istiyorsun?» Garrick'in sesi uykulu ve öfkeliydi.

«Düşündüm de... Yarın cuma.»

«Yani?»

«Annemle babam kasabaya ineceklerdir. Bütün gün evden uzakta olacaklar. Çiftelyi alıp gider ve ihtiyar inkonka'yı vururuz.» Garrick'in karyolası telâşla gıcırdadı. «Sen çıldırmışsın.» Çocuğun sesinden endişesi belliydi. «Babam bizi o çiftelye yakalarsa canımıza okur.» Bunu söylerken kardeşini kandırmak için çok daha güçlü bir neden bulması gerektiğini anladı. Sean cezalandırılmamak için elinden geleni yapıyordu. Fakat bir yaban koçunu vurmaya kalkmak babasının dayağına değerdı. Garrick hareketsiz yatarak söyleyecek söz aradı.

«Zaten babam mermileri kilitliyor.» Bu iyi bir özürdü ama Sean karşı koydu. «Babamın unuttuğı iki mermi var. Yemek odasındaki büyük vazoun içinde duruyor. Bir aydır oradalar.» Garrick terliyordu. O anda kırbacın kaba etlerine indiğini ve babasının sekiz, dokuz, on diye saydığını duyar gibiydi. «Ne olur Sean, başka bir şey düşünelim...» Karşı taraftaki yatakta yatan Sean, başını yastıklara gömdü. Karar verilmişti.

Waite Courteney karısını arabanın önüne oturttu. Kolunu sevgiyle okşadıktan sonra dönerek sürücü yerine gitti. Durup atları da sevdi ve şapkasını kabak kafasına geçirdi. İri yarı bir adamdı ve yerine otururken arabanın önü göçer gibi eğildi. Dizginleri eline aldıktan sonra dönerek verandada duran ikizlere baktı. Kemerli burnu hafifçe bükülmüş, gözleri güler gibi parlıyordu. «Annenizle birkaç saat evden uzak kaldığımız sırada siz, küçük beyler, başınızı belâya sokmazsanız çok memnun olurum.»

İki çocuk bir ağızdan konuştular. «Tamam, baba.»

«Sean, yine içinden o büyük mavi sakız ağacına tırmanmak gelirse bu duygunla savaşmalısın oğlum.»

«Peki, baba.»

«Garrick, barut yapma deneylerine de girişmeyelim artık.»

«Evet, baba.»

«Hem o kadar masum durmayın. İşte bu ödümü patlatıyor!» Waite kamçısıyla hayvanlara hafifçe dokundu, araba Ladyburg'a doğru yola çıktı.

Sean dürüst bir tavırla, «Çifteyi almamız konusunda bir şey söylemedi,» diye fısıldadı. «Git ortada hizmetçi, uşak olup olmadığına bak. Bizi görürlerse telâşlanırlar. Ondan sonra yatak odası penceresinin altına gel. Silâhı sana vereceğim.» Sean'la Garrick büyük hendeğe gelene dek tartıştılar. Sean çifteyi bir omzuna takıp dipçiği de iki eliyle yakalamıştı. «Fikir benimdi değil mi?» Garrick, «Fakat inkonka'yı önce ben gördüm,» diye itiraz etti.

Yine cesaretlenmişti. Evle arasındaki uzaklık arttıkça cezalandırılma korkusu da hafifliyordu.

Sean çıkıştı. «Bunun önemi yok. Çifteyi ben düşündüm. Onun için ben ateş edeceğim.» Garrick, «Nasıl oluyor da daima sen eğleniyorsun?» diye sorunca Sean çok kızdı.

«İrmağın kıyısında şahinin yuvasını bulunca ağaca senin tırmanmana izin verdim, değil mi? O yavru duikar'ı bulduğun zaman onu beslemene ses etmedim.» «Pekâlâ. Inkonko'yı da ilk ben gördüm. Neden ona ateş etmeme izin vermiyorsun?» Sean bu inatçılık karşısında sustu. Ama çifteyi daha da sıkı tuttu. Garrick tartışmayı kazanabilmek için silâhı onun elinden almak zorundaydı. Bunu bildiği için de somurtmaya başladı. Sean hendeğin dibindeki ağaçların arasında durarak omzunun üstünden kardeşine baktı. «Yardım edecek misin...

Yoksa bu işi tek başıma mı yapmalıyım?» Garrick yere bakarak bir dal parçasını tekmeledi.

«Ne yapmamı istiyorsun?»

«Burada kal ve ağır ağır bine kadar say. Ben bayıra tırmanıp inkonka'nın dün geçtiği yerde bekleyeceğim. Bine kadar sayınca yukarıya çık. Yarı yoldayken bağırmaya başla. inkonka dünkü gibi fırlayıp koşacaktır. Tamam mı?» Garrick istemeye istemeye başını salladı. «Tinker'in zincirini getirdin mi?» Garrick zinciri cebinden çıkarınca köpek geriledi. Ama Sean onu tasmaından yakaladı ve Garrick de zinciri taktı. Köpek kulaklarını aşağı indirmiş sitemle çocuğu süzüyordu.

«Sakın, köpeği bırakma. İhtiyar inkonka onun karnını deşer. Haydi, saymaya başla.» Sean bayıra doğru yürüdü.

Kısa süre sonra da yaban koçunun bir gün önce saklandığı yerin epey yukarısına çıkarak büyük ve düz bir kayanın arkasına çömeldi. Çifteyi kayaya dayadı. Namluyu ağaçlara doğru çevirdi. O anda yaban koçunun koşarak kendisine doğru geldiğini hayâl ederek heyecanlandı. Kendi kendine, «Hayvan pek hızlı koşmayacaktır,» dedi. «Omuzlarına nişan alacağım.» Gömlek cebinden çıkardığı iki iri mermiyi silâha yerleştirip namlulara sürdü. Tüfek horozlarını çekmek için iki elinin bütün gücünü kullanması gerekmişti. Sonra sabırsızlıkla alnındaki saçı geri itti. Terden ıslanmış saç yapışıp kaldı ve gözlerine inmedi. Dakikalar geçiyordu.

‘Garry ne yapıyor?’ diye düşündü. ‘Bazen ne kadar budala oluyor!’ Ona cevap verir gibi kardeşinin bağırdığını duydu. Aşağıdan gelen ve ağaçların boğduğu ses hafifti. Tinker de bir kez hevessiz hevessiz havladı. Zincirden hoşlanmayan köpek de somurtuyordu anlaşılın. Sean parmağı tetikte bekledi. Bodur ağaçların oraya bakıyordu. Garrick tekrar haykırdı ve yaban koçu ağaçların arasından fırladı.

Burnunu havaya kaldırmış, boynuzlarını geriye doğru yatırmış olan hayvan birden ortaya çıktı. Sean nişan alarak sol namluyu boşalttı . Çiftenin tepmesiyle de dengesini kaybetti.

Yanan barutun dumanı yüzüne geldi. Elinde silâhla güçlkle ayağa kalkabilirdi. Yaban koçu otların içine serilmişti ve kuzu gibi meleyip çırpınarak öldü.

Sean, «Onu vurdum!» diye haykırdı. «İlk kurşunla vurdum! Garry, Garry! Onu öldürdüm!» Tinker zincirinden tutan Garry’i ardı sıra sürükleyerek ortaya çıktı. Sean da hâlâ haykırarak onlara doğru koştu. Ama o sırada ayağı bir taşla takılarak yuvarlandı ve çifte elinden düşerken ikinci namludan da mermi fırladı. Patlamanın sesi çok yüksekti.

Sean ayağa kalktığı zaman Garrick’in otların üstüne oturmuş, inlediğini... inleyerek bacağına baktığını gördü.

Çifteden fırlayan mermi dizin altında kalan kısmı paramparça etmişti. Yaradan beyaz beyaz kemik parçaları gözüktüyor, koyu renkli yoğun bir kan fişkirir gibi akıyordu. «Böyle bir şey yapmak istemedim.. Bana inan Garry... Bunu istemedim! Ayağım kaydı. İnan... ayağım kaydı.» Sean da bacağına bakakaldı. Yüzü bembeyaz kesilmiş, gözleri dehşetten irileşmişti.

Kanlar otlara akıyordu.

«Kanı durdur! Yalvarırım Sean, durdur kanı! Canım yanıyor! Oh, Sean onu durdur!» Sean sendeleyerek kardeşine yaklaştı. Kusmak istiyordu. Kemerini çıkarıp bacağın etrafına sararken sıcak kan ellerini yapış yapış etti. Kılıflı bıçağını kemerin altına sokup çevirerek iyice sıkıştırdı. Kanın akması yavaşlayınca kemeri daha da sıkı.

«Oh, Sean, canım yanıyor... Canım yanıyor!» Garrick’in yüzü bal mumu gibi kesilmişti ve çok geçirdiği için de tirtir titriyordu. Sean, «Jo... Joseph’i çağırayım,» diye kekeledi. «Çabucak geri dönerim. Ah Tanrım, çok üzgünüm.» Fırlayıp koşmaya başladı. Yuvarlandı ama yine kalkıp koştu.

Bir saat içinde geldiler. Sean’ın peşinde Zululu hizmetkârlardan üçü vardı. Aşçı Joseph bir battaniye getirmişti.

Garrick’i buna sararak kaldırırken bacak gevşek gevşek sallanıyordu. Çocuk bayıldı. Geri dönerlerken tepeden düzlüğe baktı Sean. Ladyburg yolunda küçük bir toz bulutu belirmişti. Seyislerden biri Waite Courteney’i çağırılmaya gidiyordu.

Waite Courteney, Theunis Çiftliğine döndüğünde, hepsi verandada bekliyordu. Garrick ayılmış, divanda yatıyordu. Yüzü bembeyaz kesilmiş, sıızan kanlar battaniyeyi ıslatmıştı. Joseph’in elbisesi de kan içindeydi. Yine kanlar Sean’un ellerinde kurumuştu. Waite Courteney koşarak verandaya çıkıp oğlunun üstüne eğilerek battaniyeyi kaldırdı. Bir an bacağına bakakaldı, sonra battaniyeyi indirdi.

Adam oğlunu kucağına alıp arabaya götürdü. Joseph’in yardımıyla arkaya yatırdı. Aşçı Joseph, Garrick’in vücudunu tutuyordu. Üvey annesi de dönüp sarkmaması için bacağın yakalamıştı. Waite Courteney hemen arabacı yerine çıktı. Dizginlen tutarken başını çevirip hâlâ veranda da duran Sean’a baktı. Adam konuşmadı ama gözleri korkunçtu. Bu gözlerle bakamadı Sean. Waite Courteney atları kamçılıyarak hızla yola çıktı. Atlar dörtnala giderken rüzgârda adamın sakalı uçuyordu.

Sean araba gözden kaybolana dek baktı, sonra dönüp koşarak eve girdi. Mutfak kapısından çıkıp avluyu aştı. Eğer odasından bir gem kaparak ahırlara gitti. Bir doru kısrağı çitin kenarında sıkıştırarak gemi taktı. Sonra atın çıplak sırtına atladı.

Kısrağa topuklarıyla deli gibi vurarak yola fırladı.

Kasaba sekiz mil Ötedeydi ve araba Sean'dan önce buraya erişti. Çocuk arabayı Doktor Van Rooyen'in ameliyathanesinin önünde buldu. Atlar soluk soluğaydılar, üstleri de köpük içinde kalmıştı. Sean kısırağın sırtından yere kayarak ameliyathanenin basamaklarını çıkıp usulca kapıyı açtı. İçerisi kloroform kokuyordu.

Ameliyat masasında yatan Garrick'in bir yanında Courteney Waite, bir yanında da karısı duruyordu.

Doktor da karşı tarafta bir leğende ellerini yıkıyordu. Sessiz sedasız ağlayan Ada Courteney'in yüzünden yaşlar süzülüyordu. Hepside kapıda duran Sean'a baktı bir an. Waite Courteney ifadesiz, kuru bir sesle, «Buraya gel ve yanımda dur,» dedi. «Kardeşinin bacağına kesecekler. Bunun her anını sana seyrettireceğime Tanrı üzerine yemin ederim!»

Garrick'i o gece Theunis Çiftliğine getirdiler. Waite Courteney arabayı çok ağır sürüyordu ve Sean da atla onun peşinden gidiyordu.

Çocuk gördüğü şeyler yüzünden midesinin bulandığını hissediyor, ince gömleğiyle soğuktan donuyordu. Ameliyata bakması için zorlayan babasının sıkıca tuttuğu kolunda mor izler kalmıştı.

Uşaklar verandada fenerler yakmışlardı. Hepsi de endişeyle sessiz sedasız loşlukta bekliyordu.

Waite battaniyeye sarılı çocuğu verandaya çıkarırken, içlerinden biri hafif sesle Zulu dilinde konuştu. «Bacak?»

Waite, «Gitti,» diye homurdandı.

Adamlar içlerini çektiler ve yine aynı ses yükseldi. «Çocuk iyi mi?» Waite, «Sağ,» diye cevap verdi. Garrick'i hastalar ve konuklar için ayrılmış odaya götürdü.

Karısı yatağa temiz çarşafı sererken kucığında oğluyla bekledi. Sonra çocuğu yatırıp üstünü örttü. Ada mırıldandı. «Yapabileceğimiz başka bir şey var mı?»

«Sadece bekleyeceğiz.»

Ada kocasının elini tutmaya çalışarak, «Ne olur onu yaşat Tanrım,» diye fısıldadı. «Çok genç.» Waite birden öfkeleni. «Bu Sean'un suçu! Garry tek başına böyle bir işe kalkışmazdı.» Ada'nın elini itmeye çalıştı. «Onu döveceğim!

Kırbaçla derisini yüzeceğim!»

«Ne olur yapma!»

«Ne demek istiyorsun?»

«Sean yeteri kadar cezalandı. Yüzünü görmedin mi?» Waite'in omuzlan bitkinlikle çöktü.

Yatağın yanındaki koltuğa oturdu. Ada onun yanağını okşayarak. «Ben Garry'le kalırım,» diye mırıldandı. «Sen gidip biraz uyumaya çalış şekerim.»

«Olmaz.» Kadın da onun yanına ilişti. Waite kollarını Ada'nın beline doladı ve çok uzun süre sonra koltukta öylece uyuyakaldılar.

Bu olayı izleyen günler kötüydü. Garrick kendini bilmeyerek yatıyordu, ateşi de iyice yükselmişti. Büyük karyolada inleyerek kendini oradan oraya atıyordu. Bacağın kesilen kısmı şişmiş, dikişler bu şiş etleri paralayacakmış gibi gerilmişti. Yaradan akan sarı cerahat çarşaflara süzülüyor ve çok da pis kokuyordu. Ada odadan ayrılmıyor, Garry'nin yüzündeki terleri siliyor, kesilen bacağın pansumanlarını değiştiriyordu. Kadının gözleri bitkinlikten çukura kaçmıştı ama bırakmıyordu çocuğu. Waite'in oğlunun yanında kalmaya dayanamayacağını biliyordu. O da bazı erkekler gibi bir odada kapanıp kalırsa boğulacağına inanırdı. Waite yarım saatte bir odaya dalıp yatağın yanında duruyor, sonra çıkıp evin içinde huzursuz huzursuz dolaşıyordu.

Sean da evdeydi. Mutfakta ya da verandanın öbür ucunda oturuyordu. Hizmetkârlar dahil kimse konuşmuyordu onunla. Garrick'in odasına girmeye kalktığında da kovulmuştu. Çocuk suçlulara özgü o kahreden yalnızlığı hissediyordu. Çiftlikteki korkunç sessizlikten kardeşinin öleceğini anlamıştı. Mutfaktakiler hiç konuşmuyorlar, hatta kapı kacak sesleri bile çıkmıyordu. Babası gökgürültüsünü andıran bir sesle gülmüyordu artık. Hatta köpekler bile sinmişlerdi. Ölüm Theunis Çiftliğine gelmişti. Üçüncü gün Courteney Waite, Garrick'in odasından gürleyerek fırladı ve ahır avlusuna koştu. «Karlı, neredesin? Rooiberg'i eğerle. Allah kahretsin, çabuk ol be adam! Çocuk ölüyor...

Beni duyuyor musun... Ölüyor!»

Sean arka kapının yanında oturduğu yerden kımıldayamadı. Tinker'e daha da sıkıca sarıldı. Köpek de soğuk burnunu onun yanağına dayadı. Babasının küheylana atlayıp dörtnala uzaklaşmasını seyretti çocuk. Sonra ayağa kalkıp usulca eve girdi ve Garrick'in kapısının önünde durdu. Kapıyı sessizce açarak içeriye süzüldü.

Dönüp ona bakan Ada'nın yüzü bitkindi. Kadın otuz beşinde olmakla birlikte o ara çok daha fazla gözüküyordu.

Yine de saçlarını tarayıp düzgün bir topuz yapmış, temiz bir elbise giymişti. Kadında azap çekme ve endişelerin yok edemeyeceği bir iyilik, bir yumuşaklık vardı. Elini uzatınca, Sean yatağa yaklaşıp Garrick'e baktı ve babasının neden doktoru çağırmasına gittiğini anladı. Buz gibi olan ölüm odadaydı ve yatağın üstünde dolaşıyordu. Hareketsiz yatan Garrick'in yüzü sapsarı, gözleri de kapalıydı. Dudakları kuruyup çatlamıştı.

Sean'un duyduğu suçluluk vs yalnızlık birden dayanılmaz hal aldı. Çocuk hıçkırarak diz üstü çöktü ve başını Ada'nın kucağına dayayarak ağlamaya başladı. Ömründe son kez ağlıyordu. Her hıçkırıkta içinde bir şeyler parçalanıyordu.

Courteney doktorla dönünce, yine Sean dışarı atıldı ve kapı kapandı. Ama bütün gece kapıdan onların içeride bir şeyler yapmalarını dinledi. Sabah olduğunda Garrick'in ateşi düşmüştü ve sağdı. Ama sadece sağdı. Vücudu ve kafası hiç bir zaman bu korkunç olayın etkisinden tümüyle kurtulamayacaktı.

Çocuk ancak bir hafta sonra yatakta doğrulup oturabilecek hale geldi ve ilk istediği şey de kardeşini görmektir.

Güçlkle fisıldadığı ilk sözler, «Sean nerede?» oldu.

Büyük pişmanlık duyan Sean da o günden itibaren saatlerce kardeşinin odasında oturmaya başladı. Ancak Garrick uykuya dalınca oradan kaçabiliyordu. Bir olta ya da av sopalarıyla Tinker'i alıyor ve kırlara çıkıyordu.

Sean'un büyük pişmanlığı hasta odasında saatlerce dayanabilmesini sağlıyordu. O sırada iple bağlanmış bir tay gibi azap çekmekteydi. Kimse de harcayamadığı enerjisi yüzünden azap çekerek odada kaldığını bilemeyecekti.

Sonra Sean'un okula gitmesi gerekti. Bir pazartesi sabahı hava daha aydınlanmadan evden ayrıldı. Garrick dışarıdan gelen sesleri dinliyordu. Kardeşinin, «Garry'yle vedalaşabilir miyim?» diye sorduğunu da duydu.

Fakat babası söylendi. «Dün gece vedalaştın. Hâlâ uyuyordur o.»

Garrick bağırarak için ağzını açtıysa da sesini duyuramayacağını biliyordu. Yatağında hareketsiz yattı. Ayak seslerinin verandadan yankılandığını, Ada'nın, «Güle güle,» dediğini de işitti. Araba çakıllı yolda ilerliyordu. Sean babasıyla gittikten sonra eve derin bir sessizlik çöktü.

Ondan sonra Garrick için bu tatsız günlerin tek renkli saatleri kardeşiyle geçirebildiği hafta sonları oldu. Çocuk hafta sonlarını sabırsızlıkla bekliyordu. Her hafta ona günler sonsuzluk gibi uzun geliyordu. Gençler ve hastalar için zamanın geçmek bilmediği doğrudur. Ada'yla Waite, onun neler hissettiğini biraz anlamışlardı.

Odaya koltuklar getirmişler, geceleri orada oturuyorlardı. Waite ağzında piposu, yanında bir kadeh konyağı, kalın sesiyle gülüyor ve oğlu için bir tahta bacak yapıyordu. Ada da yün örüyordu. Her ikisi de çocuğa erişmeye, onunki anlaşmaya çalışıyorlardı. Belki de böyle durmadan uğraştıkları için başarıya erişemiyorlardı. Belki de yıllar öncesine dönüp küçük bir çocukla dost olmasını bilemiyorlardı. Garrick onlarla konuşuyor, gülüyor ama bir yandan da Sean'un orada olduğu zamanları arıyordu. Gündüzleri Ada büyük evin yönetimiyle uğraşarak, yetmiş bin dönüm toprak ve iki bin sığır da Waite'in ilgisini bekliyordu. Garrick gündüzleri yalnızlığını büyük bir şiddetle hissediyordu.

Ada'nın getirdiği kitaplar olmasaydı,

Sean her cuma dönene dek bu yasama dayanamazdı. Sean'un dönmesi evde bir kasırga esmesi gibi bir şeydi.

Kapılar vuruluyor, köpekler havlıyor, hizmetkârlar azarlanıyor ve koridorlardan ayak sesleri yankılanıyordu.

Gürültünün çoğunu yapan Sean'du. Fakat kasaba okulundan çocuklar da ona yardımcı olmağa davdılar. Onlar da Sean'un liderliğini Garrick gibi kabul etmişlerdi. Sean bu başarısını sadece yumruklarına değil, neşesine, gittiği yerde uyandırdığı heyecana da borçluuydu. O yaz çocuklar gruplar halinde çiftliğe geldiler Başlangıçta Garry'nin kesilen bacağı da onları bu eve çekti. Sean da bu ilgiden gururlanıyordu. Her sefer Sean izler kalan kesik bacağı işaret ederek.

«Doktor burasını dikti,» diye anlatıyordu. «Oraya dokunabilir miyim, ahbab?» «Fazla sert dokunma yoksa patlatırsın.» Ömründe ilk kez böyle ilgi toplayan Garrick, etrafındaki gözleri iri iri açılmış, ciddi ciddi bakan çocuklara gülümsüyordu.

«Doktor kemiği baltayla mı kırdı?» «Hayır.» Bu konudaki teknik sorulara cevap verebilecek durumda olan Sean'du. «Bir testereyle kesti. Tıpkı tahta keser gibi.» Fakat bu büyüleyici konu da çocukları fazla oyalayamıyordu. Kısa süre sonra huzursuz huzursuz kımıldanmaya başlıyorlardı. Çocuklar, «Hey. Sean,» diyorlardı. «Karl kuş yuvalarını bulmuş. Gidip bakalım mı?» Ya da buna benzer tehlikelerde bulunuyorlardı.

Garrick umutsuzlukla onların sözlerini kesiyordu, «isterseniz pul koleksiyonuma bakabilirsiniz.

O şu dolapta duruyor.»

«Yok, bunu geçen hafta gördük. Gidelim.» O. zaman konuşmaları açık mutfak kapısından Ada yiyecekleri odaya götürüyordu. Ballı çörekler, üstü süslü çikolatalı pastalar, kavunlu tatlı ve daha türlü lezzetli yiyecekleri masaya diziyordu kadın. Bunlar bitene dek de çocukların bir yere gitmeyeceklerini biliyordu. Ayrıca bu kadar çok yemekten bazı çocukların midelerinin bozulacağını da farkındaydı. Ama Garrick'in tek başına yatıp tepeye doğru uzaklaşan seslerini dinlemesinden, birkaç midenin bozulması daha iyiydi.

Doktor ancak sekiz, sıkıcı, tatsız hafta sonra Garrick'in gündüzleri verandada oturmasına izin verdi. İyileşmek birden Garrick için bir gerçek halini almıştı. Waite'nin yapmakta olduğu bacak da bitmek üzereydi. Adam bacağın kalan parçasının oturacağı yere çivilerle deri taktı. Takma bacağın bağları da deridendi. Bu sırada Ada'nın omzuna kolunu atan Garrick, veranda da tek ayağı üstünde zıplayarak yürümeye çalışıyordu. Çocuk o sırada dişlerini sıkıyor ve çoktandır güneş görmemiş yüzündeki çiller çok belirli hal alıyordu. Ada günde iki defa Garrick'in koltuğunun önünde bir yastığa oturuyor ve kesilen yeri alkolle ovuyordu. Takma bacağına degecek olan derilerin iyice sertleşmesi, böylece nasırlaşıp korunması gerekiyordu.

Garrick bir gün, «Sean yürüdüğümü görünce çok şaşıracaktır,» dedi. «Bacağı deneyebilir miyim artık? O zaman gelecek cumartesiye Sean'la balık avlamaya gidebilirim.» Ada ona bakarak gülümsedi. «Fazla umutlanmamalısın Garry. Başlangıçta hiç de kolay olmayacak. Önce bacağı kullanmasını öğrenmelisin. Tıpkı ata binmeyi öğrenmek gibi bu iş de. Ata binmesini öğrenene dek kaç kez düştüğünü anımsayacaksın.» «Beki öğrenmeye hemen başlayabilirmiyim? Ada avucuna biraz alkol döküp kesilen yere sürdü. «Doktor Van Rooyen hazır olduğunu söyleyene kadar bekleyeceğiz. Kısa süre sonra izin verecektir.» Gerçekten de öyle oldu. Doktor Van Rooyen ertesi gelişinde, çocuğu muayene ettikten sonra Waite'le arabaya doğru yürürken, «Artık o tahta bacağı deneyebilirsiniz,» dedi. «Yalnız çocuk fazla yorulmasın. Kesik yerin derileri de soyulmasın.

Tekrar iltihaplanma olmamalı.» Waite uzaklaşan arabaya bakarken, Tahta bacak,' diye düşündü. Bu ne çirkin bir sözdü Verandada oturmuş, acınacak kadar büyük bir hevesle kendisine bakan çocuğun yüzünü görmek istemediği için yumruklarını sıkarak öylece kaldı.

Waite. Garrick'in koltuğunun önünde çömelmiş. bacağı düzeltiyor ve Ada da onun yanında duruyordu.

«Bacağın rahat olduğundan emin misin, oğlum?» «Evet. baba. Şimdi bir deneyeyim. Ah, Sean kim bilir ne kadar şaşıracaktır. Onunla pazartesi okula gidebileceğim, değil mi?» Garrick heyecanından titriyordu.

Waite ifadesiz bir sesle, «Bakalım göreceğiz,» dedi. Kalkıp koltuğun yanında durdu. «Ada sen de Garry'nin öbür kolunu tut. Dinle Garry. dayanıp dengeni bulacaksın. Anladın mı?» Garrick heyecanla başını sallayınca adam ekledi:

«Pekâlâ kalk bakalım.»

Garrick tahta bacağı kendine çekince ucu yerde sert bir ses çıkardı. Adamla kadın onu kaldırarak ağırlığını takma bacağa vermesini sağladılar.

Çocuk, «Bana bakın!» diye bağırdı. «Üstünde duruyorum.» Gözleri pırıl pırıl parlıyordu.

«Artık yürümeliyim!»

Ada kocasına bakınca onun başını salladığını gördü. İkiisi birlikte Garrick'i yürüttüler. Çocuk iki kez sendelediyse de onu tutuyorlardı. Takma bacak tahta verandada tak, tuk diye sesler çıkarıyordu. Daha verandanın ucuna gelmeden, Garrick tahta bacağı öne atarken iyice yukarıya kaldırması gerektiğini öğrendi. Geri dönerek çocuğun sendeleye sendeleye koltuğuna kadar gitmesini sağladılar.

Ada güldü. «Fevkalâde, Garry. Fevkalâde, başarıyorsun.» Waite de rahat bir soluk alarak, «Yakında tek başına dolaşacaksın,» diye gülümsedi. Adam bu işin böyle kolay olabileceğini ummaya cesaret edememişti.

Garrick, hemen ona inandı. «Tek başıma deneyeyim artık.» «Yok oğlum, bu günlük bu kadar yeter,?» «Ne olur baba. Yürümeye çalışmayacağım.»

Sadece ayakta duracağım. Annemle sen beni tutmaya hazır olursunuz... Ne olur baba.» Waite'in durakladığını gören Ada da yalvardı. «İzin ver şekerim. Böylece bu konuda güven kazanmasını sağlarsın.» Waite, «Pekâlâ,» dedi. «Yalnız kımıldamaya kalkma. Hazır mısın, Garry? Çocuğu bırak Ada. İkiisi de istemeye istemeye ellerini çektiler ve çocuk sendeleyince yine onu omuzlarından yakaladılar.

«Bir şeyim yok. Beni bırakın.» Güvenle gülümseyince Waite ve Ada onu bıraktılar yine.

Çocuk bir an dimdik durduktan sonra yere baktı. Yüzündeki gülüş dondu. O anda yüksek bir dağın doruğunda tek başınaydı. Midesi bulanıyor ve korkuyor, akıl almayacak kadar korkuyordu. Birden sendeledi ve onu tutacakları sırada feryat etti. «Düşüyorum! Çıkarın bunu... Çıkarın!»

Garrick'i hemen koltuğuna oturtular. Waite tahta bacağı tutan kayışı telâşla açarken çocuk dehşetle haykırıyordu. «Çıkarın! Düşüyorum! »

«Çıktı, Garry. Güvendesin.» Waite onu tutarak göğsüne bastırdı. Böylece kollarının gücü ve dev gibi vücuduyla oğluna güven vermeye çalıştı ama Garrick debeleniyor, korkuyla feryat ediyordu.

Ada telâşla atıldı. «Onu odasına, yatağına götür.» Waite göğsüne bastıracağı oğlunu kaldırdığı gibi içeriye koştı.

Garrick işte o zaman ilk kez kendisine gizlenecek bir yer buldu. Korkusu dayanılamayacak kadar arttığı an gözlerinin ardında bir şeyin kımıldandığını hissetti. Sanki bir sis bulutuna girmiş gibi etraf grileşti. Sis yoğunlaşarak bütün şekil ve sesleri ortadan kaldırdı. Bu sisin içinde sıcak ve güvendeydi. Kendisini sarıp koruyan bu sise kimse erişemezdi.

Güvendeydi. Waite karısına, «Uyudu sanırım,» diye fısıldadı. Fakat sesinde bir şaşkınlık vardı. Dikkatle oğlunun yüzüne bakıp soluklarını dinledi. «Fakat çok çabuk oldu bu. Doğal bir şey değil.

Ama Garry'de bir gariplik de yok.» Ada onu süzdü. «Doktor çağırsak mı?» Waite dudak büktü. «Yok. Üstünü örtüp o uyanana kadar yanında kalacağım.» Garrick akşam üzeri uyanarak sanki bir şey olmamış gibi doğruldu. Mahcup mahcup gülümseyen çocuk dinlenmişe benziyordu. Büyük iştahla yemeğini yedi ve kimse bacağı sözünü açmadı.

Sanki Garrick bacağı tümüyle unutmuştu.

Sean ertesi cuma öğleden sonra eve döndü. Bir gözü morarmıştı. Fakat çürük yeni değildi, etrafı yeşilimsi sarı bir renk atmıştı. Sean gözünün nasıl çürüdüğü konusunda bir şey söylemeye yanaşmadı. Yanında getirdiği kuş yumurtalarıyla karton bir kutudaki kırmızı ağızlı canlı yılanı Garry'e verdi. Ada onun karşı koymasına aldırmayarak yılanı hemen öldürttü. Çocuğun gelmesiyle Theunis Çiftliğinde bir canlılık, bir hareket oldu. Herkes daha çok konuşuyor, gülüyordu. O akşam yemeğinde kocaman bir rostoyla külde pişmiş patates vardı. Sean'un en sevdiği yemektir bu ve hemen aç bir boğa yılanı gibi yemeğe saldırdı. Masanın başında oturan Waite, «Ağzına o kadar çok yemeği birden atma,» diye uyardıysa da sesinde bir sevgi vardı.

Oğullarından birini çok daha fazla sevdiğini gizlemesi zor oluyordu. Sean bu sözlere tepki göstermeyerek konuştu. «Baba, Frikkie Oberholster'in köpeğinin, bu hafta altı yavrusu olmuş. Altı yavru...» Ada kesinlikle,

«Hayır,» diye karşılık verdi. «Ne olur anne.. Sadece bir yavru...» Sean etin üstüne salça döktü. Bir patatesi ortadan kesip yarısını ağzına attı. Bunu denemeye değmişti doğrusu. Aslında köpek yavrusunu almasına izin vermeyeceklerini biliyordu. Ada sordu. «Bu hafta neler öğrendin bakalım?» Bu kötü bir soruydu işte. Sean başı derde girmemesi için sadece yeteri kadarını öğrenmiş, derslerin geri kalanına aldırılmamıştı. Çocuk kayıtsızlıkla mırıldandı. «Oh, pek çok şey.» Sonra konuyu değiştirmeye çalıştı. «Garry'nin yeni bacağını bitirdin mi baba?» Bir sessizlik oldu. Yüzü ifadesizleşen Garrick gözlerini tabağa dikti. Sean patatesin ikinci yarısını da ağzına atarak konuştu. «Eğer bacağı yaptıysa, yarın Garry'le çağlayanlara balık tutmaya gideriz.» Waite gerekmeden bir şiddetle, «Ağzın doluyken konuşma!» diye çıkıştı. «Bir domuzdan farkın yok.» Sean mırıldandı.

«Özür dilerim, baba.» Yemek sonuna kadar da sofrada tatsız bir sessizlik hüküm sürdü. Yemek bitince Sean hemen odasına kaçtı. Garrick de dengesini bulmak için koridor duvarına dayanıp bir ayağının üstünde sekerek onunla geldi.

Yalnız kalınca Sean öfkeyle, «Babam neye kızdı?» diye sordu.

«Bilmiyorum.» Garrick yatağa oturdu. «Bazen ortada bir şey yokken öfkelenildiğini bilirsin.» Sean gömleğini çıkarıp bükerek karşı duvara savurdu.

Garrick yumuşaklıkla, «Gömleğini yerden kaldır,» dedi. «Yoksa başın derde girer.» Sean pantolonunu da çıkararak gömleğin arkasından attı. Böyle kafa tutunca rahatlamıştı. Gidip çırılçıplak kardeşinin önünde durdu.

Gururla, «Bak!» diye bağırdı. «Kıllar!»

«Fazla yok.» Garrick sesindeki haseti gizleyememişti.

Sean kafa tuttu. «Ama senden fazla var.

«Haydi, sayalım.»

Fakat Garrick yenildiğini biliyordu. Yataktan kalkarak zıplaya zıplaya gitti, duvara dayanarak eğilip Sean'un çıkardıklarını aldı ve kapının yanındaki kirli sepetine attı. Sean da ona bakarken yemekte sorduğu soruyu anımsadı.

«Babam bacağını tamamladı mı, Garry?»

Garry ağır ağır dönerek yutkundu. Yüzünde yine korku belirmişti. 'Evet,' der gibi başını sallarken kaçacak bir yer arıyordu sanki. O sırada dışarıdan ayak sesleri yankılandı. Sean yatağına atlayıp geceliğini başından geçirdiği gibi çarşafın arasına daldı.

Waite Courteney odaya girdiğinde, Garrick hâlâ kirli sepetinin yanında duruyordu.

«Haydi, yat, Garry! Neden hâlâ ayaktasın?» Garrick telâşla yatağına giderken adam Sean'a baktı. Oğlu da bütün şirinliğini, çekiciliğini ve güzelliğini daha belirli hale koyan bir gülüşle ona karşılık

verdi. Waite'in yüzü yumuadı, dayanamayarak gülümsedi adam. «Eve döndüğüne sevindim, oğlum.» Sean'a uzun süre kızmak olanaksızdı. Uzanıp Sean'un gr siyah saçlarını yakaladı. «Lamba söndükten sonra gevezelik istemiyorum.

Anlaşıldı mı?» Çocuğın saçını hafifçe çekerek başını iki yana sallarken, ona duyduğ sevginin gücü yüzünden utanmıtı.

Ertesi sabah Waite Courteney güneş yükselince kahvaltı etmek için atla eve döndü.

Seyislerden biri atı alıp götürürken adam dağ odasında durarak etrafına göz attı. Düzgün beyaz çite, iyi temizlenmiş avluya, güzel eşyalarla dolu evine baktı. Zengin olmak insana zevk veriyordu. Özellikle yoksulluğun ne olduğunu bildikten sonra. Yetmiş bin dönüm verimli otluk toprak, çiftliğin alabileceği kadar sığır ve bankada altın. Waite gülümseyerek avludan geçerken Ada'nın süthanede şarkı söylediğini duydu. Usulca arkasından yaklaşp kolunu beline doladı ve şaşkınlıkla dönen kadını dudaklarından öptü. Ah zengin ve âşık olmak ne güzeldi. «Merhaba, sevgilim.» Ada gülümsedi. «Günaydın, şekerim.» «Kahvaltıda ne var?» «Ah ne romantik bir budalayla evlenmişim!» Kadın içini çekti. «Gel bak.» Yayığı bırakıp önlüğünü çıkardı ve el ele mutfığa gittiler. Waite havayı kokladı. «Kahvaltının lezzetli olduğu anlaşılıyor. Çocuklar nerede?» Joseph İngilizce anlamakla birlikte konuşamıyordu.

Ocaktan başını kaldırıp baktı. «Nkosi, onlar ön verandada.» Bütün Zulular gibi yüzü yuvarlak olan Joseph gülünce bembeyaz iri dişleri ortaya çıktı. «Onlar Nkosizana'nın tahta bacağıyla oynuyorlar.»

Waite'nin suratı kıpkırmızı kesildi. «Onu nasıl buldular?»

«Nkosizana Sean bana nerede olduğunu sordu. Bacağı çamaşır dolabına koyduğunuzu söyledim.»

Waite zenciye, «Budala!» diye gürledikten sonra Ada'nın elini bırakıp koştu. Oturma odasına geldiği sırada Sean'un bağırdığını ve birinin verandaya düştüğünü duydu. Çıkıp Garrick'in korkusunu görmeye dayanamazdı. Dehşetten ve Sean'a duyduğu öfkeden midesi bulanıyordu. Sonra Sean'un kahkahası yankılandı. «Üstümden kalk. Orada öyle yatma!» Waite, Garrick'in konuştuğunu duyarak kulaklarına inanamadı. «Kusura bakma. Bacak tahtaların arasına sıkıştı.» Adam pencereye yaklaşp verandaya baktı. İkizler öbür uçta üst üste devrilmiş yatıyorlardı.

Sean hâlâ kahkahalar atıyordu. Garrick'in yüzünde de sinirli bir gülüş belirmişti. Sean ayağa fırladı. «Haydi, gel.

Kalk bakalım.» Garrick'i elinden tutarak çekip kaldırdı. Birbirilerine tutunarak öylece kaldılar. Garrick takma ayağın üstünde dengesini güçlkle koruyabiliyordu. «Yerinde ben olsaydım rahat rahat yürüyebilirdim.»

«Yürüyemezdin işte. Çok zor.»

Sean onu bırakmakla birlikte her an tutmak için kollarını açarak, «Haydi, gel,» dedi. Sean kardeşine bakarak geri geri yürürken, Garrick, sendeleye sendeleye onu izledi. Dengesini korumak için kolları hep yana açılıyor, dikkatle yere basabilmek için uğraşıyordu. Yüzü endişeden gerilmişti.

Çocuk verandanın öbür ucuna erişip iki eliyle parmaklığı yakaladı. Bu sefer o da Sean'ın gülüşüne katıldı. Waite, Ada'nın yanında durduğunu fark ederek onun çok hafif sesle, «Buradan gidelim,» dediğini duydu.

1876 Haziranının sonunda Garrick de Sean'la birlikte okula gitti. Kazadan dört ay kadar bir zaman geçmişti.

Onları arabayla Waite götürdü. Ladyburg yolu ormandan geçiyordu. Toprak yolda tekerlek izleri vardı ve atlar bunu izliyorlardı. Adam ilk tepeye gelince dizginleri çekip yerinde dönerek çiftliğine baktı. Yeni doğan güneşte beyaza boyalı evin duvarları turuncumsu bir renk almıştı. Kış başında oldukları için her yerde otlar kurumuştu.

Ağaçların yaprakları da öyle. Yapraklar pas ve kızıl kahveye dönmüştü. Theunis büyük ve zengin bir çiftlikti.

Sınırını ırmak çiziyordu. Adam kamçısını salladı ve yine yola koyuldular.

Köprüden geçip biraz ilerleyince Ladyburg kasabasına girdiler. O sırada sığır satış yerinin yanından da tren gözükte, ağırlaşarak istasyona girdi. Kasaba oldukça büyüktü. Her evin çiçek ve meyve bahçesi vardı. Evler ya kırmızı tuğla ya da beyaza boyalı tahtadandı. Kilise alanın hemen yanındaydı ve kasabanın en canlı yeri de burasıydı. Okul kasabanın öbür uçundaydı. Waite arabayı sürerek ana caddeye çıktı. Kaldırımlarda yürüyen birkaç kişi vardı. Hepsi de seslenip onu selâmladılar. Waite erkeklere kamçısını sallayarak, 'kadınlara da şapkasını kaldırarak karşılık veriyordu. Fakat şapkasını kabak kafasını gösterecek kadar kaldırmıyordu. Kentin merkezinde dükkânlar açıktı ve bir cenaze levazımatçısı gibi siyahlar giymiş, uzun boylu, sıska bacaklı David Pye, kendi bankasının önünde duruyordu. «Günaydın, Waite.»

«Günaydın, David,» diye cevap veren adamın sesi fazla canlı çıktı. Theunis Çiftliğinin son, ipotek borcunu altı ay önce ödemişti. Bu borcun anısı hâlâ kafasından çıkmamıştı. Kendisini sokakta hapishane müdürüne rastlayan, cezasını çekip bırakılmış bir suçlu gibi hissediyordu. «Çocuklarını bıraktıktan sonra gelip beni görebilir misin?» Waite, «Kahveyi hazırla,» diyerek daveti kabul etti. David Pye'in kendisini görmeye gelen kimseye kahve ikram etmediği çok iyi bilinirdi. Yolu geçip döndükten sonra yatılı okula geldiler.

Avluda yarım düzine araba duruyordu. Küçük kızlarla erkek çocuklar arabalardan eşyalarını indiriyorlardı.

Babaları da avlunun bir köşesinde bir grup oluşturmuştu. Yüzleri güneşten iyice esmerleşmiş adamlar sakallarını dikkatle taramışlardı.

Üzerlerindeki elbiselerin kat yerleri, uzun süredir dolapta asılı kaldıklarını açıklıyordu. Bu adamlar çocukların akşam üzeri dönemeyecekleri kadar uzak yerlerde oturuyorlardı. Toprakları, Tulega'nın kıyılarında ya da Pietermaritzburg'un yakınındaki yayladaydı. Waite arabayı durdurup indi, atların kolanlarını gevşetti. Sean da onun yanından atlayıp en yakındaki erkek çocuklara doğru koştu. Waite adamların yanına gitti. Erkekler onu görünce döndüler, gülümseyerek sırayla elini sıktılar. Garrick arabanın önünde tek başına kalmış, öne uzattığı tahta bacağını gizlemek ister gibi omuzlarını kasmıştı. Waite bir süre sonra omzunun üstünden bakıp Garrick'i tek başına görünce, yanına girmek için döndü ama, birden durdu. Gözleriyle çocukların arasında Sean'u araştırdı. Görünce de seslendi. «Sean.» Sean heyecanlı bir tartışmayı yarıda kesti.

«Evet, baba.»

«Garry'nin bavulunu indirmesine yardım et.» «Aman baba... arkadaşlarımla konuşuyorum.»

«Sean!» Waite'in yüzü de, sesi gibi sertti. «Peki, gidiyorum.» Çocuk bir an daha durduktan sonra dönüp arabaya gitti. «Haydi,, bavulları ver, Garry.» Garrick kendini toplayarak beceriksizce hareketlerle arabanın arkasına geçti ve eşyaları Sean'a verdi. Kardeşi bunları tekerleğin yanına bırakıp kendisini izlemiş olan gruba döndü. «Karl, sen şunu al. Dennis sen de kahverengi çantayı taşı.

Sakın düşürme oğlum. Onun içinde dört kavanoz reçel var.» Sean, sürekli emirler veriyordu. Sonra arabaya göz attı.

«Gel, Garry.»

Garrick de arabadan indi ve önden yürüyen Sean'la arkadaşlarını topallaya topal aya izledi.

Karl avaz avaz bağırarak konuşmaya başladı. «Biliyor musun, Sean... Babam tüfeğini kullanmama izin veriyor artık.» Sean donup kaldı ve güvenden çok umutla, «Olamaz!» dedi.

Karl mutlulukla karşılık verdi. «Oldu!» Garrick de onlara yetişmişti. Bütün çocuklar Karl'a bakakaldılar.

Biri hayranlıkla sordu. «Kaç atış yaptın?» Karl az kalsın, «Altı,» diyecekken kendini topladı. «Oh sayısız defalar.

Yani istediğim kadar. Hem her seferinde de isabet ettirdim.» Sean, «Gelin,» diyerek yürüdü. Ömrümde bu denli kıskançlık duyduğunu bilmiyordu. Karl onun peşinden koştu.

«Ömründe tüfekle ateş etmediğine iddiaya girerim, Sean.» Karl'ın bu konuyu kapatmayacağını anlamıştı çocuk.

O sırada yataktan inen bir kız koşa koşa geldi. Garrick, «Anna,» diye mırıldandı. Zayıf kızın etekleri koşarken güneşten yanmış ince bacaklarına dolanıyordu. Siyah saçları, sivri çeneli küçük yüzünü çerçeveliyordu. Kız hemen Sean'ın yanına sokulup, «Merhaba,» diyerek onunla yürümeye başladı. «Tatilin iyi geçti mi?» Sean ağzının içinden bir şeyler mırıldandı. Yanında arkadaşları olduğu zaman bile daima gelip kendisine musallat olan kıza aldırmamak niyetindeydi.

«Bir teneke dolusu kurabiye getirdim, Sean. İster misin?» Sean'ın gözleri ilgiyle parladı. Çünkü Mrş. Van Essen'in kurabiyeleri o bölgede ün yapmıştı. Sonra kendisini toplayarak yatakhaneye doğru gitti.

«Bu sömestr yanında oturabilir miyim, Sean?» Sean öfkeyle ona döndü. «Hayır oturamazsın. Haydi, git. İşim var.»

Sean merdivenden çıkarken Anna aşağıda durup ona baktı. Ağlayacak gibi bir hali vardı. Garrick çekinerek yaklaştı. «İstersen benim yanına oturabilirsin,» diye mırıldandı.

Kız ona ve takma bacağına baktı. Gözlerindeki yaşlar kayboldu, birden gülümsedi. Güzeldi doğrusu. Sonra Garrick'e doğru eğilerek, «Tahta bacak,» diye güldü. Kıpkırmızı kesilen Garrick'in gözleri doldu birden. Fakat Anna kıkır kıkır gülerek kızlar yatakhanesinin önündeki arkadaşlarının yanına koştu. Yüzü hâlâ kıpkırmızı olan Garrick de sendeleyerek kardeşinin peşi sıra merdivenden çıktı.

Yatakhane dizili otuz karyolanın başucunda birer de dolap vardı. Sean bir yatağa oturmuştu bile. İki kardeş birlikte burada kalacaklardı.

Okulda küçük ve büyük öğrencilerin hepsi için sadece bir sınıf bulunuyordu. Buraya çift kişilik sıralar konulmuş, duvarlara birkaç harita asılmıştı. Platformdaki kürsüsünün arkasında duran Mr. Anthony Clark, yeni öğrencilerini inceliyordu.

Kızlardan biri gülünce adam sesin geldiği yere baktı. Sonra, «Sizi eğitmek ne yazık ki benim görevim,» diye söze başladı. Şaka etmiyordu. Yıllar önce çocuklara duyduğu nefret yüzünden mesleğinden tiksinimişti. Artık sadece aylık almak için çalışıyordu.

Parlak yüzlere hoşnutsuzlukla baktı. «Buna cesaretle dayanmak da sizin tatsız göreviniz olacak.» Sean dudaklarını oynatmadan konuştu. «Bu adam ne diyor?» Garrick, «Suss!» diye mırıldandı.

Mr. Clark'ın gözleri birden Garrick'e döndü. Platformdan inip ağır ağır sıraların arasından geçerek Garrick'in yanında durdu, sokağındaki saçlardan bir tutamı yakaladığı gibi yukarıya doğru çekti. Garrick bağıınca da öğretmen yine ağır ağır ağır kürsüsüne döndü. «Şimdi derse başlayacağız. Birinci sınıf alfabelerini açsın lütfen.

İkinci sınıf da okuma kitabının on beşinci sayfasından başlayacak.» Sean fısıldadı. «Canını yaktı mı?» Kardeşi usulca başını sallayınca, Sean bu adama ani ve korkunç bir kin duydu. Gözlerini ona dikti. Otuzunu yeni geçmiş, sıska, soluk renkli bir adam olan Mr. Clark da o anda başını kaldırdı ve Sean'la göz göze geldi. Bir an birbirlerine baktılar. Öğretmen, 'Tehlikeli,' diye düşündü. Bu konuda yanılmazdı. 'Yönetilemez hale gelmeden önce ona haddini bildirmeliyim.'

Sonra seslendi. «Çocuk, senin adın ne?»

Sean kasıtlı dönerek arkaya baktı. Başını çevirdiğinde Mr. Clark'ın yanaklarının biraz renklenmiş olduğunu gördü. «Ayağa kalk.»

«Kim? Ben mi?»

«Evet, sen.»

Sean ayağa kalkınca yine, «Adın nedir?» diye sordu adam.

«Courteney.»

«Efendim, diyeceksin!»

«Courteney, efendim.» Yine bakiştılar. Öğretmen Sean'ın gözlerini kaçırmasını beklediye de böyle bir şey olmadı. Adam, 'Bu büyük belâ,' diye düşündü. 'Sandığımdan da büyük belâ.' Sonra söylendi. «Peki, otur.»

Sınıftakilerin birden rahatladıkları belli oldu. Sean sınıftakilerin saygısını hissediyordu.

Onlar Sean'un böyle davranmasıyla gururlanmışlardı.

Birinin omzuna dokunduğunu duydu. Arkasında oturan Anna'ydı dokunan. Başka zamanlar Sean'u öfkeliendirecek böyle bir küstahlık, o an için kendisiyle daha da övünmesine yol açtı. Sonra önde oturan Karl'ın elini arkaya atarak uzattığı kâğıdı gördü. Üstünde 'Sivrisinekler' yazılıydı. Sean'un sivrisinek taklidi daha önceki öğretmenin istifa etmesinin nedenlerinden biriydi. Adam altı ay sınıfta sivrisinek olduğunu sanmış, sonra altı ay da bu oyunu oynayan çocuğu yakalamak için uğraşmıştı. Bu yüzden sonunda sınırları bozulmuştu. Sean hemen sivrisinek gibi vızıldamaya başladı. Ses artıyor ve bir süre sonra hafifliyordu. Sanki sivrisinek platforma doğru gidip uzaklaşıyordu. Mr. Clark o sırada kara tahtaya yazı yazıyordu. İşini bitirip dönünce Sean durmak hatasını yapmadı, bir süre daha devam etti. Öğretmen de gidip öteki taraftaki çocukların yazdıkları yazılara bakmaya başladı. Sonra sınıfın arkasından dolaşp Sean'a yaklaştı ve Anna'nın sırasının yanında durdu. «L harflerini böyle kuyruklu yapmamalısın,» dedi. «Yazıda gösteriş yapmak günlük yaşamda gösteriş kadar kötüdür.» Adam birden tek ayağının üstünde dönerek Sean'un başının yanına şiddetli bir tokat attı. Sonra,

«Kulağına bir sivrisinek konmuştu,» diye açıkladı.

Geçen iki yıl içinde Sean ve Garrick, çocukluktan çıkıp delikanlılık çağına girdiler. Yaşam nehrinde güçlü bir akıntıya kapılmış gider gibiydiler.

Ada bu çağda ikizlere daima destek ve yardımcı oldu. Kadın kocasına ve benimseyip kendisinin saydığı çocuklara her zaman anlayış gösteriyor, evde uyumu koruyordu. Bu sırada Garrick de Sean'a gitgide daha fazla dayanmaya başlamıştı. Aylar geçtikçe bu isteği şiddetleniyordu, çünkü Sean onun koruyucuydu. Kendisini korumak için Sean yanında olmadığı zamanlar, Garrick tehlikelerle karşı karşıya olduğunu sanıyor ve hemen kafasındaki sıcak, yoğun sislerin arasına gizleniyordu. Bir seferinde ikizler, Karl, Dennis ve iki arkadaşıyla şeftali çalmaya gittiler. Mr.Pye'in meyve bahçesinin etrafında mazılardan oluşan çok kalın bir çit vardı. Bahçedeki şeftaliler de bir erkeğin yumruğu büyüklüğünde ve pek tatlıydı. Sean çite yaklaşıp içeriye girecek bir aralık bulunca, «Bir ağaçtan fazla şeftali kopartmayın!» diye tembih etti. «Yoksa ihtiyar Pye durumu çakar. Garry, sen burada kal ve gözcülük et. Biri gelirse ıslık çal.»

Garrick rahatladığını belli etmemeye çalıştı. Bu tür işlerden hiç hoşlanmıyordu. «Şeftalileri sana vereceğiz. Ama işimiz bitene kadar onları yeme.» Karl sordu. «Neden o da bizimle gelmiyor?»

«Çünkü koşamaz. O yakalanırsa kaçanların kimler olduğu da anlaşılır.» Karl bunu akla yakın buldu. Sean elleriyle dizlerinin üstünde sürünerek açıklıktan geçti. Ötekiler de onu izlediler. Garrick tek başına kaldı.

Mazılara sokulmuş, gizlenmeye çalışıyordu. Dakikalar geçerken iyice telaşlanmaya başlamıştı. Birden sesler duydu. Çiftlik tarafından birileri ona doğru geliyordu. Sonra ağaçların arasından çıkan Ronny Pye'i tanıdı.

Çocuğun yanında da iki arkadaşı vardı. Bir an görülmeyeceğini sandı Garrick ama sonra Ronny başını çevirince onu fark etti. Aralarında on adım kala birbirilerine baktılar. Ronny'nin hayreti yavaş yavaş sinsiliğe döndü.

Etrafına göz atıp Sean'un civarda olmadığını anlayınca, yanına gelen arkadaşlarına, «Bu bizim tahta bacak,» diye bağırdı. «Burada ne yapıyorsun Tahta Bacak?»

«Kediler dilini mi kaptı, Tahta Bacak?»

Hepsi birden güldüler. «Yok karıncalar bacağını yemiş!» Yaşına göre ufak tefek olan, kızıl saçlı Ronny Pye, acımasız bir çocuktur. «Haydi, gel bizimle konuş Tahta Bacak,» diye bağıırken, korkuyla dudaklarını yalayan Garrick'in gözleri doldu.

Bir arkadaşı da atıldı. «Ronny, Haydi, onu böyle yürütsene.» Çocuk, topallaya topallaya dolaşmaya başladı.

Ötekiler daha fazla gülüp cesaretleterek Garrick'in çevresini aldılar. «Haydi, bize nasıl yürüdüğünü göster.

Kardeşin de burada yok. Onu araman boş, Tahta Bacak.» Ronny onu çekip çitten uzaklaştırdı.

«Haydi, yürümeni göster.»

Garrick çaresizlikle Ronny'nin elinden kurtulmaya çalıştı. «Bırak beni. Sean'a söylerim. Beni bırakmazsan Sean'a söylerim.» Ronny, «Pekâlâ seni bırakıyorum,» diyerek iki eliyle çocuğu göğsünden itti. «Karşımdan çekil, öbür yana git.» Garrick sendeleyerek gerilerken çocuklardan biri onu bekliyordu. «Üstüme gelme. Öbür tarafa git!» O da Garrick'i sırtından itti. Böylece, üçü etrafını alarak itip kakmaya başladılar. Garrick'in yanaklarından yaşlar süzülüyordu.

«Lütfen... lütfen durun!»

Onlar da, «Lütfen, lütfen,» diye tekrarlayarak alay ettiler.

Sonra Garrick gözkapaklarının gerisindeki kıpırtıyı hissederek birden rahatladı. Yüzler soluklaştı

ve artık onların ellerini hissetmiyordu. Yüz üstü yere düştüyse de acı duymadı. Çocukların ikisi onu kaldırmak için eğildi.

Garrick'in yanaklarına bulaşan toprak gözyaşlarıyla çamur olmuştu.

Sean birden gömleğinin içi şeftali dolu olarak arkadaki çitten çıktı. Bir an çömelerek olanlara baktı, sonra ayağa fırladı. Onun geldiğini duyan Ronny, Garrick'i bırakarak döndü. «Babamın şeftalilerini çalıyordun!» diye bağırdı. «Ona söyleyeceğim...» Burnuna Sean'un yumruğunu yiyince de yere oturdu. Sean ötekilere saldıracak oldu ama kaçtılar. Biraz peşlerinden koşan çocuk dönünce Ronny'i de elinden kaçırmış olduğunu gördü. Burnundan akan kanlar gömleğini kızıla boyayan Ronny, eliyle yüzünü tutmuş, ağaçların arasından koşuyordu.

Sean kardeşinin yanına diz çöküp kirli bir mendille yüzünü temizlemeye çalıştı.

Sonra onu tutarak ayağa kaldırdı. Garrick ayakta durup sendelerken gözleri açıktı ve yüzünde boş bir gülüş belirmişti.

Bir sabah Waite Courteney, kahvaltıda karşısında oturan Sean'a bakarken, çatalındaki pastırmalı yumurtayı ağzına atmayı unutarak, kuşkulu bir sesle, «Yüzünü pencereye doğru çevir,» diye söylendi. «Allah kahretsin yüzündeki nedir?»

Sean elini yüzüne attı. «Ne?»

«En son ne zaman yıkandın?»

Ama masanın altından kocasının bacağına dokundu. «Saçmalama şekerim. Bu kir değil sakal.»

Waite dikkatle Sean'un yüzüne bakarak sırıttı. «Sakal ha?» Ada onun kaba bir şaka yapacağını ve daha erkeklik çağına yeni girmekte olan çocuğu derinden yaralayacağını sezerek hemen atıldı. «Ona bir ustura alsan iyi olur, Waite.» Adam yapacağı şakayı unutarak çatalı ağzına soktu.

«Onları kesmek istemiyorum,» diye Sean kızardı birden.

Ada gülümsedi. «Traş olursan sakalın daha çabuk uzar.» Karşıda oturan Garrick üzgün üzgün kendi çenesini yokladı.

Daha sonra Waite onlara, «Odanıza gidin,» diye emretti. «Bu yıl, Noel armağanlarımızı biraz erken alacaksınız.

Gidip bakmanızın bir zararı yok.» Sean önden koşarak odalarının kapısına erişti. Garrick umutsuzlukla arkasından bağıırıyordu.

«Beni bekle... Lütfen beni bekle.»

Sean kapıda durup, «Tanrım!» diye fısıldadı. Garrick de yanına gelince birlikte odanın ortasındaki büyük masanın üstünde duran köşeleri pirinçli, parlak deriden yapılmış, ince yassı mahfazalara bakakaldılar.

«Tüfekler!» Sean sanki her an bunların kaybolmasını bekler gibi usulca yaklaştı masaya. Sonra yakındaki mahfazanın kilidinin yanındaki altın harflere parmağıyla dokundu. «Bak! Üstünde adlarımız bile yazılı!» Kilidi açıp kapağı kaldırdı. Yeşil çuhanın üstünde pırıldayan çelik ve tahtadan oluşmuş tüfek onun için eşsiz bir şiir kadar güzeldi. Sonra omzunun üstünden kardeşine baktı.

«Sen kendininkini açmayacak mısın?»

Garrick hayal kırıklığını gizlemeye çalışarak topalaya topallaya masaya yaklaştı. Noel'de Dickens'in romanlarını alacağını öyle ummuştu ki ...

Noel tatilinin son haftasında Garrick soğuk alarak yattı. Waite Courteney de Pietermaritzburg'a sığır yetiştiricilerin toplantısına gitmişti. Çiftlikte o gün yapılacak fazla iş yoktu. Sean öğleden sonra oltasını, bir teneke dolusu solucanı alıp atına atlayarak Baboon Stroom köprüsünü geçerek çağlayanlara doğru gitti. Van Eessen'lerin evinin altında kalan şekerkamışı çiftliğinin yanından ilerlerken birden bu yolu seçmekle hata yapmış olduğunu anladı. Çünkü eteklerini dizlerinin üstünde toplamış olan Anna ağaçların arasından fırlamıştı.

Sean atını mahmuzlayarak ona bakmadan geçmek istedi. «Sean.. Hey Sean.» Kız önüne çıkmıştı ve kaçmasına olanak yoktu. Çaresiz durdu. «Merhaba, Sean.» Anna soluk soluğa kalmış, yüzü de kızarmıştı.

Sean homurdandı. «Merhaba.»

«Nereye gidiyorsun?»

«İleriye kadar gidip döneceğim.»

«Balık tutmaya gidiyorsun. Seninle gelebilir miyim?» Yalvarır gibi gülümsedi kız. Dişleri beyaz ve küçüktü.

«Hayır, sen çok konuşuyorsun. Balıkları ürkütürsün.» Atını mahmuzlayacak oldu. Anna onun yanında koşarak bağırdı. «Ne olur. Ses çıkarmam. Söz veriyorum.»

«Hayır.» Genç dizginleri çekerek ondan kurtulmak için atı hızla sürdü. Yüz metre kadar gidince başını çevirip baktı. Siyah, uzun saçları rüzgârda dalgalanan Anna hâlâ ardından koşuyordu. Atı durdurunca kız ona yetişti.

Soluk soluğa, «Duracağımı biliyordum,» dedi. «Evine döner misin sen? Peşimden gelmeni istemiyorum.» «Sesimi çıkarmayacağıma söz veririm.»

Sean onun peşini bırakmayacağını anlayarak çaresiz razı oldu.

«Pekâlâ. Ama bir tek söz... bir kelime söylersen seni evine yollarım.» «Söz veriyorum. Lütfen beni atına al.»

Sean tutup çekince kız atın arkasına oturarak kollarını da onun beline doladı. Anna, Sean'ın kendisini geri yol amasına imkân bırakmayacak kadar gittikten sonra konuşmaya başladı. Bir cevap istediği zaman gencin belini sıkıyor ve onun homurdanmasına neden oluyordu. Kıyıya gelince Sean attan indi. Hayvanı serbest, bırakıp eğer ve gemini de oradaki bir karınca çukuruna gizledi. Anna önden koşmuş, suya çakıl taşları atıyordu.

Sean, «Dur!» diye bağırdı. «Balıkları korkutacaksın.»

«Oh özür dilerim... unuttum.» Kız oturup çıplak ayaklarını kuma soktu. Sean da oltaya yem takarak yeşil sulara attı. İkisi de bir süre sessiz sedasız oltanın akıntıyla sürüklendiği yere baktılar. Anna, «Burada balık yok galiba,» diyecek oldu.

«Sabretmelisin. Oltaya hemen balık gelmez.»

Anna ayak parmaklarıyla kumlarda şekiller çizmeye başladı ve beş dakika yavaş yavaş geçti.

«Sean...»

«Susss!»

Beş dakika daha geçti. «Balık tutmak saçma, tatsız bir iş.» «Sana buraya gelmeni söyleyen olmadı.» Kız,

«Burası sıcak,» diye yakındıysa da Sean ses çıkarmadı.

Anna ayağa kalkarak sazları koparmaya başladı. «Canım sıkılıyor. Burası da sıcak.» «Öyleyse evine git.»

Anna, «Haydi, yüzelim,» diye teklif etti. Sean ona aldırmayarak oltayı çekip iğnedeki solucana baktıktan sonra tekrar suya attı. Güneşten korunmak için de şapkasını öne indirdi. Anna başını çevirirse zayıflık göstermiş olacaktı. Acı acı, 'Kızlar!' diye düşündü. Arkadaki kızın birden koştuğunu duydu, sonra beyaz bir vücut yanından geçip sulara daldı. Sean ayağa fırladı. «Ne yapıyorsun?»

Beline kadar suya girmiş, ıslanan saçları göğüslerine yapışan Anna güldü. «Yüzüyorum.» Sean onun bir elmanın içi kadar beyaz olan göğüslerine baktı.

Göğüs uçları da koyu pembe, âdeta kırmızıydı. Anna sırt üstü yatarak suları tekmelemeye başladı. «Küçük balıklar!

Kaçın küçük balıklar!»

Sean istememekle birlikte mırıldandı. «Bunu yapmamalısın.» Kızın tekrar ayağa kalkmasını istiyordu.

Göğüslerini görünce midesinde bir kasılma olmuştu. Anna çenesine kadar suya girmişti. Genç onun doğrulmasını bekliyordu. «Su çok güzel. Neden gelmiyorsun?» Yüz , üstü dönerek başını suya sokunca yuvarlak kaba etleri ortaya çıktı. Sean'ın midesi yine kasıldı. Birden şaşırılmıştı. Son birkaç saniye içinde kıza karşı olan duyguları inanılmayacak kadar değişmişti. Esrarlı beyaz çıkıntılarının yanında suda olmak istiyor, fakat çekiniyordu. Anna durup gözlerindeki suları sildi. «Geliyor musun? Korkuyorsun galiba. Haydi, gel.

Cesaretin varsa gel.» Bu kafa tutma Sean'ı sinirlendirdi birden.

«Korkmuyorum!»

«Öyleyse gel.»

Sean birkaç saniye durakladıktan sonra şapkasını çıkarıp attı, gömleğinin düğmelerini çözdü. Pantolonunu indirirken de kıza arkasını döndü. Sonra suların vücudunu gizleyeceğine sevinerek ırmağa daldı. Fakat Sean'un başı suyun yüzüne çıkar çıkmaz, Anna atlayıp onun sırtına bindi. Sean onu kolaylıkla sırtından atabilirdi ama teninin dokunuşu hoşuna gitmişti. Kız kıyıda bir avuç kum alarak onun başına sürdü. Sean hafifçe karşı koyar gibi oldu. Anna boynuna sarılınca da onun bütün vücudunu arkasında hissetti. Dönerek kıızı yakalamaya çalıştı.

Fakat Anna elinden kurtulup derin sulara daldı. Sean peşinden gittiye de kız gülerek kaçtı.

Sonunda çenelerine kadar çıkan suda karşı karşıya durdular. Sean öfkelenmeye başlamıştı. Anna'yı yakalayıp tutmak istiyordu. Kız onun değiştiğini sezip hemen yüzerek kıyıya gitti. Sean'un gömleğini alarak yüzünü kuruladı. Utanmadan orada çırılçıplak duruyordu. Belki de çok erkek kardeşi olduğu için utanma duygusunu çoktan yitirmişti. Sean onun vücuduna baktı. Bir zamanlar sıska olan bacakların dolgunlaştığını gördü. Bacakları bitişikti ve üstünde de kadınlığının simgesi dikkati çekiyordu. Anna gömleği yere serip üstüne oturarak gence seslendi. «Çıkmıyor musun?» Sean elleriyle kendisini örtmeye çalışarak çekine çekine sudan çıkınca, Anna yana çekildi.

«İstersen oturabilirsin.»

Sean hemen oturup dizlerini iyice yukarıya çekti. Bir yandan da göz ucuyla kıza bakıyordu. Soğuk su yüzünden Anna'nın göğüs uçlarının etrafında küçük kabarıklar belirmişti. Kız Sean'un onu gözetlediğinin farkındaydı.

Bundan zevk alarak omuzlarını geriye attı. Sean, yine şaşaladı. Kız tümüyle duruma hakimdi artık. Daha önce Anna homurdandığı biriyken, şimdi emirler veriyor ve Sean da bunları yerine getiriyordu. Anna dönerek ona baktı. «Göğsünde kıllar var.» Sean, biraz yumuşak bulmakla birlikte bu tüylere sahip olduğuna sevindi.

Bacaklarını uzattı. «Frikkie'den daha yakışıklı bir erkeksin.» Sean yine bacaklarını toplayacaktı, fakat kız elini dayayarak ona engel oldu. «Sana dokunabilir miyim?» Sean konuşmaya çalıştıysa da boğazı tıkanmıştı, sesi çıkmadı. Anna izin beklememişti zaten. «Ah, bak! Tıpkı Caribou' gibi erkekleşiyorsun.» Caribou, Mr. Van Essen'in küheylanıydı.

Kız devam etti. «Babamın Caribou'yu ne zaman bir kısırakla çiftleştireceğini bilirim. Bana gidip Lottie Teyzemi görmemi söyler. Ama ben şekerkamışlarının oraya gizlenirim. Oradan ahırın avlusunu kolaylıkla görebiliyorum.» Anna'nın eli yumuşak ve hareketliydi. Sean bundan başka bir şey düşünemiyordu.

Anna, «İnsanların da hayvanlar gibi çiftleştiklerini biliyorsun, değil mi?» diye sordu.

Sean başını salladı. Okul tuvaletinde bu konuyu arkadaşlarıyla çok konuşmuştu. Bir süre sesleri çıkmadı. Sonra Anna fısıldadı. «Sean, bana bunu yapar mısın?» Sean boğuk bir sesle, «Nasıl

yapacağımı bilmiyorum,» diyebildi.

Anna, «Bana kalırsa atlar da ilk seferinde bilmiyorlar,» diye karşılık verdi. «İnsanlar da öyle. Ama deneyebiliriz.»

Eve akşam üzerine doğru döndüler. Atta Sean'un arkasında oturan Anna kollarını onun beline dolamış ve yanağını da sırtına gömmüştü. Sean onu şekerkamışı tarlalarının orada bıraktı. Anna, «Seni pazartesi okulda görürüm,» diyerek yürüyecek oldu.

«Anna... »

«Evet?»

«Hâlâ canın acıyor mu?»

Kız, «Hayır,» diye cevap verdi ve bir an durduktan sonra ilâve etti. «Çok hoşuma gitti.» Dönüp koşarak ağaçların arasına daldı. Sean eve çok düşünceli döndü. İçinde bir boşluk, bir hüznü duyuyor, buna şaşıyordu.

Odasına girince burnunun etrafı kızarmış ve çatlamış olan Garrick, yatakta okuduğu kitabı indirerek ona gülümsedi. Nezleden iyice boğuklaşmış bir sesle, «Neredeydin?» diye sordu.

«İrmağın üst kısmına, çağlayanların oraya gittim.»

«Balık mı tuttun?»

Sean yatağına çöküp dirseklerini dizlerine dayadı. «Anna'ya rastladım. Benimle beraber geldi.» Garrick kızın adını duyunca ilgiyle Sean'un yüzüne baktı. Ama o hâlâ şaşkın gibiydi. Fakat bu konudan söz etme ihtiyacını duyuyordu. «Garry... Garry, Anna'yla yattım.» Garrick tıslamayı andıran bir sesle içini çekti. Rengi iyice solmuş, sadece burnunun çevresindeki kırmızılık kalmıştı. Sonra, «Sana izin verdi mi o?» diye fısıldadı.

«Bunu kendisi istedi.»

Garrick'in gözlerindeki tuhaf ifadeyi fark etmemişti.

Mr.Clark, Sean'u yenmeyi başaramamıştı. Tam tersine genç onunla çekişmeye başlamıştı. Mr.Clark bu savaşı yavaş yavaş kaybetmekte olduğunun farkındaydı. Artık Sean'dan korkuyordu. Hem genci ayağa da kaldırmıyordu. Çünkü Sean da kendisi kadar boyluydu. İki yıl birbirilerinin zayıf taraflarını aramış ve bunlardan nasıl yararlanacaklarını düşünmüşlerdi. Mr.Clark burun çekilmesine dayanamazdı. Belki de bilinçaltı bunu eğri burnuyla alay sayıyordu. Sean da türlü şekillerde burun çekmesini öğrenmişti. Çektikten sonra da, «Özür dilerim efendim,» diyordu.

Ama buna karşılık Mr.Clark da, Sean'un zayıf tarafını öğrenmişti. Garrick'e en küçük bir şey yapılmasına dayanamıyordu kardeşi. Bu durumda Sean korkunç acı çekiyordu. O haftayı da kötü geçirmişti öğretmen. Sıtma yüzünden epey zayıflamıştı. Üç günden beri başı çatlayacak gibi ağrıyordu. Ayrıca okulun anlaşmasını yenileme konusunda da kuşkuları vardı. Sean bir gün önce yeteri kadar burnunu çekmişti.

Adamın daha fazla dayanacak hali kalmamıştı. Mr.Clark sınıfa girip kürsüsünün arkasında durarak gözlerini öğrencilerin üstünde dolaştırdı. Sonunda gözleri Sean'a takılıp kaldı. 'Hele bir başlasın,' diye düşündü. 'Bu gün başlayacak olursa onu geberteceğim.'

İki yıl içinde öğrencilerin yerleri değiştirilmişti. Sean ve Garrick ayrılmıştı. Garrick öğretmenin kolayca erişebileceği yerde, en önde oturuyordu. Sean ise arkada kalıyordu. Mr.Clark, «Okuma kitabımızı açın,» dediği sırada, Garrick saman nezlesi yüzünden burnunu çekti. Mr.Clark kitabını 'şak' diye kapatarak, «Kahrol!» diye gürlledi. Sesi gitgide yükseliyordu. «Kahrol!» Öfkeden titremeye başlamış, kabaran burun deliklerinin etrafı bembeyaz kesilmişti. Hemen platformdan inerek Garrick'e yaklaşmış haykırdı. «Kahrol! Kahrol! Tanrının belâsı küçük sakat!» Garrick'e şiddetli bir tokat attı. Genç el erini yanağına götürüp ona bakakaldı. Mr.Clark kendinde değildi. «Pis, küçük domuz. Demek sen de başladın!»

Garrick'i saçlarından tutarak başını şiddetle sıraya vurdu. «Sana dersini vereceğim. Şart olsun dersini vereceğim.»

«Sana göstereceğim.» Güm!

«Sana göstereceğim.» Güm!

Sean'un onlara yetişmesi için bu kadar zaman gerekti. Hemen Mr.Clark'ı kolundan yakaladığı gibi geri çekti.

«Kardeşimi bırak! O bir şey yapmadı!» Sean ancak yetişebilmişti. Mr.Clark onun yüzünü gördüğünde bilincini yitirmişti. Artık bir şey düşünebilecek durumda değildi. Bu yüz, iki uzun yıl kendisine azap vermişti. Yumruğunu sıkıp o yüze vurdu.

Sean darbenin etkisiyle geriledi ve can acısından gözleri yaşardı. Bir an bir sıraya sırt üstü düşerek kaldı, sonra Clark'a bakarak birden kükredi.

Bu ses Clark'ın kendisine gelmesine neden oldu. İki adım gerileyecek oldu ama Sean ona saldırdı. Genç durmadan yumruklarını indiriyor ve her yumrukta da homurdanıyordu. Öğretmenin gerileyerek kara tahtanın önüne kadar gerilemesine neden oldu. Clark kaçmaya çalışıyordu. Ancak Sean onu yakasından tutarak çekti.

Yaka parçalanırken tekrar vurdu. Clark dayandığı duvardan kayarak yere oturdu. Sean onun başında durmuş soluyordu.

Clark, «Defol,» dedi. Ağzından akan kanlar yüzünden dişleri pembe bir renk almıştı. İnce bir kan dudaklarının yanından sızıyordu. Yırtılan yakasının ucu havaya kalkmıştı. Sınıfta Sean'un soluklarından başka ses çıkmıyordu.

Clark, «Defol,» diye tekrarladığı sırada Sean'un öfkesi geçti. Olayın tepkisi yüzünden zangır zangır titremeye başladı. Clark eliyle Garrick'i işaret etti. «Sen de... Git ve bir daha gelme!» Sean, «Gel, Garry,» diye mırıldandı.

Garrick ayağa kalkıp topallayarak Sean'un yanına geldi. İki kardeş okul avlusuna çıktılar. «Şimdi ne yapacağız?» Garrick'in alnında yumurta büyüklüğünde kıpkırmızı bir şiş belirmişti. «Eve gitmemiz en doğrusu sanırım.» «Ya eşyalarımız ne olacak?» «Hepsini taşıyamayız. Daha sonra adam yol ayıp onları aldığımız gerekiyor. Haydi, gel.» Birlikte bahçeden çıkarak kasabadan geçtiler. Baboon Stroom köprüsüne gelene dek ikisi de konuşmadı. Sonra Garrick, «Babam ne yapacak dersin?» diye sordu.

Sean sırtıttı. «Babam ne yaparsa yapsın buna değer. Onu nasıl tepelediğimi gördün mü ha? Şak diye ağzının ortasına indirdim.» «Bunu yapmamalıydın, Sean. Babam bizi öldürecek. Beni de... Oysa ben bir şey yapmadım.»

«Bunu söylemenin bir yardımı dokunmaz, Garry. Eğri burnunun canına okudum. Artık babama söyleyecek bir şey düşünmeliyiz.» Garrick mırıldandı. «Bana vurdu. Neredeyse beni öldürecek.» Sean kendini temize çıkarmak ister gibi, «Bana da,» diye ilâve etti.

Çiftliğe vardıklarında Ada evin önündeydi.

Onları gören kadın hareketsiz kalarak duygularına hâkim olmaya çalıştı. Eski tecrübeleri ona üvey oğullarından en korkunç şeyleri bekleyebileceğini öğretmişti. Durum o kadar kötü olmadığı zaman haline şükrediyordu. Gençler ona çekinerek yaklaştılar. Ada,

«Merhaba,» dedi. İki bir ağızdan cevap verdiler. «Merhaba.» Garrick cebinden mendilini çıkarıp burnunu sildi.

Sean da sanki ilk kez görüyormuş gibi evin sivri damına bakıyordu. Ada onları süzdü.

«Ne oldu?»

Garrick, «Mr.Clark eve dönmemizi söyledi,» diye cevap verdi.

Ada, sakinliğini güçlkle koruyordu. «Neden?»

«Şey...» Garrick yardım ister gibi kardeşine baktı. Fakat Sean hâlâ damı inceliyordu. «Şey...: Sean yere yığılana dek onun yüzünü yumrukladı. Ben bir şey yapmadım.» Ada hafifçe inledi. «Oh, olamaz!» Sonra derin bir soluk aldı. «Pekâlâ. Olanları başından başlayıp sonuna kadar anlatın.» İki kişi bir ağızdan olayı karmakarışık şekilde anlattılar. Zaman zaman birbirilerinin sözünü kesip ayrıntılar üstünde tartışıyorlardı. Sözlerini bitirince üvey anneleri, «Odanıza gidin en iyisi;» diye mırıldandı. «Babanız bu gün evin yakınında çalışıyor. Öğle yemeğine gelir neredeyse. Onu biraz hazırlamaya çalışacağım.» Odaları bir idam mahkûmunun hücrelerinden daha da kasvetliydi. Garrick, «Kaçar kamçı yiyeceğiz acaba?» diye sordu.

«Yorulana kadar bizi dövecektir. Sonra biraz dinlenip tekrar başlayacaktır.» Waite'in atının avluya girdiğini duydular.

Babaları seyise bir şey söyledikten sonra güldü. Mutfak kapısı çarparak kapandı. Bunu korku dolu yarım dakika izledi ve Waite'in gürlendiğini işittiler. Garrick telâşla zıpladı.

On dakika kadar Waite'le Ada'nın mutfakta tartıştığını da duydular. Babalarının haykırmasını, Ada'nın yatıştırıcı mırıltıları izliyordu. Sonra Ada odaya gelerek, «Babanız sizi görmek istiyor,» diye haber verdi. «Kendisi çalışma odasında.» Waite şöminenin önünde duruyordu. Adamın sakalı toz içinde kalmış, yanık yüzü öfkeden kıvrılmıştı.

Sean kapıya vurunca adam gürlledi. «İçeriye gelin!» iki çocuk kamçısıyla hafif hafif bacağına vuran adamın karşısında durdular. Waite, Garrick'e işaret etti. «Buraya gel.» Oğlunu saçlarından tutup başını yukarıya kaldırdı ve alnındaki moraran şişe baktı. «Hımm.» Elindeki kamçıyı yazı masasına attı. «Buraya gel, Sean.

Ellerini uzat. Hayır avuçların yere baksın.» İki elin üstü de soyulmuş, eklemlerden biri şişip kızarmıştı. Adam yine, «Hımm,» dedi. Dönüp şöminenin rafından piposunu alıp taş kavanozdan tütün doldurdu. «İkiniz de Tanrının belâsı ahmaklarsınız. Ama yine de bu tehlikeyi göze alarak sizi haftada beşer şilinle işe başlatacağım.

Haydi, gidip öğle yemeğiniz; yiyin...

Öğleden sonra işimiz var.»

İkizler bir an ona inanmaz gözlerle baktıktan sonra kapıya doğru gittiler.

«Sean.» Genç durdu. Cezasız kurtulacağına inanmakla hata ettiğini düşünüyordu artık.

«Onun neresine vurdun?»

«Her tarafına baba. Neresine erişebildiysem...»

Waite, «Bu işe yaramaz,» diye cevap verdi. «Başın yan tarafına vurmalsın.» Piposuyla çenesini işaret etti.

«Hem yumruklarını iyi sıkmalısın. Yoksa yaşın ilerlemeden bütün parmaklarını kırarsın.»

«Evet, baba.»

Kapı usulca kapanınca Waite kendi kendine güldü. Yüksek sesle, «Zaten yeteri kadar kitap okudular,» dedi. «Tanrım bu kavgayı görmek istedim. O çokbilmiş ukala bir daha oğluma yaklaşmaması gerektiğini anlamıştır.»

Artık Sean'un enerjisini harcayabileceği bir alan vardı. O koşturmak için yaratılmıştı. Waite Corteney onu zorlukla dayandığı hücreden çıkarıp kendi başına bırakmıştı. Sean gideceği yeri ve kazanacağı ödülü pek bilemiyordu ama bütün gücüyle ve neşeyle koşturuyordu. Şafak sökmeden babası ve kardeşiyle mutfakta kahve içen Sean, her yeni günün coşkusunu duyuyordu. Sabah erken saatlerden hava kararana dek çalışıyordu. Eve karanlıkta dönüyor ve yaptığı işin her dakikasını seviyordu. Sığırları iyi tanıyordu. Hayvanların renklerini, cüsselerini ve işaretlerini bildiği için sürülerden birine bakar bakmaz hangi hayvanların eksik olduğunu görüyordu.

«Zama, boynuzu eğri olan yaşlı inek nerede?»

«Nkosi, dün onu hasta »hayvan ağılına götürdüm.» Sean'a artık küçük efendi anlamına gelen Nkosizana demiyorlardı. Nkosi, yani efendiydi şimdi. «Hayvanın gözünde kurt var.» Sean hastalıkları başlamadan hemen önce tanınmasını da öğrenmişti. Bir hayvanın yürüyüşü ve başının duruşundan anlaşılıyordu bu. Ayrıca hastalıkları tedavi etmesini de biliyordu.

Yaralardaki kurtlar için gazyağı kullanılıyordu. Göz hastalıklarında permanganatlı suyla silmek gerekiyordu.

Antraks hastalığında yapılacak şey bir kurşun ve leşi yakmaktı.

İlk kez Tlega kıyısındaki akasyaların orada bir ineğin yavrulamasına yardım etti. Doğumu tek başına yaptıktan sonra anne yavrusunu yalarken, birden kendisini boğacak gibi hissettiği güçlü bir duyguya kapıldı.

Bu arada ata binmekte daha usta olmaya çalışıyordu. Eğerden aşağıya kayıyor, yere iniyor, hayvanın yanında koşuyor ve öbür taraftan eğere alıyordu. Tüfek talimlerini de unutmuyordu. Bu sayede yüz elli adım öteden koşmakta olan bir çakalı iri mermiyle ortadan biçebiliyordu. Sean bu arada Garrick'in işinin çoğunu da yapmaktaydı...

«Kendimi pek iyi hissetmiyorum, Sean.»

«Ne var?»

«Bacağım acıyor. Biliyorsun çok ata binersem fazla sürtünmeden canım yanıyor.»

«Öyleyse neden eve dönmüyorsun?» «Babam üç numaralı hayvan daldırma tankının etrafındaki çiti onarmamı söyledi.» Garrick öne eğilip bacağını ovarak cesaretle gülümsedi.

«İyi ama sen o çiti geçen hafta onardın.» «Öyle. Ama teller yine ayrılmış.» Garrick'in onarımları garip bir şekilde hiç bir zaman yeterli olmuyordu.

Sean, «Tel kesen makas yanında mı?» diye sorunca, Garrick hemen hevesle eğer çantasından çıkarıp verdi.

«Ben yaparım.» «Çok teşekkür ederim.» Garrick bir an durakladı. «Babama söylemezsin değil mi?» «Hayır.

Bacağın acıyorsa senin ne suçun var.» Garrick hemen eve dönüp yatak odasına usulca girerek Define Adası'nı okumaya daldı.

Sean çalışırken yepyeni bir duyguya kapılıyordu. Yağmurlar başlayıp etraf yeşil otlarla kaplanıp yüksek ovadaki çukurlar suyla dolunca, sadece kuşların yuva yapma mevsiminin geldiği anlaşılıyordu. Artık sığırları ovalara götürebileceklerini ve Ladyburg'da satışa çıkarılacak hayvanların semireceğini de biliyordu Sean. Böylece bir kışın bittiği ve toprakların yaşam dolu olduğu anlaşılıyordu. Bu yeni duygusu sığırları da kapsıyordu. Güçlü, âdeta vahşice bir sahip olma duygusuydu bu.

Bir gün akşam üzerine doğru Sean atına oturmuş, ileride otlayan küçük sürüye tembel tembel bakıyordu. Sığırların arasında ayaklarının üstünde kolay duramayan üç günlük bir de buzağı vardı.

Rengi hâlâ soluk bej olan yavru, otların arasında koşmaya çalışıyordu. Sürüden bir inek başını kaldırıp bakınca, buzağı bacaklarını iyice açıp kulaklarını kaldırarak öylece kaldı. Sean gülerek eve gitme vaktinin geldiğini düşünüp dizginleri tuttu ve o anda gökyüzündeki kartalı gördü. Kartal kanatlarını açmış, saldırıya geçmek için alçalıyordu. Buzağıya doğru hızla inerken pençelerini uzatmıştı. Sean donmuş gibi kalarak baktı. Kartal buzağıya vurunca kemiğin kırılmasından çıkan sesi de duydu. Bu tıpkı kuru bir dalın çatırdayarak kopmasını andırıyordu. Sonra buzağı yere yığıldı. Kendisine saldıran kocaman kartala güçsüzce karşı koymaya çalışıyordu. Her şeyin bu denli hızlı olmasından şaşırarak Sean bir saniye daha öylece kaldı. Sonra bir nefret duydu. Nefretin gücünden midesi kasıldı. Mahmuzlayınca atı ileri atıldı. Sean onu kartalın üstüne sürdü.

Dörtmala giderken kuşa haykırıyordu. Nefretini açıklayan, tiz, hayvanımsı bir sesteki bu.

Kartal başını çevirip tek gözle baktı ve kocaman, sarı gagasını açarak Sean'un feryadına karşılık verdi. Sonra pençeleri buzağıyı bırakarak havalandı.

Sean tüfeği kılıfından çekerek kendini yere attı. Namluya bir mermi sürdüğü sırada kartal epey yükselmişti. Onu vurmaya zor olacaktı. Sean ateş etti, omzunda tüfek geri tepti. Rüzgâr dumanı dağıttığı için de merminin isabet ettiğini görebildi. Kartal havada çöktü sanki.

İçi tüy dolu bir yastığın patlaması gibi ortadan ayrıldı. Yüz seksen santim uzunluğundaki kanatları gevşeyerek hafif hafif sallandı. Daha kuş yere düşmeden koştu Sean.

Yetiştğinde kartal ölmüştü. Ama tüfeğini namlusundan tutarak dipçikle hayvana vurmaya başladı. Üçüncü darbede dipçik kırıldı. Sean öfkesinden ağlıyordu.

Durduğu zaman soluk soluğaydı, üstünden terler akıyordu. Kartal ezilmiş et, kemik ve tüyden pis bir yığın haline gelmişti. Buzağı hâlâ sağdı. Tüfek de sıkışmıştı. Sean hiddet yaşları gözlerini yakarken eğildi ve yavruyu av bıçağıyla öldürdü.

Bu yeni duygu öyle güçlüydü ki, Sean kardeşinden bile nefret edebiliyordu. Fakat nefreti uzun sürmüyordu.

Sean'un nefret ve hiddeti tutuşan kuru otların alevi kadar çabuk geçiyordu. Nasıl alevler birden yükselir ve dayanılamayacak denli yakıcı olduktan sonra geriye sadece küller kalırsa, Sean'un duyguları da böylece çabucak ortadan kayboluyordu.

Sean'un kardeşine kızdığı gün Waite evde yoktu. Üç yıldan beri Sığır Yetiştiriciler Birliğine başkan adayı gösterilmiş ve her seferinde de bunu reddetmişti Waite Courteney. Fakat o da bu görevin vereceği onuru isteyecek kadar insandı. Ancak görev yüzünden sık sık çiftliğinden ayrılırsa işlerin aksayacağını da biliyordu. Başkan seçimi zamanı geldiğinde, Sean ve Garrick iki yıldan beri çiftlikte çalışmaktaydılar.

Waite, Pietermaritzburg'daki toplantıya gitmeden önce Ada'yla konuştu. Yatak odasında aynanın önünde durup sakalını düzeltirken, «Geçen hafta Bernard'dan bir mektup aldım, sevgilim,» dedi. «Bu yıl başkan olmamda ısrar ediyorlar.» «Çok da akıllılık ediyorlar. Senin kadar fevkalade bir başkan daha olamaz.» Waite sakalının uçlarını keserken karısının kendisine tam anlamıyla güvendiğini düşündü. Durup aynaya bakarken, kendi kendine,

'Başarımla çoğunu karıma borçluyum sanırım,' diye düşündü.

«Bunu başarabilirsin, Waite.» Kadın ne soru sormuş, ne de kuşkulandı. Ada'nın söylediği sözlere inanıyordu adam.

Waite makası bırakarak karısına döndü.

Ada, beyaz geceliğini giyip yatağın üstüne bağdaş kurmuştu. Siyah, gür saçları omuzlarına dağılmıştı. «Sean, çiftliği yönetebilir sanırım.»

Ada telâşla ilâve etti. «Garry de tabii.»

Waite başını salladı. «Sean her şeyi çabucak öğreniyor.»

«Bu işi kabul edecek misin?»

Waite durakladıysa da sonra başını salladı.

«Evet.»

Ada gülümseyerek, «Buraya gel,» diye elini uzattı.

* * *

Waite ve Ada'yı Ladyburg'deki istasyona Sean götürdü. Babası son anda bu başarısını paylaşması için karısının kendisiyle gelmesini istemişti.

Sean onların bavullarını kompartımana koyduktan sonra trenin kalkmasını bekledi. Ada onu öpüp vagona girdi.

Waite de bir an durdu. «Sean, eğer yardım gerekirse Lion Kop'da Mr.Erasmus'u ara. Ben perşembe döneceğim.» «Yardıma ihtiyacım olmaz, baba.» Waite'in dudakları gerildi. Sert sert. «Öyleyse sen Tanrısın,» diye söylendi. «Tek yardıma ihtiyaç duymayan o'dur. Budalalık etme. Başın derde girerse Erasmus'a git.»

Ada'nın arkasından trene bindi. Tren sarsılıp hareket etti, sonra hızlanarak uzaklaştı. Bir an trenin arkasından bakan Sean dönüp arabaya doğru gitti. Artık Theunis Çiftliğinin efendisiydi ve bu duygu hoşuna gidiyordu.

Platformdaki küçük kalabalık dağılırken birden Anna ortaya çıktı.

«Merhaba, Sean!» Kız yıkanmaktan solmuş yeşil bir elbise giymişti, ayakları çıplaktı. «Merhaba

Sean!» Küçük beyaz dişlerini göstererek gülerken gencin yüzüne bakıyordu.

«Merhaba, Anna.»

«Pietermaritzburg'a gitmiyor musun?»

«Hayır, çiftliğe bakmam gerekiyor.»

«Ya... »

Kalabalık istasyonda rahatsız olarak ses çıkarmadan karşılıklı durdular.

Ağabeylerinden biri bilet gişesinin önünden seslendi. «Anna, Haydi, gel. Eve gidiyoruz.» Kız, «Seni pazara görecek miyim?» diye fısıldadı.

«Mümkün olursa gelirim. Ama bilemiyorum.

Çiftlikle ilgilenmem gerekiyor.» «Ne olur gayret et, Sean.» Anna'nın yüzü ciddiye. «Seni bekleyeceğim. Yanıma yemek alıp seni bütün gün bekleyeceğim. Kısa süre için de olsa lütfen gel.»

«Peki geleceğim.»

«Söz mü?»

«Söz.» Anna rahat bir soluk alarak gülümsedi, sonra koşarak ailesinin yanına gitti. Sean da çiftliğe döndü.

Garrick yatağına uzanmış kitap okuyordu.

«Babamın çarşamba günü aldığımız sığırları dağlamamı söylediğini sanıyordum.» Garrick, «Hayvanları dağlamaktan nefret ediyorum,» diye mırıldandı. «Onları dağlayıp yakarken bağırımlarından nefret ediyorum.

Yanan tüy ve derinin kokusundan tiksiniyorum. Bu yüzden başım tutuyor.» «Belki öyle ama birinin bu işi yapması gerek. Ben yapamam. Gidip hayvanların dalması için tanklardaki sulara ilâç katacağım.» Sean, öfkelenmeye başlamıştı. «Allah kahretsin. Garry neden hep böyle acizsin?» «Sadece... sadece tek bacağım varsa ne yapabilirim?» Garry ağlamak üzereydi. Bacak sözü istenen etkiyi yaptı ve Sean hemen sakinleşti.

Genç gülümsedi. Bu son derece çekici ve dayanılmaz bir gülüştü. «Dinle. Ben hayvanların sağrılarını dağlarım.

Sen de tanklara dezenfekte ilâcını katarsın. İlâç varillerini al ve arabaya yükle. Sana yardım etmeleri için de iki seyis götür. İşte malzeme deposunun anahtarları da burada.» Desteyle anahtarı yatağa attı. «Hava kararmadan işi bitirmiş olursun.» Kapıda durup döndü. «Garry, yalnız evin yakınındakilere değil, öteki altı tanka da ilâç katacağımı unutma.» Garrick altı varil ilâcı arabaya yükleyerek tepeden indi ve hava kararmadan çok önce de geri döndü. At pantolonunun önü koyu renk, katranlı ilâçtan ıslanmıştı. Hattâ ilâç tek çizmesinin içine de girmişti.

Mutfaktan geçip koridora dalınca çalışma odasından Sean seslendi.

«Hey Garry, işi bitirdin mi?»

Garry şaşırdı. Waite'in çalışma odası kutsal bir yer sayılırdı. Ada bile içeriye girmeden kapıya vururdu. İkizler de oraya sadece cezalandırılmak için giderlerdi. Garrick topallayarak gidip kapıyı açtı. Sean babasının koltuğuna oturup ayaklarını da yazı masasına dayamıştı. Garry titreyen bir sesle, «Babam seni öldürür,» diyebilirdi.

«Babam Pietermaritzburg'da.»

Garrick eşikte durup odaya baktı. Burasını gerçekten ilk kez görüyordu. Daha önceleri tek gördüğü, canının yanacağını düşünerek arkasını kamçıya verip koluna dayandığı büyük koltuktu. Bu sefer dikkatle baktı. Duvarlar tavana kadar koyu sarı, cilâlı bir tahtayla kaplanmıştı.

Tavanda kartonpiyeden yapılmış meşe yaprakları vardı. Tam ortadan bakır bir zincirle kocaman bir lamba sallandırılmıştı. Bir tür küçük kahverengi taşlardan yapılmış şömineye yakılmak için kütükler dizilmişti. Duvardaki çengellere türlü silâhlar asılmıştı.

Kitaplıktaki yeşil ve bordo deri ciltli kitapların arasında roman yoktu. Raflar da ansiklopediler, sözlükler yolculuk ve çiftçilikle ilgili kitaplar duruyordu. Karşı duvara da Ada'nın bir portesi asılmıştı. Bir Kap yaban öküzünün şahane boynuzları şöinenin olduğu duvara takılmıştı. Burası tam bir erkek odasıydı.

Sean'un oturduğu koltuğun yakınındaki dolap açıktı. Üstünde bir şişe konyak duruyordu ve Sean'un elinde de bir balon kadeh vardı. Garrick, «Babamın konyağını içiyorsun,» diye suçladı.

«Pek fena değil.» Sean kadehi ışığa tutup içkiye baktıktan sonra bir yudum aldı. Yutmadan önce bekledi.

Garrick onu dehşetle seyrediyordu. Sean da içki boğazını yakarken gözlerini kırpmamaya çalıştı. Garrick tekrarladı.

«Babam seni öldürür.»

Sesi konyaktan boğuklaşan Sean, «Otur,» dedi. «Babam yokken yapacaklarımızı planlamak istiyorum.» Garrick önce o çok iyi bildiği büyük koltuğa doğru gittiyse de, orada kamçilandığını anımsayarak döndü ve divanın ucuna ilişti.

Sean saymaya başladı. «Yarın, evin yakınındaki hayvanların hepsini tanklara sokacağız. Zama'ya onları erken getirmesini söyledim.

Tanklara ilâçları döktün değil mi?» Garrick başını sallayınca da devam etti. «Cumartesi de hendeğin oradaki otları yakacağız. Orada otlar çok kuru. Pazar...» Sean durakladı. Pazar günü Anna vardı.

Garrick hemen atıldı. «Pazar günü kiliseye gitmek istiyorum.»

«İyi. Sen kiliseye git.»

«Sen gelmeyecek misin?»

Sean, «Hayır,» diye cevap verdi.

Garrick yeri kaplayan kaplan postlarına baktı. Sean'u gelmesi için iknaya çalışmamıştı. Anna pazar günü kilisede olacaktı. Sean orada olup kızın aklını çelmezse, belki kendisi onu arabaya alıp evine bırakabilirdi. Hayal kurmaya başlayan genç kardeşinin sözlerini duymaz oldu. Sabah Sean ilâçlı su tankına baktığında güneş yeni doğmuştu. Önüne küçük bir sürü katarak gelmişti. Garrick o sırada öteki hayvanların teker teker tanka girmelerini sağlıyordu. On kadar hayvan tanktan çıkmış, ıslak ve bezgin duruyordu. Vücutları ilâçlı sudan çok koyu bir renk almıştı.

Sean getirdiği sürüyü zaten hayvanların dolu olduğu etrafı çitle çevrili alana soktu.

N'duti kapıyı kapatıp sürgüyü de çekti. «Seni iyi görüyorum, Nkosi.»

«Ben de seni, N'duti. Bu gün iş çok!»

N'duti bunu kabul etti. «Çok... Daima çok iş var.»

Sean atını ağaçlardan birine bağlayarak dönüp tanka yaklaştı. Garrick korkuluğun yanında durmuş, damı tutan sütunlardan birine dayanmıştı. «Merhaba Garry. Nasıl gidiyor?»

«İyi.»

Sean da kardeşinin yanına çıkarak korkuluğa dayanıp aşağıya baktı. Tank altı metre uzunluğunda üç metre genişliğindeydi. İçindeki sıvı da toprak düzeyinin altında kalıyordu. Tankın etrafında alçak bir duvar ve üstünde de yağmurun ilâcı sulandırmasını önleyen bir dam vardı.

Çobanlar sürüyü tanka yaklaştırdılar. Her hayvan tankın önüne gelince duraklıyordu. Çobanlar, «E'yapi, E'yapi,» diye bağırarak sığırları itip tanka atlamaya zorladılar. Hayvanlardan inat eden olunca, Zama parmaklığın üstünden eğilip onun kuyruğunu yakalayarak ısırıyordu. Sean, «Onların durmamalarını sağla, Zama!» diye seslendi.

Zama ona gülerken duraklayan bir hayvanın kuyruğunu beyaz dişlerinin arasında sıktı. Sığır birden tanka dalınca etrafa sular sıçradı. Sean'ın yanağına da bir damla geldi. Ama aldırmayarak kardeşine

döndü.

«Gelecek satışta bu hayvanlar en yüksek fiyata satılmazlarsa alıcılar iyi sığırdan anlamıyorlar demektir.» Garry, «Hayvanlar fena değil,» diye kabul etti.

«Fena değil mi? Bu çevrenin en besili hayvanları.» Sean bu konudaki fikirlerini daha iyi belirtmek üzereyken, yanağına damlayan ilâçlı suyun derisini yaktığını hissetti. Elini yanağına götürüp ilâca parmağını sürdü. Sonra parmağını kokladı. İlâcın kokusu genzini de yaktı. Bir an aptal aptal parmağının ucuna bakarken yanağı ateş dökmüş gibi acı veriyordu.

Sonra telâşla başını kaldırdı. Üstlerindeki suların süzülmesi için tanktan çıkan hayvanlar etrafı çitle çevrili bir yere alınmışlardı. Oraya bakarken sığırlardan birinin sendeleyerek çite çarptığını gördü.

«Zama!» diye haykırdı. «Hayvanları durdur, kalanları tanka sokma! Hemen tahtaları yerine tak! Sığırlar tanka girmesin!» Sean aşağıya atlayarak hayvanların önünde durdu. Öküzler ona doğru gelmeye çalışıyorlardı.

Arkadaki hayvanların ittiği öküzler karşılıklarına dikilen Sean'dan ürkmüşlerdi ve paniğe kapılan biri parmaklığın üstünden atlamaya kalktı. Başını sal arken boynuzları Sean'un gömleğini parçalayıp göğsünü çizdi. O sırada arkada tahtaların yerlerine geçirilirken çıkardığı ses duyuldu. Sonra Zama onu yakalayarak hayvanların boynuz ve ayaklarından kurtardı. Çobanlardan ikisi de onun parmaklığın üstünden atlamasına yardım ettiler. Sean ayaklarını yere basar basmaz, «Gelin!» diye emrederek atına koştu.

«Nkosi, üstünden kan akıyor.»

Kan Sean'un yırtılan gömleğini boyuyordu ama acı duymuyordu. Tanktaki ilâca girmiş olan sığırların çok acı çektikleri belliydi. Hayvanlar çitle çevrili yerde koşarken acı acı bağılıyorlardı. Biri yere düşüp kalktı ve titreyen bacaklarının üstünde durmaya çalıştı. Sean, haykırdı. «Onları ırmağa sürün! Irmağa! Zama, çitin kapısını aç ve hayvanların üstündeki ilâcı yıkamaya çalışın.» Baboon Stroom bir mil uzaktaydı. Daha çitle çevrili yerden çıkamadan sığırlardan biri öldü. Onu da ırmağa erişmeden devrilip kaldılar. Gözleri yuvalarında firıl firıl dönen, vücutları zangır zangır titreyen hayvanlar büyük acı çekerek öldüler.

Sean kalanları ırmağa soktu. Sığırların girdiği berrak su bir anda koyu kahverengi oldu. Hayvanların üstlerindeki boyalı ilâç çıkıyordu. «Sen burada dur Zama. Onların sudan çıkmalarına izin verme.» O sırada suya girmiş genç bir öküz sarsıldı ve birden dibe çöktü. Sean onu kurtarmaya koştuysa da boşuna uğraştı.

N'duti'nin yardımıyla hayvanı kıyıya çektiler ama ölmüştü.

Sean öküzün yanında çamurlara oturarak güçlkle soluk aldı. «Zama, kalanı sudan çıkar.

Kaçı... Kaçı öldü?»

«Sen sudayken ikisi daha gitti, Nkosi. Hepsi on üç hayvan.»

«Atım nerede?»

«Kaçtı. Herhalde eve dönmüştür.»

Sean başını salladı. «Kalan hayvanları hasta ağılına getir. Onlara birkaç gün bakmamız gerekecek.» Sean kalkıp yürüye yürüye ilâçlı su tankına gitti. Garrick ortada yoktu. Büyük sürü de çitle çevrili alanda duruyordu.

Sean çitin kapısını açarak hepsini çayıra salıverdi. Ondan sonra kendisini daha iyi hissetti. Gücüne kavuşunca birden büyük bir öfke ve kin duydu. Garrick'den nefret ediyordu. İlâcı tanklara o dökmüştü.

Garrick onun sığırlarını öldürmüştü. Sean bu yüzden kardeşinden nefret ediyordu.

Sean evin bulunduğu tepenin yamacına gelince,

Garrick'in avluda durduğunu gördü. Fakat mutfığa girip gözden kayboldu. Sean koşarak mutfak kapısından daldı ve az kalsın uşaklardan birini yere deviriyordu. Olanca sesiyle, «Garrick!» diye haykırdı. «Kahrolasınca... Neredesin?»

Evi aradıysa da kardeşini bulamadı. Sonra yatak odasının açık penceresini ve çıkıntındaki tozlu ayak izini fark etti. Garrick oradan kaçmıştı. Sean, 'Tanrının belâsı korkak!' diye söylenerek pencereden dışarıya atladı.

Ahırlara doğru koşarken süthanenin kapısının kapalı olduğunu fark etti. Kapıyı yoklayınca içeriden kilitlenmiş olduğunu anladı. Geri geri gidip birden atılarak kapıyı omuzladı. Kilit yerinden çıkarak kapı ardına dek açıldı.

Sean o hızla kayarak karşı duvara kadar gitti. Garrick yukarıda kalan küçük bir pencereden kaçmaya çalışıyordu. Sean onu pantolonunun arkasından yakalayıp aşağıya çekti. «İlâcı ne yaptın, ha? Tanktaki ilâca ne yaptın?» «Bunu bilmiyorum. Hayvanların bu yüzden Öleceği aklıma gelmedi.» Sean kardeşini gömleğinin önünden yakalayıp kapıya sürükledi. «Bana ne yaptığını anlat.»

«Bir şey yapmadım. İnan bilmiyordum.»

«Pestilini çıkaracağım. Onun için bir an önce söyleyen iyi edersin.»

Sean kardeşini kapıya dayayıp sağ yumruğunu havaya kaldırdı.

«Yapma, Sean. Ne olur yapma.»

Sean'un öfkesi birden geçti. Ellerini indirerek söylendi. «Peki, bana yaptığını anlat.» Öfkesi sönmüş fakat kini geçmemişti.

Garrick, «Yorgundum ve vakit geç olmuştu,» diye fısıldadı. «Bacağım da acıyordu. Daha dört tanka ilâç katmam gerekiyordu. Varillerin boş olup olmadığına bakacağımı biliyordum. Onun için kalan bütün ilâcı bir tanka boşalttım..»

Fakat bunun hayvanları öldüreceğini bilmiyordum.»

Sean dönerek ağır ağır eve doğru yürüdü.

Garrick topallayarak onun arkasından gitti. «Çok üzgünüm, Sean. İnan çok üzgünüm.» Sean mutfığa girip kapıyı onun yüzüne vurarak kapattı. Sonra Waite'in çalışma odasına giderek kitaplıktan deri kaplı ağır defteri çekti. Bunda hayvanlar kayıtlıydı. Defteri açıp kalemi hokkaya batırarak 'Ölenler' sütununun altına 13 sayısını yazdı ve yanına da 'İlâçtan zehirlenme' diye belirtti.

Sean ve çobanların hepsi o gün akşama dek çalışıp tankı boşalttılar. Temiz su doldurup yeniden ilâç karıştırdılar. Sean kardeşini öğle ve akşam yemeğinde gördüyse de konuşmadı. Ertesi gün pazardı. Garrick kilisedeki ayin sekizde başladığı için erkenden kasabaya gitti. Ancak o zaman Sean hazırlığa başladı. Yüzünü aynaya iyice yaklaştırarak usturayla traş oldu. Sonra babasının yatak odasına geçti. Onun briyantininin alarak saçlarına sürdü. Temiz beyaz bir gömlek ve yeni at pantolonuyla saçları kadar parlak olan siyah çizmelerini giydi. Anna'yla buluşacağı yere geldiği zaman vakit erkendi. Anna'nın kiliseden ancak yarım saat sonra çıkacağını biliyordu. Onun için atından inmeyerek ırmak boyunca gitti ve geri döndü. Ama Anna hâlâ ortalarda yoktu. Sabrı tüketmeye başlayan Sean, 'Beş yüze kadar sayacağım,' diye düşündü. 'O zamana dek gelmezse beklemeyeceğim.'

Fakat beş yüzü sayıp bitirdiği zaman da gözükmedi Anna. Sean sabırsız sabırsız suya taş atmaya başladı.

Sonra vuracağı bir hedef bulmak için başını çevirince yanında duran Anna'yı gördü. Kız pembe bir elbise giymişti. Bir elinde ayakkabıları, öbür elinde küçük bir sepet vardı. «Merhaba Sean. Yemek getirdim.» Sean ayağa kalktı. «Nerede kaldın? Gelmeyeceğini sandım.» «Özür dilerim. Her şey aksi gitti. Ayin bitmek bilmedi.

Daha sonra da...» Sean onun dudaklarını bir öpücükle kapattı. Anna hemen kollarını gencin

boynuna doladı.

Öpüşme uzadı ve aralarındaki gerilimin artmasına neden oldu. Anna vücudunu ona yapıştırmış hafif hafif inliyordu. Sean dudaklarını boynuna kaydırınca da içini çekti. «Oh, ne kadar çok bekledim... Tam bir hafta.»

«Biliyorum.»

«Seni çok özledim... Her gün düşündüm.»

Yüzünü Anna'nın boynuna gömen Sean ses çıkarmadı.

«Beni özledin mi?»

«Hımm.» Sean onun kulak memesini dişlerinin arasına aldı.

«Çalışırken beni düşündün mü?»

«Hımm.»

«Sean, doğru dürüst söyle.»

Sean, «Seni özledim. Daima seni düşündüm,» diye yalan atarak genç kadını dudaklarından öptü. Anna, sıkıca sarılınca da delikanlının eli dizlerine ve oradan da elbisesinin içine kaydı.

Fakat Anna ona engel oldu. «Bazen bütün istediğinin bu olduğuna inanıyorum.» Sean öfkelenmeye başlamıştı ama kendisini tuttu. «Bu doğru değil. Anna. Sadece seni uzun süredir görmedim ve çok özledim.» Anna hemen yumuşayarak onun yanağını okşadı. «Oh, affedersin Sean. Bu umurumda değil... Sadece şey..., Bilemiyorum.»

Uzanıp sepeti aldı. «Haydi, çağlayanlara gidelim.» Orada sazların çevrelediği ve büyük bir ağacın gölgelediği özel bir yerleri vardı. Sean oturmaları için eğer battaniyesini oraya yaydı. Çok yakında kalan fakat gizlenen ırmağın sesini duyuyorlardı. Sazlar hafif hafif hışırdıyordu. Anna battaniyenin üstünde diz çöküp sepeti açarken, «...ondan bir türlü kurtul am adım.» diye anlatıyordu. «Orada oturuyordu. Her konuşuşunda yerinde kıpırdanıp kızarıyordu. Sonunda kendisine, 'Özür dilerim, Garry, gitmem gerek,' dedim.» Sean'un kaşları çatıldı.

Garrick'in adını duyunca ilâç olayını anımsamıştı. Henüz kardeşini bağışlamış değildi.

«Eve girince babamla Frikke'nin kavga ettiklerini gördüm. Annem ağlıyordu ve çocuklar da yatak odasına kapatılmıştı.» Sean ilgilenerek, «Kim kazandı?» diye sordu. «Aslında kavga etmiyorlar, birbirilerine bağıyorlardı. İkisi de sarhoştı.»

Sean onun ailesinin sarhoşluğundan böyle kayıtsızca söz etmesine şaşıtı. Herkes Mr. Van Essen'le iki büyük oğlunun çok içtiğini biliyordu.

Fakat Anna'nın bunun lâfını etmemesi gerekirdi. Onun hatasını düzeltmeye çalıştı. «Babandan söz ederken böyle şeyler söylememelisin.

Ona saygı göstermelisin.»

Anna sakın sakın onu süzdü. «Neden?» Bu soruya karşılık vermek gücü. Zaten Anna hemen konuyu değiştirdi.

«Yemek istiyor musun?»

Sean, «Hayır,» diyerek ona uzandı. «Yok.» Anna ona yalandan karşı koyarak itti ve hafif sesle bağırdı. Ama sonunda kendisini yakalayıp öpen Sean'a teslim oldu. Sessiz sedasız yatarak onun öpücüklerine karşılık verdi.

Sean, «Eğer beni şimdi durdurursan çıldırırım,» diye fısıldayarak genç kadının elbisesinin düğmelerini çözmeye başladı.

«Hayır, Sean, sana engel olacak değilim. Bunu senin kadar ben de istiyorum.» Daha sonra battaniyeye uzanarak hareketsiz kaldılar. «Her sefer deha güzel oluyor değil mi, Sean?» «Ah!» Delikanlı gerinip kollarını açtı. «Sean, beni seviyorsun değil mi?» «Tabii. Seni seviyorum.» Gözleri yemek sepetine gitti ve uzanıp bir elma aldı. «Beni sıkıca tut ve sevdiğini doğru dürüst söyle.»

«Aman Anna kaç kere söylemem gerekiyor?» Sean elmayı ısırırdı. «Annenin kurabiyelerinden getirdin mi?»

Sean, Theunis Çiftliğine döndüğünde akşam oluyordu. Atını seyislerden birine veren genç eve girdi. Vücudu güneşte yandığı için sıcaktı. Sevişmeden sonra gelen boşluğu ve hüznü duyuyordu. Fakat bu eski anıların hüznü gibi hoştu.

Garrick yemek salonunda tek başınaydı.

Sean içeriye girince birden irkildi.

Sean, «Merhaba, Garry,» diye gülümsedi. Genç bu gülüş karşısında bir an afalladı. Sean onun yanına oturarak hafifçe koluna vurdu. «Bana yemek bıraktın mı?» Nefreti geçmişti.

Garrick heyecanla başını salladı. «Yemek bol. Şu patateslerden ye. Çok lezzetli.»

«Söylediklerine göre vali, Pietermaritzburg'da babanla iki saat konuşmuş.» Stephen Erasmus ağzından piposunu çekerek demiryoluna tükürdü. Eski kahverengi elbisesi ve geniş kenarlı şapkasıyla hiç de zengin bir sığır yetiştiricisine benzemiyordu. «Onun babana ne söylediğini bilmek için peygamber olmaya gerek yok, değil mi?» Sean dalgın dalgın başını salladı. Tren geç kalmıştı ve yanındaki adamı dinlemiyordu. Babasına deftere kayıt ettiği ölen sığırları nasıl açıklayacağını düşünüyor, söyleyeceği sözleri hazırlıyordu.

«Evet, durumu biliyoruz. Gingindhlovu'daki İngiliz Temsilcisinin Cetawayo'nun köyünden geri çekilmesinin üzerinden tam iki hafta geçti.

Eskiden olsaydı Güney Afrika Birliklerini çoktan toplamıştık. Sen bu birliklere hiç katılmadın, değil mi?»

«Hayır, efendim.»

Erasmus, «Öyleyse katılma çağın çoktan gelmiş,» diye başını salladı. O sırada bir düdük sesi yankılandı. «İşte tren geliyor.» Erasmus oturdukları tahta sıradan kalktı. Sean midesinin korkuyla büzüldüğünü hissetti.

Tren buhar çıkararak önlerinden geçti ve frenin sert gıcirtısını duydular. Tek yolcu vagonu tam tahta platformun önünde durdu. Erasmus ilerleyip Waite'in elini tuttu.

«Goeie More, Steff.»

«More, Waite. Senin yeni başkan olduğunu söylediler. İyi basardın dostum.» «Teşekkürler. Telgrafımı aldın mı?» Waite Afrika dilinde konuşuyordu.

«Evet, aldım. Diğerlerine de yarın Theunis Çiftliğinde toplanacağımızı söyledim.» Waite başını salladı. «İyi. Sen öğle yemeğine kalırsın tabii. Konuşacağımız çok şey var.» Erasmus sinsi sinsi güldü. «Sandığım şey mi?»

Tütün yüzünden sakalının ağzı yanındaki bölümleri sararmıştı; Kahverengimsi bir renk almış, yüzü de kırışık içindeydi.

Waite ona göz kırptı. «Bunu sana yarın anlatırım, Steff. Fakat bu arada eski tüfeğini naftalinlerin arasından çıkarsan iyi edersin.»

İki erkek güldüler. Waite, «Bavulları al da eve gidelim, Sean,» dedi. Sonra Ada'nın kolunu tutup Erasmus'la birlikte arabaya kadar yürüdüler. Ada kolları büzgülü yeni mavi bir elbise ve geniş kenarlı bir şapka giymişti.

Kadınların savaşı erkekler gibi hevesle karşılamaları garipti doğrusu.

«Sean!» Waite Courteney'in kükremesi çalışma odasını aşır kapısı kapalı oturma odasında duyuldu. Ada elindeki örtüyü kucağına bıraktı ve yüzünde doğal sayılmayacak bir sakinlik belirdi. Garrick hafif sesle, «Ona olanları daha önce anlatmalıydın,» diye mırıldandı.

«Öğle yemeğinde söylemeliydin.»

«Fırsat olmadı.»

«Sean!» Çalışma odasından yankılandı ses. Genç kalkarak kapıya giderken kardeşi telâşla, «Sean, şey durumu söylemeyeceksin, değil mi?» diye atıldı. Gözleriyle yalvarıyordu. «Üzülme Garry. Her şeyi halledeceğim.» Waite Courteney masasının önünde durmuş, sığır kayıt defterini kocaman elleriyle tutuyordu.

Sean içeriye girip kapıyı kapatınca başını kaldırdı. «Bu nedir?» Parmağıyla bir sayfayı işaret ediyordu. Sean ağzını açıp kapattı. «Haydi, konuş. Dinliyorum. Bana bir haftadan biraz uzun bir süre içinde bu çiftlikteki hayvanların yarısını nasıl geberttiğini anlat!» Bu abartma Sean'u sinirlendirdi. «Sığırların yarısı değil... Sadece on üç hayvan.» Waite, «Sadece on üç!» diye haykırdı.

«Tanrım! O hayvanların kaç para ettiğini sana söyleyeyim mi? Onları yetiştirmek için ne kadar çok çalışıldığını, giden zamanı ve çekilen sıkıntıları anlatayım mı?»

«Bunu biliyorum, baba.»

Waite soluk soluğaydı. «Demek biliyorsun. Evet sen her şeyi biliyorsun. Sana kimsenin öğretebileceği bir şey yok, değil mi? Hatta seçme on üç sığırı nasıl öldüreceğini anlatmaya bile gerek yok.»

«Baba...»

«Baba diyip durma!» Waite ağır defteri öfkeyle kapattı. «Bana bunu nasıl başardığımı anlat. İlâçla zehirlenme de ne oluyor. Bu ne demek? İlâcı hayvanlara içirdin mi? Yoksa popolarına mı soktun?» Sean, «İlâç çok kuvvetliydi,» diye cevap verdi.

«Tanka ne kadar ilâç koydun?»

Sean bir soluk aldı. «Dört varil koydum.» Bir sessizlik oldu ve sonra Waite, «Ne kadar?» diye mırıldandı.

«Dört varil.»

«Deli misin? Sen aklını mı kaybettin?» Sean önceden hazırladığı sözleri unutarak farkına varmadan Garrick'in sözlerini tekrarlardı. «Bunun hayvanlara zarar vereceğini bilmiyordum. Yorgundum ve vakit geç olmuştu Bacağım da...» Birden sustu ve kendisine bakan Waite'in yüzündeki şaşkınlık da kayboldu. Adam, «Garry!» dedi.

Sean bağırdı. «Hayır! Bunu o yapmadı! Ben yaptım.»

«Bana yalan söylüyorsun.» Waite masasının arkasından çıktı. Sesinden duruma inanmadığı belliydi. Böyle bir şey ilk defa oluyordu. Sean'a bakarken öfkesi daha da korkunç bir hal aldı. Öküzleri unutmıştu. Artık onu yalan ilgilendiriyordu. «Tanrının üstüne yemin ediyorum. Sana doğruyu söylemesini öğreteceğim.» Masadaki kamçıyı kaptı.

Sean gerileyerek, «Bana vurma, baba,» diye ihtar etti. Waite kamçıyı sallayınca ıslık gibi bir ses çıktı. Sean kaçacak olduysa da kamçı omzuna geldi. Genç acıyla içini çekerek elini omzuna attı.

Waite, «Yalancı küçük piç!» diye gürleyerek kamçısını tekrar salladı. Bu sefer kamçı kollarını kaldırmış olan gencin göğsüne sarıldı ve gömleğini bir ustura gibi kesti. Böylece kaburgalarının üstünde ve sırtının altında kıpkırmızı kabarık çizgiler ortaya çıktı.

«Al bakalım!» Waite kamçıyı kaldırdı. Kollarını açmış, dengesini kaybedecek şekilde durduğu için de birden hata yaptığını anladı. Sean ellerini vücudundaki kamçı izlerine bastırmıyordu artık. Aşağıya indirdiği elleri birer yumruk halini almıştı. Gözlerinin kenarları yukarıya doğru çekildiği için yüzü öfkeli, korkunç bir maskeye benziyordu. Rengi solmuş, dudakları gerildiği için dişleri ortaya çıkmıştı. Gözleri de artık mavi değil, ateş gibi yanan bir siyahtı. «Bana saldıracak!» Adam şaşkınlığı yüzünden reflekslerini yitirir gibi oldu. Daha kamçıyı tutan elini indirmeden Sean atıldı. Ağırlığını iki ayağına vererek yumruğunu Waite'in öne doğru çıkmış göğsüne indirdi.

Bu darbe yüzünden gücünü kaybeden Waite sendeleyerek masaya doğru geriledi. Elinden kamçı düştü. Sean da saldırdı. Waite o anda kendisini pekmeze batmış bir böcek sandı. Her şeyi görüyor, hesaplıyor ama hareket edemiyordu. Sean'un üç küçük adım atarak yaklaştığını ve sağ yumruğunu korunmasız yüzüne doğru salladığını da gördü.

O anda vücudu çok ağır hareket ederken kafası hızla çalışan adam, babalara özgü körlükten sıyrıldı. Karşısında boyu ve gücü kendisinininkine eşit biri olduğunu anladı. Hem kendisiyle dövüşen adam çok daha hızlı ve çevikti.

Waite'in tek avantajı yıllardır girdiği kavgalardan edindiği tecrübeydi. Sean yumruğunu sallayınca bu darbeyi yüzüne yerse dayanamayacağını anladı. Birden çenesini göğsüne dayadı ve Sean'un yumruğuna kafasıyla karşı koydu. Yumruğun şiddeti yüzünden gerileyerek masaya doğru gitti ama yere

düşerken Sean'ın parmak kemiklerinin kırılırken çıkardığı sesi de duydu.

Waite kendini zorlayarak masanın köşesine tutunup doğruldu. Oğluna baktı. Sean can acısıyla iki büklüm olmuş, parmakları kırılan elini midesine dayamıştı. Waite kendisini toplayarak derin bir soluk aldı.

«Pekâlâ,» dedi. «Madem dövüşmek istiyorsun... Öyleyse dövüşürüz.» Masanın arkasından çıkarak ağır ağır yaklaştı. Artık karşısındaki genci küçük görmüyordu. «Senin canına okuyacağım.» Sean doğrulup ona baktı. Yüzünde acıdan başka öfke de vardı. Waite onu süzerken garip bir duyguya kapıldı.

‘Dövüşebiliyor,’ diye düşündü. ‘Hem kaçmıyor.

Bakalım dövülmeye razı olabilecek mi?’ Waite için için sevinerek yaklaştı. Bir yandan da Sean'un sol eline bakıyordu. Kırık olan ve büyük acı verdiğini bildiği sağ ele aldırılmıyordu. Hiç bir erkeğin bu durumdaki bir eli kullanamayacağını farkındaydı.

Sol yumruğunu sallayarak Sean'un üstüne gelmesini sağlamak istedi. Fakat oğlu yana çekilip birden babasının karşısına geçti. Waite'in yüzü Sean'un sağ yumruğu, kırık olan sağ eli karşısında korumasızdı. Ama gencin bu eli kullanması olanaksızdı. Yine de Sean kırık elini kullanarak olanca gücüyle Waite'in yüzüne vurdu. Waite'in gözlerinin önünde türlü renkler belirdi ve sonra etraf karardı. Adam yere düşerken omzunu vurdu, kaplan postuyla şöminenin önüne kadar kaydı. Sonra karanlıklarda vücudunu yoklayan Sean'un elini hissederek sesini duydu.

«Oh, Tanrım... Baba. Bir şeyin yok ya?» Karanlıklar biraz sıyrılnca Sean'un yüzünü gördü. Oğlunun yüzündeki öfkenin yerini panik derecesinde bir endişe almıştı. «Oh, baba! Tanrım... Ne olur, baba!» Waite doğrulmaya çalıştıysa da başaramadı. Sean'un ona yardım etmesi gerekti. Genç yanına çömelerek alnını sildi. Karışan sakalını düzeltmeye çalıştı. «Özür dilerim, baba. Gerçekten üzgünüm. Koltuğa oturmana yardım edeyim.»

Waite koltuğuna oturup çenesinin yanını ovuşturdu. Sean kendi elini unutmuş onun etrafında döneniyordu. Waite sitem eder gibi, «Ne yapmak istiyordun?» diye sordu. «Beni öldürmek niyetinde miydin?» «Böyle bir şey yapmak istemezdim. Sadece öfkelen dim.» Waite, «Bunu fark ettim,» dedi.

«Sezdim.» «Baba... Garry... Ona bir şey söylemeyeceksin, değil mi?» Waite elini yüzünden çekerek dikkatle oğluna baktı. «Seninle bir anlaşma yapacağım. İki şeye söz verirsen Garry'e ilişmeyeceğim.

Birincisi bir daha bana yalan söylemeyeceksin.»

Sean hemen başını salladı.

«İkincisi de... Eğer biri sana kırbaçla vurmaya kalkarsa bana yaptığın gibi onun da canına okuyacağına yemin edeceksin.» Sean gülümseyince, Waite duygularını gizleyerek aksi aksi devam etti. «Şimdi eline bir bakalım.»

Sean elini uzatınca adam bunu inceledi. Parmakları tutup oynatınca gencin yüzü acıyla kırıştı.

Waite, «Acıyor mu?» diye sorarken, ‘Bana bu elle vurdu,’ diye düşünüyordu. ‘Tanrım, tam anlamıyla korkusuz bir yaratık yetiştirmişim.’ Sean'un rengi solmuştu. «Biraz acıyor.» Waite, «Bu el berbat durumda,» diye söylendi. «Hemen kasabaya git ve Doktor Van'a elini sardirt.» Sean kapıya doğru yürüyünce de koltuğundan kalkarak ilâve etti. «Dur. Seninle geleceğim.» «Bir şeyim yok, baba. Sen otur dinlen.» Waite bu sözlere aldırılmayarak ona yaklaştı.

«Gerçekten bir şeyim yok. Kendi başıma gidebilirim.» Waite sert sesle, «Seninle geleceğim,» dedi, sonra yumuşak ve güç duyulur sesle mırıldandı. «Allah kahretsin, gelmeyi ben istiyorum.» Sean'un omzuna sarılmak ister gibi kolunu kaldırdı. Fakat eli oğluna değmeden indirdi kolunu. Birlikte koridora çıktılar.

Sean alçıya alınmış iki parmağı yüzünden ertesi gün öğle yemeğinde bıçağını zorlukla kullandı ama iştahına bir şey olmamıştı. Gereken şekilde konuşmaları dinliyor ve ancak bir şey sorulursa cevap veriyordu. Garry'le masanın sonunda bir yere oturmuşlardı. Konuklar yaşlarına göre Waite'in iki yanına sıralanmışlardı. Yaşı bir hayli ileri ve çok zengin olan Erasmus, Waite'in sağındaydı. Karşısında da kendisi kadar zengin, fakat on yaş küçük olan Tim Hope Brown oturuyordu. Gunther Niewenhuizen. Sam Tingle ve Simon Rousseau'u da onun yanına sıralanmışlardı. Bütün adamların varlığı toplanacak olursa, Waite Courteney'in masasında yarım milyon dönüm toprak ve yarım milyon altın sahibi kimselerin bulunduğu söylenebilirdi.

Yüzleri güneşten iyice esmerleşmiş ve karışmış olan adamlar yemeğin sonuna yaklaştıkları için gevşemişler, daha rahat konuşuyorlardı. Bunun nedeni Waite'in sunduğu nefis şaraplar ya da yemekler değildi. Adamlar gizleyemedikleri bir coşkuya kapılmışlardı. Waite'in karşısında oturan Ada, «Uşaklara sofrayı toplamalarını söyleyebilir miyim?» dedi.

«Evet, şekerim. Teşekkür ederim. Kahvelerimizi de burada içeceğiz.» Waite kalkıp büfenin üstünden puro kutusunu alarak sırayla konuklarına tuttu. Adamlar sigaraların ucunu kesip yaktıkları sırada önlerindeki kadehlerin yerlerine yenileri konulup dolduruldu ve kahveler de geldi. Ada usulca odadan çıkınca, Waite herkesin susması için hafifçe öksürdü. «Beyler, geçen salı iki saat Valinin yanında kaldım. Rugela'daki son gelişmeleri konuştuk.» Waite kadehini kaldırıp şaraptan bir yudum aldıktan sonra devam etti. «İki hafta önce Zulu Kralının topraklarındaki İngiliz temsilci geri çağrıldı. Buna çağrıldı demek doğru olmayacak. Zulu Kralı, üstüne bal sürüp bir karınca yuvasının üstüne bağlamayı teklif edince, Kraliçemizin temsilcisi bunu teşekkürleriyle reddetti. Temsilci kısa süre sonra da bavullarını toplayıp sınırın yolunu tuttu.» Masadakiler gülüşüler.

«O zaman Zulu Kralı Cetewayo, Tugela'nın yakınında otlayan sürülerini toplayarak kuzeye sürdü. Sonra bütün adamlarına, yani yirmi bin mızraklıya gerek duyulan bir yaban öküzü avına çıkacağını açıkladı. Bu av en son yaban öküzünün on yıl önce görüldüğü Tugela kıyılarında yapılacaktı. Ayrıca Zulu Kralı, bütün yaralanan yaban öküzlerinin sınırın öbür tarafında da izleneceğini söyledi.» Masadakiler içlerini çektiler. Bunun Zulu'ların töresel savaş ilanı olduğunu biliyorlardı. Erasmus, Waite'e bakarak öne eğildi. «Sir Bartle Frere, Cetewayo'nun adamlarıyla bir hafta önce konuştu. Onlara ultimatom verdi. Kralın savaşçılarını dağıtıp Kraliçenin temsilcisini yine Zulu topraklarına kabul etmesi için bir haftası olduğunu belirtti. Cetewayo'nun bu ultimatomu dinlememesi halinde de, Lord Chelmsford, yedeklerle birlikte askerlerin başına geçirilecek.

Kuvvetler toplanmaya başladı. On gün içinde askerler Pietermaritzburg'dan ayrılacaklar. Lord Chelmsford, Rorkes'de Tugela Irmağını aşarak Zulu savaşçılarına saldıracak. Böylece sınırlarımızı daima tehdit eden bu güç ortadan kaldırılacak.» Erasmus, «Bunun zamanı çoktan gelmişti,» diye söylendi.

«Ekselans bana albay rütbesi verdi. Ladyburg'den asker toplamamı emretti. Ona en az kırk silâhlı, atlı, kumanyalı askerini Tugela'da Chelmsford'la buluşmak üzere hazır olacağına söz verdim. Eğer itirazınız yoksa sizleri yüzbaşılarım olarak görevlendireceğim. Ekselansa verdiğim sözü tutmam konusunda sizlere güveniyorum.»

Waite ciddi halinden sıyrılarak birden güldü.

«Hepiniz bunun karşılığında her zamanki gibi sığır alacaksınız.»

Hope Brown sordu. «Cetewayo'nun sürüleri kuzeyde nereye varmış acaba?»

Stephen Erasmus sıırttı. «Pek uzağa gidememiştir herhalde.» Simon Rousseau ayağa fırlayıp

kadehini kaldırdı.

«Şerefe içelim. Kraliçe, Lord Chelmsford ve Zulu topraklarındaki Kral sürülerinin şerefine.» Hepsi de ayağa kalkıp içtikten sonra bu gösterilerinden utanarak yerlerine oturup öksürerek duygularını gizlemeye çalıştılar.

Waite, «Artık işin ayrıntılarına geçelim,» dedi. «Steff, sen, iki büyük oğlunla geleceksin değil mi?» «Evet. Biz üçümüz.» Erasmus ilâve etti.

«Kardeşim ve oğlu da var. Onun için beş Erasmus yaz.»

«İyi. Ya sen Gunther?»

Böylece plân yapmaya başladılar. Adamlar, atlar, kumanya arabaları kâğıtlara kaydedildi. Her yüzbaşıya belirli görevler verildi. Sorular, cevaplar ve tartışmalar yüzünden konuklar ancak saatler sonra Theunis Çiftliğinden ayrılabilirler. Waite ve oğulları verandanın alt basamağında durup onları geçirdiler.

Sonra Garry, «Baba,» diye mırıldandı. «Onlarla neden savaşacağız, baba? Vali onlarla konuşacak birini yollarsa savaşmamıza gerek kalmaz.»

Waite hafifçe kaşlarını çatarak oğluna baktı . «Sahip olduğun her şey için savaşmaya değer,

Garry. Cetewayo bütün bunları elimizden almak için yirmi bin savaşçı topladı.» Eliyle çiftliği işaret etti. «Bunun için savaşmaya değer sanırım. Sen de öyle düşünmüyor musun, Sean?»

Sean hevesle cevap verdi. «Tabii.»

Waite peşinde oğullarıyla oturma odasına girerek koltuğuna yerleşti ve bacaklarını uzatarak Ada'ya gülümsedi.

«Yemek pek nefisti şekerim.» Sonra oğullarına baktı. «Birkaç gün çok işimiz olacak. Her birimiz iki at ve bir araba alacağız.» Sean atıldı. «Baba düşünüyorum da...» Waite, «Yine başlama,» diye homurdandı. «Al ah kahretsin, işte kendi sığırlarını kazanman için bir fırsat çıkıyor önüne.»

Sean onun sözünü kesti. «Ben de bunu düşünüyordum. Herkesin çok fazla hayvanı olacak.

Bu yüzden fiyatlar çok düşecek.»

Waite, «Önce böyle olacak,» diye kabul etti . «Ama bir, iki yıl sonra hayvan fiyatları yine yükselecek.» «Şimdi sığırları satamaz mıyız? Sadece boğalarla yavrulayan inekleri saklasak olmaz mı? Savaş bitince onları yarı fiyatına tekrar satın alabiliriz.» Waite afallayarak oğluna baktı. «Tanrım, bu hiç aklıma gelmemişti.» Sean pek heyecanlanmıştı. «Baba, daha fazla toprak gerekecek bize. Sürüleri Tugela'dan getirince yeteri kadar otlığımız olmayacak. Mr.Pye, Sinai ve Mahoba Kloof'daki ipotekli topraklara el koymuş. Bu topraklardan yararlanmıyor.

Herkes otlak aramaya başlamadan bu toprakları ondan kiralayamaz mıyız?» Waite, «Sen konuşmadan önce yapılacak işimiz çoktu,» diye mırıldandı. «Ama artık daha fazla çalışmamız gerekiyor.» Sakin davranmaya çalışıyordu ama yüzünden gururu okunuyordu. «Böyle düşünmeye devam edersen günün birinde zengin bir adam olursun.» Waite bu sözlerinin doğru çıkacağını bilmiyordu. Sean'ın Theunis Çiftliğinin bedeli kadar parayı kumar masasına atacağı ve bunu kaybedince güleceği günler henüz uzaktaydı.

Askeri kuvvetler Yeni Yılın ilk günü yola koyulacaktı. Yeni Yıl gecesini hem 1879, hem de beklenen başarının kutlanmasına karar verildi. Çevrede oturan herkes alanda yapılacak eğlencelere katılacaktı. Gönüllülere orada ziyafet çekilecek, şarkılar söylenecek, danslar edilecekti. Ondan sonra adamlar savaş için yola çıkacaklardı.

Sean'la Garry, sabah erkenden kasabaya indiler. Ada ve Waite, öğleden sonra geleceklerdi. Natal yazının, bulutsuz, güzel günlerinden biriydi. Bu yüzden at arabalarının kaldırdığı toz bulutlarını çok uzaktan görmek mümkündü. İki kardeş, Baboon Stroom'u geçerek kasabaya giderlerken Ladyburg'ın inen bütün yollardaki toz bulutlarını gördüler. Sean, «Bak geliyorlar,» dedi. «Şu Erasmus'un arabası, olacak. Karl da onların yanındadır.» Arka arkaya giden arabalar dizili boncuklar gibi gözüküyorlardı.

Sean, bağırdı. «Haydi,!» Dizginin ucuyla hafifçe atının boynuna dokundu.

Tepeden dörtlüye indiler. Bindikleri, İngiliz av hayvanlarına özgü şekilde yeleleri kesilmiş tüyleri parlak, iri atlardı. Biraz sonra dört yol ağzında Erasmus'ların arabasıyla karşılaştılar. Sean seslendi. «Haydi, Karl! Gel Cetewayo'nun savaşçılarından birini yakalayalım!» O sırada öteki yol ardan da arabalar çıktı. Hepsi de âdeta yarışircasına kasabaya girdiler.

Kasaba kalabalıktı. Yollar arabalar, atlar, erkekler, kadınlar, genç kızlar ve köpekler yüzünden tıkanmıştı. Karl,

«Pye'in dükkânına uğramam gerekiyor,» dedi. «Benimle gel Sean. İşim uzun sürmez.»

Atları bağlayarak dükkâna girdiler. Sean, Dennis ve Karl, yüksek sesle konuşuyor, ayaklarını yere vurarak yürüyorlardı. Hepsi de yüzleri güneşten esmerleşmiş, kasları ağır işten güçlenmiş, iri yarı erkeklerdi ama henüz erkek olduklarından pek emin değillerdi. Onun için de kasıla kasıla yürüyor, yüksek sesle gülüyor ve civarda babaları yokken küfrederek erkekliklerini kanıtlamaya çalışıyorlardı. «Ne alacaksın. Karl?» «Çizme.»

«Bütün çizmeleri deneyeceksin ve bu yüzden bütün günümüz gidecek. Eğlencenin yarısını kaçıracağız.» Karl,

«Yok,» diye itiraz etti. «Zaten iki saatimiz var. Bu arada eğlence filân başlamayacak. Beni bekleyin çocuklar.»

Karl'ın oturup kocaman ayaklarına çizmeleri geçirmesi, Sean'u fazla oyalayacak bir şey değildi. Onun için Pye'in dükkânında dolaşıp türlü eşyaya bakmaya başladı. Tam karşı duvarda asılı Lee Methord tüfeklerini inceleyeceği sırada biri,

«Merhaba,» dedi. Sean bu çekingen sesin sahibine baktı.

Sonra gülümsedi. «A, Çilekli Pastaymış! Okul nasıl?»

«Okulu bıraktım artık. Son sömestrde bıraktım.» Konuşan genç kızın saçları da ailesininki gibi kızdı. Fakat bu parlak saçlar havuç rengi değil, bakırımsıydı ve pırıl pırıl parlıyordu. Yüzü geniş ve yassı olduğu için de pek güzel sayılmazdı. Fakat kıvılcıllarda ender görülen çilsiz, pürüzsüz, beyaz bir cilde sahipti.

«Bir şey almak istiyor musun, Sean?» ,

Genç tuttuğu tüfeği bıraktı. «Sadece bakıyordum. Sen artık dükkânda mı çalışıyorsun?»

«Evet.» Kendisini süzen Sean'dan çekinerek gözlerini yere indirdi kız. Delikanlı onu görmeyeli bir yıl olmuştu.

Bir yılda da çok değişikliklerle karşılaşabilirdi insan. Audrey'in bluzunun duruşu da onun artık çocuk olmadığını açıklıyordu. Sean memnun memnun bakarken, kız başını kaldırıp onun gözlerini diktiği yönü fark etti ve yüzü birden kıpkırmızı kesildi. Hemen orada duran meyve tepsisine döndü. «Bir şeftali ister misin?» «Teşekkürler.»

Sean bir şeftali aldı. Audrey, «Anna nasıl?» diye sordu.

Sean'un kaşları çatıldı. «Neden bana soruyorsun?»

«Onun sevgilisisin. Öyle değil mi?»

«Bunu sana kim söyledi?» Gencin öfkelendiği belliydi.

«Oh, bunu herkes biliyor.»

«Öyleyse herkes yanılıyor.» Sean, Anna'nın malı olduğunun ima edilmesine sinirlenmişti.

«Ben kimsenin sevgilisi değilim.»

«Ya!» Audrey bir an durdu. «Anna bu gece dansa gelecek herhalde.» «Herhalde.» Sean şeftaliyi

ısırarak Audrey'e baktı. «Sen dansa gidiyor musun, Çilekli Pasta?» Genç kız üzgün üzgün içini çekti.

«Hayır, babam bırakmıyor.» Sean onun kaç yaşında olduğunu düşündü. Kendisinden üç yaş küçüktü.

Demek on altısındaydı. Birden onun dansa gelmeyeceğine üzüldü. «Yazık. Çok eğlenirdik.»

Audrey sıkılarak aklına gelen ilk şeyi söyledi. «Şeftaliyi beğendin mi? Bizim bahçemizden.»

«Tadı tanıdığımı düşünüyordum.» Audrey dayanamayarak güldü. «Şeftalileri senin çaldığını biliyordum. Babam da çitin arasındaki geçide bir tuzak kuracağını söylerdi hep. Bazı geceler uykum kaçınca yatak odamın penceresinden dışarıya atlayıp meyve bahçesinden geçip çitteki aralıktan çıkıyorum. Geceleri orası karanlık ve korku verici ama hoşuma gidiyor.» Sean, «Bu gece uyuyamazsan.» diye mırıldandı. «Saat onda çitin oraya gel.

Beni şeftali çalarken yakalayabilirsin belki.» Audrey onun ne demek istediğini birkaç saniye sonra anlayarak kızardı. Birden dönerek gencin yanından uzaklaştı.

Alanın çevresinde elliden fazla araba vardı.

Ortada yakılmış olan ateşler sönmek üzereydi. Kadınlar ateşlerin yakınına dizilmiş, masalarda kızarmış etleri kesiyor, ekmeklere tereyağı sürüyor, turşu kavanozlarını diziyor, tabaklara yiyecek dolduruyorlardı. Tam ortada yere büyük bir yelken gerilmiş, dört köşesine de fenerler asılı direkleri takılmıştı. Yelken bezi yayılı yerin gerisinde de müzisyenler sazlarını akort ediyorlardı. Erkekler arabaların aralarına toplanmışlardı. Petersen, Waite'in yüzbaşlarıyla durduğu yere yaklaştı. «Zorluk çıkarmak istemiyorum, Waite ama

Denis'i, Gunther'in bölüğüne vermişsin.» Waite elindeki şarap testisini uzattı. «Öyle.»

Petersen şarabı içip testinin ağzını koluyla sildi. «Senden yakınmıyorum, Gunther. Fakat Dennis yanımda olursa içim rahat edecek. Ona göz kulak olabileceğim.» Gunther Niewehuisen ve diğerleri ne diyeceğini anlamak için Waite'e baktılar. «Gençlerden hiç biri babalarının yanında olmayacak.

Bunu kasıtlı olarak böyle yaptık, Dave. Bu hayvan avı değil, Dave. Zor bir durumda karar vermen gerekebilir. O anda hakkında karar vermen gereken kimse oğlun değilse, daha kolaylıkla bir sonuca varabilirsin.»

Adamlar' bunun doğru olduğunu söyleyerek mırıldandılar. Steff Erasmus da ağzından piposunu çekerek ateşe tükürdü. «Erkeklerin göreceği bazı şeyler hiç de hoş olmayacak. Bunları kolay unutamayacağız. Bir erkek oğlunun ilk defa adam öldürdüğünü görmemeli. Aynı şekilde oğlunun öldüğünü de görmemeli.» Bu gerçek karşısında derin bir sessizlik oldu. O ana dek kimse bu konuyu açmamıştı.

Çünkü fazla konuşma bir erkeğin cesaretini kırabilirdi. Ama hepsi de ölümü biliyor ve Steffin söylediğini anlıyordu. Teker teker başlarını çevirerek ateşin öbür tarafında, alanın ortasında toplanmış gençlere baktılar.

Waite, «Bir erkeğin yaşayabilmesi için bazen öldürmesi de gerekebilir,» dedi. «Fakat çok gençken adam öldürürse kendinden bir şey kaybeder... Yaşama olan saygısını yitirir. Bu yüzden hayat ona ucuz gelir. Kadın konusunda da durum aynıdır. Bir erkek, bu ilişkiyi anlayana dek ilk kadınına yaklaşmamalıdır. Yoksa onun için kadınlar da ucuz yaratıklar olur.» Tim Hope Brown, «İlk defa on beşinde bir kadınla ilişki kurdum,» diye mırıldandı. «Fakat bu kadınları ucuzlatmadı. Aslında onların çok pahalı olduklarını anladım.» Waite'in gökgürültüsünü andıran kahkahası etrafta yankılandı.

Frikkie, arkadaşlarına «Eğer çantamda iki şişe içki var,» dedi. «Haydi, gidip onların tadına bakalım.»

Saat ona çeyrek vardı. Ayın etrafı bulutlarla kaplanmıştı. Hâlâ bazı ateşlerden et kokuları yükseliyordu.

Kemancılarla armonikacı canla başla çalarlarken ortadaki çiftler dans ediyor, onları seyredenler de tempoya uyarak el çırpıyorlardı. Anna'yla dans eden Sean, birden onu bıraktı. Anna, «Nereye gidiyorsun, Sean?» diye sordu.

«Hemen döneceğim.»

«Nereye?»

«Sana söylememi istiyor musun? Gerçekten bilmek istiyor musun, Anna?»

«Oh, anlıyorum. Ama geç kalma. Seni müzisyenlerin yanında bekleyeceğim. Lütfen geç kalma. Çok az vaktimiz var.»

Sean arabaların gölgesine sığınarak usulca ilerledi ve yolu geçerek Pye'in evine gitti. Bir zamanlar seftali çalmak için yararlandığı çitteki aralığa geldi. Audrey'in geleceğini biliyordu. Kıza gelmesini söylemişti çünkü.

Kilisenin saati onu, biraz sonra da çeyrek saati çaldı. Sean öfkelenerek, 'Kızın belâsını versin!' diye düşündü.

Evin yan taraflarındaki pencerelerden birinden hafif bir ışık süzülüyordu. Genç usul usul o tarafa gitti. Audrey pencerede oturuyordu. Yüzü karanlıktaydı ama arkadaki lambanın ışığında saçları bakır gibi parlıyordu. Sean hafifçe ıslık çalınca Audrey irkildi. Bir an sonra da pencereye daha da yaklaşır, üzgün olduğunu belirten bir tavırla, 'Hayır,' der gibi başını salladı. Sonra perdeyi kapadı ve Sean onun gölgesini gördü. Lamba da söndü.

Sean geri dönerken öfkeden titriyordu.

Sonra alandan gelen müziği duyarak adımlarını sıklaştırdı. «Küçük budala,» diye söylendi. Fakat kıza kızmakla birlikte başka bir şey daha duyuyordu.

Bu beğenme miydi, yoksa saygı mı?

Onu çok benimseyen Anna hemen, «Neredeydin?» diye sordu. «Bir saate yakın süredir bekliyorum. Neredeydin?» «Dans etmek istiyor musun?»

«Hayır.»

«Pekâlâ. Öyleyse dans etme.»

Karl'la birkaç genç ateş çukurlarından birinin gerisinde duruyorlardı. Sean onların yanına gitmek için döndü.

«Sean, Sean, özür dilerim.» Anna pişman olmuştu. «Lütfen... Dans etmek çok isterim.» Öteki çiftlerin arasına girip itilip kakılarak dans ederlerken hiç konuşmadılar. Müzisyenler durunca yüzlerindeki terleri sildiler. Anna,

«Sana bir şey getirdim, Sean,» diye mırıldandı.

«Ne?»

«Gel de göstereyim.»

Anna onu arabaların arasından geçirerek yığılmış eğer ve battaniyelerin yanına götürdü. Eğilip bir battaniyeyi açarak elinde bir ceketle doğruldu. «Bunu senin için yaptım. Beğeneceğini umarım.» Sean ceketini aldı.

Tabaklanmış kuzu derisinden yapılmış ceket sevgiyle dikilmişti. İçindeki kuzu postu da soldurulup bembeyaz hale getirilmişti. «Çok güzel.» Sean kızın ceketini yapabilmek için ne kadar uğraştığını anlamıştı.

Bu yüzden suçluluk duydu. Armağanlar onun daima kendini suçlu hissetmesine neden olurdu.

«Çok teşekkür ederim.»

«Bir dene Sean.»

Omuzları geniş, beli oturan ceket sıcacıktı ve Sean'u doha iri yarı gösterdi. Anna ona sokularak yakayı düzeltti.

«Sana çok yakıştı.» Böyle bir armağan verebildiği için mutluydu. Sean onu öpünce Anna'nın hali birden değişti.

Sıkı sıkı sarılarak, «Oh, keşke gitmeseydin, Sean,» diye fısıldadı.

«Seninle şöyle uygun şekilde vedalaşalım.»

«Nerede?» «Benim arabamda.»

«Ya annenle baban?»

«Onlar çiftliğe döndüler. Babam sabah gelecek. Garry'le ben burada uyuyacağız.» «Olmaz, Sean. Burada çok insan var.» Sean, «İstemiyorsun,» diye mırıldandı. «Yazık... Çünkü bu son defa olabilir. Yarın gideceğim.

Neler olabileceğini biliyor musun?» «Hayır. Böyle konuşma. Bunu hiç düşünme.

Ne olur, yapma.»

Sean karanlıkta gülümsedi. Çok ama çok kolaydı bu iş. Anna'yı elinden tuttu. «Haydi, arabama gidelim.»

Sabah kahvaltısını güneş doğmadan alanda yaptılar. Erkekler karılarının yanında durmuş, küçük çocuklarını kucaklayarak vedalaşıyorlardı. Atlar eyerlenmişti. Tüfekler kılıflarına yerleştirilmiş, battaniyeler sarılmıştı. Garry, «Babam neredeyse gelir,» dedi. «Saat beş.» Sean başını salladı. «Herkes onu bekliyor.» Omzuna taktığı fişekliği düzeltti.

«Mr.Niewebuizen beni arabalardan birine sürücü yaptı.» Sean, «Biliyorum,» diye cevap verdi. «Başarabilecek misin?» «Öyle sanırım.» Başını kaldırdı Garry.

«İşte babam da geldi.»

Sean at üstündeki Waite.'i görünce hemen atını çözdü. Alandaki adamlar da atlarına gidiyorlardı. Garry,

«Daha sonra görüşürüz,» diyerek topallaya topallaya uzaklaştı.

Waite en öne geçti. İki sıra olmuş on dört atlı onun peşindeydi. Geceki eğlencenin yapıldığı alandan geçerek anayola çıktılar. Kadınlar, yanlarında çocuklarıyla hareketsiz durmuş, onları seyrediyorlardı. Bu kadınlar, erkeklerin daha önce de kabilelerle savaşmaya gittiklerini görmüşlerdi. Ölümü bildikleri için neşelenemiyorlardı.

Mezarda şan ve şerefe yer olmadığını anlamışlardı.

Anna, Sean'a el salladı. Fakat o sırada atı huysuzlanan genç bunu fark etmedi. Anna elini indirip onun gidişini seyretti. Yeni deri ceketini giymişti.

Ancak, Sean, Pye'nin dükkânının üst kat penceresindeki parlak bakır rengi saçlı kızı ve acele gönderilen öpücüğü gördü. Bunu umarak pencereye baktığı için görmüştü kızı zaten. Yaralanan gururunu unuttu, gülüp şapkasını sallayarak karşılık verdi.

Güneş yükselmiş, çiğleri kurutmuştu. Atların ayaklarının altından toz bulutları kalkıyordu. Adamlar arkadaşlarıyla konuşmak için atlarını sürünce sıra bozuldu. Günlük ava çıkmış bir grup gibi kayıtsızdılar. Her erkek en uygun bulduğu kılığı giymişti. Steff Erasmus'un sırtında kiliseye giydiği siyah elbise vardı. Grubun tek ciddi kılıklısı da oydu. Asker olduklarını belirten tek şey yeşilli sarılı kurdeleydi. Ama kimi bunu şapkasına, kimi koluna, kimi de göğsüne takmıştı. Onlar savaşçı değil, çiftçiydiler. Fakat tüfeklerinin kılıfları fazla kullanmaktan eskimişti, fişeklikleri de rahatlıkla taşıyorlardı. Tugela'ya öğleden sonra vardılar.

Sean, «Şuraya bakın!» diye bir ıslık çaldı. «Ömrümde hiç bu kadar kalabalık görmedim.» Karl atıldı. «Dört bin kişi olduğunu söylediler.»

Sean gözlerini etrafta gezdirdi. «Dört bin kişi olacağını biliyordum. Fakat dört binin bu kadar çok olduğundan haberim yoktu.» Lord Chelmsford'un karargâhına yaklaşınca elinde süngü olan bir çavuş yollarını kesti.

«Kim olduğunuzu sorabilir miyim?»

«Albay Courteney ve Ladyburg Silâhlı süvarileri.»

«Özür dilerim, efendim. Emir subayını çağırayım.»

Emir subayı soylu ve kibardı. Gelip onlara bakarak, «Albay Courteney?» derken sesinde bir hayret vardı.

Waite dostlukla gülümsedi. «Merhaba. Eğlenceye geç kalmadığımızı umarım.»

«Hayır, geç kalmadınız.» Subayın gözleri Steff Erasmus'a takıldı. Steff silindir şapkasını nezaketle çıkararak selâm verdi. Afrikaan dilinde konuştu. «More, Meneer.» Kuyruklu siyah ceketin üstüne astığı fişekliğin bu kılıkla hiç ilgisi yoktu.

Subay gözlerini ondan zorla ayırabildi. «Kendi çadırlarınızı getirdiniz mi, Albay?» «Evet, gerek duyduğumuz her şeyi yanımıza aldık.» «Çavuşu çağırayım da size nereye kamp kuracağınızı

göstersin.» Waite, «Teşekkür ederim,» dedi.

İyice şaşırın subay, çavuşa döndü ve rütbesini unutarak onu kolundan tutup çekti. «Bunları uzağa yerleştir.

Mühendislerin öbür yanına...» Telaşla fısıldıyordu. «General onları görecektir olursa...» Dehşetle ama yine de kibar bir tavırla titredi.

Garrick önce kokuyu duydu. Sonra kendisine gelerek gözlerini açtı. Ottan bir yatağın üstünde yatıyordu. Güneş pırıl pırıl parlıyordu ama onu gölgeye almışlardı. Garrick ayılmasına neden olan kokuyu düşündü. Ter, pislik, paralanmış barsaklar ve pıhtılaşmış kanın kokusu bu. Birden ölüm kokusu olduğunu anladı.

Etrafına bakındı, avluda duvarın önüne yığılmış cesetleri gördü. Depoyla hastane ateşi arasında kalan Zulular avluya devrilip kalmışlardı. Askerler gömmek için onları arabalara yüklüyorlardı. Genç hayretle mızrak ve kalkanlara bakarken, orada binlerle Zulunun ölmüş olduğunu düşündü.

Sonra verandaya serilmiş olan öteki yataklara göz attı. Adamlardan bazıları ölmek üzereydi. Hepsinin sargıları kan ve tentürdiyotla boyanmıştı. Kendi sol kolu da çıplak göğsüne sarılmıştı. Başında da sargılar vardı. Şaşkın şaşkın, 'Yaralanmışım,' diye düşündü. «Nasıl oldu bu?» Neşeli bir ses duyarak kendisine geldi. «Demek bize dönmeye karar verdin ahbab? Senin kafanı tümüyle kaybettiğine inanmaya başlamıştık.»

Garrick dönünce uzun fanila don giymiş, vücudunun üst tarafı mumya gibi sargılar içinde ufak tefek, maymuna benzer bir İngiliz gördü. Adam devam' etti. «Doktor şok geçirdiğini ve kısa süre sonra kendine geleceğini söyledi. Hey doktor, kahraman aklını başına topladı.» Gözlerinin altı yorgunluktan morarmış, yüzü kırışmış bir adam dönüp yaklaştı. Garrick'i muayene ettikten sonra da mırıldandı. «İyi... Biraz dinlen. Seni yarın evine yol ayacaklar.» Bir an durup gülümsedi. «Bu can acını hafifletmez sanırım. Ama Generalin önerisi üzerine sana Victoria Nişanı verilmesi kararlaştırıldı.» Garrick doktora bakarken birden olanları anımsayarak, «Sean!» diye bağırdı. «Kardeşim! Kardeşime ne oldu? Ya babam?»

O anda doktorun gözlerindeki hüznü gördü. «Üzgünüm. Ne yazık ki ikisi de öldü.» Garrick sırt üstü yattı ve gözlerinin önünde ırmağı geçen Chelmsford'un askerleri belirdi. Sean ve babası, en önde gidiyorlardı...'

Garrick onların gidişini içi rahatlayarak seyretti. Ordunun Tugela'yı geçmesinden bir gün önce dizanteriye tutulması ne talihti. Öteki hastalar, askerlere bakarken, «Talihli namussuzlar,» diye söylendiler. Fakat Garrick onlara hiç de haset etmiyor çünkü savaşa gitmek istemiyordu. Orada altmış askerin bırakıldığı garnizonda otuz hastayla birlikte savaşın bitmesini beklemeyi daha uygun buluyordu.

Bunu günlerce bekleme izledi. Sonra hep birlikte depo ve hastaneyi kum doldurulmuş torbalar, bisküvi tenekeleriyle tahkim etmek için her gün çalıştılar.

Sonunda bir gün Garrick karşıdan gelen haberciyi gördü. «Atlı geliyor!» diye haber verdi. Yanındaki arkadaşı,

«Generalin unuttuğu diş fırçasını almaya geliyor herhalde,» diye güldü. İkisi de ayağa bile kalkmaya gerek görmeden düzlükten ırmağa doğru gelen noktanın gitgide büyümesini seyrettiler.

Garrick doğruldu. «Dörtnala geliyor. En iyisi Yüzbaşıya haber ver.» Öbür nöbetçi, «Haklısın galiba,» diyerek deponun olduğu tepeye tırmandı. Garrick de suyun kıyısında bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya başladı. Tahta ayağı çamurlara batıyordu.

Nöbetçi gelerek yanında durdu. «Yüzbaşı gelen haberciyi hemen yanına yollamamızı istiyor.»

Garrick, «Onun ata binişinde bir tuhaflık var,» diye mırıldandı. «Yorguna benziyor.» «Belki de sarhoştur.

Cumartesi gecesindeymiş gibi eğerin üstünde sallanıyor.» Garrick birden dehşetle içini çekti. «Adam yaralı.

Üstünden kan akıyor.» Atlı ırmağa daldı. Yaralı adam hayvanın boynuna kapaklanarak kaldı.

Gömleğinde kuruyup siyahlaşmış kanlar parlıyordu. Garrick'le nöbetçi sudan geçen atı tuttular. Binici de bağirmaya çalıştı ama sesi bir hırıltıdan farksızdı. «Tanrı aşkına hazırlanın. Bizimkileri sarıp ortadan kaldırdılar. Onlar geliyor...

Haykıran kara canavar sürüsü geliyor. Gece olmadan buraya varırlar.» Garrick atıldı. «Kardeşim.. Kardeşime ne oldu?» «Öldü... Hepsi öldü.» Adam attan kayarak yere düştü.

Zulu savaşçıları boğa başı biçimini alarak saldırdılar. Boğanın boynuzları sağ ve soldan ırmağı aşarak garnizonu iki yandan kuşattı. Yirmi bin ayak yerleri sarsarken on bin ağızdan aynı korkunç şarkı yükseliyordu.

Zenciler yaklaşıyorlarken güneşte mızrakları ışıldıyordu.

Hastanedeki nöbetçilerden biri, «Bakın!» diye bağırdı. «Öndekiler Husar miğferleri giymişler. Chelmsford'un ölen askerlerini soymuşlar.

Biri de kuyruklu siyah bir ceket giymiş. Bazılarında da tüfek var.»

Dam oluklu saçtan yapıldığı ve pencereler de kum torbalarıyla kapatıldığı için hastane çok sıcaktı. Tüfek deliklerinden içeriye biraz hava giriyordu. Bazıları pijamalı, bazıları yarı beline kadar soyunmuş adamlar tüfeklerin başında bekliyorlardı. «Demek bizim askerlerin öldürüldüğü doğru.» Çavuş, söylendi. «Yeteri kadar konuştunuz. Hepiniz yerlerinizi alın ve çenenizi kapatın.» Zulu savaşçıları suyu açtılar. Yan yana ilerleyen zenciler beş yüz metre genişliğinde sıralar oluşturmuşlardı. Garrick onların yaklaşmasını seyrederken inledi.

«Tanrım! Tanrım! Çok fazlalar. Bu durumda kurtulma şansımız yok.» Onun yanında Gatling makineli tüfeğinin başında duran çavuş, «Kahrolası sesini kes!» diye gürledi.

«İşte geliyorlar!»

«Tüfek doldur!»

Silâh şakırtıları hastanede yankılandı. «Emir vermedikçe ateş etmeyeceksiniz.» Boğa biçimi alarak saldıran Zuluların şarkısı birden kan donduran çığlıklar halini aldı.

Garrick, «Oh Tanrım,» diye fısıldadı. «Tanrım ne olur ölmeme izin verme.»

«Hazır ol»

Savaşçılar hastane avlusunun duvarına erişmişlerdi.

Duvardan atlarlarken başlarındaki tüyler sallanıyordu.

«Nişan alın!» Altmış tüfek kalktı ve vahşilere doğru çevrildi. «Ateş!»

Bunu gökgürlemesini andıran patlamalar ve vücutlara giren kurşunların tok sesleri izledi.

«Nişan al! Ateş!»

Garrick hıçkırarak olanları unutmak ister gibi ellerini gözlerine bastırdı. Yanında yatan ufak tefek adam dönerek ona baktı. «Ne oldu ahbap? Yoksa olayları anımsamaya mı başladın?»

Garrick atıldı. «Kardeşim ve babam.. Onlar sağ olmalı.» «Ne yazık ki öyle değil, ahbap. Doktor, tek bacağınla böyle kahramanlık göstermene hayran kalarak sana yakınlık duydu. Onun için de ailenle ilgili soruşturma yaptırdı..Onlar ölmüş.» Garrick umutsuzlukla, «Neden?» diye sordu. «General Cheimsford sağ kaldığına göre onlar da sağdır.» Ufak tefek adam dudak büktü. «Cheimsford, İsandhlwana adlı bir yerde karargâh kurmuş.

Bütün araba ve malzemeyi orada bırakarak saldırıya geçmiş. Fakat Zulular onun etrafından dolanıp karargâhı basmışlar. Oradakileri öldürdükten iki gün sonra da buraya geldiler. Chelmsford'un adamları yardımımıza yetişene kadar onları iki gün burada oyaladığımızı biliyorsun.»

«Ya kardeşimle baba.. Onlara ne oldu?» «Baban İsandhlwana karargâhındaymış. Kurtulamamış. Kardeşin Chelmsford'la saldırıya geçen askerler arasındaymış. Çarpışmadan önce o ve bazıları birlikten ayrı düşerek öldürülmüşler.»

«Sean öldü mü?» İnanmayarak başını salladı. «Hayır, olamaz. Onu öldüremezler.» Ufak tefek

İngiliz, «Bunu ne kadar kolaylıkla yaptıklarını bilemezsin,» dedi. «Uygun yere bıçağı birkaç santim daldırmak yeterlidir.» «Fakat Sean... Sen onu tanımadın. Bunu anlayamazsın.» «O, öldü ahbap. O, baban ve yedi yüz kişi öldü. Bizim de ölmemiş olmamıza şaşmak gerek.»

Doğrulup oturdu ufak tefek İngiliz. «Burada on beş kişiye madalya verilecek. Onlardan biri de sensin. Boynunda kocaman nişanla evine dönünce sevgilin ne diyecek acaba?»

Garrick'e bakınca onun yanaklarından süzülen yaşları gördü. «Yapma ahbap. Sen eşsiz bir kahramansın.

Burada yaptığını... yaptığını anımsamıyor musun?» «Hayır.» Garrick'in sesi boğuktu ve içinden de 'Sean, beni yalnız bırakamazsın,' diyordu. 'Sen gittin. Şimdi ben ne yapacağım?' Yüzü maymuna benzeyen ufak tefek asker devam etti. «Yanında olduğum için her şeyi gördüm. Sana bunu anlatmalıyım.» O konuşurken Garrick de olayları anımsamaya başladı.

«İkinci gün oldu bu. Tam yirmi üç saldırıya karşı koymuştuk.» Yirmi üç saldırı mı? Garrick sayıları unutmuştu.

Onun kafasında sadece süre gelen korkunç bir olay vardı. O anda da aynı korkuyu duyuyor, bu yüzden pis pis terlediğini hissediyordu.

«Sonra Zulular hastanenin duvarına dalları istif edip ateşe verdiler. Ateş edip oradakileri öldürüyorduk ama yerlerini yenileri alıyordu. Hastane duvarı tutuşunca biz de arka duvarda bir delik açtık.

Yaralı ve hastaları oradan çıkarıp depoya taşımaya başladık. Fakat Tanrının belâsı vahşiler hastaneden çıkmaya çalıştığımızı görünce bu yana geldiler.» Adam sarılı eliyle işaret etti. «Orada da tüfek başında sadece sen, ben ve iki kişi daha vardık. Kalan askerler yaralıları taşıyordu. Saldıranların önünde başına Induna kuşunun mavi tüylerini takmış birini gördük. Kalkanı kurutulmuş siyah beyaz benekli öküz derisindendi. El ve ayak bileklerine de savaş çingirakları takmıştı. O

Zulu yan dönüp savaşçılara işaret edeceği sırada sen ateş ettin. Adamın gergin karnını yaran mermi barsaklarını deşti. Diz üstü çöktüğünü ve pembeli, morlu barsakların yere sarktığını gördüm. O sırada ötekiler hastane kapısına erişmişlerdi.

Onlara pencereden ateş edip isabet ettiremezdik.»

Garrick'in gözlerinin önünde o an canlandı. Yaralı Zulu ağzını oynatarak yerde sürüne sürüne kendisine yaklaşıyordu. Gözlerini Garrick'in yüzünden ayırmıyordu. Öteki Zulular kapıyı zorluyorlardı. Biri mızrağını kapının aralığından sokarak kol demirini kaldırdı ve kapı açılacaktı artık.

Garrick tozlar arasında barsaklarını yerde sürüyerek kendisine yaklaşan Zuluya baktı. Terler çenesinden süzülüyor ve dudakları titriyordu. Tüfeğini kaldırıp Zulunun yüzüne nişan aldıysa da tetiği çekemedi.

«İşte sen o zaman harekete geçtin, ahbap. Kol demirinin kalktığını gördüm. Bir an sonra vahşilerin içeriye doluşacaklarını biliyordum. Bu kadar yakınımıza gelirlerse onların mızraklarından kurtulamayacaktık.» Garrick tüfeğini bırakınca yere düşerek sert bir ses çıkardı. Yerde sürünen, yaralı korkunç yaratığa bakmaya dayanamamıştı. Kaçmak, saklanmak istiyordu. Evet gizlenmeliydi. Gözlerinin arkasındaki kıpırtıyı hissediyordu.

Etraf sislenmeye başlamıştı.

«Kapıya en yakın olan sendin. Bizi kurtarabilecek tek şeyi yaptın. Yalnız ben yerinde olsaydım bunu yapacak cesareti gösteremezdim. »

Yer mermi kovanlarıyla doluydu. Garrick bunlara basarak sendeledi ve düşeceği sırada kolunu kaldırdı.

Ufak tefek İngiliz, «Tanrım!» diye titredi.

«Kol demirinin yatağına kendi kolunu soktun...

Bunu ben yapamazdım.»

Garrick vahşiler birden kapıya yüklenince kolunun kırıldığını duydu. Orada kalarak bükülmüş koluna, zencilerin zorlamaları yüzünden zangır zangır sallanan kapıya baktı. Acı duymuyordu ve bir süre sonra etrafını sisler kapladığı için güvene kavuştu.

«Onları temizlemek için kapıya ateş etmemiz gerekti. Daha sonra kolunu kurtarabildik ama sen bayılmıştın. Biraz önce kendine gelene kadar da öyle kaldın. Madalyayı hak ettin doğrusu.»

Garrick ırmağa baktı. ‘Acaba Sean’u gömdüler mi?’ diye düşünüyordu. ‘Yoksa kuşların gagalaması için otların üstünde mi bıraktılar?’ Madalya değil kardeşini istiyordu.

* * *

Doktor Van Rooyen, Ada Courteney’in arabadan inmesine yardım etti. Elli yılda insanların acıları karşısında duygusuzlaşmayı öğrenememişti. Yalnızca bunu gizlemesini biliyordu. Yüzünde duyduğu üzüntüyü belirten bir şey yoktu. «Garrick iyi Ada. Kolunu iyi sarmışlar. Yani askeri doktorlar iyi alçı yapmışlar. Kol kemikleri kaynayacak ve sakat kalmayacak.» Ada, «Onlar ne zaman döndüler?» diye sordu.

«Dört saat kadar oluyor. Ladyburg’lü yaralıların hepsini iki arabayla göndermişler.» Ada başını sallayınca doktor kayıtsızmış gibi bir tavırla onu süzdü. Kadındaki değişikliği görünce çok afallamıştı. Ada’nın cildi solmuş, çiçek yaprakları gibi kurumuştu. Dudakları acısını saklamak ister gibi gerilmişti. Giydiği yas kılığı da onu birden yaşlandırmıştı. «Garrick seni içeride bekliyor.» Birlikte kilisenin basamaklarını çıkınca oradakiler yol vermek için açıldılar. Birkaç kişi hafif sesle Ada’ya başsağlığında bulundu. Orada gözleri şişmiş, siyahlar giymiş başka kadınlar da vardı. Ada’yla doktor, serin, loş kiliseye girdiler.

Yataklara yer açmak için sıralar yanlara çekilmişti.

Erkeklerin yattığı yatakların etrafında kadınlar dolaşıyordu.

Doktor, «Ağır yaralıları göz önünde bulundurmak için burada tutuyorum,» dedi. «İşte Garry orada.» Garrick oturduğu sıradan kalktı. Kolu askıya alınmıştı. Topallayarak onlara yaklaşırken tahta ayağı zeminde tok sesler çıkardı. «Anne...» Durakladı. «Sean ve babam...» Ada bu iki adı duyunca acıyla irkildi, sonra hemen atıldı.

«Seni eve götürmeye geldim.» «Onların orada öyle yatmalarına izin veremeyiz. Onlar... »

Ada, «Lütfen Garry,» diye mırıldandı. «Eve gidelim. Bunu daha sonra konuşabiliriz.» Doktor da ilâve etti.

«Hepimiz Garry’le gururlanıyoruz.»

Ada, «Evet,» dedi. «Lütfen eve gidelim, Garry.» İçindeki acıyı bastırmaya çalışıyordu. Bu denli yoğun acı küçük bir yere hapsedilmişti. Kapıya doğru döndü. Yüzünden duygularını okumamalıydılar. Onların önünde ağlamamalı, Theunis Çiftliğine dönmeliydi.

Oradakiler Garrick’in eşyalarını seve seve arabaya taşıdılar. Ada dizginleri ellerine aldı. İkisi de ırmağı geçene kadar konuşmadılar. Sonra eve baktılar. Ada, «Artık Theunis Çiftliğinin efendisi sensin, Garry,» diye mırıldandı.

Garrick onun yanında huzursuzlukla kımıldandı.

O çiftliği istemiyordu. Madalyayı istemiyordu.

Tek istediği Sean’du.

Anna, «Geldiğim için kızmadığımı umarım,» dedi. «Fakat seninle konuşmam gerekiyor.» Garrick içtenlikle karşılık verdi. «Yok, geldiğine sevindim. Seni tekrar görmek ne hoş, Anna. Buradan ayrılalı beri bana bir sonsuzluk geçmiş gibi geliyor.» «Biliyorum. Çok... pek çok şey oldu. Babam ve senin baban... Sonra Sean.»

Durdu. «Oh, Garry buna hâlâ inanamıyorum. Bana kaç kere söylediler fakat inanamıyorum. Sean... çok canlıydı.» Garrick, «Evet,» diye mırıldandı. «Yaşam doluydu.» «Buradan ayrılmadan bir gece önce ölümden söz etti. O ana dek böyle bir şey aklımdan bile geçmemişti. Onun ölebileceğim' hiç düşünmemiştim. Oh Garry, ne yapacağım?»

Garrick dönüp Anna'ya baktı. O sevdiği Anna... Sean'un Anna'sıydı. Fakat Sean ölmüştü. Kafasında bir fikir kıpırdanır gibi oldu. Bunu dile getirmemekle birlikte birden vicdan azabı duydu. Bu fikirden kaçtı.

«Oh, Garry ne yapabilirim?»

Anna'nın yardım istediği sesinden belliydi. Babası Isandhlwana'da ölmüştü. Ağabeyleri hâlâ Tugela'da Chelmsford'un yanındaydı. Annesiyle üç küçük kardeşine bakması gerekiyordu. Bunu anlayamamakla budalalık etmişti

«Anna. sana yardım edebilir miyim? İstedğini söyle.» «Hayır, Garry, bana kimse yardım edemez.»

«Eğer para gerekiyorsa...» Durakladı. «Artık zengin bir erkeğim. Babam Theunis Çiftliğini Sean'la bana bıraktı. Sean da...» Anna sesini çıkarmadan ona bakıyordu. «Sana yeterince borç para verebilirim. Ne kadar istersen.»

Anna hâlâ kendisine bakarken birden kendini topladı Garrick. Artık Theunis Çiftliğinin sahibiydi. Çok zengindi.

Sean'un olabileceğinden iki misli zengindi. Sean da ölmüştü. «Lütfen sana yardım etmeme izin ver, Anna. Bunu gerçekten yapmayı istiyorum.» Anna'yı sevdiği acınacak şekilde belliydi. Sean da ölmüştü.

«İzin verir misin, Anna?»

Anna açlığı, yalın ayak gezmeyi, solana kadar yıkanan elbiseleri, yamalı iç eteklerini düşündü. Yoksul olduğu için içinde daima bir korkuyla, güvensizlikle yaşamıştı. Garry zengin ve sağdı. Sean da ölmüştü.

«Lütfen buna izin verdiğini söyle.» Garrick öne eğilerek Anna'nın kolunu telâşla sıkıca tuttu.

Genç kadın onun yüzüne bakarak, 'Birbirlerine benziyorlar,' diye düşündü. 'Fakat bunun yumuşak ve kararsız olmasına karşılık, Sean güçlüydü. Hem bunun saçları soluk kahve ve gözleri de uçuk mavi. Sean'un saçları simsiyah, gözleri de lâciverti. Sanki bir ressam bir portreyi alıp birkaç fırça darbesiyle tümüyle değiştirmiş ve ortaya başka bir resim çıkarmış.' Anna onun bacağına düşünmeyi de hiç istemiyordu. «Çok iyisin, Garry,» diye mırıldandı. «Fakat bankada biraz paramız var. Topraklarımız da ipotekli değil. Gerekirse atlarımızı da satabiliriz.»

«O halde ne var? Lütfen söyle.»

Anna o zaman ne yapacağını anladı. Garry'e yalan söyleyemezdi. Bunun için çok geçti. Ona her şeyi söyleyecekti ve gerçeğin onda bir değişiklik yapmayacağını da biliyordu. Belki bu Garry'i biraz etkileyecekti ama Anna'nın istediğini elde etmesini engelleyecek kadar değil Zengin olmayı, karnındaki çocuğa bir baba bulmayı istiyordu.

«Garry, çocuğum olacak.»

Garrick irkildi, sonra soluğunu tuttu. «Bir bebek mi?»

«Evet, Garrick. Hamileyim.»

«Kimin? Sean'un mu?»

«Evet, Garry. Sean'un çocuğunu doğuracağım. »

Garrick koltuğundan kalkarak topallaya topallaya verandada ilerledi. Sonra durup sağlam eliyle parmaklığı tuttu.

Anna'ya arkasını dönerek, Theunis Çiftliğinin topraklarına baktı. Sean'un çocuğu. Bu düşünce onu şaşırtmıştı.

Sean'un Anna'yla yattığını biliyordu. Sean bunu anlattığı zaman da kızmamıştı. Sadece biraz kıskanmıştı. Ama Sean ona gerçeği anlattığı için bunun birazı da Garrick'in olmuştu. Yalnız bir bebek... Sean'un çocuğu.

Birden Sean'un çocuğunun kardeşinin yaşayan bir parçası olacağını düşündü. Zulu bir çoklarının kesemediği bir parçaydı bu. Sean'u tümüyle kaybetmemişti. Anna'nın çocuğuna bir baba bulması gerekliydi. Aynı anda hem Anna'ya, hem bebeğe sahip olabilirdi. İki sevdiği şeyi bir arada elde edebilirdi. Sean ve Anna. Onun kendisiyle evlenmesi gerekiyordu. Başka çaresi yoktu. Büyük bir zafer duygusuna kapılarak döndü. «Ne yapacaksın, Anna?» Kendisine güveniyordu artık. «Sean öldü. Ne yapacaksın?» «Bilmiyorum.» «Bebeği doğuramazsın. Bu bir piç olur.» Anna'nın bu söz yüzünden irkildiğini görünce duyduğu güven daha da arttı.

«Port Natal'a gitmem gerekiyor.» Anna'nın sesi ifadesizdi. Garry'e sakin sakin bakıp onun ne söyleyeceğini bilerek ilâve etti. «Kısa süre sonra gideceğim. Bir çare bulurum elbet.» Garry onun yüzünü inceliyordu. Başu, bir kadın için geniş olan omuzlarına göre küçüktü. Çenesi sivriydi, beyaz olan dişleri pek düzgün sayılmazdı.

Gözleri de bir kedininkileri andırmakla birlikte yine de hoştu.

«Seni seviyorum, Anna. Bunu biliyorsun değil mi?» Genç kadın başını sallayınca uzun siyah saçları dalgalandı ve kedi gözleri memnunlukla yumuşadı. «Evet, biliyorum, Garry.» Garry soluğunu tuttu. «Benimle evlenir misin?» Anna onun aldırmadığını bile bile, «Fakat Sean'un çocuğundan rahatsız olmuyor musun?» diye sordu.

«Seni seviyorum ve başka bir şeyin önemi yok.» Uzanınca Anna onun kendisine sarılmasına izin verdi. «Benimle evlenir misin, Anna?» «Evet.» Elleri hafifçe Garry'nin omuzlarına dayamıştı.

Ama erkek yavaşça hıçkırınca Anna'nın yüzünde bir tiksinti belirdi ve tam onu iteceği sırada kendisini tuttu.

Garrick, «Sevgilim,» diye fısıldadı. «Pişman olmayacaksın. Pişman olmayacağına yemin ederim.»

«Bunu hemen yapmalıyız, Garry. Hem kasabadakiler dedikoduya da başlayabilirler. Pietermaritzburg'da evlenmeliyiz.»

«Olur, ne zaman istersen, Anna.»

Genç kadın, «Yarın,» dedi. «Yarın oraya gideriz.»

Kilisede sadece iki tanığın bulunduğu nikâhtan sonra yan yana yürüyerek otele döndüler. Garrick kuşkulu bir sesle, «Evlendik,» dedi.

«Öyle.» Fakat Anna'nın sesinden de buna pek inanmadığı belliydi. Eşyaları daha önce otele gönderilmişti.

Garrick defteri imzalayınca kâtip ona gülümsedi. «Size Gelin Dairesini ayırdım, efendim.» Hafifçe göz kırpınca Garrick utandı.

Fevkalâde bir akşam yemeğinden sonra Anna daireye çıktı ve Garrick de salonda oturup kahve içti. Ancak bir saat sonra Anna'nın peşinden gidecek cesareti bulabildi. Dairenin oturma salonundan geçerek bir an yatak odası kapısında durakladıktan sonra içeriye girebildi. Anna yatıp çarşafı da çenesine kadar çekmişti.

İfadesiz kedi gözleriyle ona bakarak,

«Geceliğini banyodaki masanın üstüne koydum,» dedi.

«Teşekkür ederim.» Garrick odadan çıkarken bir iskemleye çarparak sendeledi. Banyoya girip kapıyı kapattıktan sonra soyundu. Yüzüne su çarptı ve havluyla kurulayıp geceliğini giydi. Yatak odasına döndüğünde Anna başını çevirmiş yatıyordu. Lambanın ışığında yastığa dökülen saçları pırıl pırıl parlıyordu. Garrick bir koltuğun kenarına ilişip geceliğinin eteğini kaldırarak takma bacağı kayışlarını çözdü. Kesik bacağının acıyan kısmını biraz ovdu. Yatağın hafifçe gıcırdadığını duyunca da başını kaldırdı. Anna onu seyrediyordu ve gözlerini de bacağına dikmişti. Garrick telâşla geceliğini indirdi. Tek ayağının üstünde zıplayarak yatağa gitti. Yine yüzü kızarmıştı.

Battaniyeyi kaldırıp yatağa girdiği sırada Anna şiddetle gerileyerek boğuk bir sesle, «Bana dokunma,» dedi.

«Anna, rica ederim. Lütfen korkma.» «Hamileyim. Bana dokunmamaksın.» «Dokunmam. Yemin ederim dokunmam.» Anna şiddetle soluyor ve tiksintisini gizlemeye de gerek görmüyordu.

«Oturma odasındaki divanda yatmamı istermisin, Anna? Eğer istersen öyle yaparım.»

Anna, «Evet,» diye söylendi. «İstiyorum.»

Garrick koltuktan robdöşambrını alarak eğildi ve takma bacağı da kaldırdı. Tek ayağının üstünde hopyaya hopyaya kapıya kadar gidip durdu. Anna hâlâ ona bakıyordu.

«Özür dilerim, Anna. Seni korkutmak istemedim. Seni seviyorum. Seni dünyada her şeyden fazla sevdiğime yemin ederim. Bunu biliyorsun, değil mi? Seni üzmeceğimi biliyorsun.» Kadın cevap vermeyince hâlâ tahta bacağı tutan, gözleri yaşlarla dolan Garrick yalvarır gibi kolunu kaldırdı. «Anna seni korkutmaktansa ölmeyi tercih ederim.» O odadan çıkar çıkmaz Anna yataktan fırlayıp koştu ve kapıyı kilitleti.

Garrick ertesi sabah Anna'nın bir çocuk kadar neşeli olduğunu görünce şaştı. Genç kadın saçlarına yeşil bir kurdele bağlamıştı. Yeşil elbisesi de solmuş olmakla birlikte güzeldi. Anna kahvaltıda neşeli neşeli konuştuğundan sonra kahve içerlerken eğilip Garrick'in eline dokundu.

«Bu gün ne yapacağız, Garry?»

Genç adam şaşırıldı. O kadar ilerisini düşünememişti.

«En iyisi Ladyburg'a giden öğleden sonra trenine yetişelim.»

Anna onu etkileyen bir tavırla dudaklarını büzdü. «Oh, Garry, yani bir balayı yaşatacak kadar beni sevmiyor musun?»

Garrick şaşırıldı. «Şey... Tabii. Nasıl düşünemedim.» Sonra heyecanla gülümsedi. «Nereye gidebiliriz?»

«Gemiyle Kap Burnuna kadar gidebiliriz.» Sonra sevinci sönmüş gibi üzgün bir tavır takındı. «Ama Garry...

Yanımda sadece iki eski elbise var.» Garry bu soruna hemen çare buldu. «Sana yeni elbiseler alırız!» «Oh, Garry gerçek mi? Gerçekten alabilir miyiz?» «Sana giyeceğin kadar... hattâ giyeceğinden çok fazla elbise alacağız. Kahveni bitir de kentin çarşısını bir dolaşıp bakalım.» «Kahvemi içtim.» Anna hemen gitmek için ayağa kalktı.

Port Natal'den Kap Burnuna giden Dunottar Castle gemisinde lüks kamara tutmuşlardı. Gemide başka gençler de vardı. Şık yeni kılıklarını giyip heyecandan coşan Anna güvertede oyunlar oynayan, içen, dans eden, birbirileriyle gönül eğlendiren bu insanlardan oluşan grubun ortasındaydı.

Garrick başlangıçta dikkati çekmeden Anna'nın yakınında kalmaya razı olmuştu. Kadının pardösüsünü tutuyor, istediği kitabı getiriyor, battaniyesini taşıyordu. Etrafına genç erkeklerin toplandığı Anna'yı kıskanmıyor, onun başarısından pay çıkarıp memnun oluyordu. Gemideki lüks kamaranın oturma salonuna yapılan rahatsız yatakta yatmaktan da yakınmıyordu. Gruptakiler bir süre sonra her gün içilen içkilerin, ayrıca ısmarlanan şeylerin parasını genellikle Garrick'in verdiğini gördüler. O zaman genç adamı fark ettiler ve içlerinde en zenginlerinin o olduğunu da anladılar. Böylece Garrick'i de aralarına almakta gecikmediler. Artık erkekler doğrudan doğruya onunla konuşuyor, öteki genç kadınlar onunla açık açık flörte kalkıyorlardı. Önceleri çok sevinen ve şaşırın Garrick yapılan şakalara nasıl karşılık vereceğini bilemedi. Ama kısa süre sonra bunun çok kolay olduğunu da anladı.

«Bir kadeh içer misiniz, dostum?»

«Hayır. Biliyorsunuz ben içki içmiyorum.» «Saçma. Herkes içer. Kamarot, dostuma bir viski getir.» Garrick de çaresiz içmek zorunda kaldı. Viskinin tadı pek pis geldiği için de birazını Anna'nın elbisesine döktü. Garrick eteği silerken Anna ona türlü hakaretler fısıldadı ve sonra sağında oturan bıyıklı bir gencin sözlerine katılarak güldü. Garrick yerinde üzüntüyle büzülerek viskinin kalanını da yuttu. Ama içkinin etkisi görüldü. Ağır ağır tatlı bir duygu içini ısıttı ve bu duygu parmak uçlarına kadar yayıldı.

«Bir tane daha için, Mr.Courteney. Ne dersiniz?»

«Teşekkür ederim. Aynı içkiden içeceğim. Fakat ısmarlama sırası bende.» Garrick gelen içkiyi de içti. Gece üst güvertede oturuyorlardı. Ay çıkmıştı ve hava da sıcaktı. Biri Chelmsford'un Zulu savaşıdan söz ediyordu.

Garrick kesin bir sesle, «Bu konuda yanılıyorsunuz,» dedi. Bunu bir sessizlik izledi. Sonra savaştan söz eden adam hayretle ona baktı. «Özür dilerim! »

Garrick ona aldırılmayarak koltuğunda öne doğru eğildi ve savaşın nedenleriyle sonucunu özetleyiverdi.

Genç kadınlardan biri, «Galiba siz de o savaşa katılmışsınız,» diyecek oldu. Kocasının topladığı ilgiye şaşan Anna onu ömründe ilk defa görürmüş gibi süzerek atıldı. «Kocam o savaşa girdi. Lord Chelmsford ona Victoria Nişanı verilmesini istedi. Londra'dan nişanın gelmesini bekliyoruz.» Dinleyenler Garrick'e yeni bir saygıyla baktılar. Biri mırıldandı. «Sıra bende sanırım, Mr.Courteney. Siz viski içiyordunuz değil mi?» «Evet. Teşekkür ederim.» Bu sefer viskinin tadı kötü gelmedi. Garrick ağır ağır yudumlarken bu sert içkide hafif bir tatlılık olduğu kamısına vardı.

Gece geç vakit kamaralarına inerlerken de karısının beline sarıldı. Anna, «Bu gece pek eğlenceliydin doğrusu,» diye güldü.

«Bu senin neşenin sadece bir aksi, şekerim. Senin aynam ben.» Anna'yı yanağından öptü. Kadın geri çekildiyse de her zamanki şiddeti göstermedi.

«Çok şakacısın, Garry Courteney.»

Gemide Kap'daki çiftliklerine dönen bir balayı çifti daha vardı. Onların fazla ısrarı üzerine Anna ve Garrick, bir süre çiftlikte kalmayı kabul ettiler.

Peter'le Jane Hugo, çok hoş bir çiftti Birbirlerini çok seviyorlardı. Oldukça zengindiler ve Kap sosyetesinde iyi bir yerleri vardı. Anna'yla Garrick, onlarla büyüleyici sayılacak altı hafta geçirdiler.

Milnerton'a at yarışlarına gittiler. Muizenburg'da sıcak Hint Okyanusunda yüzdüler. Avlara katıldılar ve Kalede verilen davette Anna Valiyle dans etti. Ayrıca sık sık çarşıya çıkıp Anna'nın her istediğini aldılar. Bu arada Garrick de kendisine üstü lal taşlarıyla süslü, işlemeli gümüş bir cep şişesi aldı. Şişe iç cebine sığıyor ve kabarık durmuyordu. Garrick bu şişenin yardımıyla ötekilere ayak uydurmayı başardı.

Son gece masada sadece dört kişiydiler. Jane Hugo, vedalaşarak Anna'yı öperken biraz ağladı. İki erkek aşağıda kalarak şişedeki içkiyi bitirdiler ve sonra birlikte yukarıya çıkarak Garry'nin yatak odasının önünde el sıkıştılar. Peter, «Gitmenize üzülüyorum,» dedi. «Size alışmıştık. Ha, seni erken uyandıracağım. Gemi kalkmadan önce birlikte bir kere daha yüzeriz.» Garry banyoda üstünü değiştirip usulca yatak odasına geçti. Kalın halıların üstünde takma ayağı ses çıkarmıyordu. Kendi yatağına oturup takma bacağını çıkardı. O sırada Anna, «Garry,» diye fısıldadı.

«A... Senin uyuduğunu sanıyordum.»

Anna elini çarşafın altından çıkararak kocasına doğru uzattı. «Sana iyi geceler demek için bekliyordum.» Birden ayılan Garry, kalkıp Anna'nın yatağına yaklaştı.

Kadın mırıldandı. «Bir dakika otur.» Garry yatağın kenarına ilişince de devam etti. «Garry, bu son haftalardan ne kadar zevk aldığımı bilemezsin. Ömrümün en mutlu günleriydi bunlar. Sana çok teşekkür ederim, kocacığım.» Uzanıp Garrick'in yanağına dokundu. Yatakta pek ufak tefek duruyordu. «İyi geceler dilemek için beni öpmelisin, Garry.» Genç adam eğilip dudaklarını onun alnına değdirecek oldu. Ama Anna hemen başını kaldırıp onu dudaklarından öptü. Sonra dudaklarını Garry'nin dudaklarından pek ayırmadan, «istersen yanıma gelebilirsin,» dedi. Garry sıcacık olan yatağa girdi. Şaraptan biraz başı dönen Anna hamileliğin ilk aylarında rastlanan ihtirasa kapılmıştı. Her şeyin fevkalâde olması gerekirdi.

Genç kadın sabırsızlıkla erkeğe uzandı ve ona dokununca duruma inanamayarak hayretle öyle kaldı. Sertleşmesi gereken organ çekingenlikten pek gevşekti.

Anna kahkahalarla gülmeye başladı. Bacağını paralayan çiftenin patlaması bile bu kahkaha kadar azap vermemişti Garrick'e.

Kadın acımasız kahkahaları arasında, «Çık yatağımdan,» diye bağırdı. «Kendi yatağına git.»

Anna'yla Garrick, Theunis Çiftliğine döndüklerinde iki aylık evliydi. Peter Hugo'nun doktoru sayesinde genç adamın kolundaki alçı da çıkarılmıştı.

Kasabada arabaya binerek Baboon Stroom Irmağının üstündeki köprüden geçtiler. Garrick tepeye gelince dizginleri çekti ve atlar durunca ikisi de çiftliğe baktılar. Garrick, «Annemin kasabaya yerleşmesini anlayamadım,» dedi. «Bunu yapmasına gerek yoktu. Theunis Çiftliğinde herkes için bol yer var.» Anna onun yanında sesini çıkarmadan memnun memnun oturuyordu. Evlendiklerini bildiren telgrafi yolladıktan sonra Ada, Port Natal'e mektup yazmıştı. Anna çok genç olmakla birlikte Ada'nın kendisinden hiç hoşlanmadığını anlayacak kadar olgundu. Evet, karşılaştıkları zaman Ada çok iyi davranmıştı. Fakat kadının iri koyu renk gözleri Anna'yı telâşlandırmıştı. Bu gözler çok derinleri görüyordu ve kadın Anna'nın gizlemeye çalıştığı şeyi anlamıştı.

Garrick devam etti. «İlk fırsatta annemi görmeye gitmeliyiz. Çiftliğe dönmeli. Neticede Theunis Çiftliği onun da evi.» Anna, yerinde hafifçe kımlıladı. 'O Ladyburg'daki evde kalsın,' diye düşünüyordu. 'Orada çürüsün.' Fakat konuşurken sesi yumuşaktı. «Theunis Çiftliği artık senin, Garry. Ben de karınım. Belki de üvey annen böyle yapmasının daha uygun olduğuna inanıyor.» Anna onun koluna dokunarak gülümsedi. «Neyse bunu başka zaman konuşuruz. Artık evimize gidelim. Çok uzun bir araba yolculuğu oldu bu. Bir hayli yoruldum.»

Hemen endişelenen Garrick kadına döndü. «Çok üzüldüm, şekerim. Ne kadar düşüncesizlik ettim.» Atlara kamçının ucuyla dokundu ve bayır aşağı eve doğru gittiler.

Theunis çiftliğindeki büyük evin etrafındaki çimenler yemyeşildi ve çiçekler de açmıştı. Anna, 'Çok güzel,' diye düşündü. 'Ve burası benim. Artık yoksul değilim.' Araba, bahçe yoluna girince de sivri damlı, pencereleri sarı panjurlu eve baktı.

Verandanın gölgesinde bir adam duruyordu.

Anna'yla Garrick onu aynı anda gördüler. Omuzları inanılmayacak kadar geniş olan, uzun boylu adam gölgeden çıkarak güneşli basamaklardan indi. Gülümsediği için güneşten iyice esmerleşmiş yüzünde bembeyaz dişleri parlıyordu. Hem gülüşü her zamanki gibi çekiciydi. Anna, «Sean,» diye fısıldadı.

Sean, yerliyi ilk defa atlara su vermek için durdukları zaman fark etti. Bir gün önce Chemsford'un askerlerinden ayrılarak Kuzeydoğuya doğru gitmişlerdi. Küçük keşif kolunda dört atlı beyazla Natal'ın sadık yerlisi olan yarım düzine Nongaai vardı.

Adam Sean'un elinden dizginleri alarak. «Sen su içerken ben atı tutayım,» dedi. Sesi çok ahenkliydi ve bu da Sean'un ilgisini çekti. Yerlinin yüzüne baktı. Bu çehre de hoşuna gitti. Gözlerin aklarında hiç sarılık yoktu.

Burun da zencilerinki gibi geniş değil araplarınki gibi inceydi. Koyu kehribar rengi cildi sürdüğü yağdan pırıl pırıldı.

Sean başını salladı. Zulu dilinde Teşekkür ederim' gibi 'Üzgünüm' sözü de yoktu. Genç adam derenin yanında diz çökerek su içti. Kalktığı zaman dizleri ıslanmış, çenesinden de sular akıyordu. Tekrar atını tutan yerliye baktı. Adam misk kedilerinin kuyruklarından yapılmış küçük bir eteklik giymişti. Ne çingirakları, ne pelerini, ne de başında süsleri vardı. Elindeki kalkan siyah deriydi ve iki kısa mızrak taşıyordu.

Sean adamın göğsünün pek geniş olduğunu farketmiş ve kasları çok güçlü karnını da görmüştü. «Sana ne derler?» diye sordu.

«Mbejane.» Yani Gergedan'dı adı.

«Boynuzundan dolayı mı?»

Erkeklik gururu okşanan adam neşeli neşeli güldü.

«Sana ne derler Nkosi?»

«Sean Courteney.»

Mbejane bu ismi içinden tekrarlamaya çalışarak dudaklarını oynattı ama sonra başını salladı. «Zor bir isim.»

Bunu izleyen yıllarda da Sean'un adını hiç bir zaman söyleyemedi. Steff Erasmus seslendi. «Atlarınıza binin de gidelim.» Onlar atlarına atlayınca kıyıya uzanmış dinlenen Nogaii de ayağa kalktı. Steff atının dizginlerini çekti.

«Gelin.» Suyu geçti ve öteki erleri onu izlediler. Otluk topraklarda ilerlerken Sean'ın sağında iri yarı Zulu koşuyordu. Büyük adımlar atan yerli kolaylıkla atla başa baş gidebiliyordu. O gece otlarla kaplı küçük bir vadide konakladılar. Ateş yakamadıkları için tuzlu, kurutulmuş et yiyip su içtiler. Bester Klein, «Boşuna vakit kaybediyoruz,» diye söylendi. «En iyisi dönüp Generalin kuvvetlerinin yanına gidelim.

Gittikçe olay yerinden uzaklaşıyoruz. Bu gidişle başlayacak eğlenceyi kaçıracacağız.»

Gece serin olduğu için Steff Erasmus battaniyesine sıkıca sarıldı. «Eğlence ha? Bırak onlar eğlensinler. Bize sığırları bulmak yeter.»

«Yani sen dövüşe katılamayacağına üzülüyor musun?»

«Beni dinle. Karro'da ve Kalahari'de vahşileri avladım. Fish

Nehrinin orada Xhosas ve Fingo'larla savaştım. Moshesh ve yanındaki savaşçıların peşinden dağlara tırmandım. Her seferinde de eğlendim. Ama dört ya da beş yüz seçme sığır, kaçıracığımız eğlencenin iyi bir karşılığı sayılır.» Steff başını dayadığı eğeri düzeltti «Hem sürüleri bulduğumuz zaman hayvanların başında muhafız olmayacağını mı sanıyorsun?» Sean sordu. «Sığırları buraya getirdiklerini nereden biliyorsun?» Steff, «Buradalar,» diye cevap verdi. «Onları bulacağız. İlk nöbet sende. Gözlerini dört aç. İyi geceler.» Ay yoktu ama iri yıldızlar sayesinde etrafi seçebiliyordu Sean. Kalkıp kampı dolaşınca iki muhafızın ayakta olduklarını gördü. Mbejane'yi kuzey tarafa dikmişti. Usulca o yana gitti. Mbjane'yle aralarında elli metre kadar kalınca yere yatıp sürünerek yaklaştı. Ses

çıkarmadan gidiyordu. On metre kala başını kaldırıp Mbejane'nin yanında durduğu bodur ağaca bakacak oldu. O anda kulağının arkasına bir mızrağın sivri ucu dayandı. Sean donup kaldı,. Sonra yanında çömelmiş mızrağı tutan Mbejane'yi gördü.

Mbejane ciddi ciddi, «Nkosi beni görüyor mu?» diye sorarken sesinde bir neşe vardı. Sean oturup mızrağın hafifçe battığı yeri ovuşturdu. Sonra, «Ancak bir gece maymunu karanlıkta görür,» diye itiraz etti.

Mbejane güldü. «Ve sadece yeni tutulan bir kedi balığı karnının üstünde zıplar.» Sean, «Sen Zulu'sun,» derken adamın kendini beğenmişliğini fark ettiğini açıklıyordu. Zaten daha önce de adamın yüzünden ve vücudundan, Zulu dilini konuşan fakat aslında nereden geldiği belli olmayan Natal Kabilesinden olmadığını anlamıştı. Gerçek bir Zulu kaplansa, onun yanında bir Natalli ancak kedi sayılabilirdi. «Chaka'nın kanındanım.» Eski kralın adını söyleyen Mbejane'nin sesinde gurur vardı. «Şimdi de kralın Cetewayo'ya karşı mızrak mı taşıyorsun?» «Kralım mı?» Mbejane'nin sesindeki neşe kayboldu. Aşağı gören bir tavırla tekrarladı. «Kralım mı?» Derin bir sessizlik oldu ve Sean bekledi. «Kral olması gereken bir başkası vardı. Fakat o vücudunun gizli deliğine sokulan sivri uçlu bir kazıkla öldürüldü. Sopenın sivri ucu onun barsaklarını parçalayıp kalbine değdi. O adam benim babamdı.» Kalkıp bodur ağaçların arasına gitti Mbejane.

Sean da onu izledi. Yan yana çömelip etrafı gözetlemeye koyuldular.

Zulu fısıldadı. «Bazı çakallar iki bacaklıdırlar.»

Sean tüylerinin ürperdiğini hissetti. «Zulular mı?»

Mbejane karanlıkta omuz silkti. «Öyle de olsa gece yanımıza yaklaşmayacaklardır. Şafak sökerken evet ama gece asla. Yüksek şapkası ve kır sakalı olan yaşlı adam bunu biliyor. Yıllar onu akıllı yapmış. Onun için de şimdi tatlı tatlı uyuyor ama her sabah şafaktan önce kalkıp atına binerek etrafa bakıyor.»

Sean biraz rahatlar gibi oldu. Yan gözle Mbejane'ye baktı. «O yaşlı adam sürülerin burada bir yerde saklı olduğuna inanıyor.»

Mbejane tekrarladı. «Yıllar onu akıllı yapmış. Yarın tepeleri ve sık dikenlikleri göreceğiz. Sığırlar onların arasına gizlenmiş olacaktır. »

«Sürünün yanında fazla muhafız var mıdır dersin?» Mbejane, «Öyle olacağını umarım,» derken sesi son derece tatlı çıktı. Etini mızrağına götürüp okşadı. «Hem de çok sayıda muhafız olacağını umarım.» «Kendi insanlarını, kardeşlerini, kuzenlerini öldürecek misin?» «Babamı öldürdükleri gibi öldüreceğim onları. «Zulunun sesi birden vahşileşmişti. «Onlar benim insanlarım değil. Benim insanlarım yok. Kardeşlerim yok... Hiç bir şeyim yok.»

Aralarında yine bir sessizlik oldu. Fakat Mbejane'nin korkunç öfkesi geçti ve onun yerine aralarında rahat bir dostluk doğdu. İkisi de birlikte olmaktan huzur duyuyorlardı. Gece öylece oturarak beklediler.

Sean elli metre kadar uzaklaşıp yerleri inceledikten sonra ağır ağır dönen Mbejane'ye bakarken köpeği Tinker'i anımsadı. Tinker de av peşine düştüğü zaman böyle olurdu. Güneş doğmuştu. Sean deri ceketini çıkararak arkasındaki sarılı battaniyenin içine soktu. Zulu durarak yerdeki inek pisliğine baktı. Steff Erasmus, 'Hierdie Kaffir varstaan wat hy doen.», diyerek durumdan memnun olduğunu açıkladı. Ama öteki atlılar ses çıkarmadılar.

Mbejane haklıydı. Engebeli topraklara gelmişlerdi. Hem bu tepeler Natal'daki gibi düzgün ve az eğimli de değildi. Aralarında uçurumlar bulunan dorukları kayalık tepelerdi bunlar. Her tarafta da boyları yüksek çalılıklar ve dikenler vardı. Sert otlar da çok yüksekti.

Frikkie Van Essen, «Bir içki içerdim doğrusu,» diyerek elinin tersiyle ağzını sildi. Steff, «Kaç tane?» diye sorunca iri yarı Zulu yaklaşmış onun atının yanında durdu.

«Elli... Daha fazla yok.»

«Ne zaman?»

«Dün. Günün sıcağı hafifleyince ağır ağır vadiye inmişler. Burada otlamışlar. Atla gidilirse aramızda ancak yarım saatlik bir mesafe var.» Stef başını sal adı. Sadece elli hayvan. Daha fazla da olabilirdi. «Peki yanlarında kaç kişi var?» Mbejane aşağı gören bir tavırla dilini şaklattı. «İki çocuk.» Mızrağıyla yerdeki çocuk ayak izlerini işaret etti. «Onlar erkek olmamış.» Steff, «İyi,» diye karşılık verdi. «Onları izleyelim.»

Bester Klein hemen atıldı. «Bir şey bulursak hemen dönüp haber vermemizi söylediler.

Kendi başımıza bir işe kalkışmamalıyız.»

Steff eğerinin üstünde döndü. Soğuk bir sesle, «İki çocuktan mı korkuyorsun?» diye sordu. Klein'in yüzü daha da kızardı. «Bir şeyden korkmuyorum.

Ama bize öyle söylendi. Sen sığır gördün mü deliye dönersin. Hepiniz de öyle.

Tıpkı bazı adamların içkiye düşkün olması gibi siz de sığırlar için çıldırıyorsunuz.» Klein demiryolu işçilerinin başıydı.

Steff ona arkasını döndü. «Haydi, gidelim.» On dakika kadar yol aldıktan sonra, Steff hafif sesle yerlilere bir şey söyledi ve adamlar.. durdular. Hepsi de dikkatle çevreyi dinliyorlardı. Steff sonunda mırıldandı. «Bir şey yok.

Ne kadar yaklaştık?» Mbejane, «Çok yakınız,» diye cevap verdi.«Onları buradan duymamız gerekirdi.»

Adamın kasları çok gelişmiş heykel gibi vücudu terden pırıl pırıldı. Duruşundaki gurur da onu öteki yerlilerden ayırıyordu. Güçlülükle zaptedebildiği bir heyecanı olduğu da belliydi.

Steff işaret etti. «Tamam, onları izleyelim.» Mbejane deri kalkanını omzuna yerleştirip yine önden yürüdü.

Bir süre sonra ileride bir yerde bir öküzün hafif sesle bağırdığını duydular.

«Tamam!»

«Onları bulduk!»

«Haydi, gidelim!»

Steff, «Durun!» diye emretti. «Sean, benim, dürbünü al ve şu ağaca tırman. Bana gördüklerini haber ver.»; Sean dürbünü boynuna asarak ağaca tırmandı ve kalın bir dala oturdu. Bakar bakmaz da bağırdı. «Tam ilerimizdeler!»

«Kaç hayvan?»

«Küçük bir sürü., Yanlarında iki çoban çocuk var. Bataklığa benzeyen bir açıklıkta sığırlar. »

«Yanlarında başka Zulu olup olmadığına bak.» Sean konuşmaya kalkınca da bağırdı.

Steff. «Dürbünü kullan! Allah kahretsin! Orada Zulu varsa gizleniyordur.»

Sean dürbünle etrafı iyice taradıysa da iki çocuktan başka Zulu göremedi. «Sadece iki çoban.»

«Öyleyse aşağıya in.»

Keşif kolu ortaya çıkar çıkmaz, iki çoban çocuk koşarak bataklığın öbür tarafındaki ağaçların arasına girip kayboldular.

Steff güldü. «Bırakın gitsinler. Zavallı çocukların zaten yeteri kadar dertleri var.» Uzun Otların arasına sürdü atını. «Sean... Sen ve Frikkie soldan dolaşın...» Sözlerini tamamlayamadan etraflarındaki otların arasında birden Zulular belirdi. Savaş kılığındaki Zuluların sayısı yüzden fazlaydı.

Steff haykırdı. «Pusuya düşürüldük! Sayıları fazla. Savaşmaya kalkmayın! Kaçmaya bakın!» O sırada Zulular onu attan çektiler. Çamurlara giren atlar ürkmüştü. Klein'in tüfeğinin sesi savaşçıların zafer naraları arasında âdeta kayboldu. Mbejane yetişip Sean'un atının gemini yakaladığı gibi hayvanın başını çevirdi. «Dörtnala git, Nkosi. Çabuk ol. Bekleme.»

Boynuna bir mızrak saplanmış, ağzından oluk gibi kan akan Klein sırt üstü devrilip öldü.

Sean şaşılacak kadar sakindi. Yandan gelen bir Zulu'nun yüzüne namluyu dayayıp tetiği çekti. Zulunun başı uçtu. Sean kovarı çıkarıp tüfeğe tekrar mermi sürdü.

Mbejane haykırdı. «Git, Nkosi.» Sonra kalkanını kaldırarak saldıran savaşçılardan ikisini çamurlara devirdi.

Mızrağı inip kalktı, inip kalktı. Mbejane, «Ngi dhla» diye gürlledi. Bu, karnımı doyurdum anlamına geliyordu.

Savaş çılgınlığına tutulmuştu. Cesetlerin üstünden atlayarak saldırdı. Karşısında biri belirince de Mbejane, kalkanını onun kalkanının altına takarak çekti. Böylece adamın sol yanı mızrağına açılmış oldu. Mbejane yine,

«Ngi dhla» diye haykırdı. Saldıranların arasında bir yol açmıştı Mbejane. Sean onu izledi çünkü atının ayakları çamurda kayıyordu. Bir Zulu dizginlerini tutmaya kalınca Sean namluyu onun göğsüne dayayıp tetiği çekti. Zulu feryat etti.

Sean, «Mbejane!» diye bağırdı. «Üzengimi tut!» Frikkie Van Essen'in işi bitmişti. Atı yerdeydi ve Zulular ellerinde kırmızı mızraklarla etrafını sarmışlardı.

Sean atından eğilerek Mbejane'nin beline kolunu sardı ve onu çamurdan çekip çıkardı. Neyse atın ayaklarının altındaki topraklar sertleşmeye başlamıştı ve daha hızlı gidiyorlardı. Başka bir Zulu elinde mızrağıyla karşılarına çıktı.

Sean, bir kolunda kurtulmak için tepinen Mbejane, öbür elinde boş tüfekte acizdi. Çaresiz atı savaşçının üstüne sürdü. Zulu yana kaçıp tekrar saldırdı. Sean mızrağın önce baldırını kestğini, sonra atının göğsüne saplandığını anladı. At sarsıldı. Ama artık bataklıktan çıkıp ağaçların arasına girmişlerdi.

Sean'un atı yere kapaklanana dek onları; bir mil kadar götürdü. Mızrak çok derine batmıştı. At devrilirken Sean ayaklarını üzengilerden kurtarıp atlamayı başardı. Mbejane'yle soluk soluğa durup atın ölüsüne baktılar.

Zulu telâşla, «Bu çizmelerle koşabilir misin? » diye sordu.

«Evet, derisi ince.»

«Ama at pantolonu bacaklarına engel olacak.» Mbejane eğilip mızrağıyla Sean'un pantolonunu kesti. Böylece genç adamın bacakları diz üstünden çizmelere kadar açıkta kaldı. Durup çevreyi dinlediler ama peşlerinden gelen; yoktu.

«Silâhını bırak. Çok ağır. Fişekliğinle şapkanı da bırak.» Sean, «Tüfeğimi almalıyım,» diye itiraz etti. Mbejane sabırsızlandı. «Öyleyse al ve öl.. Onu taşırsan seni ögle olmadan yakalarlar.» Sean bir

an durakladıktan sonra silâhı namlusundan tutup en yakındaki ağacın gövdesine vurdu. Dipçik paralanıp dağıldı.

Mbejane, «Artık gitmeliyiz.» dedi.

Sean ölen atına bir baktı. Deri ceketini battaniyesinin üstüne bağlamıştı. ‘Anna’nın bu kadar uğraşması boşa gitti,’ diye düşündü. Sonra Mbejane’nin peşinden koşmaya başladı.

İlk saat çok kötü geçti. Sean, Zulu kadar hızlı koşmakta zorluk çekiyordu. Vücudunu kasarak koştuğu için kısa süre sonra iki yanına hançer gibi ağrılar saplandı. Mbejane onun acısını anlayarak durdu ve birkaç dakika dinlendiler. Sonra Zulu ona vücudunu kasmadan nasıl koşacağını gösterdi. Böylece Sean da rahat rahat koşmaya başladı. Bir saat sonra Sean soluk soluğa kaldığını hissetti. Güçlkle, «Orduya erişmemiz için ne kadar koşmamız gerekiyor?» diye sordu.

«Belki iki gün... Konuşma.»

Koşarlarken topraklar da değişmeye başlamıştı. Artık tepeler öyle dik ve kayalık değildi. Ağaçlar seyrelti ve otluğa çıktılar. «Bizi kovalamıyorlar sanırım.» Sean yarım saatten beri ilk defa konuşuyordu.

«Belki.» Mbejane kayıtsızdı. «Bunu söylemek için vakit çok erken.» Ayaklarını kurumuş, sert topraklara aynı anda vurarak yan yana koşuyorlardı. Sean, «Tanrım çok susadım,» dedi. «Su yok. Fakat bundan sonraki tepede biraz durup dinlenebiliriz.» Tepede oturup geriye baktılar. Sean’un gömleği terden sıırıslıkmadı. Derin derin fakat rahat soluk alıyordu. «Bizi izlemiyorlar. Belki biraz ağırlaşabiliriz.» Mbejane cevap vermedi. O da çok terliyordu ama hareketlerinden ve başının dimdik durmasından henüz yorulmadığı anlaşılıyordu.

Kalkanını omzunda taşıyordu. Öbür elindeki mızrak kuruyan kanlar yüzünden siyahımsı bir renk almıştı. Geldikleri yöne beş dakika kadar baktıktan sonra hiddetle homurdandı. Mızrağıyla o yanı işaret etti. «İşte oradalar! Ağaçların yakınında. Onları görebiliyor musun?»

«Allah kahretsin!» Sean dört mil geride ağaçların seyreltiği yerde kurşun kalemle çizilmiş çizgiyi andıran sırayı gördü. Adamlar hareket halindeydi. «Kaç kişiler dersin?» Mbejane, «Elli kadar var,» dedi. «Çok fazla. »

«Keşke tüfeğimi getirseydim.»

«Öyle yapsaydın onların şimdi daha yakınında olurduk. Bir tüfek elli kişiye karşı...» Mbejane sözünü tamamlamadı.

«Öyleyse gidelim.»

«Biraz daha dinlenmeliyiz. Gece çökmeden son dinlenmemiz bu.» Solukları düzgünleşmişti. Sean kendisini inceledi. Bacakları biraz ağrıyordu. Fakat gerçekten yorulmasına daha saatler vardı. Güçlkle tükürdü. Su istiyordu ama bunun ölümle sonuçlanacak bir çılgınlık olacağını da biliyordu. Zulu. «Ah!» diye mırıldandı. «Bizi gördüler. Onun için de kovalayıcıları yolluyorlar.» Uzaktaki Zuluların arasından üç nokta ayrılmış ilerliyordu.

«Ne demek istiyorsun?»

«En iyi koşucularını önden yolluyorlar. Böylece bizi bitkin hale gelene kadar koşturacaklar. Bu arada öndekiler de yorulacak ama biz arkadan gelenlerin eline düşeceğiz.» Sean, «Aman Tanrım!» derken gerçekten telâşlanmıştı. «Peki ne yapacağız.» Mbejane, «Her numaraya karşılık bir numara vardır,» diye cevap verdi.

«Artık yeteri kadar dinlendik. Haydi, gidelim.» Sean can havliyle kendisini tepeden aşağıya bırakıverdi.

Ama Zulu onu yakalayıp çekti. «İstedikleri bu. Eskisi gibi koş.» Yine bacaklarını iyice açarak tempoyla koşmaya başladılar. Sean ilk tepeye çıkınca, «Daha yaklaştılar,» dedi. Üç nokta diğerlerinin çok önündeydi artık.

«Evet.» Mbejane'nin sesi ifadesizdi. Yine tepeden inerek aynı tempoyla koşmaya devam ettiler.

Vadinin dibinde bir akar su vardı. Tertemiz su beyaz kumların üstünden akıyordu. Sean suya özlemle baktıktan sonra üstünden atlayarak önündeki tepenin yamacına tırmanmaya başladı. Tam doruğa erişecekleri sırada arkadan hafif bir bağırma duydular. Mbejane'yle dönüp baktılar. Biraz önce indikleri yarım mil gerideki tepedeydi üç Zulu koşucu. Sean öyle bakarken başlarındaki tüyler sallanan, kaplan kuyruğundan etekleri havalanan savaşçılar onlara doğru geldiler., Kalkanlarını atmışlardı ama üçünün de mızrakları vardı.

Mbejane memnunlukla, «Bacaklarına bak!» diye atıldı. Sean o zaman yerlilerin yorgunluktan âdeta sendeleyerek koştuklarını fark etti. Mbejane güldü. «Çok hızlı koşmaları gerektiği için işleri bitik. Şimdi onlara ne kadar korktuğumuzu göstermeli ve rüzgâr gibi koşmalıyız. »

Doruğa sadece yirmi adım kalmıştı. Paniğe kapılmış gibi hızla koşarak doruğu açtılar. Gözden kaybolunca Zulu, Sean'u kolundan tutup fısıldadı. «Yere yat.» Otların arasına dalıp karın üstü sürünerek biraz hareketsiz kaldılar.

Mbejane bacaklarını altına alıp mızrağını öne doğru çevirdi. Dudaklarında bir gülüş belirmişti. Sean da otların arasını arayarak tam sağ eline uygun boyda bir taş buldu.

Zuluların geldiğini duydular. Adamların nasırdan boynuzlaşmış gibi olan çıplak ayakları tepede sert sesler çıkarıyordu. Sonra ıslığı andıran sert solukları da duydular. Adamlar doruktan hızla inince Sean ve Mbejane'nin olduğu yere geldiler. Sean ve Zulu onları karşılamak için ayağa kalktı. Zuluların yorgunluktan grimsi renk almış yüzlerinde büyük bir hayret belirdi. Adamlar avlarının yarım mil uzakta olduğunu sanmışlardı. Mbejane onlardan birini mızrağıyla öldürdü. Yerli bu darbeden kaçınmak için kollarını bile kaldıramadı. Mızrağın ucu sırtından çıktı.

Sean da taşı, ikinci yerlinin yüzüne attı. Yere düşen olgun bir bal kabağı gibi bir ses çıktı. Zulunun elinden mızrağı fırladı. Üçüncü adam dönüp kaçacak oldu. Ama Mbejane onun sırtına atladı. Çekip yere yatırdı ve çenesini geriye iterek gırtlakını kesti.

Sean öldürdüğü adama bakıp, «Bugün üç kişiyi öldürdüm,» diye düşündü. »Hem çok kolaydı.» Mbejane ona döndü. «Artık bizi hava kararmadan yakalayamazlar.» Sean, «Sadece bir gece maymunu karanlıklarda görebilir,» dedi. Bu şakayı anımsayan Zulu güldü ve o anda yüzü birden gençleşti. Gece tam zamanında gelerek onları kurtardı. Sean bütün gün koşmuştu ve vücudu artık isyan ediyordu. Hırıltılı hırıltılı soluk alıyordu.

Vücudunda terleyecek su da kalmamıştı. Mbejane onun yanında, «Biraz daha, biraz daha,» diye gayret veriyordu.

Takipçiler yayılmışlardı. Hızlı koşanlar onlardan en fazla bir mil gerideydiler. Ötekiler arkada kalmıştı.

Mbejane, «Güneş gidiyor,» diye mırıldandı. «Artık dinlenebileceksin.» Sean'un omzuna dokundu. Nedense Sean bundan büyük güç kazandı ve eskisi kadar sendelemeyen daha iyi koşmaya başladı. Bir bayırdan inerlerken, kıpkırmızı, kocaman güneş de birden battı. Topraklar gölgelere gömüldü.

Mbejane, «Çok az kaldı,» derken Sean bileğini burkarak yere devrildi. Toprak göğsünü ve yanağını bereledi.

Zulu bağırды. «Kalk!» Sesi umutsuzdu. Sean acıyla kusarak biraz safra çıkardı.

«Kalk.» Zulu onu tutarak diz üstü kaldırdı. «Kalk ya da burada öl.» Sean'un saçlarını tutarak hiç acımadan büküp çekti. Gözleri acıdan yaşaran genç adam, küfrederek Zuluya vurmaya kalktı.

Mbejane, «Kalk,» diye tehdit edince Sean. çaresiz doğruldu. «Koş.» Zulu itince Sean farkına varmadan koşmaya başladı. Mbejane bir kere daha arkaya baktı. En yakındaki Zulu onlara sokulmak üzereydi ama gölgeler etrafı kaplamıştı. Koşmaya devam ettiler. Sean düşecek gibi olunca Mbejane

ona yardım ediyordu.

Sonra Afrika'ya özgü şekilde hava birden simsiyah oldu. Mbejane hâlâ endişeyle çevresine bakıyordu. Sean ise bir şey görmeden yalpalayarak onun yanında koşmaktaydı.

Zulu yüksek sesle, «Şimdi deneyeceğiz,» dedi. Sean'u tutup çevirdi. Artık kendilerini kovalayanlara doğru gidiyorlardı. Fakat izleyecekleri yol onları savaşçıların biraz açığından geçirecekti ve o karanlıkta görülmeyeceklerdi. Sonra ağırlaşarak yürümeye başladılar. Mbejane bir kolunu Sean'un omuzlarına atmış, ona destek oluyordu; öbür elinde de mızrağı hazırды.

Karanlıkta takipçilerin elli adım kadar açıktan geçtiğini duydular. Biri Zulu dilinde bağırdı.

«Onları görebiliyor musun?»

Başka biri, «Hayır,» diye cevap verdi.

«Açılın. Karanlıkta geri dönmeye kalkabilirler.»

«Evet!»

Sesler uzaklaştı. Sonra gecenin sessizliği yeniden sardı onları. Mbejane, Sean'u hâlâ yürütüyordu. Ay çıkınca Mbejane, yavaş yavaş yön değiştirerek güneydoğuya doğru gitmelerini sağladı. Sonra kıyısında ağaçlar olan bir akar suya geldiler. Sean boğazı şişip yandığı için suyu zorlukla içebildi. Daha sonra da ağaçların altındaki yaprakların üstüne uzanıp ısınabilmek için birbirlerine sokularak uyudular.

Chelmsford'un son kamp kurduğu yeri de ertesi gün öğleden sonra buldular. Sıra sıra kamp ateşlerinin izleri kalmıştı. Atların bağlandığı kazıklar, boş tuzlu et ve bisküvi tenekeleri etrafa saçılmıştı.

Mbejane, «Buradan iki gün önce ayrılmışlar,» dedi.

Sean bu sözlerin doğruluğundan hiç kuşkulandırmadan başını salladı. «Ne tarafa gitmişler? »

«İsandhlwana'daki karargâha.»

Sean şaşırды. «Bunu neden yaptılar acaba?»

Zulu omuz silkti. «Acele ayrılmışlar. Atlılar piyadelerden önce dörtnala gitmişler.» «Onları izleyelim.» Bin adam, arabalar ve silâh taşıyıcılar geçtikleri yerlerde pek çok iz bırakmışlardı. O gece aç ve üşüyerek bu izlerin yanında yatıp uyudular. Ertesi gün yola koyulduklarında alçak yerler hafif buz tutmuştu. Öğleye varmadan İsandhlwana'nın granit tepesini gördüler. Farkına varmadan adımları sıklaştı. Sean bir çizmesi topuğunun derisini olduğu gibi yüzdüğü için topallıyordu. Saçları ter ve tozdan yapış yapıştı. Yüzü de toz toprak içinde kalmıştı. Sean İngilizce konuşarak, «Şu anda karavana bile lezzetli gelecek,» dedi. Ama onu anlamayan Mbejane yüzünde hafif bir endişeyle ileriye bakıyordu.

«Nkosi, iki günlük yolda kimseye rastlamadık. Oysa şimdiye kadar karargâhtan gelen keşif kollarıyla karşılaşmamız gerekirdi.» Sean ilgilenmeyerek mırıldandı. «Belki onlara rastlamadık.» Fakat Zulu başını salladı.

Sessiz sedasız yürümeye devam ettiler. Mbejane, «Kamptan hiç duman yükselmiyor,» dedi. Sonra başını hafifçe kaldırdı ve birden irkildi.

«Ne var?» Sean ilk kez telâşlandı.

Zulu hafif sesle, «N'yonı,» diye fısıldadı. Sean da o zaman İsandhlwana tepesinde uçuşan kuşları fark etti.

Sean onlara bakarken öğle güneşinde buz kesildiğini hissetti. Koşmaya başladı.

Aşağıdaki düzlükte bir hareket oldu. Devrilmiş bir arabanın yırtılmış brandası birden gerildi. Sonra çakallar arabadan çıkıp kaçtılar.

Daha yukarıda bir sırtlan bağırdı.

Sean, «Oh Tanrım!» diyebildi. Mbejane mızrağına dayandı. Yüzü sakin olmakla birlikte gözleri

düzlükte dolaşıyordu.

«Ölmüşler mi? Hepsi de ölmüş mü?» Bu sorulara cevap vermeye gerek yoktu. Artık arabaların etrafındaki otların arasında yatan adamları görebiliyordu. Yamaçta da yine cesetler vardı. Mbejane sessiz sedasız durmuş bekliyordu. İri bir siyah akbaba alçaktan, hemen önlerinden uçtu. Sonra ölülerin arasına kondu. Gagasını yeşil İskoç eteği giymiş bir askerin cesedine soktu.

«Chelmsford nerede? O da burada mı yakalandı. »

«Hayır. O çok geç gelmiş.» Mızrağıyla Tugela'yı işaret etti. «Irmağa dönmüş. Ölülerini gömmek için bile beklememiş.» Sean'la Zulu ilerleyince Savaşçılardan kalmış pek çok kalkan ve paslanmaya başlamış mızrak gördüler. Ölülerin düşmüş olduğu yerlerde otlar ezilmişti. Fakat Zulu ölüleri götürülmüştü. Bu da onların zafere eriştiğini kanıtlıyordu. İngiliz hatlarına gelince Sean yapılanları görerek kusacak gibi oldu. Yüzleri morarmış cesetler üst üste yığılmış, hepsinin de karınları deşilmişti. Karın boşluklarında sinekler dolaşıyordu. Sean, «Neden bunu yapıyorlar?» diye sordu. «Neden böyle cesetleri paralyorlar?» Arabaların yanından geçti. Sandıklar dolusu yiyecek ve içki yerlere dökülmüştü. Cesetlerin etrafına giyecekler, kâğıtlar ve mermi sandıkları atılmıştı. Çürümekte olan etlerin kokusu çok yoğun ve Sean kokunun genzine, boğazına yapıştığını hissetti.

Hafif sesle mırıldandı. «Babamı bulmalıyım.» Mbejane onun on adım kadar gerisinden geliyordu. Sonra gönül ülerin kamp kurduğu yere yaklaştılar. Çadırlar kesilmiş, üstünde tepinilen brandalar topraklara gömülmüştü. Çakılmış kazıklara bağlı atlar oldukları yerde bıçaklanmışlardı. Leşlerin hepsi de şişmişti. Sean babasının atı Çingene'yi tanıdı. Ona yaklaşarak, «Merhaba, kızım,» dedi. Kuşlar kısrağın gözlerini oymuşlardı.

Yan yatan hayvanın iyice şişmiş karnı Sean'un beline kadar geliyordu. Genç adam onun etrafından dolaşınca ilk defa Ladyburg'lu erkekleri gördü. Akbabalar onların yüzlerini delik deşik etmişlerdi fakat Sean yine de hepsini tanıdı. Sonra cesetlerle dolu alandan geçerek tepeye doğru gitti. Burada da sıra sıra cesetler vardı. Gönüllüler çarpışarak gerileyip Tugela'ya erişmeyi düşünmüşlerdi. İki tarafta da Zuluların devrildiğini gösteren izleri fark etti.

Sean, «Her birimize karşılık yirmi Zulu,» diye fısıldadı. Hafif bir gurur duyar gibi olmuştu. Tepeye çıkınca biraz aşağıda yatan babasını buldu.

Orada dört kişiydiler. Gönüllülerden geriye kalan dört kişi: Waite Courteney, Tim Hope Brown, Hans ve Nile Erasmus. Birbirilerine yakın yerlerde yatıyorlardı. Waite sırt üstü düşüp kollarını iki yanına açmıştı. Akbabalar yüzünü yiyip kemiklerini çıkarmışlardı ortaya. Fakat geriye kalan sakalı hafif rüzgârda kımıldıyordu. Karnındaki çukura da yeşil renkli, kocaman sinekler dolmuştu.

Sean babasının yanına oturdu. Yere düşmüş olan bir fotr şapkayı alarak adamın korkunç şekilde paralanmış yüzüne örttü.

Mbejane, «Bu adamı tanıyor musun?» diye sordu.

Sean ona bakmadan cevap verdi. «Babam.» «Sen de ha!» Sesinde anlayış olan Mbejane dönüp onları yalnız bıraktı.

Mbejane, «Hiç kimsem yok,» demişti. Artık Sean'un da kimsesi yoktu. İçinde sadece bir boşluk vardı. Ne öfke, ne üzüntü, ne acı duyuyor, ne de gerçeği düşünebiliyordu. Parçalanmış cesede bakarken bunun bir zamanlar bir erkek olduğuna inanamıyordu. Buradaki sadece etti. O adam gitmişti.

Mbejane az sonra geldi. Yakılmamış arabalardan birinin brandasını kesmişti. Birlikte Waite'i buna sardılar. Sert, kayalıklı toprakta güçlkle bir mezar kazdılar. Waite'i brandası sarılı olarak bu mezara yatırdılar.

Üstüne de taşları yığıp mezarı kapattılar. Sonra ikisi mezarın başında durdular.

«Baba...» Sean'un sesi bir garip çıkıyordu.

Babasıyla konuştuğuna inandıramıyordu kendisini. «Baba... Benim için yaptığın her şeye teşekkür

ederim.»

Durup öksürerek boğazını tıkayan şeyden kurtulmaya çalıştı. «Annemle çiftliğe elimden geldiği kadar iyi bakacağımı biliyorsun...

Garry'e de.» Tekrar sustu ve dönüp

Zuluyu süzdü. «Söyleyecek bir şey yok.» Sesi şaşkın ve hüzünlüydü.

Mbejane doğruladı. «Evet, söyleyecek bir şey yok.» Sean birkaç dakika daha orada kalarak ölümün korkunçluğunu düşünmeye, kesinliğini anlamaya çalıştı. Sonra dönerek Tugela'ya doğru yürüdü. Mbejane onun yanında ve bir adım gerisindeydi. Sean, «Irmağa varmadan hava kararacak,» diye düşünüyordu. Çok yorgundu ve su toplayan topuğu yüzünden topallamaktaydı.

Sean hisselerine düşen sığırları alıp kasabaya getirdi. Ölülerin hissesi de verilmişti. Waite, Sean ve Garrick'e altı yüz hayvan düşmüştü.

Sığırları o gece istasyonun gerisindeki satış yerindeki ağıllarda bırakmaya karar verdi.

Nasıl olsa bunları ertesi gün çiftliğe yollayabilirdi. Mbejane'ye durumu anlattıktan sonra atını sürerek gölgeli bir yan sokağa saptı. Waite'in üç yıl önce ileride para getireceğini düşünerek aldığı ev sağdan üçüncüydü. Küçük bir çiçek bahçesi olan, etrafı ağaçlarla çevrili beyaza boyalı ev pek şirindi. Sean atını parmaklığa bağlayıp bahçe yolundan geçti.

Kapıyı açınca oturma odasındaki iki kadını gördü. İkisi de hayretle ayağa kalktılar ve Sean'u tanıyınca şaşkınlıkları sevince döndü. Bu da genç adamın içini ısıttı. Böyle karşılanmak ne güzeldi.

Ada hemen ona yaklaştı. «Oh, Sean, seni beklemiyorduk.» Üvey annesini öpen Sean, üzüntünün onun yüzünde bıraktığı izleri de gördü. Waite'in ölümü kendisinde böyle belirli bir iz bırakmadığı için de belirsiz bir suçluluk duydu. «Çok güzelsin.» Oysa Ada zayıflamıştı. Gözleri yüzünde fazla iri duruyordu. Hem bu gözlerden keder okunuyordu.

Fakat yine de Ada ona gülümsemeyi başardı. «Seni cumaya bekliyorduk. Daha erken gelmene sevindim.»

Sean, Ada'nın omzunun üstünden baktı. «Merhaba, Çilekli Pasta.» Kız onun dikkatini çekmek için sabırsızlanıyordu.

Audrey biraz kızardıysa da gözlerini ondan ayırmadı. «Merhaba, Sean.» Erkeğin yüzüne, saçlarına, kirpiklerine yapışan tozları fark bile etmedi. «Daha yaşlı duruyorsun.»

«Sen benim nasıl olduğumu unutmuşsun.» Yine Ada'ya döndü.

«Otur Sean.» Ada üvey oğlunu şöminenin karşısındaki büyük koltuğa götürdü. Şöminenin rafında Waite'in bir resmi duruyordu. «Sana çay getireyim.» Sean koltuğa çöktü. «Biraya ne dersin?» «Tabii... Şimdi getiririm.»

«Yok, ben getiririm.» Audrey mutfığa koştu. «Biralarda kilerde Audrey.» Sonra Sean'a döndü Ada. «Çok tatlı bir çocuk.» Sean gülümsedi. «Tekrar bak. O çocuk değil.»

«Keşke Garry...» Ada kendisini toplayarak sustu. Garrick'in de Audrey gibi bir kız bulmasının daha iyi olacağını düşünüyordu. Bunun yerine

Sean, «Kardeşimden haber aldın mı?» diye sordu.

«Hayır. Fakat Mr.Pye'a bir çek gelmiş.

Kap'da bozdurulmuş bir çek.»

«Kap mı?» Sean kaşlarını kaldırdı. «Bizimki pek zevkli bir yaşam sürüyor anlaşılın.» Ada çekteki miktarı anımsayarak başını salladı. «Evet, öyle.» Audrey tepsiye koyduğu büyük bir şişe ve bardakla geri döndü. Sean,

«Çabuk ol kızım.» dedi. «Susuzluktan ölüyorum.» İlk birayı üç yudumda içince Audrey onun elindeki bardağı yeniden doldurdu. Sean da rahatça arkasına yaslandı.

Ada, «Şimdi,» diye mırıldandı. «Bize olanları anlat.»

Memnulukla karşılandığı için sevinen, kasları tatlı tatlı sızlayan Sean, birasını içerken konuşmanın hoş olduğunu düşündü. Vaktin nasıl geçtiğini de fark etmedi. Sonunda Audrey «Aman!» diye bağırdı. «Hava kararıyor. Gitmem gerek.» Ada doğruldu. «Sean, Audrey'i evine bırakıver,. Onun güvende olmasını istiyorum.»

Alaca karanlıkta yan yana ağaçların altından yürüdüler. Sonunda Audrey konuştu. «Sean, sen Anna'ya âşık miydin?» Kız bunu söyler söylemez Sean kendisinden beklenen tepkiyi gösterdi. Hemen öfkelenildi. Kızı azarlamak için ağzını açtı. Ama sonra kendisini tuttu. İyi bir soruydu bu. Anna'yı

sevmiş miydi? İlk kez düşünüyordu bunu ve doğru cevap vermek içirt de duygularını tartıyordu. Birden içi rahatlayarak gülümsedi.

«Hayır, Çilekli Pasta, hiç bir zaman Anna'yı sevmedim.» Sesinden yalan söylemediği belliydi. Audrey büyük bir mutluluk duydu. «Yarın Theunis Çiftliğine gideceksin değil mi?» Sean, «Evet sabah erkenden,» diye cevap verdi. «Yapılacak çok iş var.» «Ama dükkâna geleceksin değil mi?» Sean, «Evet,» diyerek anlamlı anlamlı bakınca kız kızardı.

Audrey evinin bahçesine girerek birkaç adım atıp durdu. «Sean lütfen bana Çilekli Pasta deme artık.»

Sean, güldü. «Peki, Audrey. Bunu anımsamaya gayret edeceğim.»

Sean Zulu çarpışmasından döneli altı hafta geçmişti. Kocaman karyolanın ortasında bağdaş kurup oturmuş, büyük fincandaki kahveyi içerken olanları düşünüyordu. Son altı hafta üzüntü ya da pişmanlık duymasına vakit bırakmayan şekilde türlü yorucu işlerle geçmişti. Fakat geceleri Waite'in çalışma odasında otu rurken babasını anımsıyor ve derin bir acı duyuyordu. Artık üç çiftlik vardı. Theunis ve Pye'dan kiraladıkları öteki iki çiftlik. Sean yeni çiftliklere hisseleri olan sığırlarla daha sonra satın aldığı hayvanları yollamıştı. Zulu topraklarından yüz bin baş kadar hayvan getirildiği için sığır fiyatları hemen düşmüştü. Sean da rahat rahat istediği gibi birinci sınıf hayvanları seçmişti. Hem fiyatlar yükselene kadar da yine rahatlıkla bekleyebilirdi. Sean yataktan kalkıp leğene koyduğu buz gibi suyla yüzünü yıkadıktan sonra sırtındaki beyaz geceliği çıkardı. Giyinmeye başladı. At pantolonunu giyip gömleğinin uçlarını içine sokarken Audreyl düşünüyordu. Kasabaya inip kızı görmek için vakit bulmalıydı.

Evlenmeye karar vermişti artık. Bunun da üç iyi nedeni vardı. Evlenmedikçe Audrey'in iç eteklerinin altına girebilmenin, İngiltere Bankasının kasa dairesine girmekten daha zor olduğunu anlamıştı. Sean bir şeyi istediği zaman da ödenecek ücret hiçbir zaman fazla sayılmazdı. Sonra Theunis Çiftliğinde Garry ve Anna'yla yaşarken yemeklerini yapacak, söküklerini dikecek, anlatacaklarını dinleyecek kendi kadını olması hoştu. Çünkü Sean çiftlikte kendisini biraz yalnız hissediyordu.

Üçüncüsü de Audrey'in kasaba bankasıyla ilişkisiydi. İhtiyar Pye'in en zayıf tarafıydı kızı. Banker belki düğün armağanı olarak

Mahoba'nın Kloof Çiftliğini de verirdi. Ama Sean bunu pek sanmıyordu. İhtiyar Pye parasından ayrılmayı hiç sevmezdi.

Sean, 'Evet,' diye düşündü. 'Kasabaya gidecek vakit bulmalı ve bunu Audrey'e söylemeliyim.' Genç adam kıza kendisiyle evlenmek isteyip istemediğini sormayı aklından bile geçinmiyordu. Saçlarını firçalayıp, sakalını taradıktan sonra aynada kendine göz kırptı ve koridora çıktı. Pişen kahvaltının kokusunu duymuş, ağzı sulanmıştı.

Mutfakta ocağın önünde duran Anna'nın sıcağın yüzü kızarmıştı.

«Kahvaltıda ne var, küçük kardeşim?» Anna alnındaki saçları geriye iterek hemen ona döndü. «Senin kardeşin değilim. Bana böyle demeni istemiyorum.» Sean bu itirazı duymamış gibi konuştu.

«Garry nerede?»

«Daha kalkmadı.»

«Zavallı çocuk çok yoruldu herhalde.» Sean sırtınca Anna şaşalayarak arkasını döndü.

Sean onun kalçalarına hiç arzu duymadan baktı. Garry'le evlendiği için Anna'ya olan arzusunun ölmesine şaşıyordu. Hattâ geçmişte yaptıkları şeylerin anısı bile Sean'a biraz pis ve müstehcen geliyordu. Anna'nın kalınlaşan belini fark ederek mırıldandı. «Şişmanlıyorsun.»

Anna başını salladıysa da ses çıkarmadı. «Dört yumurta istiyorum. Lütfen Joseph'e söyle yumurtaları çok pişirmesin.» Sean yemek salonuna geçtiği sırada Garry de yan kapıdan girdi. Yüzü hâlâ uykuluydu. ve ağzı da içki kokuyordu. Sean, «Merhaba Romeo,» deyince Garry mahcup mahcup gülümsedi. Gözleri kanlıydı ve traş da olmamıştı «Günaydın Sean. İyi uyudun mu?» «Teşekkür ederim. Fevkalâde uyudum. Senin de iyi uyuduğunu umarım.» Sean oturup büyük kaseden tabağına şekerli yulaf ezmesi aldı. «Sen de ister misin?»

«Teşekkür ederim.» Garry uzatılan kâseyi alırken Sean onun elinin titrediğini gördü. 'Garry'e fazla içmemesini söylemeliyim,' diye düşündü. Biraz sonra Anna da gelip onlara katılınca Joseph kahveyi getirdi.

Anna birden kararlı bir tavırla konuştu. «Sean'a durumu anlattın mı Garry?» «Hayır.» Şaşırın Garry kahveyi yutarken öksürmeye başladı.

«Bana ne söyleyecekti?»

Fakat ikisi de ses çıkarmadı. Garrick sinirli sinirli ellerini ovuşturdu. Korktuğu an gelmişti. Ya Sean bebeğin kendisinin olduğunu anlayınca» onları... Anna'yla bebeği alıp götürürse ne yapardı? Garry o zaman tek başına kalakalırdı. Garrick bu mantığa sığmayan çılgınca korku yüzünden gözlerini kardeşine dikerek öylece hareketsiz kaldı.

Anna, «Ona söyle, Garry,» diye emretti.

«Anna'nın bebeği olacak.» Sean'un yüzüne bakıyordu. Kardeşinin yüzündeki hayret birden neşeye döndü. Sean kolunu onun omzuna a, tarak olanca gücüyle sıktı.

Sean, «Harika!» diye bağırdı. «Böyle devam edersen kısa süre içinde evi çocuklarla, dolduracağız Seninle gururlanıyorum.» Garry rahatladığı için aptal aptal sırıtırken Sean'un Anna'yı bir kardeş gibi alnından öpmesini seyretti. «Aferin, Anna. Çocuğun erkek olmasını sağlamalısın. Bize burada ucuz işçi gerek.» Garrick, 'Durumu sezemedi,' diye düşündü. «Bir şey bilmiyor. Bebek benim olacak. Onu kimse, elimden alamaz.'

O gün güney tarafında çalıştılar. İki kardeş beraberdiler. Garry, Sean'un şakalarına şaşkınlıkla karışık bir mutlulukla gülüyordu. Sean'un ona böyle ilgi göstermesi ne zevkliydi. İşi erken bitirdiler. Çünkü ilk kez Sean çalışmak istemiyordu. Sean eğilip Garry'nin omzuna vurdu. «Haydi, işi kesip kasabaya inelim. Bu olayı kutlamak için otelde birkaç tek atar, sonra gidip Ada'ya müjdeyi veririz.» Sean üzengilere basıp ayakta durarak bağırın hayvanların arasından sesini duyurmak için haykırdı. «Mbejane, on hasta hayvanı öbür ağıla götür.»

Yarın hayvan satış yerinden sığır getireceğimizi de unutma.» Zulu anladığını belirtmek için el sallayınca Sean, Garrick'e döndü. «Haydi, buradan gidelim. »

Yan yana ilerlediler. Hava soğuktu ve tepe sisler içinde kaybolmuştu. Sean, «Tam konyak havası,» deyince Garrick cevap vermedi. Ada'ya bir şey söylemek istemiyordu. Üvey annesi durumu sezecekti.

O her şeyi anlardı. Çocuğun Sean'dan olduğunu da anlayacaktı. Ada'ya yolan söylenemezdi.

Yolun ikiye ayrıldığı yere eriştiler. Sean, «Ada büyükanne olmaktan çok zevk alacak,» derken birden atı tökezledi, sonra sol ön ayağını yere basmamaya çalışarak topallaya topallaya gitmeye başladı. Sean eğerden atlayıp hayvanın ayağını kaldırdı ve çok derine batmış olan iri kıymığı gördü. Bir küfür salladı. «Allah kahretsin!»

Eğilip kıymığın ucunu dişlerinin arasına aldı, çekip çıkardı. «Ladyburg'a gidemeyeceğiz. Atın ayağı günlerce acıyacaktır.»

Garry'nin içi rahatladı. Ada'ya durumu anlatmaları ertelenecekti. «Ama senin atında bir şey yok. Sen git ve anneme de sevgilerimi söyle.» Garry durakladı. «Ona başka gün söyleriz. Haydi, eve dönelim.»

«Haydi, git, Garry. Senin bebeğin. Durumu anneme anlat.» Garrick tartışmaya başladıysa da Sean'un öfkelenişini sezerek içini çekti ve yola koyuldu. Sean da atını dizginlerinden tutarak Theunis Çiftliğine götürdü.

Eve gelince Anna'nın eşikte durduğunu gördü. Kadın, «Garry nerede?» diye seslendi.

«Endişe edecek bir şey yok. Ada'yı görmeye gitti. Akşam yemeğine kadar döner.» Seyislerden biri gelerek Sean'un atını aldı.

Ama Sean durup eğilerek hayvanın sakatlanan ayağını tuttu. O anda at pantolonu kalçalarına yapıştı ve biçimli uzun bacakları daha belirli incil aldı. Anna onu seyrediyordu. Sean doğrudu. Islanmış beyaz gömleği omuzlarının genişliğini iyice ortaya koymuştu. Sean verandanın basamaklarına

yaklaşırken kadına gülümsedi. «Artık sana daha iyi bakmamız gerekiyor.» Anna'yı kolundan tutarak içeriye soktu. «Bundan sonra öyle soğukta durmamalısın.» Birlikte camlı kapıdan geçtiler. Kadın ona baktı. Başı ancak Sean'un omuzlarına erişebiliyordu. «Çok iyi bir kadınsın, Anna.

Harika bir bebeğin olacağına da inanıyorum.» Bu bir hataydı. Çünkü Sean bu sözleri söylerken gözlerinde yumuşak bir ifadeyle dönerek kolunu onun omzuna atmıştı.

«Sean!» Kadın âdeta azapla söylendi bu adı. Birden harekete geçerek kollarını erkeğin boynuna doladı.

Vücudunu onun vücuduna bastırarak dudaklarından öptü.

Sean şaşkınlıktan bir an öyle kaldıktan sonra birden dudaklarını kurtardı. «Çıldırдың mı sen?» Anna'yı itmeye çalışıyordu. Fakat kadın canla başla savaşıyordu. Kollarını sıkıca Sean'un boynuna dolayıp başını da onun göğsüne gömdü.

«Ne olur... ne olur... Seni seviyorum. Bana sarıl. Sadece seni böyle kollarımda tutmak istiyorum.» Sesi boğuklaşmış, zangır zangır titriyordu.

«Benden uzaklaş.» Sean sert bir hareketle onun kollarını açtı ve kadını hırsıyla şöminenin yanındaki divana doğru itti. «Sen artık Garry'nin karısısın. Yakında onun çocuğunun anası olacaksın. Kızgın küçük vücudunu ona sakla.»

Geriye çekilen Sean'un öfkesi gitgide artıyordu. «Fakat seni seviyorum, Sean. Oh, Tanrım çektiklerimi sana bir anlatabilsem. Burada yanımdaydın ama sana dokunamıyordum bile. Bu yüzden ne denli acı çektim.»

Sean, Anna'nın oturup kaldığı divana yaklaştı.

«Beni dinle.» Sesi çok sertti. «Seni istemiyorum. Seni hiç bir zaman sevmedim. Hele şimdi sana el sürmeme imkân yok. Bu annemle sevişmem kadar olanaksız.» Anna onun yüzündeki tiksintiye gördü. «Sen Garry'nin karısısın. Bir daha başka bir erkeğe bakmaya kalkarsan seni gebertirim.» Elini kaldırdı. «Seni ellerimle boğarım.» Yüzünü kadına yaklaştırmıştı. Anna onun gözlerindeki ifadeye dayanamayarak saldırdı. Neyse Sean gözlerini kurtarmak için tam anında kaçabildi. Fakat tırnaklar yanağında ve burnunun yanında kanlı izler bıraktı.

İnce bir kan sızıp sakalına süzülürken Anna'nın bileklerini tuttu adam. Ama Anna kurtulmak için debeleniyor ve avaz avaz bağıırıyordu. «Domuz... Pis domuz. Garry'nin karısı olduğumu söylüyorsun. Garry'nin bebeğini doğuracağımı söylüyorsun.» Başını arkaya atarak çığılıklar arasında deli gibi güldü. «Şimdi sana gerçeği söyleyeceğim. İçimdeki şeyi bana sen verdin.

Bu senin! Garry'nin değil!»

Sean onun bileklerini bırakarak geriledi. «Olamaz,» diye fisıldadı. «Yalan söylüyorsun.» «Savaşa gitmeden benimle nasıl vedalaştığını unuttun mu? Arabada geçirdiğimiz geceyi anımsamıyor musun? Anımsamıyor musun?»

Artık sözleriyle yaralamak için hafif sesle konuşuyordu Anna.

Sean daha da gerileyerek kekeleydi. «Bu... Bu aylar önceydi. Doğru olamaz.» «Uç buçuk ay önce. Kardeşinin bebeği dünyaya biraz erken gelecek değil mi? Ama pek çok kimsenin çocuğu erken doğuyor...» Yüzü sapsarı kesilmiş olan Anna tirtir titriyor ve durmadan konuşuyordu.

Sean daha fazla dayanamadı. «Beni yalnız bırak. Yalnız bırak. Düşünmem gerek.» Kadının yanından geçerek koridora çıktı. Anna, Waite'in çalışma odasının kapısının çarparak kapandığını duydu. Olduğu yerde kaldı ve biraz sonra solukları sakinleşti. Öfkesi geçmiş, yerini korkunç bir kin almıştı. Doğru kendi odasına giderek aynaya baktı.

«Ondan nefret ediyorum,» dedi. Yüzü hâlâ soluktu. «Ondan alabileceğim tek bir şey var.

Garry artık benim.. Onun değil.»

Başındaki firketeleri çekip yere attı. Saçları sırtına döküldü. Sonra ellerini kaldırıp saçlarını iyice

karıştırdı. Üst dişlerini alt dudağına geçirerek kanayana dek ısırıldı. Acı duyarken, «Oh Tanrım ondan nefret ediyorum!» diye fısıldadı. Elbisesinin önünü çekip yırttı. Aynada iri göğüslerine ilgisizlikle baktı. «Ondan nefret ediyorum.» Eğilip iç eteklerinin altından kilotunu çekti, yırtıp yatağın üstüne attı. Sonra bir vuruşta masanın üstündeki parfüm, pudra ve öteki şeyleri yere savurdu. Gidip yatağına çöktü. İç eteklerini çıkarıp halının üstüne bıraktı.

Hava karardığı sırada kapısına hafifçe vuruldu. Anna, «Ne var?» diye sordu.

«Nkosikazi akşam yemeği için ne pişireceğimi söylemedi.» İhtiyar Joseph'in sesi saygılıydı.

«Bu gece yemek yok. Sen ve öteki adamlar gidebilirsiniz.»

«Peki, Nkosikazi.»

Garrick hava karardıktan sonra döndü. İyice içmişti. Anna onun basamakları çıkarken sendelediğini duydu.

Seslendiği zaman da dili dolaşıyordu. «Hey! Herkes nerede? Anna! Anna! Ben geldim.» Bir sessizlik oldu.

Garrick bir lamba yakmıştı. Sonra tahta ayağın sesi koridorda yankılandı. Garrick endişeyle seslenmeye başladı. «Anna... Anna... Neredesin?» Kapıyı açarak elinde lambayla durdu. Anna ışıktan kaçarak yüzünü yastıklara gömdü. Kocasının lambayı tuvalet masasına bıraktığını, sonra çıplak kalçalarını örtmek için eteğini aşağıya çektiğini duydu. O zaman Anna başını çevirip Garrick'e baktı. Onun gözlerindeki dehşeti okudu.

«Oh sevgilim... Anna, sevgilim ne oldu? Garrick karısının morarmış dudağına çıplak göğüslerine bakıyordu.

Şaşkın şaşkın başını çevirince yırtılmış külotu ve yerdeki şişeleri gördü. Yüz hatları gerilerek yatağa yaklaştı.

«Canın yanıyor mu?» Anna, 'Hayır' der gibi başını salladı.

«Kim? Söyle bunu kim yaptı?» Anna yine başını çevirip yüzünü yastıklara gömerek gizledi. «Sevgilim... Zavallı sevgilim. Kim... Uşaklardan biri mi?»

Anna'nın sesi utancından pek boğuk çıktı.

«Hayır?»

«Lütfen söyle Anna. Ne oldu?»

Kadın birden doğrulup sıkıca Garrick'e sarılarak dudaklarını onun kulağına yaklaştırdı. «Biliyorsun, Garry.

«Kimin yaptığını biliyorsun.» «Hayır yemin ederim bilmiyorum! Lütfen söyle.» Anna bir soluk aldı. «Sean!»

Kollarındaki vücudun birden gerildiğini hissetti. Genç adam vurulmuş gibi geriye gitti.

Kadın onun. «Demek bunu da yaptı,» dediğini duydu. «Bunu da.» Sonra Anna'nın kendisine sarılan kollarını açarak kalktı. Dolaba gidip bir çekmeden Waite'in tabancasını çıkardı. Anna, 'Sean'u öldürecek,' diye düşündü.

Garrick bir daha ona bakmadan odadan çıktı. Anna yumruklarını sıkıp bekledi. Vücudu iyice gerilmişti.

Sonunda patlamayı duydu. Ses şaşılacak kadar hafifti. «Vücudu gevşeyip yumrukları açılan kadın hafif sesle ağlamaya başladı.

Garrick topallayarak koridorda ilerledi. Elindeki silâh çok ağırdı. Koridorun sonundaki çalışma odasının kapısının altından ışık sızıyordu. Kapı kilitli değildi. Garrick, açarak içeriye girdi.

Sean dirseklerini masaya dayamış, başını avuçlarının arasına almış oturuyordu. Ama Garrick içeriye girince başını kaldırıp baktı. Yüzündeki tırmıkların kanı durmuştu. Fakat çevreleri iyice kızarmıştı. Garrick'in elindeki silâha baktı. «Sana anlattı demek.» Sesi ifadesizdi.

«Evet.»

Sean, «Anlatmayacağımı ummuştum,» dedi.

«Hiç olmazsa sana bu kadar acı vermemeliydi.»

«Bana acı vermemeliydi ha? Ya Anna? Hiç onu düşündün mü?» Sean cevap vermeyerek yorgun bir tavırla omuz silkti.

Garrick boğulur gibi, «Senin acımasız bir domuz olduğunu şimdiye dek anlamamışım,» dedi. «Seni öldürmeye geldim.» «Evet.» Sean yaklaşan tabancaya baktı. Garrick silâhı iki eliyle tutuyordu. Yumuşak sesle, «Zavallı Garry'ciğim,» diye mırıldanınca tabanca sallanmaya başladı. Sonra Garrick iki büklüm oldu. Ağlıyor ve kendisine engel olmak için dudağını ısırıyordu. Sean yanına gitmek için koltuğundan kalktı.

Fakat Garrick gerileyip kapıya dayanarak kaldı. «Benden uzak dur!» diye bağırdı. «Bana dokunma.» Elindeki tabancayı fırlattı. Silâh Sean'un alnını sıyrarak geçti ve arka duvara çarpıp patladı.

Garrick haykırıyordu. «Aramızda her şey bitti. Hepsi bitti.» Deli gibi dönerek sendeleye sendeleye koridora çıktı. Mutfaktan geçip bahçeye fırladı. Yağmurda takma bacağına dolaşan otlar yüzünden birkaç defa yere yuvarlandıysa da her seferinde kalkıp koştu. Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Sonunda yağmurdan kabarmış Baboon Stroom Irmağına erişti. Karanlıkta, «Neden ben?» diye acıyla haykırdı. «Neden daima beni?»

Sonra gözlerinin gerisindeki kımıltıyı hissetti; etrafı gri sisler kaplarken çamurlara yuvarlanıp kaldı.

Sean yanına pek az eşya aldı. Battaniye, bir tüfek ve bir yedek at. Karanlıkta iki kez Mbejane'nin evinin yolunu kaybetseyse de atı doğru yolu buldu. Mbejane bir arı kovanını andıran kocaman saz kulübesini öteki hizmetkârların yerlerinin uzağına yapmıştı. Çünkü o Zulu kral kanındandı. Sean oraya varınca, Mbejane hemen uyanıp omuzlarında bir battaniye, elinde bir gaz lambasıyla kapıya çıktı. «Ne var Nkosi?»

«Gidiyorum, Mbejane.»

«Nereye?»

«Yol nereye götürürse. Beni izleyecek misin? »

Mbejane, «Mızraklarımı alayım,» diye cevap verdi.

Ladyburg'a geldiklerinde ihtiyar Pye hâlâ bankasının arkasındaki bürosundaydı. Adam altınları sayarak istif ediyordu. Sean kapıyı omuzlayıp içeri girince adamın eii hemen açık bir çekmeye uzandı. Ama Sean, «Buna gerek yok,» deyince, Pye suçlu suçlu elindeki silâhı bıraktı.

«Aman Tanrım... Seni tanımadım oğlum.»

Sean'un ahbablık edecek vakti yoktu. «Hesabımda kaç param' var?»

«Biliyorsun iş saati değil.»

«Beni dinle, Mr.Pye. Acelem var. Paramı bilmeliyim.» Pye kalkıp büyük demir kasaya gitti. Vücutuyla kapısına siper olarak şifreyi çevirdi. Sonra kapıyı açtı. Aldığı defteri masaya getirdi. «Carter... Cleate... Courteney...

Ada... Garrick... Sean... Tamam burada. Bin iki yüz doksan sekiz altın. Tabii geçen ay dükkândan aldıklarının hesabını yapıp bundan düşmedim daha. »

Sean, «Öyleyse bin iki yüz altın de,» diye mırıldandı. «Parayı şimdi istiyorum. Sen altınları sayarken bana bir kalem kâğıt da ver.» «Masada istediklerin var.» Sean masanın arkasına oturup altınları itti ve kalemi hokkaya batırarak yazmaya başladı. Yazıyı bitirince ihtiyar Pye'a baktı. «Lütfen tanık olarak bunu imzala.» Adam kâğıdı alıp okuyunca şaşkınlıktan ağzı açık kaldı. Sonra, «Theunis Çiftliğindeki hissenle hayvanlarımı kardeşinin ilk doğacak çocuğuna veriyorsun ha!» diye bağırdı.

«Evet, öyle. Lütfen imzala.»

Pye, «Çıldırılmışsın!» diye itiraz etti. «Bir servet veriyorsun. Ne yaptığımı düşün... Geleceğini düşün. Seninle Audrey'in ev...» Susup kendisini toplayarak devam etti. «Budalalık etme oğlum.» Sean, «Lütfen imzala, Mr.

Pye,» derken sertleşmişti. Bankacı hemen imzasını attı. «Teşekkür ederim.» Sean kâğıdı katlayıp bir zarfa koydu. Mühürledikten sonra cebine attı. «Param nerede?» Pye branda bezinden bir torbayı ona doğru itti.

Yüzünden öfkesi belliydi. Budalalarla uğraşmak istemediğini açıklıyordu. «Say.» «Yok sana güveniyorum.» Makbuzu imzaladı Sean.

Sean Pietermaritzburg yolunda ilerlerken, yedek atı tutan Mbejane de onun özensizliğinin hizasında koşuyordu.

Sean, 'Ada'yla vedalaşmalıydım,' diye düşündü. Vadiye, Theunis Çiftliğine doğru baktı. Hiç ışık görmedi.

Cebindeki mektuba dokundu. Yüksek sesle, «Bunu Garry'e Pietermaritzburg'dan yollarım,» dedi. Mbejane,

«Evet, Nkosi?» diye sordu.

«Yolumuz uzun dedim. Artık başlayalım.»

Mbejane, «Evet,» diye kabul etti. «Artık başlayalım.»

İKİNCİ BÖLÜM

WITWATERSRAND

Pietermaritburg'dan kuzeye dönerek kasvetli dağlara doğru gittiler. Sonra yaşlı bir köpekbalığının dişlerini andıran sivri ve kara Drakensberg karşılarında belirdi.

Hava soğuktu ve kaross'una sarılmış Zulu. Sean'ın peşinden gidiyordu. Kentten ayrıldıklarından beri belki iki düzine söz söylemişlerdi. Çünkü Sean'un düşündükleri vardı. Bu düşünceler de çok kötü yoldaşlardı. Mbejane durumu hissederek ona yaklaşıyordu. Ama buna sinirlenmiyordu yerli. Kısa süre önce evini ve sürüsünü bırakan bir erkeğin somurtmaya hakkı vardı. Zaten Zulu da üzgündü. Sean'u izlemek için yatağında şişman bir kadını bırakmıştı. Zulu boynuzdan yapılmış küçük enfiye kutusunun tıcacını çıkardı. Biraz tütün alarak usulca burnuna çekti. Sonra dağlara baktı. Güneşin son ışıklarında karlar pembemsi bir renk almıştı. Kısa süre sonra konaklayacaklardı. Belki de konaklamayacaklardı. Ama önemi yoktu.

Sean hava karardıktan sonra da yoluna devam etti. Bir geçidi aşınca aşağıdaki vadideki ışıkları gördüler. Genç adam ilgisizlikle, 'Dundee,' diye düşündü. Atını hızlı sürmeye de kalkmadı. Kasabaya doğru indiler. Artık kömür madeninin dumanı genzini yakıyordu. Ana caddeye girdiler. Kasaba soğuk yüzünden terk edilmiş gibiydi. Sean kalmak niyetinde değildi.

Öbür tarafta konaklayacaktı ama otele gelince durakladı. Burası sıcaktı ve kahkahalar, erkek sesleri geliyordu.

O anda parmaklarının soğuktan kazık gibi kesilmiş olduğunu hissetti. «Mbejane, atımı al. Kasabanın arkasında konaklayacak bir yer bul. Sonra ateş yak da karanlıkta seni bulabileyim.» Sean atından atlayıp bara girdi. İçerisi çoğu madenci olan adamlarla doluydu. Sean peykeye yaklaşp bir konyak ısmarlayınca, adamlar kayıtsız gözlerle ona baktılar. Sean konyağını ağır ağır içti ve konuşanlara katılmaya da kalkmadı.

O sırada kısa boylu, geniş omuzlu güçlü bir adam ayaklarının ucunda yükselip kolunu Sean'un omzuna attı.

«Benimle bir içki iç.» Adamın sarhoş olduğu belliydi.

«Hayır, teşekkür ederim.» Sean'un sarhoşlarla uğraşacak günü değildi.

«Haydi,, iç.» Adam sendeleyince Sean'un içkisi peykeye döküldü.

«Beni rahat bırak.»

Sarhoş, «Benden hoşlanmadın galiba?» diye sordu.

«Yok. Sadece tek başıma içmesini severim.»

«Yoksa yüzümü mü beğenmedin?»

Sean, kendisine sokulan sarhoştan hiç hoşlanmamıştı. Adam peykeye vurdu. «Charlie bu gorile bir içki ver.

Duble olsun. Eğer içmezse ona içkiyi zorla yutturacağım.» Sean uzatılan bardağı görmezlikten gelip kendi kadehinde kalan konyağı yuvarlayıp kapıya gitmek için döndü. O anda sarhoş konyağı yüzüne attı. Gözleri yanan Sean da yumruğunu adamın midesine indirdi. Sarhoş başını eğince de ikinci yumruk yüzünde patladı.

Adam burnundan kanlar sızarak yere devrildi.

Ona yardıma giden başka bir madenci,

«Arkadaşıma neden vurdun?» diye sordu. «Onunla içseydin bir kaybın olmazdı.» Sean bardakilerin yabancı olduğu için kendisine düşman kesildiklerini anladı.

«Belâsını arıyordu.»

«Sert bir maymun. Sert maymunlara ne yapılacağını biliriz.» «Haydi, şu namussuzun hesabını görelim.»

Sean'un adama vurması sadece bir reflekti. Buna da pişman olmuştu. Fakat madencilerin kendisini dövme için toplandıklarını görünce suçluluk hissinden kurtuldu. Ayrıca sıkıntısı da birden geçti. Ansızın rahatladı. Böyle bir şeye ihtiyacı vardı işte.

Altı madenci üstüne geliyordu. Altı, uygun, iyi bir sayıydı. Birinin elinde de şişe vardı. Sean gülümsedi. Adamlar yüksek sesle konuşarak cesaretlenmeye çalışıyor, içlerinden birinin başlamasını bekliyorlardı.

Bir Londralı gibi İngilizce konuşan biri, «Sakin ol,» diye onu yatıştırdı. «Sana yardıma hazır olduğumu söylemeye gelmişim. Gördüğüm kadarı yeterinden fazla düşmanın var. Birkaçını bana bırakabilirsin.» Konuşan kişi Sean'un gerisindeki masalardan birinden kalkmıştı. Kusursuz gri bir elbise giymiş olan uzun boylu adamın ince yüzü çökmüştü.

Sean, «Hepsini istiyorum,» dedi.

«Hiç de sportmen değilsin. Eğer fiyatın uygunsuzsa soldaki üç centilmeni satın alırım.» Sean, «İkisini armağan olarak kabul et ve kendini talihli say,» diyerek adama güldü. Yabancı da ona sırtıarak karşılık verdi.

«Çok nazıksın. Kendimi tanıtabilir miyim? Dufford Charleywood.» Bastonunu sol eline geçirip sağ elini Sean'a uzattı.

Genç adam bu eli sıktı. «Sean Courteney.» Madencilerden biri sabırsızlandı. «Namussuzlar dövülecek misiniz?» Duff, «Dövüleceğiz sevgili oğlum,» diyerek bir dansör gibi çeviklikle adama doğru kayıp bastonunu kafasına indirdi. «Geriye beş kaldı.» Ucunda kurşunu olan bastonu sallayarak ikinci madencinin boynuna bastırdı. Adam boğulur gibi bir ses çıkararak yere yığıldı. Duff üzgün üzgün konuştu. «Gerisi senin, Mr.Courteney.» Sean birden dalarak dört çift bacağa kollarını doladı. Sonra yere yıkılan adamların arasına oturup yumruklamaya, tekmelemeye başladı. Duff memnun kalmamıştı. «Pis iş.» Bağırılmalar ve yumruk sesleri kesildi.

Sean ayağa kalktı. Dudağı kanıyordu, ceketinin de yakası yırtılmıştı.

Duff, «İçki?» diye sordu.

«Lütfen konyak.» Sean peykeye dayanmış olan şık adama gülümsedi. «Bu gece ikram edilen başka içkiyi reddedecek değilim.» Kadehleri alıp yerdeki adamların üstünden atlayarak Duff'un masasına gittiler. Sonra içkilerini içerlerken dikkatle birbirilerini süzdüler. Duff mırıldandı.

«Yolculuğa mı çıktın.» «Evet. Ya sen?» «Bende o talih nerede? Dundee Kömür Şirketinde çalışıyorum.» «Yani burada mı çalışıyorsun?» Sean şaşırılmıştı. Duff güvercinler arasındaki bir tavuskuşundan farksızdı.

«Yardımcı mühendisim. Fakat uzun süre kalamayacağım. Kömür tozunun adı ağzımdan gitmiyor.» «Bunu giderecek bir şey önerebilir miyim?» Duff, «Harika bir fikir,» diye kabul etti. Sean kalkıp içki alarak masaya döndü.

Duff, «Nereye gidiyorsun?» dedi.

Sean omuz silkti. «Yola çıktığımda yüzüm kuzeye dönüktü. Öyle devam ediyorum.» «Nereden başladın.»

Sean'un sesi birden sertleşti. «Güneyden.» «Özür dilerim. İşlerine karışmak aklımdan geçmez.» Duff gülümsedi. Sonra peykenin arkasından çıkıp yanlarına gelen barmene baktı.

«Merhaba Charlie. Herhalde eşyalara verdiğimiz hasarın bedelini istiyorsun.»

«Buna boşverin, Mr. Charleywood. Böyle güzel bir kavgaya ender rastlıyoruz. Kavga seyretmeye değerse bir iki masa ve iskemlenin kırılmasına aldırman.»

«Çok iyisin.»

«Bunun için gelmedim, Mr. Charleywood, Siz madencisiniz. Onun için madenden anlarsınız.»

Görmenizi istediğim bir şey var. Acaba bana bir dakikanızı verebilir misiniz?» «Gel, Sean. Bakalım Charley bize ne gösterecek. Bana kalırsa güzel bir kadın göreceğiz.»

Barmen, «Yok,» diyerek önden yürüyüp arka odaya geçti. Raftan bir kaya parçası alarak Duff a uzattı. «Buna ne dersiniz?» Duff kayayı alıp ovucunda tarttı. Sonra dikkatle baktı. Camımsı gri taşın beyaz ve koyu kırmızı benekleri vardı. Kalın siyah bir çizgi taşı ortadan bölüyordu.

Duff hevesli bir tavırla, «Bir yığışım,» diye mırıldandı. «Bunun esrarı nedir?» «Bir dostum bunu dağların öbür yanındaki Kruger'in Cumhuriyetinden getirdi. İçinde altın olduğunu söylüyor. Pretoria'nın dışında Witwaterstrand adında bir yerde olağanüstü bir damar bulmuşlar. Bu tür söylentilere pek inanmam tabii. Daima altın ve elmas hikâyeleri anlatırlar.» Charlie gülerek elini önlüğüne sildi. «Arkadaşım Boer'lerin altın aramak isteyenlere lisans sattıklarını söyledi. Onun için bu taş. bakmanızı istedim.» «Bunu yanıma alıp sabah inceleyeceğim, Charlie. Şimdi arkadaşımın içki içiyorum.»

Sean gözlerini açınca pencereden giren güneş ışınlarının içerisinde kavurduğunu fark etti . Telâşla gözlerini kapatarak nerede olduğunu anımsamaya çalıştı. Başını çatlıyordu ve bir ses duyuyordu. Son soluğunu vermek üzere olan birinin hırıltısını andırıyordu bu ses. Sean tekrar gözlerini açıp başını ağır ağır çevirdi. Karşıdaki karyolada biri vardı. Sean çizmesinin tekini yakalayarak savurdu. Bir hırıltı oldu ve Duif başını kaldırdı. Bir an kanlı gözlerle Sean' u süzdükten sonra yine yatıp sızdı.

Uzun süre sonra bir uşak kahve getirdi. Duff, «Büroma hasta olduğumu haber ver,» diye emretti.

«Öyle yaptım, efendim.» Uşak efendisini iyi anlıyordu. «Yalnız öteki Nkosi' yi görmeyi isteyen biri var dışarıda.

Hem çok da endişeli.» Sean atıldı. «Mbejane olacak. Söyle beklesin.»

İki erkek yataklarının kenarına oturup sessiz sedasız kahvelerini içtiler. Sean sonra, «Buraya nasıl geldim?» diye sordu.

«Oğlum sen bunu bilmiyorsan kimseler de bilemez.» Duff kalkıp temiz çamaşır almak için dolaba gitti. Sean onun bir delikanlı gibi ince vücudunun çok kaslı olduğunu da fark etti. Duff ceketini alırken yakındı. «Tanrım, Charlie bu içkilere ne katıyor böyle?» Cebinde kaya parçasını bularak masa görevi yapan ambalaj sandığının üstüne attı. Giyinmesini tamamlarken de taşa kötü kötü baktı. Sonra odanın bir köşesine yığılmış türlü eşyanın arasından çelik bir havan ve havaneliyle eğrilip büğrölmüş kara bir altın tavası çıkardı.

«Bu sabah kendimi çok yaşlı hissediyorum» diyerek taşı havanda dövmeye başladı

Toz olunca da tavaya döktü. Ön kapının yanındaki paslanmış tankdan tavaya su doldurdu. Sean da onu izliyordu; birlikte ön basamakta oturdular. Duff tavadaki suyu hızla karıştırıyordu. Su azar azar tavanın yanından kaçıp dökülüyordu. Adam tavaya tekrar su koydu. Bir süre sonra Sean onun kazık kesildiğini sezerek yüzüne baktı. İçkinin verdiği baş ağrısından eser kalmamıştı. Adamın dudakları bir çizgi halini almış, kanlı gözleri tavaya dikilmişti. Sean o zaman tavanın dibinde pırıl pırıl parlayan şeyi fark ederek heyecandan tüylerinin diken diken olduğunu hissetti.

Duff yine tavaya su koydu, biraz daha karıştırdıktan sonra döktü. O zaman tavanın dibindeki altından kuyruk gibi kıvrık şekli gördüler.

Duff başını kaldırmadan sordu. «Kaç paran var?»

«Bin altından biraz fazla.»

«O kadar çok ha! Mükemmel! Ben de beş

yüz altın bulabilirim. Ama bu işe madenler konusundaki tecrübemi de katacağım. Eşit ortak olacağız... Kabul mü?»

«Evet.»

«Öyleyse neden burada oturuyoruz? Bankaya gidiyorum. Yarım saat sonra beni kasabanın eteğinde bekle.»

«Ya işin?»

«Kömür kokusundan nefret ediyorum. İşimin belâsını versin.»

«Ya Charlie?»

«Charlie insanı zehirliyor... Charlie' nin de belâsını versin.»

Gece bir dağın geçidinde konakladılar. Çok yorulmuşlardı. Mbejane çıkıntılı bir taşın altında ateş yaktı.

Çevresine oturup kahve pişirdiler, ısınmaya çalıştılar. Yemek yedikten sonra Mbejane battaniyesini yüzüne örtüp yattı ve sabaha kadar da kıınıldamadı.

Sean, «Gideceğimiz yer ne kadar uzakta?» diye sordu.

«Bilemiyorum. Yarın geçitte yolumuza devam edeceğiz. Elli ya da altmış mil gittikten sonra yüksek topraklara çıkacağız. Ondan sonra atla bir hafta yol alacağız.» Bir an durdu. «O taştaki altın oranı çok yüksekti. Eğer gideceğimiz yerde böyle taş çoksa zengin olduk demektir. Daha önce de altın aradım. Daima ilk gelenler kazançlı çıkarlar.» Duff kahvesini hüpürdeterek içti. «Fakat paramız var. Bu da elimizde bir koz sayılır. Eğer lisans alırsak toprağı kazabiliriz. Geç kalmışsak komisyonculardan toprak alabiliriz. Ya da başkalarının bulduğı altınları satın alabiliriz.» Duff fincanındaki telveyi yere döktü. «Cebinde paran varsa önemli biri sayılırsın. Paran yoksa herkes kışına tekme atar.» Cebinden bir puro çıkararak Sean'a uzattı ama o başını sallayarak bunu reddetti. Duff puronun ucunu ısırıp kopardıktan sonra yaktı.

«Madenciligi nerede öğrendin Duff?» «Kanada'da. Ben çok dolaştım oğlum. Hava uyumamayacak kadar soğuk. Onun için uyuyacak yerde konuşuruz. Sana hayatımı anlatayim.

Bundan otuz bir yıl önce on altıncı Baron Roxby'nin dördüncü oğlu olarak dünyaya geldim»

«Soylusun.»

«Tabii. Sadece burnuma bakman bunu anlaman için yeterli. Yalnız lütfen sözümü kesme. Daha oyunun başında babam kendisine duyabileceğim sevgiyi bir kamçıyla ortadan kaldırdı. Babam çocuklarını görmekten hiç hoşlanmazdı. Onun iki büyük tutkusu vardı. Atlar ve kadınlar. Altmış iki yıl süren ömrü boyunca her ikisinden de olağanüstü koleksiyonlar yaptı. Ama sonunda en sevdiği atının başına attığı bir çifte yüzünden öldü. Onun böyle vakitsiz ölümü yaşamımda mucize sayılacak bir değişiklik yapmadı. Ağabeyim on yedinci Baron olur olmaz babam kadar cimri ve tatsız olduğunu kanıtladı. On dokuz yaşındaydım ve eski şatoda kapanıp kalmayı istemiyordum. Yaşamaya çalışıyordum. Sonunda bana üç aylık harçlığını verdi ağabeyim. Böylece diğerleriyle birlikte beni uğurladı. Ağabeylerimin hepsi de kendilerine mektup yazmamı bile istemediklerini söylediler.

O sırada herkes Kanada'ya gidiyordu. Bunun iyi bir fikir olduğunu düşünerek ben de gittim. Orada para yaptım ve harcadım. Kadınları elde ettim ve onları da harcadım. Ama sonunda soğuşa dayanamadım.» Duff sönen purosunu yakarak Sean'a baktı.

«Öyle soğuktu ki, su dökerken organının derileri çatlıyordu. O zaman tropikleri, güneşteki beyaz kumlu sahilleri, egzotik meyveleri ve daha da egzotik olan kadınları düşünmeye başladım. İşte bu yüzden şimdi sakallı bir serserinin yanında burada yavaş yavaş donuyorum. Bir günlük yol gitsek bile egzotik bir kız da bulamayız. »

Sean, «Etkileyici bir öykü ve iyi anlattın,» diye mırıldandı.

«Bir öykü bir başkasını gerektirir. Senin derdini de dinleyelim.» Sean'un gülüşü silindi. «Natal'da doğup büyüdüm. Bir hafta önce ben de tatsız koşullar yüzünden evden ayrıldım.» Duff büyük bir anlayışla, «Bir kadın yüzünden mi?» diye sordu.

«Evet, bir kadın yüzünden.»

Duff, «Tatlı kaltaklar,» diye içini çekti. «Ne severim onları...»

Dağları aşip günlerce ıssız yüksek ovalarda yol aldıktan sonra, bir tarlada korkuluğu andıran işaret gördüler. Bir kazığın üstüne iki tahta takılmıştı. Sağdakinin üstünde Pretoria yazılıydı. Okla solu gösteren tahtanın üstünde de 'Witwatersrand' sözcüğü vardı.

Sean, «Bu Beyaz Sular Geçidi anlamına geliyor,» diye fısıldadı. Bu isimde bir şeyler vardı. Sanki yüz milyon altını ima ediyordu.

Duff söylendi. «Bizden önce gelenler var.»

Soldaki yoldan geçen pek çok araba iz bırakmıştı. Altın hastalığına tutulan Sean, «Bunun için endişenin sırası değil,» dedi. «Bu hayvanların biraz daha gücü kaldı... Bundan yararlanalım. »

Kısa süre sonra bir tepeye çıktılar. O zaman Sean, «Şunlara bak!» diye inledi. Aşağıdaki vadi araba doluydu.

Altın arayanlar kendi sınırlarını hendekler açarak belirtmişlerdi. Toprakların pek çok yeri de oyulmuştu.

Duff dudak büktü. «Çok geç kaldık. Bütün toprakları bölüşmüşler. Neyse bir gidip bakalım.

Belki boş bir yer buluruz.»

Aşağıya inince el erinde kazmalarla çalışan adamları gördüler. Bu sert tavırlı adamların yanlarında da yerliler vardı. Sean'la Duff'a kuşkuyla karışık bir düşmanlıkla baktılar.

Duff güneş alçalana dek etrafı kazılmış fakat henüz altın aranmamış olan topraklara göz attı. Sonra rüzgârlı bir yerde mola verip ateş yaktılar. Kahve pişerken de konuştular. Sean gözlerini ateşe dikmiş somurtuyordu.

«Çok geç kalmışız.»

«Paramız var, oğlum. Bunu unutma. Bu adamlardan çoğu beş parasız. Karınlarını da sığır ve patatesle değil, umutla doyuruyorlar.

Yüzlerine dikkatle bakarsan umutsuzluklarını görürsün. Kayadan altın çıkarmak için sermaye ister. Makine, aylık vermek için para, araba ve zaman gereklidir.»

«Fakat kazacak yerimiz olmadıktan sonra paranın yararı yok.»

«Yanımdan ayrılma oğlum. Dikkat ettiysen ayrılan bazı topraklara henüz el sürülmediğini görmüşsündür. Onlar spekülörlerin sanırım. Yani hepsi de satılık. Gelecek birkaç hafta içinde erkeklerin çocuklardan ayırt edildiğini göreceksin. Sen yorgunsun. Bu gece iyi uyu. Yarın o kayanın nereye kadar gittiğine bakar, ondan sonra bir numara düşünürüz.» Bir süre sessiz sedasız oturdular. Sonra, «Bu gürültü nedir?» diye sordu. Tam' tam seslerini andıran bir şey duyuyordu.

«Burada kalırsan buna alışırın. Bu vadinin bir mil kadar ilerisinde kalan büyük bir makinenin maden ezme tokmaklarının sesi. Sabah onun yanından geçeceğiz.» Güneş doğmadan yola koyuldular. Hava ışıırken de iki tepe arasındaki dev makineye geldiler. Makinenin kıskaçları kayaları ezerken madeni sesler ve buhar çıkıyordu.

Sean, «Bu makinenin bu kadar büyük olduğunu anlayamamıştım,» dedi.

«Büyüktür ve çok da pahalıdır. Çevrede pek az kimse bu tür bir makineyle çalışabilir.» Adamlar makinenin etrafında dolaşıyor, ezmesi için kayaları ağzına sokuyorlardı. Öbür yanındaki bakır tablalarına, toz haline gelen altınlı kumlar dökülüyordu.

Makinenin yanındaki adamlardan biri onların yanına gelerek söylendi. «Burası özel yer sayılır. Seyirci istemiyoruz. Haydi, gidin.» Melon şapkasını kulaklarına kadar indirmiş, ufak tefek, temiz giyimli, yuvarlak yüzlü biriydi. Bıyıkları da öfkesinden dimdik olmuştu.

Duff, «Beni dinle aşağılık solucan François,» diye atıldı. «Benimle böyle konuşursan yüzünü içeriye göçürürüm.» «Sen kimsin? Seni tanıyor muyum?» Duff adamın yüzünü görebilmesi için şapkasını geriye itti.

Ufak tefek adam sevinçle, «Duff!» diye bağırdı. «Bizim Duff!» Attan inen İngiliz'in elini yakalayarak sıktı.

Duff da onu tanıttı. «Sean, bu François du Toit. Kendisi Kimberley elmas madenlerinden eski bir dost.»

François, Sean'un elini sıktıktan sonra, «Dinle Duff,» dedi. «Amalgam tepsilerini temizliyoruz. Gidip benim

çadırımda oturun. Yarım saat sonra gelirim. Uşağıma söyle size kahvaltı hazırlasın. Ah, seni gördüğüme çok sevindim.»

Sean yalnız kaldıkları zaman güldü. «Eski bir hayranın galiba?» «Vaktiyle bir elmas madeninde ona yardım ettim. Bir kaya düşerek bacaklarını kırdı. Maden çökerken onu kurtardım. Çok iyi insandır ve böylece Tanrı dualarımıza cevap verdi. Onun bu altınlı topraklar konusunda bildiklerini bize kimse anlatamaz.» François yarım saatten önce çadıra geldi. Bir süre iki arkadaş geçmişten söz ettiler. Kahvaltı bitip fincanlara kahve doldurulurken Duff, «Burada ne yapıyorsun Franz?» diye sordu.

«Makine senin mi?»

«Yok, hâlâ şirketteyim.»

«O kahpenin oğlu Hradsky'nin yanında mısın?» Duff dehşete kapılmış gibi bir tavır takındı. «Bu... Bu... ko... ko... Kor...kunç,» diye kekeleydi.

François telâşla etrafına baktı. «Yapma Duff. İşimi kaybetmemi istemezsin, değil mi?» Duff, Sean'a döndü.

«Norman Hradsky'le Tanrı eşittirler. Yalnız dünyanın bu bölgesinde Tanrı emirlerini Hradsky'den alır.

Hradsky'nin Şirketinin asıl adı Güney Afrika Madencilik ve Toprak Şirketi'dir. Durumu anlıyorsun değil mi?»

Sean başını sallayınca da ilâve etti. «Hradsky namussuzdur ve kekemedir.» François dayanamayarak Duffu kolundan çekti. «Uşağım İngilizce biliyor. Bu lâfi kes, Duff.» Duff, «Demek Şirket bu topraklara el attı,» diye mırıldandı. «Öyleyse burada çok altın olmalı.»

Konunun değişmesine sevinen François atıldı.

«Öyle! Bekle göreceksin. Burasının yanında o elmaslı topraklar bir hiç olacak.»

«Bana burasını anlatsana.»

Madencilik ve altın konusu açıldığı için gözleri parlayan François memnun memnun, «Burada bir değil üç kayalık var,» diye mırıldandı. «Dıştaki kayayı bırak. Ortadaki biraz altın var ama fazla uğraşmak gerekiyor.

Buna karşılık Lider Kayası denilen uzun kayalık sadece on beş yirmi santim kalınlığında fakat zengin. Bunda tıpkı tatlıdaki erikler gibi bol altın var.» Duff başını salladı. «Sana güveniyorum. Şimdi söyle bakalım. Bu Lider Kayasının bir kısmını nereden alabilirim?» François bir anda kendine gelip ciddileşti. Gözlerindeki pırıltı kayboldu. «Hepsi gitti. Bitti. Çok geç kaldın.»

Duff, «Ne yapalım,» diye içini çekti. «Bu iş kapandı demek?» Çadıra bir sessizlik çöktü. François oturduğu yerde kıpırdanıyor, bıyıklarının ucunu dişliyordu. Duff'la Sean hiç ses çıkarmadan beklediler. Adamın kendisiyle savaştığı belliydi. Bir yanda işi, öbür yanda dostluk vardı. Sonunda öfkeyle atıldı. «Paran var mı?» «Var.» «Mr.Hradsky, para bulmak için Kap'a gitti. Geri dönünce satın alacağı yüz kırk yerin listesini yaptı.» François suçluluğa kapılarak sustu. «Sana borcum olduğu için bunu açıkladım.

Mr.Hradsky'nin listesinin başında bir kadına ait olan topraklar var. Bu kadın buradan iki mil ötede Natal Spruit'in kıyısında bir lokanta açtı. Adı Mrs. Rautenbach. Yemeği iyi. Gidip orada yemek yiyebilirsiniz.»

«Teşekkürler, François.»

François, «Bunu sana borçluydum,» diye söylenirken birden dayanamayarak güldü. «Onu beğeneceksin, Duff.

Tam kadın doğrusu.» Sean'la Duff, Mrs. Rautenbach'ın lokantasına yemek yemeğe gittiler. Burası tahtadan yapılmış ve bir kısmı oluklu saçla kaplanmış bir binaydı. Verandanın üstüne bir tabelâ asılmıştı. Kırmızı ve sarı yaldızlı yazıyla 'Candy'nin Oteli' yazılmıştı. 'Fevkalâde Mutfak. Parasız Tuvalet. Sarhoş ve Atlar alınmaz. Sahibi Mrs. Candella Rautenbach.

Yüz ve el erini verandadaki leğende yıkayıp tozları temizlediler. Oradaki havluyla kurulanıp duvara takılı aynaya bakarak saçlarını taradılar.

Duff, «Nasıl oldum?» diye sordu. Sean, «Baş döndürücü,» diye cevap verdi.

«Fakat iyi kokmuyorsun. En son ne zaman yıkandın? »

Lokantaya girince içerisinin epey kalabalık olduğunu gördüler. Neyse ileride köşede boş bir masa vardı. İçerisi pipo dumanıyla dolmuştu ve lahana kokuyordu. Toz toprak içindeki sakallı adamlar gülüyor, bağılıyor ya da sessiz sedasız yemeklerini yiyorlardı. Sean'la Duff oturunca bir zenci kız yanlarına geldi. «Evet?» «Yemek listesini verir misin?» Garson kız hafif bir alayla Duff'a baktı.

«Bugün biftek, patates püresi ve tatlı var.»

Duff, «Oldu,» diye cevap verdi. Kız gidince de Sean'a döndü. «Servis iyi. Yiyecek ve mal sahibinin de öyle olacağını umalım.»

Et sert olmakla birlikte lezzetliydi. İştahla yemeğe koyuldular. Fakat bir ara oturduğu yerden mutfak kapısına bakan Sean, ağzına götürdüğü çatalı unutarak öylece kalakaldı. Lokantaya bir sessizlik çökmüştü. «İşte kadın geldi.»

Candy Rautenbach uzun boylu, pırıl pırıl sarı saçlı bir kadındı. Pürüzsüz beyaz cildi güneşten kararmamıştı.

Bluzunun önünü ve eteğinin arkasını göze hoş gözüken bir şekilde dolduruyordu.

Bunun da farkındaydı hem. Ama lokantadaki bütün gözlerin bu kısımlarına takılmasına da aldırılmıyordu. Tuttuğu kepçeyi kendisini çimdiklemeye kalkan birine doğru sallayınca adam elini indirdi. Candy masaların arasında dolaşmaya başladı. Zaman zaman durup bazı müşterilerle bir iki kelime konuşuyordu.

Adamlar o konuştuğu zaman büyük bir zevk ve heyecanla bakıyorlardı. Candy masalarına yaklaşıncı Sean'la Duff ayağa kalktılar. Kadın hayretle gözlerini kırıştırdı. «Lütfen oturun.» Bu nezaket onu etkilemişti. «Buraya yeni mi geldiniz?»

Duff ona gülümsedi. «Dün geldik. Pişirdiğiniz bifteği yiyince kendimi evimde sandım.» «Nerelisiniz?» Candy onlara gerekenden biraz fazla ilgiyle baktı.

«Natal'dan buraya bakmaya geldik. Bu Mr.Courteney. Kendisi yeni yatırımlarla ilgileniyor. Bu altın madenlerine biraz sermaye yatırmayı düşünüyor.»

Sean kendisini zorla toplayarak büyük bir yatırımcı pozuna girmeye çalıştı. Duff devam etti. «Adım Charleywood. Mr.Courteney'in madencilik danışmanıyım.» «Tanıştığımıza memnun oldum. Ben Candy Rautenbach'ım.» Kadın iyice etkilenmişti. Duff hemen bir iskemle çekti. «Bizimle birkaç dakika oturamaz mısınız Mrs. Rautenbach?» Candy durakladı. «Mutfağa bakmalıyım.

Belki daha sonra.»

Candy gidince Sean hayranlıkla, «Yalan söylemekte hep böyle usta mısınız?» diye sordu

Duff kendini savundu, «Sözlerim yalan değildi ki.»

«Ama gerçeği söyleyiş tarzın! Benim için yarattığın rolü nasıl başaracağım?»

«Üzülme buna alışacaksın. Sadece akıllı görün ve ağzını açma. Ha, kadına ne dersin?» «Nefis.»

Duff başını salladı. «Tam yutulacak lokma.»

Candy geri gelince Duff önce havadan sudan söz etti. Ama kadın bazı sorular sormaya başlayınca da onun madencilik konusunda epey bilgili olduğunu anlayarak bu düşüncesini belirtti.

Candy, «Kocam bu işteydi,» dedi. «Madenciliği ondan öğrendim.» Mavi beyaz kareli eteğinin

cebinden bir avuç taş çıkararak Duffun önüne bıraktı. «Bunların adlarını söyleyebilir misiniz?», Kadın doğrudan doğruya sınımayı uygun bulmuştu. Duff'dan kendisini kanıtlamasını istiyordu.

Duff, «Kimberlit, Serpantin, Feldspar,» diye sıralayınca kadın belirli şekilde rahatladı. «Benim de Geidelberg Kayasında... Lider Kayasında işletme izni aldığım yerlerim var. Belki Mr.Courteney oralara bakmayı ister.

Aslında bu ara Güney Afrika Madencilik ve Toprak Şirketiyle pazarlıktayım.» Sean o zaman konuşmaya değerli bir katkıda bulundu.

«Ah ihtiyar Norman.» Candy afalladı. Karşısındaki adam Hradsky'nin ilk adını biliyordu.

«Topraklara bakmanız için yarın uygun mu?» diye sordu.

O gün öğleden sonra başarısızlığa uğramış bir altın arayıcısının çadırını satın aldılar. Otelin yakınında bir yere kurdular. Sonra Natal Sprit'e girerek iyice yıkamıp temizlendiler. O gece Duffun eğer çantasından çıkardığı yarım şişe konyağı içerek olayı kutladılar. Ertesi gün de Candy onları arama izni aldığı toprakları göstermeye götürdü. Kadın onları kayanın çıkıntı yaptığı bir yerde bıraktı. «Biraz etrafa bakarısınız. İlgileniyorsanız otele döndüğünüzde konuşuruz. Ben artık gitmeliyim. Aç müşteriler beni bekler.»

Duff kadını atına götürdü. Ustalıkla eğere oturttu onu. Herhalde bunu vaktiyle babasından öğrenmişti. Kadının uzaklaşmasını seyrettikten sonra Sean'un yanına döndü. Pek sevinçliydi. «Yerlere dikkatli basın, Mr.Courteney. Çünkü ayaklarınızın altında servetimiz yatıyor.» Etraflarına bakınırlarken Sean dost bir tazıya, Duff ise av arayan korkunç bir köpekbaliğına benziyordu. Belirli yerlerden kaya parçaları alarak çadıra döndüler.

Bunları Natal Spruit ırmağının yanına götürüp öğleden sonrayı kaya dövmek ve tozları yıkamakla geçirdiler.

Son numuneyi de yıkayınca Duff kararını açıkladı. «Burada altın var. Dundee'deki kadar zengin değil. Ama Charles'e getirilen parça Lider Kayasından alınmıştı herhalde. Denemeye değer. Eğer Lider Kayası oradaysa biz onu bulacağız. Bu arada Ana Kayayı kazarak boşuna para kaybetmeye değmez.» Sean altın hastalığının birbirini izleyen heyecan ve karamsarlık nöbetlerini öğreniyordu artık. Tavadaki yaldızlı çizgiler ona pek cılız gözüküyordu. «Haklı olduğunu kabul edelim bir an. Candy'den altın arama hakkını satın alırsak bu işi nasıl yapacağız? O kocaman pahalı her dükkânda satılan tür bir şey değil.» Duff onun omzuna bir yumruk atarak güldü. «Duff Amcan sana bakacak. Candy hakkını bize satacak. Ona dokunduğum an tirtir titriyor. Birkaç gün sonra her dediğimi yapacaktır. Makineye gelince... Buraya ilk geldiğim de zengin Kaplı bir çiftçiyle ahbap oldum. Adamın en büyük emeli altın aramaktı. Bu dev makineden bir tane satın aldı.

Fakat seçtiği yerde bir şey yoktu. Altı ay sonra bu işten vazgeçti. Bana kalırsa makine hâlâ ondadır. Bunu birkaç yüz altına alırız.» Duff ayağa kalktı ve çadıra doğru yürüdüler. «Ama her şeyin sırası var. Mrs. Rautenbach'la pazarlığa devam etmemi uygun buluyor musun?» «Evet.» Sean yine neşelenmişti. «Yalnız Mrs. Reutenbach'la sadece iş yüzünden mi ilgileniyorsun? »

Duff şaşırdı. «Amacımın ortaklığımızın çıkarını kollamak olduğunu bilmelisin. Yapmayı düşündüğüm şeyde hayvanca iştahımın rolü olduğuna inanamazsın, değil mi?» Sean, «Ne münasebet,» diye onu yatıştırdı.

«Sadece bu işi yapmak için kendini fazla zorlamayacağını umuyorum.» Duff güldü. «Bu konu açılmışken fikrimi söyleyeyim.

Bir mide rahatsızlığı yüzünden yatağına çekilsen iyi olur. Anlaşmayı imzalayana kadar çocuksu cazibenin bize bir yararı dokunmayacak.

Candy'e, bana senin adına hareket etmem için yetki verdiğini söyleyeceğim.»

Duff kıvrıcık saçlarını taradı. Mbejane'nin yıkamış olduğu çamaşır ve elbiseyi giyerek Candy'nin Oteline gitti. Ondan sonra da Sean için zaman geçmek bilmedi. Lamba ışığında Duffin kitaplarından birini okumaya çalıştı, fakat dikkatini veremedi. Gece türlü endişelere kapıldı.

Duff şafak vakti döndüğünde Sean uyumamıştı.

Hemen, «Ne oldu?» diye sordu.

Duff esnedi. «Bir ara onunla başa çıkacak kadar erkek olmadığımından kuşkulanıyordum az kalsın. Bununla birlikte her şey tarafların memnunluğuyla sonuçlandı. Ne kadın!» Gömleğini çıkarınca Sean onun sırtındaki tırmıkları gördü.

«Soruma cevap vermedin. Anlaşma içinde bir ilerleme kaydettin mi?» «Ha o mu...» Duff battaniyeleri çenesine kadar çekti. «Bunu gece ilk iş hallettik. Her hak başına on altın alacak. Bize iki yıl içinde bütün haklarını on bin altına satın almamız için süre de tanıyacak. Bunu akşam yemeğinde konuştuk. Kalan zamanı da bu anlaşmamızı kutlamakla geçirdik diyebilirim. Bugün öğleden sonra Pretoria'ya gidip bir avukata anlaşmayı hazırlatacağım. İyi geceler. Beni öğle üzeri uyandır oğlum.» Duffla Sean ertesi gece Pretoria'dan anlaşmayla döndüler. Bu dört sayfalık bir belgeydi. Candy onları yatak odasına aldı. Kadın anlaşmayı üstüste iki kez okurken Sean ve Duff endişeyle beklediler.

Sonunda Candy başını kaldırdı. «Bu uyguna benziyor... Sadece bir şey var.» Sean'un kalbi duracak gibi oldu.

Duff bile zorlukla gülümseyebildi. O ana dek her şey çok kolay olmuştu. Kadın duraklayınca Sean hayretle onun kızardığını gördü. Pembe yanakların kıpkırmızı olmasını seyretmek zevkliydi. İki erkek biraz gevşer gibi oldular. «Bu madene benim adımı vermenizi istiyorum.» İki erkek sevinçle neredeyse haykıracaktı.

«Harika bir fikir!» Duff kadına baktı. «Buna Candy Madeni diyeceğiz.»

Kadın heyecanla başını sallayarak bu seferde memnunluktan kızardı. Sonra anlaşmaya imzasını attı. Sean da Duff'un Pretoria'dan aldığı şampanyayı açtı. Kadeh tokuştururlarken Duff mırıldandı. «Candy'nin ve Candy Madenin'in şerefine. Her gün birinin daha tatlılaşması ve öbürünün daha derinlere inmesi dileğiyle.»

Duff, «Başlangıçta on işçi bize yeter, Sean,» dedi. «Yerlileri bulmak senin işin.» Ertesi sabah çadırda kahvaltı ediyorlardı.

Sean lokmasını yuttuktan sonra cevap verdi. «Hemen Mbejane'yi bu işe salarım. O gerekirse sırtlarına mızrağını dayayarak Zuluları buraya getirir.» «İyi. Seninle tekrar Pretoria'ya gideceğiz. Orada kazma, kürek, dinamit gibi şeyleri alacağız. Üstteki toprakları nasıl kaldırıp madeni ortaya çıkaracağını sana göstereceğim.

Makine için de bir yer seçeriz. Sonra ben Güneye Kap'a giderek çiftçi dostumu göreceğim. Tanrının izniyle burada çalışacak ikinci kaya öğütme makinesi de bizim olacak.» Pretoria'dan aldıklarını küçük bir öküz arabasıyla getirdiler. Mbejane de işini başarmıştı. On iki Zulu çadırın yanında sıralanmış Sean'un kendilerine bakmasını bekliyordu. Mbejane de bir çobanköpeği gibi onların başında duruyordu. Sean sırayla onların isimlerini sorup Zulu dilinde birer şaka yaptı. Son adama gelince, «Sana ne derler?» diye sordu.

«Adım Hlubi, Nkosi.»

Sean onun kasık bağının üstünde kalan göbeğini işaret etti. «Eğer yanımda çalışırsan kısa süre içinde çocuğunu doğurursun.» Zulular neşeli neşeli güldüler. Sean da sevgiyle onlara gülümsedi. Bu vücutları çok gelişmiş, uzun boylu, gururlu, saf adamlar yerinde yapılan bir şaka karşısında savunmasız kalıyorlardı. Birden gözlerinin önünde Zulu topraklarında bir savaş alanı ve bir karın oyuğuna giren sinekler belirdi. Bu anıyı zorla kafasından kovarak gülüşmeleri bastıran bir sesle bağırdı, «öyle olsun. Günde adam başına altı peni ve yiyebileceğiniz kadar da yemek. Benimle çalışmaya razı mısınız?» Adamlar kabul ettiklerini söyleyerek arabanın arkasına tırmandılar. Duff'la Sean onları Candy madenine götürürken, Zulular bir pikniğe giden çocuklar gibi gülüp konuşuyorlardı. Duff, Sean'a dinamiti nasıl kullanacağını, hendeklerin nasıl kazılacağını bir haftada öğretti. Taş öğütme makinesinin yerini de saptadılar.

Her gün on iki saat madende çalışıyorlardı. Sonra Candy'nin oteline gidip karınlarını doyuruyorlardı. Sean çadıra tek başına dönüyordu.

Geceleri yorgunluktan bitkin düştüğü için, Candy'nin yumuşak yatağında yatan Duff'a hiç imrenmiyordu. Tam tersine Duff'un dayanıklılığına hayran olmaya başlamıştı. Her sabah ortağının

yüzünde bitkinlik izleri arıyordu. Ama yüzü her zamanki gibi sıksa ve küçük olan Duff'un gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Bir gün işten sonra Sean, «Bu duruma nasıl dayanabildiğine şaşıyorum,» dedi.

Duff göz kırptı. «Yıllarla egzersiz sayesinde bu duruma geldim. Ama lâf aramızda Kap'a gitmekle dinleneceğimi umuyorum.» «Ne zaman gideceksin?» «Bir an önce yola çıkmam iyi olur. Taş öğütme makineleri bundan böyle çok pahalıya satılacaktır. Sen her şeyi kavradın. Gitmeme ne dersin?» «Ben de öyle düşünüyorum.» Birlikte çadıra girdiler.

Duff, «Yarın yola çıkacağım,» diye kararını verdi. «On gün atla yol alıp tren yoluna varırım. Dört gün de tren yolculuğu sayesinde orada olurum. Talihimiz yardım ederse iki aya varmadan buraya dönerim.» İskemlesinde dönerek genç adama baktı. «Candy'e iki yüz altın verdim. Pretoria'da harcadıklarımı da çıkarınca yüz elli altınım kaldı. Kap'a gidince o makine için üç ya da dört yüz altın vermem gerekecek. Ondan sonra da makineyi taşıyabilmek için yirmi, otuz araba tutacağım. Bol bol tutarsak sekiz yüz altın gerekli.» Sean ona baktı. Bu adamı tanıyalı sadece haftalar olmuştu. Oysa sekiz yüz altın ortalama bir adamın üç yıllık kazancı demektir.

Afrika kocaman bir kıtaydı ve bir erkek kolaylıkla ortadan kaybolabilirdi. Sean kemerini çözüp masaya attı ve para kesesini açtı. «Altınları saymam için bana yardım et.» Duff, «Teşekkür ederim,» derken parayı kastetmiyordu. Sean'un kendisine böyle güvenmesi sayesinde tam anlamıyla dost olmalarını engelleyen küçük pürüzler de ortadan kalkmıştı.

Duff gidince Sean adamları daha da fazla çalıştırmaya başladı. Pazarları da gidip François'la ahbaplık ediyordu.

Candy'nin oteline uğramıyordu. Sarı saç ve pembe yanaklar insanı baştan çıkarabilirdi. Boş bir maceraya atılıp Duff'la dostluğunu bozmayı istemiyordu. Onun için de bütün gücünü madende harcıyordu. Yine bir gün genç adam madende dinamitlenecek yerleri işaretlerken, «Aman düşük kulaklı serseriler!» diye bağırdı biri.

«Kendinizi bir sendika toplantısında mı sanıyorsunuz?» Bu tanıdık ses yukarıdan gelmişti. Duff eğilmiş onlara bakıyordu. Sean hemen derin hendekten fırlayıp çıktı ve arkadaşını kucakladı. Duff daha da zayıflamıştı. Sakalı uzamış, kıvırcık saçları toz içinde kalmıştı. Bir süre heyecanla konuştuktan sonra Sean, «Bana söz verdiğin armağan nerede?» diye sordu.

Duff güldü «Biraz geride. Tam yirmi beş araba dolusu.» Sean haykırdı. «Demek onu aldın!» «Aldım ya! Gel de sana göstereyim.» Duff'un araba konvoyu yüksek topraklarda dört mil kadar uzanıyordu. Makine parçalarının ağırlığı yüzünden her arabaya iki öküz koşulmuştu. Duff eliyle öndeki arabayı kaplayan üstü paslıca bir silindiri işaret etti. «İşte benim belâm da bu. Yedi ton ağırlığındaki bu kazan kadar aksi ve inatçı bir şey daha bulunamaz. Colesberg'den ayrıldığımızdan beri bunun yüzünden arabanın aksı en az on iki defa kırıldı. İki sefer de arabayı devirdi. Hem birinde ırmağın ortasında devirdi arabayı.» Birlikte arabalara bakarak ilerlediler. Sean, «Amanın» diye mırıldandı. «Bu kadar çok parça olacağı aklıma gelmemişti. Bunları nasıl birleştireceğini biliyor musun?» «Bu işi Duff Amcana bırak. Makine iki yıldır açıkta kalıp biraz paslanmış. Onun için biraz temizlik gerekecek.» Duff susup yaklaşan bir atlıyı işaret etti. «Bu makineyi taşımayı üstüne alan Frikkie Malan...

Ortağım Mr.Courteney.»

Adam Sean'u selâmladıktan sonra gömleğinin koluyla yüzünü sildi. «Mr. Charleywood, ömrümde bu kadar zor para kazanmadığımı size söylemeliyim. Bu yük indirildikten sonra rahat bir soluk alacağım doğrusu.»

Duff makinenin kolayca temizleneceğini düşünmekle hata etmişti. Pas epey derinlere işlemiştir. Onun için somunlara kadar her parçayı ayrı kazımak, temizlemek yağlamak gerekti. Sonunda bütün parçalar pırıl pırıl oldu. Kaya öğüten makine artık çalışmak için parçalarının birleştirilmesini bekliyordu.

Duff, «Makineyi temizlemek kaç günümüzü aldı?» diye sordu.

«Yüz yıl gibi geliyor bana.»

Duff şaşırılmış gibi baktı. «O kadarcık mı? Öyleyse bir bayram yapmalıyız. İki gün düşünerek dinlenelim.» «Bu düşünmekten de iyi. Haydi, gidelim!» Candy'nin yerinde başladılar eğlenmeye. Fakat kadın üçüncü kavgadan sonra onları dışarı attı. İçki içecek belki bir düzine yer vardı. Teker teker hepsini denediler. Başkaları da Cumhuriyetin Başkanı Kruger'in altın madenlerini resmen tanınmasına sevinmiş içmekteydiler. Devlet Başkanı sırf çiftçilerin sahip olduğu topraklarda altın arama hakkını tekeline alarak sans paralarının hazineye dolması için çıkarmıştı bu yasa. Çiftçiler hariç bu yasa kimseyi endişelendirmiyordu. İçmek için bir bahaneydi bu.

Taç ve Çıpa Meyhanesi de öteki yerler gibi iyi iş yapıyordu. Altın aramak için oraya gelenlerin bir kısmı da bu bara dolmuştu. Yarı beline kadar soyunmuş, toz toprak içindeki adamlar içiyorlardı. Burada dinamitten dizanteri ilâcına kadar her türlü şeyi satan parlak renkli elbiseli, bağırarak konuşan adamlar, kumarbazlar, topraklarını zapteden yabancıları seyrederek sessiz sedasız içkilerini içen Boer'ler de vardı.

Candy'nin zenci garsonu Martha ikinci gün öğleden sonra Sean'la Duff'u, Parlak Melekler Meyhanesi adındaki tuğla ve çamurdan yapılmış yerde buldu. Duff bir iskemle kapmış ortada dans ederken, Sean ve eli kadın müşteri peykeye vurarak tempo tutuyorlardı. Martha her çimdiklenişinde bağırarak Sean'un yanına erişebilmeyi başardı. «Madam hemen gelmenizi istiyor,» diye telâşla haber verdi.

«Büyük bir belâ varmış.»

Kız çıkınca Sean dansa fazla dalan Duff u zorla taşıyıp götürmek ve başını da at yalağına sokmak zorunda kaldı.

Duff, «Bunu neden yaptın ulan?» diyerek Sean'un kafasına bir yumruk salladı. Sean eğilip bu yumruktan kurtulduktan sonra düşmemesi için Duff ı tuttu.

«Candy bizi istiyor. Büyük bir belâ çıkmış.» Duff onu dinlemeyerek elinden kurtulup yine meyhaneye doğru gidecek oldu. Genç adam onu tekrar yakalayarak Otele doğru çevirdi. Candy yatak odasında idi. Kapısında kol kola durmuş sallanan iki erkeğe dikkatle bakarak tatlı bir sesle, «Bu rezillikten zevk aldınız mı?» diye sordu.

Duff bir şeyler mırıldanıp ceketini düzeltmeye çalıştı. Sean da ayakları birbirine dolaşan arkadaşını dik durması için tuttu.

Kadın Sean'a «Gözüne ne oldu?» diye sorunca merakla elini yüzüne götürdü. Gözü şişmiş ve morarmıştı. Candy cevap beklemeden tatlı tatlı devam etti. «Güzellerim yarına bir madeniniz olmasını istiyorsanız ayılmalısınız.»

İkisi de ona bakakaldılar. Sean, «Ne var?» diyebilirdi.

«Ne olacak? Herkesin topraklarına saldıracaklar. Başkanın yeni yarası buradaki serserilere bekledikleri bahaneyi verdi. Yüzü bir araya gelip bir sendika kurmuşlar. Yasadan önce alınan hakların geçersiz olduğunu söylüyorlar. Sizin kazıklarınızı yerlerinden sökecekler. Yerlerine kendilerinininkileri çakacaklar.» Duff hiç sendelemeden Candy'nin karyolasının yanındaki leğene gitti. Yüzünü iyice yıkayıp havluyla kuruladıktan sonra kadını öptü.

«Teşekkür ederim güzelim.»

Candy arkalarından seslendi. «Duff, lütfen dikkatli ol.» Sean, «Birkaç kiralık adam bulsak,» diye teklif etti.

«İyi fikir. Candy'nin lokantasında belki birkaç ayık adam bulabiliriz.» Madene dönmeden François'in çadırına gittiler. Hava kararmıştı. Sırtında yeni ütülenmiş geceliğiyle çadırdan çıkan

François, Sean'la Duffun yanında tepeden tırnağa silâhlı beş adamı görünce hayretle kaşlarını kaldırarak, «Ava mı gidiyorsunuz?» diye sordu.

Duff çabucak durumu anlatınca da François telâşla zıplamaya başladı. «Benim maden arama hakkını aldığım topraklarımı çalacak alçaklar!» Hemen çadırına dalıp bir çiftle döndü.

«Bakalım, saçmaları yiyince ne hal alacaklar!»

Sean şaşırarak onu susturdu. «François beni dinle. Bu adamların önce hangimizin topraklarına gireceğini bilmiyoruz. Adamlarını hazırla. Eğer bizim taraftan silâh sesleri duyarsan gel bize yardım et... Biz de senin için aynı şeyi yapacağız.» «Tamam... Tamam... Geleceğim. Pis hırsızlar.»

François geceliğini havalandırarak adamlarını çağırmaya koştu.

Mbejane'yle öteki Zulular üç ayaklı tencerenin çevresine toplanmış, yemek pişiriyorlardı. Sean atla onlara yaklaşarak, «Mızraklarınızı alın,» dedi. Yerliler hemen kulübelere koşup döndüler.

Yemeği unutarak, «Nkosi savaş nerede?» diye yalvardılar.

«Gelin. Size göstereceğim.»

Tuttukları silâhlı adamları kaya öğütme makinesinin parçalarının arasına yerleştirdiler. Bu adamlar o yönden gelenleri önleyeceklerdi. Zuluları da kazdıkları hendeklerden birine gizlediler. Eğer yumruk yumruğa kavga olursa sendikadakiler bir sürprizle karşılaşacaklardı.

Duff'la Sean bayıra tırmanarak toprakları koruyacak adamların iyice saklanıp saklanmadığına baktılar.

Sean düşünceli bir tavırla sordu. «Ne kadar dinamitimiz var?» Duff bir an ona baktıktan sonra gülerek, «Yeteri kadar var,» dedi. «Bu gece fikirlerin çok parlak.» Malzeme deposu olarak kullandıkları barakaya gitti.

Tepenin birkaç yüz metre aşağısındaki yamaca bir sandık dolusu patlayıcı maddeyi gömüp yerini bel i etmek için de üstüne eski bir teneke koydular. Sonra barakaya dönerek bir saat uğraşp dinamitlerden el bombaları yaptılar.

Patlama kapsülü takılan el bombalarının fitilleri çok kısaydı. Bu iş bitince oturup kuzu postu ceketlerinin içine büzülerek, kucaklarında tüfekleriyle beklediler.

Meyhanelerden zaman zaman şarkılar yankılanıyordu ama ayın aydınlattığı yolda kimse yoktu. Sean'la Duff yeni boyanmış kazana sırtlarını dayamış yan yana oturuyorlardı.

Sean, «Candy bu işi nasıl öğrendi acaba?» dedi.

«O her şeyi bilir. Oteli altın madenlerinin merkezi sayılıyor. Candy de her şeyi duyuyor.» Sean uzun bir sessizlikten sonra mırıldandı. «Candy fevkalâde bir kadın. Onunla evlenecek misin, Duff?» «Aman Tanrım!»

Duff bıçaklanmış gibi doğruldu birden. «Sen çıldırmışsın oğlum. Ya da duyduğum en tatsız şaka bu.» Sean onun bu tepkisi karşısında rahatladı. Kadını değil arkadaşını kıskanıyordu. «Fakat Candy sana bayılıyor.

Gördüğüm kadarıyla sen de ondan hoşlanıyorsun.» «Evet, onunla ortak bir şeyimiz olduğunu inkâr etmeyeceğim. Fakat ancak bir budala aynı hatayı iki defa yapabilir!» Sean hayretle ona döndü. «Yani sen daha önce evlendin mi?» «Hem de nasıl! Kadın, yarı İspanyol yarı Norveçliydi.

Soğuk ateş ve kızgın buzdan olmuştu.

Neyse bu anılar artık etkisini kaybettiği için onu hafif bir pişmanlıkla düşünebiliyorum.»

«Ne oldu?»

«Onu bıraktım.»

«Neden?»

«Birlikte iyi yapabildiğimiz iki şey vardı. Bunlardan biri de kavga etmektir. Gözlerimi kapattığım zaman o güzel dudaklarını kulağıma yaklaştırarak pis bir sözü tısladığını görür gibi oluyorum. Ondan sonra da barışmak için yatağa gidiyorduk.»

«Belki kötü bir seçim yaptın. Etrafına bakacak olursan milyonlarca mutlu çift görürsün.»

«Bir çiftin adını söyle.» Sean düşünürken sessizlik uzadı. Duff devam etti. «Evlilik için tek iyi neden çocuklardır.»

«Dostluk da iyi bir nedendir.»

Duff hayretle, «Kadınla dostluk mu?» diye onun sözünü kesti. «Bu sarmısaktan parfüm çıkarmaya kalkmak gibi bir şeydir. Kadınlar dostluk nedir bilmezler. Bana kalırsa anneleri onları öyle yetiştiriyor. Her hareketinden kuşkulanan biriyle nasıl dost olabilirsin? O her hareketini inceleyip daima ‘Beni seviyor mu, sevmiyor mu?’ diye sonuç çıkarmaya çalışacaktır. Her saat sevdiğini söylemen şartıyla devam edebilecek dostluk ömürlü olur mu?

Evlilikte her an ‘Beni seviyor musun?’ sorusuyla karşılaşırısın. ‘Evet, seviyorum,’ sözleri inandırıcı olmalıdır.

Yoksa gözyaşları canını sıkar.»

Sean güldü.

Duff acı acı, «Evet komik,» diye yakındı. «Başına gelene dek bu çok gülünçtür. Bir kadınla aşktan başka konuda konuşmayı denedin mi? Seni ilgilendiren şeyler onlara vız gelir. İlk defa ilginç bir şeyden söz ettiğin zaman onların ilgilenmediklerini sezerek afallarsın. Kadınların gözlerinde sabit bir bakış belirir. O anda ya yeni bir elbiseyi düşünmektedirler ya da bir ahbablarını çaya çağırmayı. Konuşmayı kesersin ve bu da bir hata olur.

Çünkü bu bir işarettir. Evlilik ancak bir kadının okuyabileceği işaretlerle doludur. Evlendiğin kadın önce seni yumuşak, sıcak vücuduyla sarar. Bu zevklidir ama sonra seni sıcak, yumuşak beyniyle de sarmaya kalkar.

Oysa bu hiç hoş değildir. Kadın paylaşmaz. O sahip çıkar, yapışır ve boğar. Evliliğin tekdüzeliği beni çok sıkar.» «Beni korkutuyorsun.» «Bu işe seksi karıştırmamak gerekir. Yani bir erkek kendine bir dost seçtiği zaman kafasında seks arzusu yoktur. Dayanamayarak ilişki kurmaya kalkmaz. İsteddiği gibi bir seçim yapar.

Her dostluk farklıdır. Değişik şekilde sonuçlanır ya da ölene dek sürer. İnsan dostu yüzünden isteklerinden vazgeçmez.» Duff ayaya kalktı. «Dünyada en iyi şeylerden biri de dostluktur. Saat kaç oldu?»

Sean, «Gece yarısını geçiyor,» diye cevap verdi. «Gelmeye niyetleri yok galiba.» «Gelecekler. Burada altın var. Bu da dayanılmaz bir isteğe yol açar. Gelecekler. Yalnız sorun ne zaman?» Vadideki ışıklar birer birer söndü.

Hendekteki Zulular da şarkı söylemiyorlardı artık. Birbirilerine sokulup oturmuş, kâh hafif sesle konuşuyor kâh uyukuyorlardı. Havanın rengi açılmaya başladı. Hastane Tepesinden bir köpek havladı, ona bir ikincisi katıldı.

Sean ayağa kalkıp gerinirken aşağıya, Ferrieras Kampına baktı ve o anda da adamları gördü. Atlılar yola çıkmışlardı. Natal Spruit'den geçip öbür kıyıda topluştular. «Mr.Charleywood, dostlarımız geliyor.» Duff fırlayıp kalktı.

«Bizden önce Jack ve Whistle madenine gidebilirler.»

«Yolun çatalına gelince nereye gideceklerini anlarız. Bu arada hazırlanalım.» Sean, «Mbejane!»

diye bağırdı.

Zuku başını hendekten çıkardı. «Nkosi?» «Uyanık mısın? Geliyorlar.» Zulunun bembeyaz dişleri gözüktü. «Biz uyanığız.» «Öyleyse ben seslenene kadar hendekte hazır bekleyin.» Beş kiralık adam yüz üstü otların arasına yatmıştı. Hepsinin yanında da yeni açtıkları mermi kutuları vardı. Sean, Duff'un yanına koştu. Birlikte kazanın arkasına çömeldiler. «Teneke buradan iyi gözükyor. Vurabileceğinden emin misin?» Sean, «Gözlerim kapalı olarak bile vururum,» diye cevap verdi.

Atlılar çatala gelince hiç duraklamadan

Candy Madenin yoluna saptılar. Hem hızlanmışlardı. Sean tüfeğini kazanın üstüne dayayarak ilerideki tenekeye nişan aldı. «Yasaya göre durumumuz nedir, Duff?» «Sınırımızı aştılar ve yasayı çiğneyerek bize ait topraklara girdiler.» Öndeki atlardan biri tenekeyi devirdi ve Sean kutuyu dikmiş olduğu noktaya ateş etti.

Patlama sessiz sabahta derin yankılar yaptı. Sendika kuran adamlar silâh sesini duyunca telâşla tepeye baktılar ve o anda ayaklarının altındaki topraklar havalandı. Tozlar yatıştığı zaman yere devrilmiş debelenen at ve adamları gördüler. Feryatlar tepeye kadar geliyordu. Sean bu durumu görünce, «Tanrım,» diye içini çekti.

Kiralanan adamlardan biri seslendi. «Onları temizleyelim mi?» Duff cevap verdi. «Yok, yeteri kadar cezalandırıldılar. »

Binicisiz atlar, yerden kalkan adamlar ve atlılar dönmüş kaçıyorlardı. Sean yerde kalan yarım düzine adamla birkaç atı görünce rahatladı. Duff kiralık adamlardan birine baktı. «Bu en kolay kazandığın beş altın oldu. Artık evine gidip kahvaltı edebilirsin.» «Dur, Duff.» Sean eliyle işaret etti. Patlamadan kurtulan adamlar yine yolun çatalına gelmişlerdi. Orada onları iki kişi durdurdu. «O ikisi kaçanları toplamaya çalışıyor.» «Fikirlerini değiştirelim. Hâlâ tüfek menzilizdeler.»

Sean, «Fakat bizim topraklarımızda değiller,» diye bunu reddetti. «Boynuna bir ip geçirilmesini ister misin?»

Daha fazla çarpışmak istemeyen adamların uzaklaşmasını ve kalanların yolun çatalında toplaşmasını seyrettiler. Kiralık katillerden biri söylendi. «Fırsat varken onları vuracaktık. Şimdi geri gelecekler. Şu namussuza bak. Adamları kandırıp topluyor.» Adamlar atlarını bırakıp açılarak ilerlediler. Usul usul bayıra yaklaştılar. Bir an sınır kazıklarının önünde durakladılarsa da sonra koşup kazıkları sökmeye başladılar.

Duff nazik nazik seslendi. «Haydi, beyler hep birlikte lütfen.» Yedi tüfek aynı anda ateş etti. Fakat saldıranlar dağılmıştı. Otuz kadar adam hemen eğilip iki yana kaçtı. Önce mermilerin etkisi olmadı ama biraz yaklaşıncı saldıranlar devrilmeye başladılar. Yalnız bayırın hemen altında bir kaya vardı. Oraya erişenler siper aldılar ve Sean'un adamlarına mermilerle karşılık verdiler.

Mbajene'nin Zuluları da bağırarak bu kargaşalığa karışıyorlardı.

«Bırak üstlerine gidelim, Nkosi.»

«Bize yakınlar... Bırak gidelim.»

Sean kükredi. «Susun, deliler. O tüfekler yüz metre gidemeden sizi devirir.» Duff, «Sean,» diye fısıldadı. «Beni kuru. O kayanın arkasından dolanıp serserilerin üstüne birkaç bomba atacağım.» Sean arkadaşını kolundan yakaladı. «Bir adım atarsan tüfeğimi kafanda kırarım. Sen de bu zenciler kadar ahmaksın. Ateşe devam et de biraz düşüneyim.» Sean öndeki kazana göz attı. «Birlikte gidip o serserileri dinamitle uçuracağız, Mbejane ve kana susamış vahşileri bu kazanı önümüzden yuvarlayacaklar. Ötekiler de bizi koruyacaklar. Bu işi fiyatlı şekilde yapacağız. »

Sean, Zuluları hendekten çıkarıp ne yapacaklarını anlattı. Onlar bu plâni beğendiklerini bağırarak söylediler.

Kazanı itmek için birbirilerrini dürterek kendilerine yer açtılar. Sena'la Duff da gömleklerinin

içine dinamitten yaptıkları el bombalarını yerleştirdiler. Ellerine aldıkları katranlı küçük ipleri de tutuşturdular. Sean, Mbejane'ye işaret etti.

Mbejane atalarından kalma sorunu tekrarlayarak bağırdı. «Zulu çocukları nerede?» Silindir biçimi kazana dayanmış olan savaşçıları cevap verdi. «Burada.»

«Zulunun mızrakları nerede?»

«Burada.»

«Zulunun mızrakları ne kadar parlak?»

«Güneşten de parlak.»

«Zulunun mızrakları ne kadar aç?»

«Çekirgeden de aç.» «Öyleyse mızraklarımızı doyurmaya gidelim. »

«Yeh bo!» Zuluların 'Peki' sözü bir patlama gibi çıktı. Kazan da ağır ağır hareket etti. «Yeh bo!» Kara omuzların dayandığı kazan biraz hızlandı.

«Yeh bo!» Ağır kazan bayırdan inerken daha da süratlendi. Hepsi kazanın arkasından koşuyordu artık. Kayanın arkasından yaylım ateş açılmıştı. Zuluların şarkısı da birden değişti. Kalın sesler heyecanla yükselip tizleşti ve tüyler ürpertici çılgınlığa dönüştü. Bu korkunç, çılgınca sesler Sean'un kanını dondurdu. Eski bir anı canlanır gibi oldu. Ama aynı zamanda heyecanlanmıştı. Ağzını açarak Zulularia birlikte bağırmaya başladı, ilk el bombasının fitilini elindeki yanar iple tutuşturup fırlattı. Kayanın hemen üstünde patladı bomba. Sean ikincisini de savurdu. Duff da aynı şekilde patlayıcıları atmaktaydı. Kazan gelip kayanın çıkıntısına dayanarak kaldı.

Zulular kazanın iki yanından çıkarak saldırdılar. Artık mızraklarını kullanarak haykırıyorlardı. Beyazlar paniğe kapıldılar. Kayanın arkasından çıkarak kaçtılar. Zulular kaçan adamları mızraklıyorlardı.

François de elli silâhli madenciyle gelince çarpışma sona erdi.

Duff ona, «Adamlarını al ve kampları teker teker tara,» dedi. «Kaçanların hepsini istiyoruz.

Artık burada da yasa ve kurallar olmasının zamanı geldi.»

François sordu. «Bu işe karışmış olanları nasıl ayıracağız?»

«Soluk yüzlerinden ve terden yapışmış gömleklerinden tanıyacaksın onları.»

Madenleri işletenlerin bir araya gelip saldıranları cezalandırmaları sayesinde bölgede güvenlik sağlandı. Sean'la Duff da yine çalışmaya başladılar. Fakat sadece Hradsky'nin Jack ve Whistle madeninden altın çıkıyordu.

Bunun ne kadar olduğunu da yine Hradsky'le François biliyorlardı tabii. Hradsky sermaye bulmak için gittiği Kap'dan dönmemişti. François de çıkan altınlardan Duff'a bile söz etmiyordu. Duff'la Sean dev makineyi beton platformuna oturtular. Makinenin ağız kayaları öğütmek için açılmıştı. Terleyen, şarkı söyleyen yirmi Zulu kazanı kaidesinin üstünde döndürdüler. Bakır tablalar yerlerine takıldı. Artık ne kayayı, ne de Sean'un gitgide azalan parasını düşünerek üzülecek halleri vardı. Çalışıyor ve uyuyorlardı. Duff da çadırda yatıyordu. Candy'i kuş tüyü yatağında yalnız bırakmıştı.

20 Kasımda kazanı ilk kez yaktılar. Vücutları fazla çalışmadan daha incelik sertleşmiş, elleri nasır tutmuştu. İki arkadaş kazanın önünde durarak kadrındaki ibrenin tepedeki kırmızı çizgiye erişmesini seyrettiler. Duff, «Hiç olmazsa makineyi çalıştıracak güç var,» diye homurdandı. Sonra Sean'un omzuna vurdu. «Neden burada duruyorsun? Kendini pazar günü okul pikniğinde mi sanıyorsun? İşimiz var oğlum.»

2 aralıkta makinenin öğüttüğü kayaların karışım tablalarına dökülmesini seyrettiler. Sean sevinçle Duff'un omzuna sarıldı. İngiliz de yumruğunu onun midesine indirdi. Gece yemekte birer konyak içtiler. Fakat bu olayı kutlayamayacak kadar yorgundular. Artık birinin devamlı o demir canavarın başında kalması gerekiyordu. İlk gece nöbetini Duff aldı. Sean ertesi sabah makineye gidince gözleri çukura batmış olan arkadaşının ayakları üstünde sallandığını gördü. «Hesabıma göre makineden on ton kaya geçti.»

Artık tepsileri temizleyip ne kadar altın bulduğumuza bakmalıyız.» Sean, «Sen yat uyu,» dediye de Duff oralı olmadı.

«Mbajene, vahşilerinden ikisini buraya getir. Tepsileri değiştireceğiz.»

«Dinle Duff. Bu iş bir iki saat bekleyebilir. Biraz uyu.»

«Lütfen başımın etini yeme. Karımdan betersin. »

Sean omuz silkti. «Nasıl istersen. Öyleyse bu işi nasıl yaptığını bana da göster.» İlk tepsideki öğütülmüş kayaları ikincisine geçirdiler. Duff çok geniş uçlu bir bıçakla ilk tablanın dibinde kalan cıvaları kazıdı. «Bu cıva altın taneciklerini tutar,» diye anlattı. «Kaya tozları da akıp gider. Ama cıva bütün altın zerreciklerini tutamaz bazen.» «Peki altını cıvadan nasıl ayıracaksın?» «Bunu özel kabına koyarak kaynatınca altın altta kalır ve cıvadan ayrılır. Hem cıva da ziyan olmaz. Bunu tekrar tekrar kullanabilirsin.»

Duff kazıdığı cıvayı özel kabına koydu. Kaptaki karışım kaynarken ikisi de sessiz sedasız baktılar. Sonunda Sean, «Altın nerede?» diye sordu.

Duff homurdandı. «Kes sesini,» Sonra üzüldü. «Özür dilerim, oğlum. Bu sabah biraz yorgunum.» Sonunda cıva buharlaşınca geriye parlak, kaynayan altın kaldı. Ama bir damla altın sadece bir nohut büyüklüğündeydi. Duff kabı kızdıran lambayı kapattı. Bir süre ikisi de konuşmadılar. Sonra Sean, «Hepsi bu kadar mı?» diye mırıldandı.

Duff bitkin bitkin başını salladı. «Evet dostum bu kadar. Bununla ne yapmayı istersin. Dişini doldurmayı mı?»

Bezgin bir tavırla döndü. «Makineyi çalıştır. Hiç olmazsa bayrağımızı dalgalandırarak batarız.»

Noel yemeği pek keyifsiz geçti. Candy'nin otelindeydiler. Orada kredileri vardı. Kadın Duff a markalı altın bir yüzük ve Sean'a da bir kutu puro armağan etti. Sean o güne dek hiç tütün kullanmamıştı. Ama puronun dumanı içini yakınca mazoşistçe bir zevk aldı. Yemek salonunda erkekler bağıra, çağıra konuşuyorlardı. İçerisi yemek kokusu ve puro dumanıyla dolmuştu. Ama Sean, Duff ve Candy bir köşede sessiz sedasız oturmaktaydılar. Sean bir ara kadehini kaldırarak Duff'a tıpkı bir cenaze levazımatçısının kâtibi gibi kasvetli bir sesle, «Mutlu Noeller,» dedi.

Duff'un dudaklarında bezgin bir gülüş belirdi.

«Sana da aynını dilerim.» İçtiler. Sonra Duff kendini toplayarak konuştu. «Tekrar söyle... Kaç paramız kaldı? Bunu söylemen hoşuma gidiyor. Güzel bir sesin var. Shakespeare'in oyunlarında rol almalıydın.»

«Üç altın ve on altı şilin.»

«Evet, evet doğru söyledin. Üç altın ve on altı şilin. Şimdi Noel'in tadını daha iyi çıkarmam için ne kadar borcumuz olduğunu da söyle.» Sean, konuyu değiştirmeye çalıştı. «Bir içki daha iç.» Candy, «Ne olur bugün her şeyi unutun,» diye yalvardı. «Güzel bir parti olması için çok uğraşım.. Bakın François geldi. Hey François! »

Temiz pak giyinmiş olan François du Tait hemen masaya yaklaştı. «Mutlu Noeller dostlarım. Size birer içki ikram etmeme izin verin.» Candy onu yanağından öptü. «Seni gördüğüme sevindim. Çok iyi görünüyorsun.»

Hastalık hastası olan François birden ciddileşti. «Bunu söylemen tuhaf, Candy. Açıkçasını istersen biraz endişeleyim.» Bir iskemle çekerek göğsüne dokundu. «Kalbim.. Bunu bekliyordum zaten. Dün madendeydim.

Birden çelik bir el kalbimi sıkmaya başladı. Soluk alamıyordum. Hemen çadırıma dönüp sağlık kitabıma baktım.

Seksen üçüncü sayfada kalp rahatsızlıkları yazılı.» Üzgün üzgün başını salladı. «Çok endişeliyim. Bundan önce de sağlıklı değildim ama...» Candy, «Olamaz!» diye inledi. «Artık bu kadarına dayanmam.» «Özür dilerim. Kötü bir şey mi söyledim?» Kadın eliyle masayı işaret etti. «Tam bu bayram havasına uydun. Şunların mutlu yüzlerine baksana... Bana izin verirseniz gidip mutfağa bir göz atayım.» Candy kalkıp gitti.

«Ne var dostum, Duff?»

Duff bezgin bezgin güldü. «Sadece üç altın ve on altı şilin.» François şaşkın şaşkın bakınca ekledi. «Yani iflâs ettik.» «Tanrım, buna çok üzuldüm Duff! İşinizin iyi gittiğini sanıyordum. Bütün ay makinenin çalıştığını duydum.

Neden böyle oldu? Lider Kayasında çalışıyorsun, değil mi? Ne kadar derine indin?» «Lider Kayasının artık bir masal olduğunu sanıyorum. On beş metre kadar kazdık kayayı. »

«Demek Lider'i bulamadınız. Beni dinle Duff. Seninle ilk konuştuğum zaman durumu bu kadar iyi bilmiyordum.

Bazı saptamalarda bulunmuştum. Şimdi durumu biraz daha iyi öğrendim. Ama yalnızca sana açıklayacağım bunu.

Eğer bu sözler duyulursa işimi kaybederim. Anlıyorsun değil mi?»

Duff başını salladı.

«Lider Kayası şimdilik iyi yerde ortaya çıktı . Bizim madende ve Heyn kardeşlerin Kuzen Jock Madeninde. Sizin yeriniz bu iki madenin arasında kalıyor. Yani üçümüz düz bir çizgi üstündeyiz. Orada altın olduğundan eminim. Fakat siz nereye bakacağınızı bilmiyorsunuz. Bana kalırsa iki kaya

yan yana uzun bir yay biçiminde kıvrılıyorlar. Ana Kaya bunun kavisli kısmı ve Lider Kayası da yayın tahta bölümü. Eğer Ana Kayaya dik olarak bir tünel açarsan altını bulursun. O zaman bana bir içki ısmarlarsın.» İki arkadaş ciddi ciddi dinliyorlardı. François sözünü bitirince, Duff arkasına yaslandı. «Bunu bir ay önce bilseydik! Şimdi yeni tüneli kazmak, makineyi çalıştırmak için parayı nereden bulacağız?» François, «Param olsaydı size borç verirdim,» diye mırıldandı. «Ama Mr.Hradsky'den aldığım aylık.. Size iki yüz altın gerek. Bu da bende yok.» O sırada masaya dönen Candy adamın son sözlerini duydu. «Ne oluyor?» «Ona anlatmama izin verir misin, Françoisi?»

«Bir yararı olaksa anlat.»

Candy, Duff'u dinledikten sonra bir an düşündü. «Bu ara vadide yeni kurulan Johannesburg köyünde toprak aldım. Fazla param kalmadı ama size yüz elli altın verebilirim.» Duff, «Şimdiye dek hiç bir hanımdan para almadım,» dedi. «Bu yeni bir tecrübe olacak. Candy, seni seviyorum.»

Kadın içini çekti. «Bu sözlerinde içten olmanı çok isterdim.» Ama o sırada madeni düşünen Duff bu sözleri duymadı neyse. Heyecanla, «Bir an önce işe devam etmeliyiz, oğlum,» diye atıldı.

Çinliler, Şeytanların uzakta kalmaları için hava fişekleri atarlardı. Duff'la Sean da aynı ilkeyi uyguladılar.

Makineyi mümkün olduğu kadar uzun süre çalıştıracaklardı. Alacaklılar makinenin homurtusunu duydukları sürece sorun yoktu. Herkes onların altın olan bir kayayı oyduklarını sanıyor, ilişmiyordu. Fakat makineye yedirdikleri paranın ancak yarısı değerinde altın elde ediyorlardı. Altın parçaları acınacak kadar küçüktü.

Bu arada çukur kazıyor, dinamitle daha derine inmeye çalışıyorlardı. Yaz gelmişti ve günler uzundu. Hava aydınlık olduğu sürece çalışıyorlardı.

Hattâ bazen son dinamitleri lamba ışığında patlatıyorlardı.

Fakat zaman umduklarından daha hızlı geçiyordu. Para yine bitmek üzereydi. Duff 15 şubatta traş olup gömleğini değiştirdi ve yine borç almak için Candy'i görmeye gitti. Sean onun bayırdan inmesini seyretti. Bir hafta önce atları da satmışlardı. Genç adam yıllardan beri ilk kez dua ettiğini anladı.

Duff ertesi sabah geç vakit döndü. Hendeğin yanında durarak Sean'un dinamitleri yerleştirmesine baktı.

Sean'un sırtı terden pırıl pırıl parlıyordu; her gelişmiş kas ayrı ayrı kabarmıştı. Genç adam hareket edince bu kaslar kımıldıyordu.

Sean başını kaldırıncı onu gördü.

«Kaç para?» diye sordu. Gözleri kıpkırmızıydı.

«Elli altın... Bu sonuncusu.,Daha doğrusu Candy öyle tehdit etti.»

Sean'un gözleri» Duff'un kolunun altındaki pakete takıldı. «O nedir?» Kahverengi kâğıdı ıslatan şeyi fark etmiş, ağzı sulanmaya başlamıştı. «En iyi cins sığır pizolması. Bugün öğle yemeğinde yine yulaf lapası yemeyeceğiz.» Duff güldü.

Duff, «Şiir okumayı bırak,» dedi. «Dinamitlerin fitillerini yak da gidip yemeğimizi yiyelim.» Bir saat sonra yan yana hendeğin dibinde ilerliyorlardı. Mbejane ve Zulular da peşlerindeydi. Sean geçirdi. «Hoş bir anı. Bir daha yulaf lapasının yüzüne bakamayacağım.» Son kırılan kayaların döküldüğü yere geldiler. Sean birden heyecandan el erinin titrediğini hissetti. Titreme ellerinden kollarına çıkıp ciğerlerinin sıkışmasına neden oldu.

Sonra Duff'un omzuna batan parmaklarının verdiği acıyı duydu. Duff'un elleri de titriyordu. Bu bir yılanı benziyordu. Şişman gri bir boğa yılanı hendeğin bir duvarından sürünerek dökülen taşların altına giriyor, öbür tarafta kayboluyordu.

Önce Duff hareket etti. Üstü benekli gri bir kaya parçasını alarak öptü.

«Bulduk ha Duff? Lider olmalı bu!» «Bu, gökkuşağının öbür tarafı oğlum.» Sean, «Artık yulaf lapası yok,» diye mırıldanınca Duff güldü. Sonra ikisi birden deli gibi zafer kahkahaları atmaya başladılar.

Sean, «Onu bir daha tutmalıyım,» dedi.

Duff hemen uzattı.

Sean içini çekti. «Epey ağır.»

Duff, «Daha ağır bir şey yoktur,» diye başını salladı. «Yirmi beş kilo var.» Sean'un iki eliyle tuttuğu külçe bir puro kutusu kadardı. «Yok daha ağır! İki gün çalışmayla bütün zararımızı çıkardık. Hattâ kâra bile geçtik.» Sean külçeyi ikisinin arasındaki masaya bıraktı.

Duff eğilip parlak sarı madeni okşayarak, «Ellerimi bundan ayıramıyorum,» diye itiraf etti. «Ben de öyle.» Sean da altına dokundu.

«Bir, iki hafta sonra Candy'nin yerlerini satın alabileceğiz.»

Duff irkildi. «Ne dedin?»

«Candy'den haklarını satın alabileceğiz.»

«Ben de kulağıma sesler geldi sandım.»

Duff sevgiyle onun koluna vurdu. «Beni dinle, oğlum. Sana kısaca açıklayacağım. Bu topraklar için ne kadar süremiz var?»

«Üç yıl.»

«Tamam. Şimdi ikinci soru. Bu bölgede kaç kişinin parası var?» Sean şaşırıldı. «Şey... Bizim paramız var ve...»

«Hradsky geri gelene kadar kimsede para yok. Heyns kardeşler altın buldular ama Londra'dan makineleri gelene dek bir şey çıkaramayacaklar. Candy'den o hakları satın alacak yer de...» Elini altın külçesine vurdu. «Bunu ve benzerlerini, bulabildiğimiz her hakkı satın almak için harcayacağız. Önce bizim madenle Jack ve Whistle'ın arasında kalan Doktor Sutherland'ın toprakları var.

Ondan sonra iki büyük makine ısmarlayacağız. Onlar altın akıtırken de toprak alacağız, fabrikalar kuracağız, binalar yaptıracağız. Şirketlerimiz olacak. Şana daha önce de altın kazanmak için, kazılmadan başka yollar olduğunu söylemişim.»

Sean ses çıkarmadan ona bakıyordu. Duff, «Yükseklerde başın dönmez değil mi?» diye sordu.

«Hayır.»

«Bu iyi, çünkü ihtiyacın olacak. Sen kartalların uçtuğu yerlere çıkacaksın. Bu ülkedeki en büyük servetin nasıl kazanıldığını göreceksin.

Sean, Candy'nin purolarından birini yaktı. Elleri hafif hafif titriyordu. «Bu kadar acele etmesek olmaz mı Duff?»

Daha Lider'de çalışmaya başlayalı iki gün oldu. Hem...» Duff onun sözünü kesti. «Bin altın kazandık. Dinle Sean, bütün ömrüm boyunca böyle bir fırsat bekledim. Lider kayası bu alanda ilki ve bir kaltağın bacakları gibi de ortada. Buradan her şeyi alacağız.» Ertesi sabah Duff talihi yardım ettiği için Doktor Sutherland'ı içkiye başlamadan buldu.

Doktor iskemlelerinden düşüp sızmadan Sean ve Duff'a yirmi beş hisse sattı. Daha anlaşmanın mürekkebi kurumadan Duff ata atlayıp Kuzen Jock'un öbür yanındaki topraklarda hakkı olan Ted Reynecke'yi bulmak için Ferrieras kampına gitti. Sean da Candy madeninde makineyi çalıştırmış, endişeyle tırnaklarını yiyordu. Duff yedi gün içinde yüzden fazla altın arama hakkını satın alıp onları kırk bin sterlin borca sokmuştu.

Sean ona yalvardı. «Duff, çıldırıyorsun. Yine her şeyi kaybedeceğiz.» «Şimdiye kadar Candy Madeninden ne aldık?»

«Dört bin altın.»

«Borcumuzun onda birini on günde çıkardık.

Üstelik bunu, o adi, eski tip makineyle başardık. Sıkı tutun oğlum. Yarın da gidip Jack ve Whistle'ın öbür tarafında kalan hisseleri satın alacağız. Onları bu gün de alırdım. Ama Tanrının belâsı Rum her biri için bin altın istiyor. Sonunda vermek zorunda kalacağım galiba.» Sean iki elini şakaklarına bastırdı. «Yapma Duff, gırtlığımızıza kadar borçtayız zaten.

Ben yatmaya gidiyorum. Sen yarını bizi mahvetmekle geçirmeye kararlı olduğuna göre, sabah vardiyası yine bende.»

«Buna gerek yok. Curtis adlı bir Amerikalı madenci tuttum. Ayda otuz altına çalışmaya razı oldu. Yarın benimle gel de seni zengin etmemi seyret. Rumla sabah dokuzda Candy'nin otelinde buluşacağım.»

Sabah dokuzda Duff konuşurken, Sean iskemlesinin ucuna ilişmiş bekliyordu. Neyse Rum gözükmemiş ve Duff'un surat etmesine karşılık genç adam umutlanmaya başlamıştı.

Fakat Duff birden ayağa kalktı. «Haydi, gel. Gidip o Rumu arayacağız.»

«Dinle Duff... »

Daha sonra dinlerim. Haydi, gel.»

Parlak Meleklerle gidip atlarını bağladıktan sonra içeriye girdiler. İçerisi loştu ama yine de bir masanın başına oturmuş olan Grubu hemen seçtiler. Simsiyah saçlı Rumun arkası onlara dönüktü. Sean'un gözleri onun karşısında oturan iki adama takıldı. Onların Musevi oldukları belliydi. Genççe olanının esmer cildi pek düzgün, dudakları kıpkırmızı ve uzun kıvrıkcık kirpikleri, gözleri de açık kahverengiydi. Onun yanındaki adam da balmumundan yapılmışa benziyordu. Omuzları düşük ve dardı. Vücudu kalçalara doğru genişliyordu. Armut biçimi olduğu söylenebilirdi. Bu vücut çok geniş alınlı, büyük kabak kafayı zorlukla taşır gibiydi. Ancak sarı gözlerinde hiç de gülünç bir taraf yoktu. Duff, «Hradsky,» diye fısıldarken birden yüzü değişti. Gülerek masaya yaklaştı. «Merhaba, Nikky. Randevumuz olduğunu sanıyorum.» Rum hemen iskemlesinde döndü. «Mr.Charleywood. İsim çıktığı için özür dilerim.» «Görüyorum. Ormanlar hâlâ haydutlarla dolu.» Sean, Hradsky'nin kızardığını, sonra kendisini topladığını gördü. Rum telâşla konuştu. «Özür dilerim Mr.Charleywood. Fakat Mr.Hradsky, istediğim parayı peşin verdiği için size geledim.»

Duff adama bir göz attı. «Merhaba Norman. Kızın nasıl?» «Bu sefer Hradsky gerçekten kızardı. Ağzını açtı. Bir şeyler söylemek istediye de sonunda ağzını kapattı.»

Duff gülümseyerek onun yanındaki Museviye baktı. «Onun yerine sen söyle, Max.» Adam güzel gözlerini masaya dikti.

«Mr.Hradsky'nin kızı çok iyi.»

«Kimberley'den istemeye istemeye ayrılmamdan hemen sonra onun evlendiğini sanıyorum. »

«Doğru.»

«Akıllılık etmişsin, Norman. Gorillerine beni kentten attırmandan daha akıllıca bir iş. Bana yaptığın hiç de hoş olmadı.»

Kimse konuşmadı.

«Bir gün buluşup eski günleri konuşmalıyız. O güne kadar E... E... el... ve... veda.»

Madene dönerlerken Sean, «Onun kızı mı var?» diye sordu. «Eğer kız babasına benziyorsa kurtulduğun için talihlisin.»

«Yok, kız çok güzeldi. Onun için de her işte olduğu gibi bu konuda da Max'ın yardım etmiş olduğunu düşündüm.» ‘

«Peki Max kimin nesi?»

«Hradsky'nin işlerini gördüğü adamı. Ona ‘Saray Maskarası’ derler. Hradsky'i küçük görmemelisin. Tek kusuru kekemeliğidir. O koca kafanın içinde korkunç ve bir giyotin kadar acımasız, bir beyin vardır. Artık altın alanına geldiği için yaşam hızlanacaktır. Onunla başa baş gidebilmek için acele etmeliyiz. Neyse bir hafta önce Londra'ya telgraf çekerek makineleri ısmarladım.» Sean öfkeleni. «Neden bana haber ver medin?» Arkadaşını azarlamaya hazırlanıyordu. Fakat Duff'un göz kırptığını görünce dudakları titredi ve engellemeye çalıştıysa da dayanamayarak güldü. Kahkahalar arasında sordu. «Makineler bize kaç patlayacak?» «Bir daha böyle bir soru sorarsan seni boğarım.»

Makineler Port Natal'e geldiğinde, faturalarını ödeyebilmek için Lider'de sürekli çalışmamız gerekecek.»

«Ya yeni, aldığımız yerler için ödenecek para?» «Bu iş bana ait. Bırak da ben düşüneyim.»

* * *

Sean bir sabah madene geldiğinde, Duff ona bir telgraf uzattı. Genç adam bunu okuyunca makinelerin geldiğini anladı. «Tanrım, üç hafta erken geldiler. Bunları ödeyecek paramız var mı?»

«Hayır.»

«Peki ne yapacağız.»

«Gidip bankadaki küçük adamı göreceğim.»

«Seni kulağından tutup sokağa atacaktır.»

«Hayır, haklarımızı ipotek edip ondan para alacağım. Bunların aldığımız fiyattan beş misli değerde olduğunu söyleyeceğim. Ben gidip işi ayarlarken Curtis'le madene bakarsın, değil mi?» «Bunu başarırsan sana bir ay izin veririm, Duff.» Duff geri döndüğünde, altında kırmızı balmumu mühürü, üstünde de 'Borç Anlaşması' yazılı olan bir belge getirdi. Kâğıtta yazılı sonu bol sıfırlı sayıyı gören Sean apışıp kaldı.

«Sen inanılmaz bir harikasın.»

Duff, «Ya öyleyim, değil mi?» diye kabul etti.

Heyns Kardeşlerin makineleri de aynı gemiyle gelmişti. Onun için Jock ve Duff birlikte Port Natal'a gidip yüz araba kiralayarak makineleri getirdiler. Daha sonra gelişmekte olan Johannesburg'daki Candy'nin yeni lokantasında oturup içki içerlerken Duff, «Seninle bir iddiaya girelim, Jock,» dedi. «Bizim makinelerin seninkinden önce çalışacağına bahse girerim. Kaybeden makinelerin nakil ücretini ödeyecek. Hem ayrıca açıktan da beş yüz altın koyuyorum.»

«Kabul!»

Sean arkadaşını dürttü. «Duff, bunu yapamayız.»

Duff, «Neden yapamıyormuşuz?» diye fısıldadı.

«Aldığımız krediden bin beş yüz altın kaldı.»

«Hayır kalmadı.»

Duff hemen cebinden borç anlaşmasını çıkardı.

«Bunu oku anlarsın.»

Sean belgeyi ondan alarak, «Teşekkür ederim,» diye mırıldandı. «Gidip adama borcumuzu vereyim.»

«Hangi adam?»

«Jock'la Port Natal'da kiraladığınız arabaların sahibi olan adam. Ondan arabaları satın aldım.»

«Şaka ediyorsun!»

«Nakliyat işine başlamak senin fikrindi. Arabalar makinelerimizi boşaltır boşaltmaz Dundee'den kömür almaya gidecekler.» Duff dayanamayarak sırtıttı. «Sen söylenenleri hiç unutmaz mısın? Peki oğlum, git bari. Bir yolunu bulup iddiayı kazanmaya çalışacağız artık.» Makinelerden birini Candy'e, öbürünü de Kuzey Jock Madeninin gerisindeki yeni yerlerden birine yerleştirdiler. Johannesburg'dan işsiz kalmış madencileri tuttular. Madenlerden birinin başında Sean, öbüründe Curtis vardı. Duff da ikisi arasında mekik dokuyordu. Bu arada her sefer Kuzey Jock'a uğrayıp Trevorla Jock'un ne yaptıklarına bakıyordu.

Bir gün gelip, «Bizden ilerlediler,» diye endişeyle açıklıyordu. «Kazanlar yakılmış ve basınçları yükselmiş.» Ama ertesi gün gülümsüyordu. «Platformun betonunu dökerlerken yeteri kadar çimento katmamışlar. Üstüne ağırlık binince platform çöktü. Tekrar beton dökcekler.

Bu da üç, dört günlerini alır.»

Durumu bilen öteki madenciler de her gün meyhanelerde bahse tutuşmaktaydılar. Bir gün François, Candy Madenine gelip işlere göz attıktan sonra, «Parlak Meleklerde bahse girenler Heyns'leri tutuyorlar,» diye açıkladı.

«Kardeşlerin gelecek hafta sonuna dek her şeyi bitireceğini söylüyorlar.» Duff, «Git bizim üstümüze, benim için beş yüz altın koy!» diye bağırınca Sean umutsuzlukla başını salladı. «Üzülme oğlum, kaybetmeyeceğiz.

Jock Heyns kırma kıskaçlarını ters tarafa takmış. Bunu bu sabah fark ettim. Makineyi çalıştırmaya kalkınca büyük bir sürprizle karşılaşacaktır.»

Duff haklıydı. Onlar makinelerini Heyns kardeşlerden on beş saat önce çalıştırmayı başardılar. Jock atına atlayarak onları görmeye geldi. «Tebrikler.» «Teşekkürler Jock. Çek defterini getirdin mi?» «Ben de bunu konuşmaya geldim. Bana biraz zaman verir misin?» Sean, «Bizim için sözün yeterlidir,» dedi.

«Gel bir içki iç. Sana kömür satayım.»

«Ah, evet bu sabah arabalarının geldiğini duydum. Kaçtan veriyorsun?»

«Altmış kilosu on beş altın.»

«Tanrım! Sen korkunç bir haydutsun. Kömürün altmış kilosunu beş şilinden daha ucuza aldığına iddiaya girebilirim.» Sean, «İnsanın makul bir kâr sağlaması gerekli,» diye itiraz etti.

Sean'la Duff tepeye tırmanana kadar çok uğraşmışlardı. Fakat ondan sonra her şey kolay oldu. Para akıyordu.

Candy Madeninde Ana Kayadan ayrılan Lider Kayası altın doluydu. Bir gece cıvalı altını özel kaba koyduklarında François oradaydı. Cıva kaynarken adamın gözleri yuvalarından uğradı. Altına, çıplak bir kadını seyreden bir erkek gibi baktı. «Tanrım! Bundan sonra size saygıyla beyefendi demem gerekecek galiba.» Duff,

«Bu kadar zengin bir kaya daha gördün mü, François?» diye övündü.

«Hayır. Allah kahretsin be adam! Çok talihlisiniz.

Gözleriniz kapalı olarak tatlıdaki eriği buldunuz. Bizim maden ancak bunun yarısı kadar zengin.» Bankadaki borçları birden azalıverdi. Satıcılar onları gülümseyerek karşılıyorlardı. İki ortak, Doktor Sutherland'a da yüz yıl viski içmesini sağlayacak bir çek verdiler.

Candy haklarının tamamını satın almakla kalmayıp yüzde yedi de faiz verdikleri zaman ikisini de öptü. Ondan, sonra da yeni gelişen ve kentleşmeye başlayan Johannesburg'da kendisine yeni bir otel yaptırdı Candy. İki katlı otelin yemek salonuna büyük bir kristal avize astırttı. İkinci kattaki daireyse bordo ve altın yaldızlı eşyalarla dolduruldu.

Duff'la Sean hemen bu daireyi tuttular. Ancak Kraliçe Johannesburg'a gelecek olursa onun kalması için daireyi boşaltacaklarına söz verdiler. Candy de umutla buraya Victoria Dairesi adını taktı.

Candy Madenininin başına geçmesi için

François'i kandırmak zor olmadı. Adam bir sandık giyim eşyasıyla dört sandık ilâcını alarak geldi. Martin Curtis de Küçük Kardeş Madenininin Müdürü oldu. Bu, Candy kadar zengin değildi ama her ay iyi bir servet veriyordu.

Ağustos sonunda Sean'la Duff'un alacaklıları kalmamıştı. Haklar da, makineler de onların. Ayrıca yatırım yapacak paraları da vardı. Sean, «Burada kendi büromuz olmalı,» diye yakındı. «Bu işi yatak odalarından yönetemeyiz.»

«Haklısın. Dükkânların bulunduğu alanın en yakınındaki köşeye kendi binamızı yapmalıyız.» Önce mütevazı dört odalı bir yer düşünmüşlerdi.

Ama sonunda yerleri parke, duvarları tahta kaplamalı, yirmi odalı, iki katlı bir bina halini aldı.

Sean, «Toprak fiyatları üç ayda üç katına çıktı,» dedi. «Hâlâ da yükseliyor.» «Haklısın. Almanın tam zamanıdır.

Doğru dürüst düşünmeye başladın.» Sean, «Bu senin fikrindi,» diye cevap verdi.

«Öyle mi?»

«Kartalların uçtuğu yere çıkacağımızı söylediğini anımsamıyor musun?» Duff, «Sen bir şeyi unutmaz mısın?» diye sordu.

Toprak almaya koyuldular. Portakallık adlı yerde beş bin dönüm. Hastane Tepesinde de yine beş bin dönüm satın aldılar. Nakliyat için kutlandıkları arabaları dört yüze çıkmıştı. Bunlar her gün Port Natal ve Laurenço Marques arasında gidip geliyorlardı. Tuğla ocakları da günde yirmi dört saat çalışmaktaydı. Yine de istekleri karşılayamıyordu burası.

Johannesburg bir kent olmuştu. Sean bir opera binası yapmaması için Duffi güçlükle kandırabilirdi. Ancak buraya yerleşen maden sahipleri ve zenginlerden oluşan bir komite Opera adı verilen başka tür bir eğlence yeri yaptırdı.

Buraya Kap ve Port Natal'dan orkestralar, şarkıcılar geliyordu. Operada iki tür eğlence vardı. Komite üyeleri ve zenginler için yan tarafta özel bir kapı yapılmıştı. Oradan fevkalâde lüks döşenmiş bir salona geçiliyordu. En iyi şampanyanın satın alınabildiği bu salonda Kimberley Borsasındaki

fiyatları konuşuyorlardı. Salonun gerisinde de yine zevkle döşenmiş dinleme odaları bulunuyordu. Buna karşılık işçiler için kuyruk oldukları bir koridor vardı. Paralarına karşılık seçme hakları olmadığı gibi sadece beş dakikayı satın alabiliyorlardı onlar. Bir ay içinde Opera. Jack ve Whistle Madeninden daha fazla altın getirdi.

Aralık ayında Johannesburg'da artık milyonerler vardı: Hradsky, Heyns Kardeşler, Karl Lochtkamper, Duff Charleywood, Sean Courteney ve daha bir düzine adam. Onlar maden, toprak, binalaft ve kentin sahipleriydi.

Witwatersrand'ın zenginleri böylece soylulaşmış ve altın taç giymiş gibiydiler.

Noelden bir hafta önce kentin kralı sayılan Hradsky hepsini Candy'nin özel salonlarından birinde topladı.

Jock Heyns, «Bu adam kendini ne sanıyor?» diye söylendi. «Bize bir avuç yerliymişiz gibi emir veriyor.»

Ötekiler de bunu kabul etmekle birlikte yine de toplantıya gittiler. Çünkü Hradsky'nin her yaptığı iş para demektir.

Onlar da buna dayanamıyorlardı. Puro dumanı içinde kalmış salona en son giren Duff'la Sean oldu. Herkes umutla bekliyordu. Hradsky deri koltuklardan birine çökmüş, Max da sessiz sedasız onun yanında oturuyordu.

Duff'u görünce milyonerin gözlerinde hafif bir pırıltı belirdi. Fakat yüzünün ifadesi değişmemişti. İki arkadaş oturunca Max kalktı. «Beyler, Mr.Hradsky sizi buraya bir öneride bulunmak için çağırdı. Sizin durumunuzdaki kimselerin zaman zaman yeni yatırımlar yapabilmek için sermayeye ihtiyacı olmaktadır. Bu arada elinde paraları olanlar da bunları kullanacak yer aramaktadırlar.» Max hafifçe öksürüp hüzünlü gözleriyle adamları süzdü. «Şimdiye dek karşılıklı ihtiyaçlarımızı konuşabileceğimiz bir toplantı yerimiz olmadı. Bize en yakın olan Kimberley Borsasıdır. Fakat bu da Johannesburg'dan işimize yaramayacak kadar uzakta kalıyor. Mr, Hradsky sizi kendi borsamızı kurmak ve eğer bu fikri kabul ederseniz bir başkanla yönetim kurulu seçmek için çağırdı.» Max oturunca adamlar, 'Bu iş benim için yararlı olur mu?' diye düşünmeye başladılar. Sonunda hepsinin de aklı bu işe yattı. Karar verildiğinde gece yarısı olmuştu. Max yine ayağa kalktı. «Beyler, Mr.Hradsky yeni borsanın kuruluşu şerefine kendisiyle birlikte birer kadeh şampanya içmenizi istiyor.» Duff atıldı. «Buna inanmam işte. O son kez 1860'da içkilerin parasını veriydi. Çabuk, fikrini değiştirmeden biriniz bir garson bulun.» Hradsky duyduğu nefreti gizlemek için göz kapaklarını indirdi.

Kendi borsası ve genelevi bulunan Johannesburg'un bir kent olduğunu kabul eden Devlet Başkanı Kruger de oradaki komiteyi dağıttı ve kendi polisini yolladı. Maden kazançlarıyla ilgili yeni yasalar da çıkardı. Bu arada kent gitgide büyüyordu.

Sean ve Duff da onunla birlikte büyümekteydiler. Yaşam biçimleri birden değişmişti. Madenlere sadece haftada bir uğrayıp denetliyorlardı.

İşleri tuttukları adamlar yönetmekteydi. Madenlerden Eloff Caddesindeki şirketlerine altın akıyordu. Çünkü bulunabilecek en iyi adamları tutmuşlardı.

Bir gün Sean bankadan gerekli bir tapuyu istetti. Bunu bir kâtibin getireceğini ummuştu. Ama müdür yardımcıyla baş kâtibin saygıyla içeriye girdiklerini görünce şaşıtı. Bu, çok zevkli bir şok oldu ve durumunu ancak o zaman fark edebildi. Yoldan geçtiği zaman adamların kendisine nasıl baktıklarını da görüyordu artık. Birden bin beş yüzden fazla erkeğin geçinebilmek için kendisine muhtaç olduklarını anladı. Her sabah Borsaya geldiğinde ona yol açmaları da hoşuna gidiyordu. Üyeler locasında yerini alıyor, Borsa açılmadan Duff'ia aralarında hafif sesle konuşuyorlardı. Bütün büyük balıklar da onları gözetliyordu. Hradsky kısık gözlerini onlardan ayırmıyordu. Jock, Trevor, Heyns, Karl Lochtkamper ve diğerleri onların gizli konuşmalarını duymak için madenlerinin bir günlük gelirlerini seve seve verebilirlerdi. Borsa açılınca Sean, «Satın alıyoruz!» diyordu.

Sürü, «Alıyoruz!» diye onu izleyince fiyatlar birden yükseliyordu. Ama paralarını çektikleri zaman da fiyatlar düşüyordu. Sean'la Duff paralarını bu sefer başka yerlere yatırıyorlardı.

1886'da bir mart sabahı bu heyecan dayanılmayacak kadar zevkli bir hal aldı. Max, Norman Hradsky'nin yanından kalkarak onların yanına geldi ve âdeta özür diler gibi bir tavırla bakarak bir deste kâğıt uzattı. «Günaydın, Mr.Courteney. Günaydın Mr.Charleywood. Mr.Hradsky, bu yeni hisse senetleriyle ilgili bilgileri size vermemi söyledi. Belki bu raporlarla ilgilenirsiniz. Bunlar gizli tabii ama kendisi sizin desteğinizi sağlamak için göstermemi uygun buldu.» Sean, 'Bizden nefret eden adamın böyle ricaya kalkması güçlü olduğumuzu gösterir,' diye düşündü. Hradsky'nin bu ilk yaklaşmasından sonra sık sık birlikte çalıştılar. Milyoner onları görmezlikten geliyor ve bir kelime de söylemiyordu. Buna karşılık Duff her sabah büyük salonda neşeli neşeli gülerek, «Merhaba, geveze,» diye bağıırıyordu. «Bize şarkı söyle, Norman.»

Hradsky gözlerini kırıştıtırıp koltuğunda biraz daha çöküyordu. Fakat o gün Borsa açılmadan Max patronunun yanından kalkıp onlara yaklaşıyordu. Hradsky boş şömineye bakarken kısa bir konuşma oluyor ve Max yine Hradsky'nin yanına dönüyordu. Birlikte hareket etmek çok kazançlıydı. Sadece bir sabahki alım satım iki arkadaşa elli bin altın kazandırdı. Silâh kullanmasını öğrenmemiş bir çocuk tüfeği oyuncak gibi tutardı. Sean da yirmi iki yaşındaydı. Onun elinde tuttuğu güç de bütün silâhlardan daha tehlikeliydi. Bir söz ya da imza altın fiyatının oynamasına, insanların telâşlanmasına neden oluyordu. Önce bunu bir oyun gibi kabul etti Sean.

Sonuçlar çok uzaktaydı.

Önemli olanı bankanın yolladığı hesaplardaki rakkamlardı. Sanki Witwatersrand bir satranç tahtasıydı. Altın ve insanlar da bunun üstündeki taşlardı. Ama genç adam aynı mart ayında tahtadan atılan bir adamın oyma bir vezir gibi kayıtsızca kutusuna konulamayacağını da anladı. Karl Lochtkamper neşeli yüzlü, sık sık kahkaha atan bir Almandı. Fakat o işde hata yapmış, Rand'ın doğusundaki topraklarında yeni binalar dikmek için kısa vadeli borçlar almıştı. Aciz durumdaydı ve köpekbalıkları da bunu hissetmişti Max, «Lochtkamper, parayı nereden alıyor?» diye sordu.

Sean sordu. «Sen biliyor musun?»

«Hayır ama tahmin edebilirim.»

Max ertesi gün yine onların yanına geldi.

Üzgün bir sesle fısıldadı. «Ödeyemediği sekiz senedi var. İşte listesi, Mr.Hradsky yanlarında işaret olanları alacak. Kalanları siz alabilir misiniz?»

Sean başını salladı. «Olur.»

Senetlerin vadesi geldiği gün hepsi birden Karl'ın üstüne çullandılar. Ona borçlarını ödemesi için yirmi dört saat verdiler. Karl sırayla üç bankaya da gitti.

«Üzgünüm Mr.Lochtkamper ama bu ara kredi vermemiz olanaksız.» «Borç senetleriniz Mr.Hradsky'de... Üzgünüm.»

«Üzgünüm Mr.Lochtkamper. Mr. Charley wood yönetim kurulu üyesidir.»

Karl Lochtkamper atına atlayıp Borsaya döndü. Son defa o salona girdi. Ortada durarak üyelere baktı. Yüzü kül gibi olmuştu. Titreyen sesi de çok acıydı. «Zamanınız gelince Tanrının da size bu kadar acıma göstereceğini umarım, dostlarım! Sean, seninle kaç kez birlikte içki içtik? Duff, dün elimi sıkan sen miydin?» Adam salondan ve kapıdan çıktı. Büyük Kuzey Otelindeki dairesi Borsanın ancak elli metre ötesindeydi. Üyeler locasında oturanlar tabancanın sesini iyi duydular. O gece Sean'la Duff, Victoria dairesinde sarhoş oldular.

«Neden bunu yaptı? Neden kendisini öldürmesi gerekti?» Duff, «Gerekli değildi,» diye cevap verdi.

«Ama korkaktı.»

«Bunu yapacağını bilseydim... Ah Tanrım, bilseydim...» «Allah kahretsin be adam! O bir kumar oynadı ve kaybetti. Suç bizde değil. Yerimizde olsaydı o da bize aynı yapardı.» «Bu işi sevmiyorum. Pis bir şey bu...»

Buradan gidelim, Duff.» «Kalabalıkta biri yere devrilince hemen 'Yeteri' diye bağırmaya kalkıyorsun.» «Artık durum farklı. Başlangıçta böyle değildi.»

«Evet. Sabaha da her şey değişecek, oğlum. Haydi, seninle Operaya gidelim. Buna ihtiyacın var Sean.» Duff haklıydı. Genç adam kendisini, sabah farklı hissetti. Günlük işler sırasında Karl'ı yalnızca bir kez anımsayabildi.

Cenazesine güzel bir çelenk gönderdiler.

Sean oynadığı oyundaki gerçeği görmüştü.

Yapabileceği şeyi düşünmüştü. Yaptığı serveti alıp buradan gidebilirdi. Fakat o zaman elde ettiği güçten vazgeçmesi gerekecekti. Gücün tiryakisi olmuştu ve bunu itiraf ediyordu. Bu. yüzden bilinçaltı vicdanını uyutmuştu. Zaman zaman vicdanının kıpırdandığını hissediyordu:

Ama vicdanına böyle baskı yaptığı için zamanla hiç ses vermez hale gelecekti. Duff da bu konuda ona yardım ediyordu. Sean, Duff un söyledikleriyle yaptıklarının aslında Duff un inançları olamayacağını da henüz öğrenememişti. Oyunu acımasızca kazanmak için oynayacaktı.

Duff, Sean'un bürosundaki şöinenin önünde durmuş, purosunu içiyordu. İki de kendilerini Borsaya götürecek arabanın gelmesini bekliyorlardı. Şöminedeki ateş adamın pırıl pırıl çizmelerine vuruyordu. Kış sabahı soğuk olduğu için paltosunu çıkarmamıştı. Fakat açık yakasından kravatının üstünde renkli ışıklar saçan iri pırlanta gözükiyordu, «insan bir kadına alışıyor,» diyordu. «Candy'i tanıyalı dört yıl oldu. Ama onu ömrüm boyunca tanıdım gibi geliyor. Otuz beş yaşıdayım. Eğer bir oğlum olmasını istiyorsam... » Sean elindeki kalemi bırakarak arkadaşına baktı. «Bu adam vaktiyle bana, 'Kadınlar insanı yumuşak beyinleriyle sararlar. Onlar paylaşmaz sahip çıkarlar,' demişti. Duyduğum yeni bir şarkı mı?» Duff rahatsız rahatsız kımıldandı.

«Zaman değişiyor. Otuz beşindeyim ve açıkçasını istersen...»

Sözlerini bitiremedi. Dışarıdan nal sesleri yankılanmıştı. Sean ayağa kalkıp baktı. «Bir tatsızlık çıkmış! Curtis geliyor ve yüzü de berbat. İyi bir haber getirmediği belli.»

Dışarıda telaşlı sesler yükseldi. Sonra Martin Curtis kapıya vurmada içeriye daldı. Adam madenci tulumu ve üstü çamur içinde kalmış kalın altlı botlar giymişti. «Dokuzuncu tünelde hızla akan çamurla karşılaştık.» Duff, «Durum ne derece kötü?» diye sordu. «Çok kötü. Sekizinci tünele çamurlu sular bastı.» Sean bağırdı.

«Amanın, bunu temizlemek için en az iki ay ister. Bu durumu bilen var mı?

Kimseye anlattın mı?»

«Doğru buraya geldim. Cronje ve beş adamın dinamit kullandığımız sırada sekizinci tünelin ağzındaydılar.»

Sean, «Hemen oraya dön,» diye emir verdi. «Ama sakın ol. Dünyaya başımıza gelen işi ilân etmek istemiyoruz.

Kimseyi madenden dışarıya bırakma. Madeni satmak için bize vakit gerek.» «Evet, Mr.Courteney.» Curtis durakladı. «Cronje ve beş adamın çamurda boğuldular. Eşlerine haber yollayayım mı?»

«İngilizce anlamıyor musun? Saat ondan önce bu iş duyulmamalı. Bize zaman gerek.» «Fakat Mr.Courteney...» Curtis afalladı. Orada durup Sean'a bakakaldı. Genç adam hafif bir suçluluk duyarak rahatsız oldu. Altı madenci çamurlara batarak boğulmuştu... Fakat kesin bir tavırla elini salladı.

«Bunu yapamayız...»

Duff sözünü kesti. «Onlar ölmüş. Saat on da karılarına haber verdiğimizde de aynı şekilde ölü olacaklar. Haydi, git, Curtis.» Borsa açılır açılmaz Küçük Kardeş Madenindeki hisselerini sattılar ve bir hafta sonra hisseleri yarı fiyatına geri aldılar. İki ay sonra da maden eskisi gibi tam kapasite çalışmaya başladı.

Portakallık mevkiindeki toprakları parselleyerek satmışlar ve geriye kalan beş yüz dönümü de kendilerine ayırmışlardı. Buraya bir ev yapmaya karar verdiler. Bunun plânını yaparken de bütün hayal güçlerini ortaya koydular. Ev ortaya çıkarken Duff Kap Botanik Bahçelerinin bitki uzmanlarını büyük paralar verip kandırarak acele Johannesburg'a getirdi. Onlara toprakları gösterip, «Bana bir bahçe yapın,» dedi.

«Beş yüz dönümü de bahçe mi olacak?»

«Evet.»

«Bu çok pahalıya patlar.»

«Sorun değil.»

Konağa döşenecek halılar İran'dan geldi. Duvar kaplamaları Knysna Ormanlarından, mermerler İtalya'dan getirtildi. Uzmanın söylediği gibi bahçe gerçekten pahalıya çıkıyordu. Her gün akşam üstü Borsa kapanınca iki arkadaş gidip işçileri seyrediyorlardı. Bir gün Candy de onlarla geldi. Duff'la Sean' iki küçük çocuk gibi ona evi gezdirdiler.

Sean, «Burası balo salonu olacak,» diye reverans yaptı. «Bu dansı bana lütfeder misiniz?»

Kadın da eğilip selâm verdi. «Teşekkür ederim, efendim.» Daha sistre yapılmamış parkeler üstünde dönmeye başladılar .

Duff daha sonra merdiveni gösterdi. «Basamaklar siyah ve beyaz mermer olacak.» Yukarıya çıktılar. «Burası Sean'un odası. Karyola meşeden olacak. Dayanacak türden kalın meşe.» Koridorda biraz ilerlediler. «Bu da benim odam. Som altın bir banyo istedim. Ama evi yapan adam bunun ağır ve Sean da bayağı olacağını söyledi. Şu manzaraya bak. Buradan bütün vadi görülüyor. Sabahları yatağımda yatıp teleskopla bakarak Borsadaki fiyatları okuyabilirim.»

Candy hülyalı bir tavırla, «Çok güzel,» diye mırıldandı.

«Beğendin mi?»

«Oh, evet.»

«Bu senin odan da olabilir.»

Candy kızarır gibi oldu, sonra, «Sean haklı,» diye söylendi. «Sen bayağısın.» Kadın hırsla kapıya giderken Duff onu yakalayarak çekti. «Tatlı budala, bu bir evlenme teklifiydi.» «Bırak beni. «Ağlamaklı olan Candy ondan kurtulmaya çalışıyordu. «Seni hiç de komik bulmuyorum.»

«Candy, ciddiyim. Benimle evlenir misin?» Sean'un ağzındaki puro kaydı ama neyse yere düşmeden yakaladı.

Candy gözlerini adamın yüzüne dikip hareketsiz kalmıştı.

«Hayır ya da evet... Benimle evlenir misin?»

Kadın önce ağır ağır başını salladı. Sonra telâşla bu hareketi tekrarladı. Duff, Sean'a baktı.

«Bizi yalnız bırak, oğlum.»

Geri dönerlerken Candy kendisini toplayarak neşeli neşeli konuşmaya başladı. Duff her zamanki gibi ağzını çarpıtıp gülerek ona karşılık veriyordu. Sean da somurtarak arabanın kölesine büzülmüştü.

Bir ara, «Oteldeki dairemde kalmama izin vereceğini umarım, Candy,» dedi. Bunu bir sessizlik izledi.

Sonra Duff çıkıştı, «Ne demek istiyorsun?» Sean, «Üç kişi kalabalık sayılır,» diye mırıldandı. Candy bağırdı.

«Öyle şey olmaz.» Duff da ilâve etti. «Burası aynı zamanda senin evin.» «Bunu size düğün armağanı olarak veriyorum.»

Adam, «Kes sesini,» derken gülüyordu. «E:v, hepimizin sığacağı kadar büyük.» Candy de sokulup

elini Sean'un omzuna dayadı. «Lütfen... Uzun süredir bir aradayız. Sen gelmezsen kendimizi yalnız hissederiz.»

«Oh, peki...» Sean hâlâ somurtuyordu.

Sean beline bir havlu sararak banyodan çıktı. Kristal şişedeki kolonyayı avucuna döküp saçlarına sürerken, bir yandan da neşeli neşeli şarkı söylüyordu. Duff yaldızlı koltuklardan birine oturmuş, onu seyrediyordu. Genç adam saçlarını taradıktan sonra aynada kendi kendine gülümsedi. Görüntüsüne, «Seni eşsiz yaratık,» dedi.

Duff homurdandı. «Şişmanlıyorsun.» Sean alınarak, «Sadece kas,» diye karşılık verdi. Sonra konsolun çekmesinden ipek bir gömlek çekerek giydi. «Bu sabah hiç de neşeli değilsin.» «Sonra, bir duygu fırtınasından kurtuldum.

Candy kilisede evlenmek istiyor.»

«Bunun ne kötülüğü var?»

«Hafızan bu kadar zayıf mı?»

«Ha! Öbür karını söylüyorsun. Peki bunu Candy'e anlattın mı?» «Tanrı korusun!» Duff dehşete kapılmıştı.

«Sorununu anlıyorum. Ama Candy'nin de kocası vardı. Böylece ödeşmiş sayılırsınız. Öyle değil mi?» «Hayır, o adam Tanrısına kavuşmuş.» «Bu da iyi işte. Evli olduğunu bilen var mı?» Duff, «Hayır,» dedi. «Kimseye söylemedim.» «Bu senin özel sorunun sayılır... Kadını kiliseye götür ve evlen.» Duff pek huzursuzdu. «Yargıcın bizi evlendirmesine bir itirazım yok. Böylece yaşlı Hollandalı yargıçla iki tanığı kandırılmış olurum. Fakat kiliseye gitmek...» Susup başını salladı. Sean, «Bunu bilen bir ben varım,» diye güldü.

«Sen ve Tanrı.»

Sean sıırıttı. «Duff, ahlak kuralların var. Ne şaşılacak iş!»

Duff koltuğunda rahatsız rahatsız kımıldandı. Genç adam alnına vurarak, «Bir dakika,» diye bağırdı. «Dur düşünüyüm. Evet, evet buldum. Candy'e gider her şeyin halledildiğini söylersin. Onunla kilisede evlenmeye razı olmakla kalmadığını, kendi kiliseni yaptıracağını belirtirsin.» Duff alaylı alaylı söylendi. «Harika. Böylece bu zorluktan kurtulurum.» Sean gümüş puro tabakasını doldurmaya başladı. «Bırak da bitireyim. Ona ayrıca Belediye nikâhı da istediğini söylersin. Sanırım krallar da böyle yapıyor. Kendisine böyle söyleyip kandırabilirsin.

Ondan sonra da evimizin yanına küçük bir kilise yaptırırın. Şöyle kibar halli birini buluruz. Ona rahip cüppesi giydirir, söyleyeceği sözleri öğretiriz. Bu da Candy'i mutlu eder. Törenden sonra rahip arabaya atlayıp Kap'a döner. Sen de Candy'i alır, yargıcın karşısına gidersin. Bu da seni mutlu eder.» Duff hayretle ona baktı, sonra yüzü mutluluk dolu bir gülüşle aydınlandı. «Dahisin... Sen bir dahisin.»

Sean yeleşini ilikledi. «Artık izin verirsen gidip biraz çalışmam gerekiyor. İkimizden birinin bu garip hayallerini gerçek yapması için çalışması gerekli.» Ceketini giyip altın topuzlu bastonunu aldı. Giydiği ipek gömlek ve sürdüğü kolonya hoşuna gitmişti. Merdivenden indi. Mbejane arabayı otelin avlusuna getirmişti. Sean oturunca arabanın arkası ağırlığı yüzünden hafifçe yana eğildi. Koltuk da pek yumuşaktı doğrusu. Günün ilk purosunu yakarken Mbejane ona gülümsedi.

«Seni iyi görüyorum, Nkosi.»

«Ben de seni, Mbejane. Başının yanındaki yumru nedir?» «Nkosi biraz sarhoştum. Yoksa o maymun Basuto savaş sopasıyla bana dokunamazdı.»

«Neden dövüştünüz?»

Mbejane omuz silkti. «Bir erkeğin kavga etmesi için neden gerekir mi?»

«Genellikle gerekir.»

Mbejane, «Bir kadın olduğunu anımsıyorum,» dedi.

«Bu da olağan bir durum. Kavgayı kim kazandı?»

«Adamın biraz kanı aktı ve arkadaşları onu alıp götürdüler. Kadını bıraktığım zaman uykusunda gülümsüyordu.» Sean gülerken gözleri Zulunun çıplak sırtına ilişti. Arabasının böyle yarı çıplak dolaşması hiç hoşuna gitmiyordu. Bunu başkâtibine söylemişti. Onun işi unutmadığını umuyordu. Şirketin önüne gelince araba durdu ve kâtiplerden biri hemen verandadan inip kapıyı açtı.

«Günaydın Mr.Courteney.»

Sean tazı gibi önden koşan kâtibin peşi sıra binaya girdi. Büyük bürosundaki memurların hepsi kalkarak onu selâmladı. «Günaydın, Mr.Courteney.» Sean onlara bastonunu salladıktan sonra kendi odasına geçti.

Şöminenin üstündeki portresi ona alaylı alaylı bakıyordu. Genç adam ona göz kırptı.

«Bu sabah ne var, Johnson?»

«Bu raporlar, efendim. Yatırılacak çekler ve mühendislerden gelen geliştirme raporları.» Johnson yağlı saçlı, ufak tefek bir adamdı. Ayrıca sahte bir nezaketi vardı. Çok becerikli olduğu için tutmuştu onu Sean. Fakat aslında başkâtibinden hiç hoşlanmıyordu.

Genç adam bir süre kâtibini dinledi. O gün yapacağı işleri sıraya koydu ve sonra, «Teşekkür ederim, Johnson,» diye mırıldandı. «Ben Borsada olacağım. Önemli bir şey çıkarsa beni orada bulursun.» «Emredersiniz, Mr.Courteney. Yalnız bir şey daha var.» Adam gidip karşıdaki kanepede duran büyükçe bir paketi işaret etti.

«Terziniz gönderdi.» Sean gülümsedi. «Tamam! Uşağımı buraya yolla,» Kalkıp paketi açtı. Birkaç dakika sonra da Mbejane'nin iri vücudu kapı ağzını doldurdu.

«Nkosi?»

«Mbejane... Yeni üniforman.» Sean koltuktaki kıtığı işaret etti. Mbejane sırmalı koyu kırı mızı cekete bakarken gözleri birden ifadesizleşti.

«Haydi, giy de bir bakalım.»

Zulu bir an durakladıktan sonra kafalarındaki eteği çıkarıp attı. Pantolonu giyip ceketi iliklerken Sean sabırsız sabırsız bakıyordu. Sonra adamın etrafında döndü. «Fena değil.» Zulu dilinde ilâve etti. «Güzel, değil mi?»

Mbejane alışmadığı ceketin içinde omuzlarını oynattıysa da bir şey söylemedi.

«Eee, Mbejane, beğendin mi?»

«Çocukken Port Natal'e sığır satmaya giden babam beni de götürdüydü. Orada bir iskemleye oturduğu maymunla dolaşan bir adam gördük. Maymun dans edince insanlar gülüp ona para atıyorlardı. O maymunun da böyle bir elbisesi vardı, Nkosi. Onun pek de mutlu bir maymun olduğunu sanmıyorum.»

Sean'un yüzündeki gülüş silindi. «Yani sen postlarımı giymeyi tercih mi edersin?» «Benim giydiğim Zulu savaşçıların kılığıdır.»

Sean, «Bu üniformayı giyeceksin,» diye bağırdı.

«Sana söylediğimi giyeceksin. Hem de gülümseyerek. Beni duyuyor musun?»

«Nkosi seni duyuyorum.» Mbejane kaplan kuyruklarından yapılmış kasık örtüsünü alarak çıktı. Sean arabasına gittiği zaman Mbejane sırtında yeni üniformasıyla sürücü yerinde oturuyordu. Borsaya gelene kadar Zulunun sırtı bu durumu protesto eder gibiydi ve bir kelime konuşmadılar. Sean Borsadaki kapıcıya kötü kötü baktı.

Sabah dört kadeh konyak içti. Öğle üzeri yine Mbejane'nin itiraz eden sırtına bakarak bürosuna döndü.

Johnson'u azarladı. Banka müdürüne çıkıştı. Candy Madenine de büyük bir öfkeyle gitti. Fakat Mbejane'nin sessizliği başa çıkılacak gibi değildi. Sean da gururundan fedakârlık etmeden bu konuyu

tekrar açamazdı.

«Mr.Du Toit nerede?» diye gürledi. «Üç numaralı tünelde Mr.Courteney.» «Orada ne yapıyor? Beni burada bekleyecekti.»

«Bir saat sonra geleceğinizi sanıyorduk efendim.» Sean, «Bana bir tulum ve bir madenci miğferi bulun.» diye bağırdı. «Orada öyle durmayın.»

Teneke miğferi kafasına geçirerek altı kalın botları giyip üç numaralı tünele gitti. Asansörle toprağın yüz elli metre derinliğine indirdiler. Sean, bir an başını kayalara dayayarak durdu. Sonra orada duran usta başına. «Mr.Du Toit nerede?» diye sordu. O sırada François de karşıdan gözüktü.

«Hoş geldiniz, Mr.Courteney.» Sean onun sizli bizli konuşmasına uzun süre önce engel olamayacağını anlamıştı. «Sizi karşılayamadığım için özür dilerim. Saat üçte geleceğinizi sanıyordum.»

«Zıyanı yok François. Nasılsın?»

«Romatizmalarım acı veriyor, Mr.Courteney.

Fakat bunun dışında bir şeyim yok. Mr.Charleywood nasıl?»

«İyi.» Sean merakını daha fazla gizleyemedi.

«Franz, aşağı indiğim de kulağımı duvara dayadım ve garip bir ses duydum. Bunun ne olduğunu anlayamadım.»

«Nasıl bir ses?»

«Bir tür sürtünme gibi bir şey. Yani iki cam parçası birbirine sürtermiş gibi...» François'un gözleri yuvalarından uğradı ve rengi de kül gibi kesildi. Sean'un kolunu yakalayıp, «Nerede?» diyebildi.

«Tam indiğim yerde.»

François güçlükle, «Duvar çöküyor,» diyebildi. «Kayalar çöküyor!» Sean onun kolundan tutacak oldu. Fakat ufak tefek adam kendini kurtararak panik dolu bir sesle, «Tünel çöküyor!» diye feryat etti.

Telâşla asansöre koştu. Onun paniği Sean'a da geçmişti. François'un peşinden giderken birden durdu. Bir an korku benliğini kapladı. Dönüp içerideki işçilere seslenmeliydi ya da François'in peşinden koşup kurtulmalıydı. Sonra içindeki korku kendine bir arkadaş buldu. Bu da aynı derece soğuk ve korkunçtu. Bunun adı da utançtı. Sean bu utanç yüzünden geri dönerek koştu. O arada bellerine kadar soyunmuş beş zenciyle bir beyaz vardı. Adamlara

«Tünel çöküyor!» diye haykırdı. Bu iki kelimeyi duyan işçiler dehşetle kalakaldılar, sonra paniğe kapılarak koşular. Sean da onlarla birlikte koşuyordu. Çamur ağır botlarını yakalayıp çekiyordu ve bacakları da rahat yaşam, arabayla dolaşmak yüzünden eskisi gibi güçlü değildi. Adamlar teker teker onun yanından geçtiler.

Sean, «Beni bekleyin!» diye bağırarak istedi. Çamurlu yerde kayarak düştü, sonra zorla sürünerek kalktı. Sakalı çamurlanmıştı, kulaklarında kanı uğulduyordu. Tek başına tünelde ilerlemeye çalıştı. Birden tüfek patlamasını andıran bir ses duydu. Payandalardan biri kayan kayanın ağırlığını çekemeyerek ortadan kırılmıştı.

Bunu ötekiler izledi. Tünel toz, toprak içinde kalmıştı. Her tarafta topraklar inler, bağırır gibi sesler çıkarıyordu. Sean, dışarıya çıkamayacağını anlamıştı. Kayalar yuvarlanırken yine de koşmaya çalıştı. Bir kaya parçası miğferine çarparak sendelemesine neden oldu. Yine de koşacaktı ama birden korkunç bir homurtuyla önündeki tüneli kayalar kapattı. Sean sürünerek oradaki demir arabanın altına girmeyi başardı. Etrafında hâlâ kayalar devriliyordu. Tulumunun önünü açarak gömleğinin eteğini yırttı ve bu parçayı maske gibi yüzüne örttü. Çeik bir tabutta, toprağın yüz elli metre derinliğine gömülmüştü. Paniğe kapılmakta olduğunu hissederek,

«Kafanı oyalayacak bir şeyler düşünmelisin,» dedi. «Etrafındaki kayaların dışında bir şeyler bulmalısın.» Arabanın altındaki daracık yerde güçlükle kıvıldaarak ceplerini aradı. «İçinde iki

havana sigarası olan gümüş bir tabaka.» Kutuyu yanına bıraktı. «Bir kutu kibrit, ıslanmış.» Bunu da tabakanın üstüne koydu. «Bir saat..., Bir İrlanda keteni mendil... Markalı.» «Bir bağa tarak... Altın...» Bunları dikkatle saydı. «Yirmi beş tane altın. Bir şişe iyi şampanya ısmarlayacağım. Opera'dan da bir Malayalı kız bulacağım. Neden cimrilik ediyorum? On Malayalı kız.»

Ceplerinde onu oyalayacak başka bir şey yoktu. Susuzluktan ölene dek burada kalacaktı. Acaba susuzluğa ne kadar dayanırdı? Ya açlığa? Fakat açlık önemli değildi. O susuzluktan ölecekti.

Birden kendisini topladı. Gömülüp kaldığı yer sessizdi artık. Oradan bir taş alarak demir arabaya vurmaya başladı. «Bir, iki, üç, dört...» Sonra taşı attı. Ama çok uzaktan vuruşların yankısını andıran sesler geldi kulağına.

O anda vücudu kasıldı ve dikkatle dinledikten sonra titremeye başladı. Taşı alarak yine vurdu. Buna da karşılık geldi.

«Tanrım,» diye inledi. «Sevgili Tanrım, beni duydular. Sevgili Tanrım...»

Mbejane, Sean üç numaralı tünele inene kadar bekledikten sonra yeni ceketini çıkarıp dikkatle katlayarak yanına bıraktı. Bir süre oturup omuzlarını ısıtan güneşin zevkini çıkardı.

Sonra inip atları teker teker yalağa götürüp su içirdi. Ondan sonra da otların üstüne yerleşip bir taş alarak mızraklarını bilemeye koyuldu. İlk mızrakla kolundan birkaç tüyü kesti. Sonuçtan memnun kalarak mızrağı yanına bıraktı. Otlara uzanarak sıcak güneşte uyuyakaldı. Bağrıışmalar uyandırdı onu. Doğrulur doğrulmaz güneşe baktı. Böylece bir saat kadar uyuduğunu anladı. Duff bağıırıyordu, korkudan titreyen üstü başı çamur içindeki François ona cevap veriyordu. İkisi yönetim binasının önünde duruyordu. Duff'un atının üstü köpük içindeydi. Mbejane kalkıp yaklaşarak bağııran adamların ne söylediklerini anlamaya çalıştı.

François, «Peşimden geliyordu,» diyordu.

«Ama sonra geri dönmüş.»

«Neden... Neden döndü?»

«Ötekileri çağırmaq için.»

«Tüneli temizlemeye başladın mı?» «Hayır, sizi bekliyordum.» «Tanrının belâsı budala. Orada sağ olabilir. Her an önemli.» «Mr.Charleywood, kurtulması imkânsız.

Ölmüş olmalı.»

«Kahrolası sesini kes!» Duff dönerek tünele doğru koştu. Orada adamlar bekliyordu. Mbejane birden Sean'un aşağıda kaldığını anladı.

Koşup tünele erişmeden Duff a yetiştı.

«Nkosi mi?»

«Evet?»

«Ne oldu?»

«Kayalar çöktü.

Mbejane, Duffla birlikte asansöre bindi.

Aşağıya inene kadar ikisi de konuşmadı. Orada adamlar ellerinde demirler, kürekler, kazmalarla kararsız bekliyorlardı. Mbejane onları omuzlayarak aralarından geçti. Duffla beraber tüneli kapatan kayanın önünde durdu.

Duff, beyaz bir adama döndü. «Sen oradaydın, değil mi?»

«Evet?»

«O seni çağırmaq için geri döndü, değil mi?»

«Evet.»

«Ama sen onu tünelde bıraktın.»

Beyaz madenci, «Bizi izlediğini sanıyordum,» diye mırıldandı.

«Sen yalnızca kendi canını düşündün. Küçük pis korkak, se/seri...» Mbejane onu kolundan yakalayınca Duff sustu. O zaman içeriden gelen sesi duydular. Tınk... Tınk... Tınk...

Duff fısıldadı. «O... Sean olmalı... Yaşıyor!» İşçilerden birinin elindeki demiri kaparak tünelin ağzındaki kayaya vurdu. Soluklarını tutarak beklediler. Bu sefer cevap daha güçlüydü, Mbejane hemen demiri Duff'un elinden alarak düşmüş kayanın içindeki bir çatlağa soktu. Taşı çekerken sırtındaki kaslar yumru yumru kabardı. Demir teneke gibi kıvrılınca Zulu bunu atarak elleriyle kayaya saldırdı.

Duff azarladığı vardiye şefine döndü. «Sen! Düşen kayaları temizlerken destek olacak tahta gerekli.» Yerlilere baktı. «Dördünüz destekleri takacaksınız. Diğerleriniz parçalayacağımız kayayı çekeceksiniz.» Dört saatte tünelin dört buçuk metre kadar bir kısmını temizlediler. Balyozlar ve büyük çekiçlerle kayaları kırıyorlardı.

Duff'un vücudu sızlıyordu. Ellerin derisi soyulmuştu. Bir ara dinlenmesi gerektiğini anlayarak asansörün olduğu yere gitti. Orada battaniyeler ve kocaman bir kâse çorba gördü. «Bunlar nereden geldi?»

«Candy'nin otelinden efendim. Johannesburg'luların yarısı tünelin girişinin yanında bekliyor.»

Duff bir battaniyeye sarılıp biraz çorba içti. «Du Toit nerede?»

«Onu bulamadım efendim.»

Mbejane hâlâ büyük kayayla uğraşıyordu. İlk dört yerli dinlenmeye gitmiş, yerine yenileri gelmişti. Mbejane zaman zaman onlara bir emir veriyor, yapacaklarını gösteriyordu. Fakat bütün gücüyle kayaya saldırmaktan da geri kalmıyordu. Duff bir saat dinlendikten sonra aşağıya indi. Mbejane hâlâ oradaydı. İngiliz onun kollarını kocaman bir bira fıçısı gibi bir kayaya doladığını ve ayaklarını yere dayayarak kayayı yerinden söktüğünü gördü.

Bu kopmayı izleyen taş ve toprak yağmuru yüzünden Zulunun bacakları dizlerine kadar gömüldü. Duff onun yardımına koştu.

İki saat sonra Duff'un yine dinlenmesi gerekti.

Bu sefer Mbejane'yi de zorla alıp götürdü. Ona da bir battaniye verdi ve biraz çorba içmesini sağladı. Sırtlarını tünelin duvarına dayamış oturlurken vardiye şefi geldi. «Mrs. Eautenbach size bunu yolladı.» Yarısına kadar dolu bir konyak şişesini uzattı.

«Ona teşekkür ettiğimi söyle.» Duff mantarı dişleriyle çıkarıp iki yudum içti. Gözleri yaşardı birden. Sonra şişeyi Zuluya uzattı.

Mbejane, «Bu uygun düşmez,» diye reddedecek oldu.

«İç.»

Mbejane içip şişenin ağzını dikkatle battaniyeye sildikten sonra Duff'a iade etti. İngiliz bir yudum daha aldı ve şişeyi yine uzatacak oldu. Zulu başını salladı. «Bunun azı güç, çoğu zayıflıktır. Yapılacak iş var.» Duff şişenin mantarını taktı. Mbejane, «Ona ne kadar sonra erişebiliriz?» diye sordu.

«Bir ya da iki gün...»

Zulu, «Bir insan iki günde ölebilir,» diye mırıldandı.

Duff onu yatıştırdı, «Vücudu boğa ve öfkesi şeytanınki gibi olan biri ölmez.» Mbejane gülümseyince Duff, Zulu dilinde sözleri bulmaya çalışarak devam etti. «Onu sever misin, Mbejane?»

Zulu baş parmağına baktı. Tırnağı yerinden çıkmıştı. Mbejane tırnağı dişlerinin arasına alarak çekip çıkardı ve yere tükürdü. Onu seyreden Duff titredi.

Zulu ayağa kalktı. «Bu maymunlar emir almazlarsa çalışmazlar. Dinlendin mi?» Duff, «Evet,» diye yalan uydurarak onunla birlikte gitti.

Çamurda yatan Sean elini oynatınca parmakları altınlara dokundu. Birden vurarak altınları etrafa saçtı. 'Beni bu tuzağa sürükleyen bunlar,' diye düşünüyordu. «Şu anda milyonlarca insan gibi güneş ve rüzgârı yüzümde hissetmek için neler vermezdim.» Karanlıklardan kurtulmak için gözlerini kapattı. O anda birden Garrick'in yüzünü gördü. Aylardır ailesini düşünmemişti. Altın hasatına dalarak her şeyi unutmuştu.

Ama o anda anılar kafasına üşüştü.

Unuttuğu ne kadar çok şey vardı. Güç ve altının yanında her şey önemsiz olmuştu. Hatta insanların hayatlarının bile anlamı kalmamıştı. Fakat şimdi kendi hayatı siyah bir uçurumun kenarında sallanıyordu.

Balyozların sesi düşüncelerden sıyrılmasına neden oldu. Tünelin öbür yanında kendisini kurtarmaya çalışan adamlar vardı. Her an çökebilecek olan bu belâlı kayaların arasında çalışıyorlardı.

Oysa insanların hayatı bu zehirli madenden çok daha değerliydi.

Dikkatsizliği yüzünden sakatladığı Garry'i, babası olduğu piçi, vedalaşmadan ayrıldığı Ada'yı, tabancasıyla beynini dağıtan Karl Lochtkamper'i ve onun yüzünden mahvolan ya da ölen öteki isimsiz adamları düşündü.

Sean kuruyan dudaklarını yalayarak balyozların sesini dinledi. Bunların daha yakından geldiğinden emindi.

«Buradan kurtulursam değişeceğime yemin ediyorum,» dedi.

Otuz altı saat çalışma sırasında Mbejane sadece dört saat dinlendi. Duff, Zulunun terlerken zayıfladığını gördü.

Yerli kendisini öldürüyordu. Duff bitkin haldeydi ve elleriyle çalışmıyordu artık. Sadece tüneli açmaya çalışan adamlara emir veriyordu. İkinci gece tünelin kapanan kısmının otuz metresini temizlediler. Duff yolu adımlarıyla ölçüp Zuluya yaklaştı. «Son defa ona ne zaman işaret verdin?» Mbejane paralanmış elinde balyozla durdu.

Balyozun sapı kahverengi kandan yapış yapıştı.

«Bir saat önce. Sesten aramızda ancak bir mızrak boyu kaldığını anladım.»

Duff yerlilerden birinin elindeki demiri alarak kayaya vurdu. Hemen cevap geldi. «Sean, demirden yapılmış bir şeye vuruyor. Hem kendisi seksen, doksan santim ötedeymişe benziyor. Mbejane bırak öbür adamlar devam etsinler. İstersen sen kal seyret ama artık mutlaka dinlenmelisin.»

Mbejane cevap olarak balyozu kaldırıp kayaya vurdu. Kaya çatlayınca iki yerli el erindeki demirlerle parçaları yerlerinden çıkardılar. Böylece bir delik açıldı. Oradan bakınca demir arabayr gördüler. Duff haykırdı. «Sean! Sean beni duyabiliyor musun?»

«Konuşmayı kes de beni buradan çıkar.» Sean'un sesi susuzluk ve tozlardan kısılmıştı.

«Arabanın altında.»

«Nkosi iyi misin?»

Bu sözleri duyan gerideki madenciler haberi hemen asansör istasyonunda bekleyenlere yetiştirdiler. «Bulundu... Bir şeyi yok. Bunundu.»

Duff'la Mbejane yorgunluklarını unutarak birlikte ileriye atıldılar. Son kaya parçalarını da elleriyle temizlediler.

İkisi birden eğilerek arabanın altına baktılar. «Nkosi seni iyi görüyorum.»

«Ben de seni, Mbejane. Neden bu kadar geç kaldın?» «Nkosi, yolda birkaç küçük taş vardı.»

Mbejane eğilip Sean' u koltuk altlarından tutup çekerek arabanın altından çıkardı.

«Tam da gömülecek yer bulmuşsun, oğlum.

Nasılsın?»

«Bana biraz su verirsen bir şeyim kalmaz.» Duff, «Su!» diye bağırdı. «Su getirin!»

Sean maşrapadaki suyu bir yudumda içmeye kalkıp öksürdü, sular burnundan çıktı. Duff sırtına vurdu. «Sakin ol oğlum.» Sean ikinci maşrapadaki suyu daha ağır içti ve bu çabası yüzünden de soluk soluğa kaldı. «Haydi, gel. Yukarıda bir doktor bekliyor.» Duff arkadaşının omuzlarına bir battaniye sardı. Mbejane de onu kucağına aldı.

«Tanrının belâsı beni yere bırak. Yürümesi ni unutmadım.» Zulu onu usulca yere bıraktı ama uzun yatakta yatmış bir hasta gibi Sean'un bacakları bükülüyordu. Mbejane onu hemen kucağına alıp doğru asansör istasyonuna götürdü. Birlikte yukarıya çıktılar.

«Ay parlıyor... Ve yıldızlar..., Tanrım, ne güzel.» Sean'un sesinde derin bir şaşkınlık vardı. Zuluyla Duff soğukta kalmaması için onu hemen yönetim binasına götürdüler. François'in odasındaki divana yatırdılar. Doktor Symmonds onu muayene etti. Boğazına bakıp nabzını dinledi.

Duff a dönerek, «Kapalı bir arabanız var mı?» diye sordu.

«Evet.» «Onu sıkıca sarın ve evine götürüp yatırın. Tünelde tozlar ve kirli hava yüzünden zatürree olması tehlikesi var.

Ben de sizinle gelirim. Hastaya bir yatıştırıcı ilâç veririm.» Sean gülümsedi. «Buna gerek yok doktor.» «Size neyin iyi geleceğini ben bilirim, Mr.Courteney.» Doktor Symmonds genç bir adamdı. Zengin Johannesburg'luların beğendiği, yani moda olan bir doktordu. Durumunu pek ciddiye alıyordu.

Sean, «Gitmeden önce,» dedi. «Uşağımın ellerine bir baksanız. Elleri berbat halde. Etləri parçalanıp kopmuş.»

Doktor Symmonds oralı olmadı. «Ben dinsizlere bakmam, Mr.Courteney. Kente dönünce ona bakacak bir doktor bulacağımızdan eminim.»

Sean ağır ağır kalkınca omuzlarından battaniye kaydı. Doğru doktorun yanına gitti. Adamı, boğazından yakalayıp duvara dayadı. Doktorun kalıplanmış uçları yukarı kalkık bir bıyığı vardı. Sean bıyığın bir tarafını tutarak büküp koparıncı Symmonds can acısıyla haykırdı.

«Bu andan başlayarak dinsizlere de bakıyorsun doktor.» Symmonds'un cebinden mendilini çekerek kopan bıyığın yerinden akan kanları sildi. «İyi bir adam olduğunu göster ve uşağıma bak.»

Sean ertesi gün uyandığında saat on iki olmuştu. Candy perdeleri açıyor, iki garson üstü dolu tepsilerle bekliyordu.

«Günaydın. Kahramanımız bu gün nasıl bakalım?» Garsonlar tepsileri bırakıp çıkınca kadın Sean'un yatağına yaklaştı.

Sean uykulu uykulu gözlerini kırıştırdı.

«Boğazım cam kırıklarını yutmuşum gibi acıyor.»

Candy, «Buna tozlar neden olmuş,» diyerek elini onun alınına dayadı. «Ateşin yok ama doktor seni görmedikçe ayağa kalkamazsın.» «Candy o namussuz buraya ayak atarsa ağzına bir yumruk yapıştırır dişlerini poposundan çıkarırım.» Candy güldüğünü belli etmemek için arkasını dönüp kahvaltı tepsilerine baktı. «Bir hanımefendinin önünde böyle konuşulmaz.

Ama üzülme gelecek olan Doktor Symmonds değil.» «Duff nerede?» «Banyo yapıyor. Ondan sonra gelip seninle kahvaltı edecek.» «Onu bekleyeceğim ama bu arada bir kahve verirsen çok memnun olurum.» Candy ona fincanı verdi. «Senin vahşi sabahtan beri peşimde. Seni görmek istiyor. Ona engel olmak için az kalsın kapıya silâhlı bir muhafız dikmem gerekecekti.» Sean güldü. «Onu içeriye yol ar mısın, Candy?» Mbejane hemen gelip kapının ağzında durdu.

«Nkosi, her şeyi iyi mi?»

Sean, onun ellerindeki üstü tentürdiyot içinde kalmış sargılara, sırtındaki sırmalı koyu kırmızı üniformaya bakarak cevap vermedi. Sonra «Ben adamımı çağırıyorum,» diye mırıldandı. «Onun yerine boynuna zincir takılmış bir maymun geliyor.» Mbejane hareketsiz kaldı. Yüzü ifadesizdi ama gözlerinden kırgınlığı okunuyordu.

«Git, benim adamımı bul. Onu giydiği Zulu Savaşçısı kılığında tanırım.» Mbejane derinden gelen bir sesle gülerken yüzü aydınlandı. Kapıyı usulca çekerek çıktı.

Kalçalarını kapatan eteğiyle döndüğü zaman

Sean ona gülümsedi. «Ah seni iyi görüyorum, Mbejane.»

«Ben de seni.»

Zulu yatağın yanında dururken konuştular.

Fakat madendeki çökmeden pek az söz ettiler. Zulunun Sean'ı kurtarmak için çalışmasını hiç açmadılar. İkisi de bu durumda sözlerin sadece zarar vereceğini biliyordu. Belki bunu ileride konuşurlardı ama o ara olamazdı.

Sonunda Mbejane, «Yarın arabayı istiyor musun?» diye soraV «Evet... Şimdi git. Yemek ye ve uyu.» Sean uzanıp Zulunun kolüha dokundu. Âdeta suçlulukla dokunmuştu. Mbejane çıkıp gitti.

Sonra ipek bir roddöşainbr giymiş olan

Duff geldi ve tepsilerdeki yumurtalarla biftekleri yediler. Duff boğazlarındaki tozu gidermek için aşağıdan bir şişe şarap getirtti. «François'in hâlâ Parlak Meiekler'de olduğunu söylediler. Tünelden çıktığından beri içiyormuş.

Ayılınca büroya gelip aylığını alır.» Sean doğrulup oturdu. «Onu kovacak mısınız?»

«Hem de nasıl.»

Sean, «Nedenmiş o?» diye sordu.

«Neden mi? Kaçtığı için tabii.»

«Duff. o Kimberley'de madendeki çökme yüzünden kaya altında kalmıştı, değil mi?» «Evet.» «Bacaklarının kırıldığını söylemiştin.» «Öyle.» «Sana bir şey diyeyim mi? Benim başıma da aynı şey ikinci defa gelse aynı şekilde kaçardım.» Duff cevap vermeyerek şarap kadehini doldurdu.

«Parlak Melekler'e adam yolla. Ona alkolün karaciğer için kötü olduğunu söylesinler. Bu

ayılmasını sağlar. Yarın sabaha kadar işine dönmezse aylığına keseceğimizi bilsin.» Duff hayretle ona baktı. «Bu ne demek?» «O delikte kaldığım süre içinde biraz düşündüm. Tepeye çıkınca her rastladığını ezmeye gerek olmadığını anladım.» «Ah, anlıyorum.» Duff, çarpık çarpık güldü. «İyi bir karar. Ağustosta Yeni Yıl dilekleri. Haklısın. Sen aşağıdayken kafana bir kaya düştüğünü sanarak korktum. Ben de iyi kararlar verdim.»

«Duff, François'ın kovulmasını istemiyorum.»

«Seninle tartışan var mı? Kabul ettim ya. İyi kararlara derin saygım vardır. Daima böyle kararlar verir ve bunları uygulamayı düşünürüm.» Daha sonra gelen doktor Sean'u muayene ettikten sonra bir gün yataktan çıkmamasını söyleyip bir reçete yazarak gitti.

O gece iyi uyuyan Sean sabaha karşı kalktı.

Karanlığı görünce birden boğulacakmış gibi olarak yataktan fırlayıp balkona koştu. Soğuk hava ve gökyüzündeki ay kendisini toplamasına

biraz yardım etti. Solukları düzeline kadar da balkonda kaldı. Sonra odasına dönerek orada bulunduğu bir kitabı okumaya başladı. Güneş doğarken traş olup giyindi ve arka merdivenden inip otelin avlusuna çıktı. Mbejane'yi ahırda buldu. «Kır ata eğer tak.»

«Nereye gidiyorsun, Nkosi?»

«Bir şeytanı öldürmeye.»

«Öyleyse ben de beraber geleyim.»

«Hayır, öğle olmadan dönerim.»

Sean, Candy Madenine gidip atını yönetim binasının önüne bağladı. İçeride uykulu bir kâtip vardı. Adam onu görünce, «Günaydın Mr.Courteney,» dedi. «Size yardım edebilir miyim.»

«Bana bir tulumla bir madenci şapkası bul.»

Sean üç numaralı tünele giderek asansörü yöneten adamla konuştu. «Sabah vardiyasındakiler aşağıya indiler mi?»

«Yarım saat önce efendim.» Adam onu gördüğüne

çok şaşırtmıştı. «Gece vardiyasındakiler saat beşte dinamitleri patlattılar.»

«İyi beni on dördüncü tünele indir.»

«Orası bırakıldı, Mr.Courteney. Kimse orada çalışmıyor.»

«Evet, biliyorum.»

Sean tünele inmeden karpit lambasını yakarken vadiye baktı. Hava açıktı; güneş gölgelerin uzamasına neden oluyordu. Aylardır bu kadar erken kalkmamıştı. Yeni bir günün bu derili taze, güzel ve renkli olduğunu unutmuştu. Derin bir soluk alarak asansöre bindi. On dördüncü tünele varınca inerek asansörün yukarıya alınması için sinyal kolunu çekti. Tünelde ilerlerken ayak sesleri yankılanıyordu. Terlemeye başlamış, yanağında da bir kas seyiriyordu. Cebindeki kibritleri yokladıktan sonra lambayı söndürdü. Karanlıklar onu boğuyormuş gibi geldi. İki kez kibrit yakmaya kalktıysa da kendine engel oldu. Soğuk soğuk terliyor, karanlıklar açık ağzını doldurup onu yutuyordu. Soluk alıp vermek için kendisiyle âdeta savaşıyordu. Yavaş yavaş solukları düzelmeye başladı; düşüncelerini de denetimine alabildi. İşte o zaman kazandığını anladı. On dakika kadar sakin sakin oturduktan sonra lambayı yaktı.

Asansör istasyonuna geldiğinde gülümsüyordu. Açık havaya çıkınca bir piirio yaktı. «Senden korkmuyorum artık küçük delik,» diye mırıldandı. Ancak Candy Madenindeki üç numaralı tünelin ondan cesareti kadar değerli bir şeyi alıp götürdüğünün farkında değildi. Hem bu, aldığı da bir daha geri vermeyecekti. Ama buna daha yıl ar vardı.

Ekim ayında Duff ve Sean'un evinin tamamlanmasına pek az kalmıştı. Üçü yine bir cumartesi öğleden sonra eve gittiler. Sean, «Altı ay gecikme oldu,» diye söylendi. «Şimdi mimar Noele tamamlayacağını söylüyor. Fakat kendisine 'Hangi Noel?' demeye cesaret edemedim.»

Duff atıldı. «Buna Candy'nin istediği değişiklikler neden oldu. Candy, zavallı adamcağızın aklını iyice karıştırdı.»

Candy, dudak büktü, «işin başında bana danışsaydınız bütün bunlar olmazdı.» Araba mermer sütunlu kapıdan bahçeye girince etraflarına baktılar. Daha şimdiden çimenler düzgün şekilde kırılmıştı. Araba yolunun iki yanındaki Jakaranda ağaçları omuz boyunu bulmuştu.

Sean memnun kaldı. «Doğrusu bahçıvanlar başarılı.» Duff gülümsedi. «Onların yüzüne böyle deme. Adamlar bahçıvan değil bitki uzmanı.» Mimar onları evin önünde karşıladı. Birlikte bir saat içeride dolaştılar. Dışarıya çıkınca da baş bahçıvanın yerli işçilerle kuzey sınırı yakınında çalıştığını gördüler.

Duff onu selâmladı. «İşler nasıl gidiyor, Joubert?»

«Fena değil. Mr.Charleywood. Ama zaman alıyor, biliyorsunuz.» «Bugüne dek olağanüstü bir iş çıkardın.

Benim labirenti ne zaman yapacaksın?» Joubert şaşırıldı. Cjbndy'e bakarak ağzını açıp kapadı.

Candy atıldı. «Labirentler yararsız, saçma saparı şeylerdir. Hem çok yer alır, hem de bir işe yaramazlar.

Joubert'e bunu yapmamasını söyledim.» «Neden böyle yaptın? Çocukluğumda Hampton Sarayını gezdiğimden beri kendi labirentim olmasını istemiştım.» Sean onun tartışacağını sandı ama arkadaşı birden sustu.

Candy, «Dufford,» diye mırıldandı. «Şemsiyemi arabada bıraktım. Lütfen gidip getirir misin?» »Duff gidince kadın Sean'un koluna girdi. «Burası güzel bir ev olacak. Burada çok mutlu olacağız.» Sean sordu. «Tarihe karar verdiniz mi?» «Evin bitmesini bekliyoruz. Böylece hemen taşınacağız. Gelecek yıl şubatta hazır olur sanırım.»

Şapelin önüne gelince durdular. Candy hülyalı bir tavırla, «Ne tatlı, küçük bir kilise,» diye gülümsedi. «Hem Dufford bunu düşünmekle iyi etti. Kendi özel kilisemiz.»

Sean rahatsız olarak kımıldandı. Sonra,

«Candy,» dedi. «Üstüme vazife değil. Ben evliliği bilmem. Ama atları terbiye etmesini iyi bilirim. Hayvanların sırtlarına eğeri takmadan önce onları game alıştıırırsın.» Candy şaşırıldı..

«Anlayamadım. Ne demeye çalışıyorsun?» «Hiç, unut bunu. İşte Duff geliyor.» Otele döndüklerinde kâtip Sean'a bir mektup uzattı. Candy mutfağa bakmaya giderken iki arkadaş da salona geçtiler. Sean zarfı açıp mektubu okudu.

«Önemli bir konuyu konuşmak için sizi ve Mr.Charleywood'u görmek isterim. Yemekten sonra otelimde olacağım. Bana uğramanız için saatin uygun olduğunu umarım.

N. Hradsky'

Sean, notu Duff'a uzattı. «Ne istiyor dersin? »

«Senin çok iyi bir sporcu olduğunu öğrendi. Belki tünele girme dersleri almak istiyordur. »

«Gidecek miyiz?»

«Tabii gideceğiz. Norman'ın zevk veren dostluğuna dayanamadığımı bilirsın.» Yemek fevkalâdeydi. Buzların içine gömülmüş olan langustlar ta Kap'dan gelmişti.

Yemek bitince Duff, «Candy,» dedi. «Sean'la

Hradsky'i görmeye gidiyoruz. Biraz geç kalabiliriz.»

Candy güldü. «Hradsky'e gidiyorsanız sorun yok. Ama kaybolmayın. Opera da özel casuslarım olduğunu biliyorsun.»

Duff arkadaşına döndü. «Arabaya mı binelim?» Sean onun kadının şakasına gülmediğini farketmişti.

«İki blok. Yürüsek daha iyi.»

Sessiz sedasız giderlerken Duff mırıldandı.

«Sean... »

«Evet?»

«Candy...» Adam yine duraksadı.

Sean onu konuşturmak için, «Harika bir kadın,» diye gülümsedi. «Evet, iyi bir kadın.»

«Bütün söyleyeceğin bu muydu?»

«Şey... Neyse boş ver. Gidip anlayalım hele, canavarla bakıcısı ne istiyormuş.» Max onları Hradsky'nin dairesinin önünde karşıladı. «İyi geceler beyler. Gelebildiğiniz için çok mutluyum.» «Merhaba, Max.» Duff onun yanından geçerek şöinenin önünde duran Hradsky'e yaklaştı. «Norman, sevgili dostum nasılsın?» Hradsky başıyla onu selâmlayınca, Duff adamın ceketinin yakasını tutarak yalandan düzeltti. Sonra omzundan hayali bir ipliği aldı. «Doğrusu giyinmesini çok iyi biliyorsun. Norman dostumuz çok şık değil mi, Sean? Yirmi beş

altınlık bir elbiseyi sırtına giyip buna içi portakal dolu bir torba havası veren başka birini tanımiyorum.»

Hradsky'nin kolunu sevgiyle okşadı. «Evet, teşekkür ederim. Bir içki içerim.» Gidip içki dolabını açtı. Bir kadehe konyak doldurdu. «Şimdi benim için ne yapabilirsiniz, beyler?» Max, Hradsky'e bakınca adam başını salladı. Max, «Hemen konuya gireceğim,» diye mırıldandı. «Witwatersrand'da en büyük iki şirket bizimkiler. Geçmişte çoğu kez işbirliği yaptık. Şimdi en akla yakını güçlerimizi birleştirip daha da büyük olmaktır.» «Yani şirketlerimizi birleştirmemizi mi öneriyorsunuz?»

«Evet. Mr.Courteney İki dev şirketin birleşmesini teklif ediyoruz. Buna ne dersiniz beyler?»

«Üstünde düşünmemizi sağlayacak bir plân yaptın mı, Max?» «Evet, Mr.Courteney.» Adam köşedeki masanın üstünden bir deste kâğıt alarak götürüp Sean'a verdi.

«Bir hayli çalışmışsın, Max. Ne teklif ettiğinizi anlamak için bir, iki gün bu belgeleri incelememiz gerekecek.»

«Memnun olurum., Mr.Courteney. İsteddiğiniz kadar zamanınız var. Bu plânı yapabilmek için bir ay uğraştık.

«Çalışmamızın boşa gitmeyeceğini umarım. Teklifimizin çok cömertçe olduğunu göreceksiniz.» Sean ayağa kalktı. «Birkaç gün sonra seni ararım, Max. Gidelim mi Duff?» Duff içkisini bitirdi. «Norman'a iyi bak Max. O bizim için çok değerli.» İki arkadaş doğru Elodd Caddesindeki bürolarına gittiler. Saat ikiye kadar kâğıtları okudular. Böylece Hradsky'nin teklifinin ana hatlarını anlamış oldular. Sonunda Sean yerinden kalkarak gidip koltuğa uzandı. «Önce senin fikrini anlayalım, Duff.» Duff elindeki kalemi dişlerine vurarak düşünüyordu.

«Önce onunla birleşmeyi isteyip istemediğimize karar verelim.»

Sean, «Bizim için kazançlı olursa bunu yapabiliriz,» diye cevap verdi.

Duff arkasına yaslandı. «Bu konuda senin gibi düşünüyorum. Şimdi asıl soruna gelelim. Hradsky'nin bu teklifindeki amaç nedir?» «Biz kulağa hoş gelen unvanlara ve bol paraya sahip olacağız. Şirketin yönetimi de Hradsky'nin eline geçecek.» «İşin can damarına parmağını bastın. Norman paradan ÇOK işin yönetimini istiyor.

Böylece en tepeye çıkacak ve herkese bakarak, 'Namussuzlar kekemeysen ne olacak yani?'

diyecek.» Kalkıp Sean'a yaklaştı. «Ona yönetimi verecek miyiz?» Sean, «İstediğimiz paraya karşılık verebiliriz.» dedi.

Duff dönüp pencereye doğru gitti. «Biliyorsun, ben patron olmaktan hoşlanıyorum.» «Dinle Duff. Biz buraya para kazanmaya geldik. Hradsky'le birleşirsek daha fazlasını kazanabiliriz.»

«Oğlum o denli çok paramız var ki, şu anda bu odayı belimize kadar altınla doldurabiliriz. Harcaabileceğimizden çok fazla param var ve ben birinci adam olmayı seviyorum.»

«Hradsky bizden güçlü. Bunu kabul etmek zorundayız. Hem onun elmas madenleri de var. Onun için şimdi bile buradaki birinci adam sen değilsin. Onunla birleşirsek yine birinci adam olamayacaksın fakat servetin çok daha artacak.»

Duff, «Yenilmez bir mantık,» diye mırıldandı.

«Sözlerini kabul ediyorum. Yönetimi Hradsky'e verecek fakat bu arada parasını da iyice sızdıracağız. Sıkıp suyunu çıkaracağız.»

Sean kanepeden kalktı. «Tamam. Öyleyse bu teklifi iyice değiştirip kendi istediğimiz hale getirelim.» Duff saatine baktı. «Saat ikiyi geçiyor. Bu işi bırakalım artık. Sabah taze kafayla başlarız.»

Ertesi gün bürolarına öğle yemeği getirttiler, Johnson'u da fiyatlara bakması ve olağanüstü bir şey olursa hemen haber vermesi için Borsaya yolladılar.

Johnson, geri dönünce, «Borsa bütün gün pek sessizdi, efendim,» diye anlattı. «Çeşitli söylentiler çıkmış. Biri büronuzda ışıkların gece ikiye kadar yandığını görmüş. Sonra Bors aya gitmeyip beni yolladığınız için de türlü sorular soruldu.»

«Peki Johnson. Gidebilirsin artık.»

İki arkadaş akşam yedi buçukta işi keserek otele döndüler. Sean salona girerken Trevor Heyns'in, «İşte geldiler!» dediğini duydu. Bir an sonra da Trevor yanında ağabeyisi Jock'la geldi. Jock sanki iki arkadaşı görünce şaşırılmış gibi bir tavır takındı. «Merhaba, çocuklar.

Burada ne yapıyorsunuz?»

Duff gülümsedi. «Gördüğün gibi oturuyoruz.»

«Oh, evet... tabii. Haydi, bizimle bir içki için.» Duff, «Böylece ağzımızı arayıp bütün gün ne yaptığımızı öğreneceksin herhalde,» diye cevap verdi.

Jock sıkılır gibi oldu. «Ne demek istediğini bilmiyorum. Sadece birlikte bir içki içmemizi söylemişim.»

«Teşekkürler Jock ama yorucu bir gün geçirdik. Gidip yatacağız.» Duff yürüyeceği sırada iki kardeşe bakarak sesini hafifletti. «Size bir şey söyleyeceğim. Hem o kadar önemli ki, bir süre kafanız alamayacaktır. Bunun bunca zamandır burnunuzun dibinde olduğunu anlayınca da kendi kendinize küfredeceksiniz.» Şaşkın şaşkın arkalarından bakan Heyns kardeşleri bırakarak yukarıya çıktılar.

Sean, «Acımasızsın,» dedi. «Bu yüzden ikisi de bir hafta uyumayacak.»

Ertesi gün de Duff'la Sean yine Borsaya gitmeyince söylentiler arttı. İki arkadaşın fevkalâde zengin yeni bir maden bulduğu söyleniyordu. Bu yüzden de Courten Charleywood hisse senetleri birden yükseldi. Yirmi dakika sonra bu söylenti yalanlanınca hisse senetleri düştü. Büroyla Borsa» arasında koşarı Johnson öğle olmadan bitkin hale geldi. Adamın konuşacak hali kalmamıştı. Sean, «Artık uğraşma,» dedi. «Şu altını al. Büyük Otele gidip bir içki iç. Güç bir sabah geçirdin.» Jock Heyns'in adamlarından biri Sean'un sekreterini gözlemekle görevlendirilmişti. Adam, Johnson'un otele girip içki ısmarladığını duyunca hemen koşu koşu patronuna gitti.

Soluk soluğa, «Baş kâtipleri bir şişe Fransız şampanyası ısmarladı,» diye haber vşrdi.

«Aman Tanrım!» Jack neredeyse koltuğundan düşüyordu. Trevor da kendi kâtibine, işaret etti. «Koş, onların ne kadar satılık hisse senedi varsa al.» Karşıda oturan Hradsky koltuğuna daha da gömülerek ellerini göbeğinin üstünde kenetledi. Mutluluğundan neredeyse gülümseyecekti. Gece yarısı iki arkadaş Hradsky'e yapacakları teklifi hazırladılar. Sean, «Norman nasıl bir tepki gösterecek dersin?» diye sordu. Duff sırtıttı. «Kalbinin bu şoka dayanacak kadar sağlam olduğunu umalım.» «Şimdi otele gidip teklifimizi ona verelim mi?» Duff üzgün üzgün başını salladı. «Oğlum, seni eğitmek için bu kadar uğraştım. Yine de bir şey öğrenemedin.» «Peki ne yapacağız?»

«Onu çağıracağız. Ayağımıza getireceğiz. Böylece avantajlı duruma geçeceğiz. Bu birleşmeyi kendisinin istediğini anımsatacağız.» Hradsky ertesi sabah onda onların bürosuna geldi. Duff her zamanki gibi adamı iğneleyen sözler söyledikten sonra, hepsi oturdu, ve Sean konuşmaya başladı. «Mr.Charleywood ve ben teklifinizi çok olumlu karşıladık. Yalnız bunu inceleyince bazı küçük değişiklikler yapmamız gerektiğini anladık.

«Sean masasından bir tomar kâğıt aldı. «Belki bunlara bakmak istersiniz. Ondan sonra bir anlaşma imzalarız.»

Max kâğıtları istemeye istemeye aldı. Sean, «Belki bunları yalnız kalıp incelemeyi istersiniz,» diye devam etti.

«Bu odanın bitişiğindeki Mr. Charleywood'un bürosuna geçebilirsiniz.»

Hradsky, Max ve yanında getirdiği iki kâtibiyile yan odaya geçti. Yarım saat sonra geri döndüklerinde Hradsky'nin yüzü ifadesizdi ama adamları cenazede tabutu taşıyan kimselere benziyorlardı. Max ağlamaklı olmuştu ve konuşabilmek için öksürüp kendisini toplaması gerekti. Üzgün üzgün, «Her maddeyi ayrı incelememiz gerekiyor sanırım,» diye mırıldandı. Üç gün sonrasına anlaşarak el sıkıştılar. Duff içkileri koyarak her adama bir kadeh uzattı. «Rand Birleşmiş Şirketlerinin şerefine içelim. Uzun süre kapalı kaldık, beyler. Fakat sonunda gururlanacağımız bir çocuğumuz oldu sanırım.» Hradsky birleştirilen şirketin yönetimini elde etmiş ama kendisine pahalıya mal olmuştu bu.

Rand Birleşmiş Şirketlerinin, Johannesburg Borsasına

kaydedilmesiyle hisse senetlerinin yüzde onu satışa çıkarıldı. Gün bitmeden Borsa ve önündeki yol insanlardan geçilmez hale geldi. Borsa Başkanı şirketin tüzüğünü okudu. Salonda çıt çıkmıyordu. Sonra çığırak çalındı ama yine de sessizlik devam ediyordu.

Hradsky'nin yetkili kâtabi çekinerek bu sessizliği bozdu. «Şirketin hisselerinin satışına başlıyorum.» İnsanlar birbirilerine giriyorlardı. İki yüz adam aynı anda hisseleri almaya çalışıyordu. Kâtabin önce ceketi, sonra gömleği yırtıldı. Gözlüğü yere düşerek ayaklar altında tuzla buz oldu. Adam on dakika sonra kalabalığı yarıp efendilerine durumu bildirmeyi başardı. «Hisseleri satabildim beyler.» Sean'la Duff güldüler. Gülmeleri için de neden vardı. On dakika içinde Rand Şirketindeki hisseleri tam yarım milyon altın değerinde yükselmişti.

O yıl Candy'nin otelindeki Noel ziyafeti beş yıl öncesine kıyasla çok daha neşeli geçti. Yetmiş beş kişi büyük bir masanın etrafında toplandı. Gece üçte ziyafet sona erdiği zaman masadakilerin ancak yarısı ayağa kalkabilecek haldeydi. Sean merdivenden çıkabilmek için tırabzana tutunmak zorunda kaldı. Yukarıya varınca da Candy ve Duff'a ciddi ciddi, «Sizi çok seviyorum,» dedi. «Ama artık uyumalıyım.» Onları bırakıp koridorda duvardan duvara çarparak dairesine girebildi.

Kadın onun arkasından baktı. «Sean'a bir şey olmamasını sağlamalısın, Dufford.» «Bu, zom olmuş bir sarhoşun başka bir zom olmuş sarhoşu yönetmeye kalkması demek.» Duff da arkadaşı gibi yalpalayarak yürüdü. Sean yatağa oturmuş, çizmelerinden biriyle âdeta güreşiyordu.

«Ne var oğlum. Bileğini burkmaya mı çalışıyorsun?»

Sean başını kaldırarak tatlı tatlı gülümsedi. «Gelin... Gelin. Dördünüz de gelin. Bir içki için.» «Teşekkürler ben kendi içkimi getirdim.» Duff kapıyı bir suçlu gibi kapatarak ceketinin altından bir şişe çıkardı. «Candy beni görmedi. Küçük Dufford'unun ceketinin iç cebinde bu güzel, kocaman şişenin gizlediğini anlamadı.» Sean ayağını bırakarak yatağına uzandı.

Duff ona bakarak, «Oğlum,» dedi. «Seninle konuşmak istiyorum.»

«Konuşma bedava.»

«Sean, Candy konusunda ne düşünüyorsun?»

Sean, «Göğüsleri çok güzel,» diye fikrini açıkladı. «Öyle ama bir erkek sadece güzel göğüslerle yaşayamaz.»

Sean uykulu uykulu mırıldandı. «Öyle ama onda gerekli olan öteki şeyler de var sanırım.» «Şu anda ciddiğim.»

Yardıma ihtiyacım var. Evlenmekle doğru yaptığımdan emin misin?»

Sean yüzüstü döndü. «Evlilik konusunda pek fikrim yok.» «Daha şimdiden bana Dufford demeye başladı. Bunu fark ettin mi, evlât? Öbürü de bunu yapardı. Hâlâ sesini duyar gibiyim. 'Dufford... Dufford, sen domuzun birisin,' derdi bana.» Cevap çıkmadı.

«Oğlum, bana yardım etmelisin.» Sean hafif hafif horluyordu. Duff üzüntüyle içini çekti.

«Oh, sarhoş budala.»

Konak ocak ayının sonunda hazır oldu. Düğün için de 20 şubat tarihini seçtiler. Duff, Johannesburg Polis Müdürü ve bütün polislere davetiye yolladı. Buna karşılık onlar da konağın balo salonuna yerleştirilen düğün armağanlarını günde yirmi dört saat korumayı üstlerine aldılar. Sean 10 şubatta Duff ve Candy'le birlikte gelen düğün armağanlarına bakmaya gitti. Sean görevli polise bir puro verdi ve salona girdiler.

Candy, «Oh, bakın!» diye bağırdı. «Bir sürü yeni armağan gelmiş!» Sean kartı okudu. «Bu Jock ve Trevor'dan.»

Kadın el çırpı. «Dufford hemen aç da ne yolladıklarına bakalım.» Duff sandığın kapağını kaldırıncaya Sean bir ıslık çaldı. Candy de soluğunu tuttu. «Altından yapılmış yemek takımı.» Tabaklardan birini alarak göğsüne bastırdı. «Oh, ne diyeceğimi bilemiyorum.»

Sean öteki kutuyla sandıklara bakıyordu. «Hey Duff bu seni mutlu edecek. 'En iyi dileklerimle, N. Hradsky.'»

Duff bir aydan beri ilk kez heveslenir gibi oldu. «Bunu görmeliyim.» Hemen paketi açtı. Sonra bir kahkaha attı.

«Tam bir düzine! Bir düzine bulaşık bezi. Norman eşi bulunmaz bir Musevi! Kim bilir bunlara para verirken ne kadar üzüldü. Bu bezlere imzasını attıracağım. Sonra çerçeveleyip holün duvarlarına asacağım.»

Candy'i salonda bırakarak bahçeye çıktılar.

Duff, «Uydurma rahibi ayarladın mı?» diye sordu. «Evet, Pretoria'da bir otel odasında talim yapıyor. Zamanı gelince nikâh törenini tecrübeli bir rahip gibi yönetecek. Peki, balayına nereye gideceksiniz?» «Arabayla Kap'a ineceğiz. Oradan gemiyle İngiltere'ye gideceğiz. Daha sonra bir ay kadar Avrupa'da kalacağız. Haziranda buraya döneceğiz.» Birden durup arkadaşına baktı. «Neden sen de evlenmiyorsun Sean?»

«Neden evleneyim?»

«Bu işe tek başıma girişeceğim. Beni yalnız bıraktığını düşünmüyor musun?»

«Hayır. Hem evlenecek kim var?»

Duff, «Haklısın,» diye mırıldandı. «Geri döner dönmez Candy'e sana uygun bir kız bulmasını söyleyeceğim.»

«Daha iyi bir fikrim var. Bırak Candy seninle meşgul olsun. Ben kendi başımın çaresine bakarım.» «Ben de böyle olacağından korkuyorum zaten, evlât.» Hradsky istemeye istemeye bütün şirketlerin 20 şubatta tatil edilmesine razı oldu. Böylece şirketlerde çalışanlar da düğüne gelebileceklerdi. 18'inde yiyecek ve içkileri taşıyan arabalar kervanlar halinde konağın olduğu tepeye çıkmaya başladılar.

19 şubat gecesi de Candy, otelin yemek ve oturma salonlarını Duff'un bekârlık partisi için iki arkadaşına bıraktı.

François madende yaptırdığı bir sanat eseriyle geldi. Ucunda güllesi bulunan bir zincirdi bu. Duff'un bacağına taktıktan sonra parti başladı.

Daha sonra davetlilerden bazıları oteli onaracak müteahhidin bir haydut olduğunu ve sunduğu bin altınlık faturanın bir soygun sayılacağını söylediler. Ama yüz erkeğin yemek salonunda oynadıkları birdirbir gibi oyunların eşya, vb. ne zarar verdiğini de kabul ettiler. Kristal avize Mr. Courteney'in ağırlığını çekemeyerek yere indi. Jock Heyns de şampanyanın tapasıyla kardeşinin başındaki kadehi vurmaya çalışırken başarısızlığı yüzünden yarım saatte sayısız şişe açtı ve salon da herkes ayak bileklerine kadar şampanyaya battı. Bu yüzden daha sonra parkelerin değişmesi gerekti. Evet, bin dolar hasar fazlaydı ama davetlilerin hepsi de bunun unutulmaz bir davet olduğu konusunda fikir

birliği ettiler.

Parti başladığı sırada Sean, Duff un memnun olmadığını dűřünerek endişelendi. Arkadaşı gűlleyi koltuğunun altına almış barda içiyor, sűylenenleri çarpık çarpık gűlerek dinliyordu. Ama yedi sekiz içki içince hali değişti ve Sean'un korkusu da geçti. Duff gece yarısı François'i kandırarak zinciri çıkartıp salondan ıktı. Onun gittiğini Sean dahil kimse gűrmedi. Sean o gece nasıl yukarıya çıkıp yattığını hatırlayamadı. Sabah onu kahve ve bir notla gelen bir garson usulca uyandırdı. Genç adam kâğıdı açarak, «Saat kaç?» diye sordu. «Sekiz, baas.»

Garsonun sesi pek hafifti.

Ama bařı çatlayan Sean gűclűkle konuřtu.

«Haykırmama gerek yok.» kâğıda baktı:

‘Sevgili nikâh tanığı,

Sana Duff’la saat on birde bir randevunuz olduđunu hatırlatırım. Duff’ı bir bűtűn ya da parçalar halinde oraya getirmen için sana gűveniyorum.

Sevgiler,

Candy.’

Sean ağzında hâlâ konyağın tadını duyuyordu. Kloroformdan farksızdı bu. Kahve içip kalkarak banyoya gitti. Yarım saat sonra biraz

kendisine gelerek oturma salonundan geçip Duff’un odasının kapısını açtı. Ama yatađa bakınca řařırdı. Ađır ađır gidip yatađın kenarına oturdu. ‘Herhalde Duff, Candy’nin odasında uyudu,’ diye dűřűnűrken durakladı. ‘Őyleyse Candy o notu neden yazdı?’ Telařla kalkıp salona kořarken rafta duran zarfı gűrdű. Őfkeyle, «Bu da ne?» diye sűylendi. «Yazarlar toplantısı mı?» Zarfı açınca kâđıttaki yazıyı hemen tanıdı?

Duff,

‘Birincisi berbattı, ikincisi de aynı,’ diye yazmıřtı. ‘Bunu yapamayacađım. Sađdıcım sensin. Bűtűn iyi insanlardan adıma űzűr dile. Ortalık biraz yatıřınca dűnerimi. D.’ Sean bir koltuđa űkűp mektubu iki kez daha okuduktan sonra patladı. «Kahrolasıca Charleywood. Adına űzűr dileyeceđim ha! Kaçıp bu pisliđi temizlemem için beni yalnız bıraktın! »

Sırtında robdűřambriyle odadan fırlayıp arka merdivenden indi. «Gerekirse seni iple bađlayıp sűrűkleyerek getireceđim. Herkesden kendin űzűr dilersin.» Mbejane avluda durmuř ű seyisle konuřuyordu. Sean bađırdı.

«Nkosi Duff nerede?» Seyislerden biri telâřlandı. «Baas, yedi sekiz saat űnce bir ata binerek dolařmaya ıktı. »

Sean űfkeyle soluyarak adama baktı. «Ne yana gitti?»

«Bilmiyorum, baas.»

Sean, ‘Sekiz saat űnce gittiđine gűre,’ diye dűřűndű. ‘řimdi elli mil uzaktadır.’ Odasına dűnűp kendini yatađa atarak fincana kahve doldurdu. «Bu durum Candy’i mahvedecek. Kahrolasıca Charleywood.» Kahveyi yudumlarken bir ata atlayıp oradan kaçmayı kafasından geçirdi. ‘Bu tatsızlıđa neden olan ben deđilim. Bu iře karıřmak istemiyorum.’ Sonra gűzlerinin űnűnde kűűk kilisede tek bařına bekleyen Candy ve ona bakan sessiz konukların daha sonra alayla gűlmeleri belirdi.

Giyinip saatine bakınca dokuz olduđunu gűrdű.

Hızla koridordan geçip Candy’nin odasının kapısını vurarak içeriye girdi. Orada Candy’nin iki kadın arkadaşıyla zenci hizmetçisi Martha vardı. Kadınlar ona bakakaldılar. «Candy nerede? »

«Yatak odasında. Ama oraya girmemelisiniz.

Bu, uğursuzluğa neden olur.»

Sean içinden, «Zaten uğursuzluk başladı,» diye söylenerek yan kapıyı açtı.

İçerideki kadınlar bağrışmaya başladılar. Erkek sert sesle konuştu. «Çıkın. Candy'le yalnız konuşmak istiyorum.» Kadınlar kaçışınca Sean kapıyı kilitledi. Candy sabahlıklaydı ve yüzü mutluluktan pırıl pırıl parlıyordu. Sean onun çok güzel olduğunu düşünerek yatağın üstünde köpük gibi duran gelinliğe baktı.

«Candy, korkarım haberim kötü. Buna dayanabilecek misin?» Böyle konuştuğu için kendisinden nefret ediyordu. Kadının yüzünün birden solduğunu gördü. Taşlaşmıştı bu çehre. «O gitti. Duff seni bırakıp kaçtı.»

Candy tuvalet masasından bir fırça aldı. İsteksiz isteksiz saçlarını fırçalamaya başladı.

Odada çıt çıkmıyordu.

«Üzgünüm, Candy.»

Kadın ona bakmadan başını salladı. O anda ıssız bir koridoru andıran geleceğini görüyordu.

Her şeyi sessiz sedasız kabul etmesi gözyaşlarından daha korkunçtu. Sean içinde bulunduğu durumdan nefret ediyordu. «Çok üzgünüm. Keşke yapabileceğim bir şey olsaydı.» «Sean, gelip bana haber verdiğin için teşekkür ederim.» Candy'nin sesinde duygudan eser yoktu. Yüzü gibi sesi de ölüydü. Daha sonra konağa giderek Duff'la Candy'nin evlenmekten vazgeçtiklerini, fakat eğlencenin yapılacağını açıkladı. Yollanan bütün armağanların sahiplerine iade edileceğini de belirtti. Konakta kalması olanaksızdı. Bir ata atlayıp hava karardıktan sonra otele döndü. Biraz açılmış, rahatlamıştı. Doğru daireye çıkarak soyunup banyoya girdi. Sıcak suda yatarken öfkesi tümüyle geçti. Yine duygularına hâkim olabilmişti.

Robdöşambrını giyerek yatak odasına geçtiği zaman yatağının üstünde oturan Candy'i gördü. Kadın ona bakarak, «Merhaba, Sean,» diye gülümsedi. Gülüşü acıydı. Saçları biraz karışmıştı. Boyasız yüzü de soluktu.

Sabah giydiği sabahlığı çıkarmamıştı. «Seni görmeye gelmeme kızmadın, değil mi?» «Hayır, hayır.» Sean saçlarını taramaya başladı. «Ben de seni görmeye gelecektim.» Kadın bacaklarını altına alarak, «Bana bir içki verir misin?» diye mırıldandı.

«Özür dilerim. Senin hiç içki içmediğini sanıyordum.»

«Oh bugün özel.» Sahte bir neşeyle güldü.

«Bugün benim düğün günüm.»

Sean ona bakmadan kadehe konyak doldurdu. Kadının azap çekmesine üzülüyor, Duff a yine kinlenmeye başlıyordu. Candy içkiden bir yudum alarak yüzünü buruşturdu. «Tadı çok kötü.»

«Sana iyi gelecek.»

Kadın kadehi kaldırıp, «Geline,» diyerek içti.

«Bir kadeh daha ister misin?»

«Yok.» Candy kalkıp pencereye gitti. «Karanlık oldu... Karanlıktan nefret ederim. Karanlık her şeyi korkunç şekilde değiştirir. Gündüz kötü olan gece dayanılmaz hal alır.» «Üzgünüm, Candy. Keşke sana yardım edebilseydim.»

«Oh, Sean ne olur bana sarıl. Çok korkuyorum.» Erkek çekine çekine kollarını onun beline doladı. Candy,

«Bunu düşünmek istemiyorum,» diye fısıldadı. «Ne olur bana yardım et. Bunu düşünmememe yardım et.»

«Yanımda kalırım ama sana yardım edemem.» Öfke ve acıması birbirine karışmış, korkunç bir hal almıştı.

Farkına varmadan kadının omuzlarını tutmuş sıkıyordu.

«Evet, canımı yak. Böylece bir süre unutabilirim. Beni yatağa yatır ve canımı yak, Sean.»

«Bunu yapamam, Candy. Duff benim arkadaşım.»

«Artık benimle ilgisi kalmadı. Benim de onunla ilgim yok. Ben de arkadaşımım. Oh Tanrım ne kadar yalnızım! Sen de gitme. Bana yardım et, Sean. Lütfen bana yardım et.»

Öfkesinden ne yaptığını bilemeyen Sean içinde bir şeyin alev alev yandığını hissederek kadını kucağına alıp yatağa götürdü.

Robdöşambrını çıkarırken Candy de üstündekileri yere attı. Sean onun yumuşak vücudunu vücuduyla örttü. Fakat bu sevişmede arzu yoktu. Çok acımasız, haşin bir şeydi. Sean böylece öfkesini, üzüntüsünü açıklıyordu. Kadın da dünyayla ilgisinin kesildiğini belirtmekteydi. Bir kere yeterli olmadı. Sean kadının tırnakları yüzünden sırtından akan kanlar çarşafı boyayana, ikisi de bitkin düşene dek arka arkaya onunla sevişti. Sonra yumuşak bir sesle, «Yararı oldu değil mi?» diye sordu!

«Evet.» Yorgun düşmek kadının azabının gözükmesini engelleyen iradeyi yok etti, Candy erkeğe sıkıca sarılarak ağlamaya başladı. Sean sessiz sedasız onu dinledi. Bir süre sonra da uyuyakaldılar. Sanki kararlaştırmışlar gibi güneş doğmadan uyandılar.

Candy, «Artık ona tek yardım edebilecek sensin,» dedi.

«Hangi konuda?»

«Aradığını bulmasına yardım etmelisin. Huzur... kendisini bulması... Artık nasıl adlandırırırsan... O kendisini bilmiyor, Sean. Kendini kaybetmiş ve yalnız. Aşağı yukarı benim kadar yalnız. Ona yardım edebilirdim.» Sean sinirlendi. «Duff mı? Sen çıldırmışsın!»

«Bu kadar kör olma, Sean. Onun bütün sözlerine ve takındığı pozlara bakma. Başka şeyleri de görmelisin.»

«Ne gibi?»

Kadın, «Biliyorsun babasından nefret ediyordu,» diye mırıldandı.

«Bana anlattıklarından bunu sezmişim.» «Duff disiplin karşısında isyan ediyor. Hradsky'e, kadınlara yaşama karşı olan tutumu.

Bunları düşün ve onun mutlu bir erkek gibi davranmadığını anla.» Sean arkadaşını savunmaya kalktı.

«Hradsky vaktiyle ona bir kötülük etmiş.» «Yok, bu iş daha derinlere gidiyor. Bir bakıma Hradsky'i babasının yerine geçirmiş. O kendisine hiç güvenemiyor, Sean. Onun için sana yapışıyor. Ona yardım edebilirsin.» Sean güldü. «Candy, şekerim. Biz birbirimizi severiz. Bu dostlukta gizli, karanlık nedenler yok.» Candy doğruup oturunca dolgun, dik beyaz göğüsleri ortaya çıktı. «Sende bir güç var, Sean. Daha farkına varmadığın, güven veren bir güç. Duff bunu sezdi.

Onun gibi başka mutsuz insanlar da sezdiler. Sana ihtiyacı var. Hem de çok..., Benim için ona bak. Aradığını bulmasına yardım' et.» Sean utanarak, «Saçmalama, Candy,» diye mırıldandı.

«Ona yardım edeceğine söz ver, Sean.»

«Peki, söz veriyorum.»

Candy usulca yataktan kalkıp giyindi. «Teşekkür ederim, Sean. İyi geceler.»

* * *

Duff gidince genç adam Johannesburg'dan zevk almaz oldu. Borsa da ona pek heyecan vermiyordu. Neyse uğraşacağı işler vardı. Hem kendi hissesine düşenleri, hem de Duff'un görevlerini yapıyordu.

Bir cumartesi Curtis'le François haftalık raporu vermek için büroya geldiler. İşler epey vakit aldı. Sean, «Haydi, benimle gelin,» dedi.

«Büyük Otelin barına gidip biraz içelim.»

Curtis'le François koltuklarında kıpırdandılar. «Parlak Melekler'de çocuklarla buluşacağımıza söz

verdik, patron.» Sean rasgele insanların arasına karışmanın çok zevkli olacağını düşündü birden. Hevesle, «İyi,» diye atıldı. «Ben de sizinle geleceğim.» Artık elini sıkıp gülümseyen takat ilk fırsatta kendisini yere sermeye hazırlanan zenginlerden bezmişti.

Curtis telâşla François'a baktı. «Orada kaba saba adamlar olacak, patron. Bütün madenciler cumartesi o bara giderler.»

«Mükemmel. Haydi, gidelim.»

Daha Parlak Melekler'e bir blok kala, bardan gelen gürültüyü duydular. Sean yine kuş kokusu alan yaşlı bir köpek gibi heyecanla adımlarını sıklaştırdı. François ve Curtis onun iki yanındaydı. İri yarı bir işçi peykeye çıkmıştı. Sean, Küçük Kardeş'de çalışan madenciyi tanıdı. Adam başını arkaya atmış ağzına götürdüğü damacanaadaki şarabı lıkır lıkır içiyordu. Etrafına toplanan erkekler, «İç! İç! Hepsini iç!» diye tempo tutuyorlardı.

Madenci damacanayı boşaltıp karşı duvara vurarak gökgürültüsünü andıran bir sesle geyirdi. Aıkışldra selâmla karşılık verirken birden yakası siyah biyeli, açık gri ceket giymiş, kravatına aynı renk inci takmış, elinde altın topuzlu bastonuyla kapıda duran Sean'u fark etti. Hemen suçluymuş gibi peykeden indi. Öbür adamlar da dönüp Sean'u fark edince sesler kesildi. Sean, François'le Curtis'in önüne düşerek bara yaklaştı ve cebinden çıkardığı bir avuç altını peykeye bıraktı. «Barmen, herkese içki ver. Bugün cumartesi. İnsan biraz kendi sinden geçmeli.»

«Sağlığınıza, Mr.Courteney.»

«Talihiniz açık olsun, etendim.»

Sesler hafif ve saygılıydı.

«İçin çocuklar! Burada içki bol!» Sean, François ve Curtis'le peykenin yanında kaldı. İki adamın onun şakalarına gülüyorlardı. Sesi duyduğu dostluktan yüksek çıkıyor, yüzü mutlulukla pırıldıyordu. Yine herkese içki ısmarladı.

Fakat bir süre sonra tuvalete giden Sean. orada işçilerin konuştuklarını duyarak paravanın arkasında durdu.

Adamlar onu göremiyorlardı. «... Buraya neden geldi? Burası züppelerin gittiği Rand Kulübü değil.» «Hişşt! Seni duyacak be adam. İşinden olmak mı istiyorsun?» «Umurumda bile değil. Hem o kendini ne sanıyor. 'İçin çocuklar! Burada içki bol! Ben patronum çocuklar. Dediklerimi yapın çocuklar. Popomu Öpün çocuklar.'» Sean donup kaldı.

«Sus Frank, neredeyse çıkıp gider.»

«Bir an önce giderse daha iyi olur. On altınlık çizmeleri, altın bastonu olan züppe!» Sean oradan usulca ayrılarak François'le Curtis'in yanına döndü. «Beni bağışlayacağınızı umarım. Bugün yapmam gereken bir şey olduğunu anımsadım,», «Çok yazık, patron.» Curtis rahatlamışa benziyordu. «Belki başka sefere ha?» Sean, Rand Kulübe girince üyeler pek sevindiler. Uç adam ona içki ikram etmek için neredeyse aralarında dövüşeceklerdi.

O gece Candy'le yemek yiyen Sean olanları anlattı. Kadın onun sözlerini kesmeden sonuna kadar dinledi. «Beni orada istemediler. Onlara ne kötülüğüm dokundu sanki? Neden böyle nefret ediyorlar?» Candy, «Bu seni üzüyor mu?» diye sordu. «Evet, şimdiye . dek insanlar bana böyle duygular beslememişlerdi.» «Üzülme sevindim.» Candy ona dostlukla gülümsedi. «Bir gün büyüyecek ve çok iyi bir insan olacaksın. O adamlar seni kıskanıyorlar. Zaten on altınlık çizmelerinden, altın saplı bastonundan söz ettiklerini duymuşsun. Bu işin ardında kıskançlık var. Artık zengin olduğun için onlardan farklısın. Bunu kabul etmelerini bekleyemezsin.» Sean itiraz etti. «Ama onlara bir şey yapmadım.»

«Yapmana gerek yok. Yaşadığım sürece bir şeyi öğrendim. Her şey için bir bedel ödemek zorundasın. Başarının bedelinin bir kısmı da bu işte.»

«Keşke Duff burada olsaydı.»

Candy, «O zaman Duff sana bunun önemsiz olduğunu anlatırdı, değil mi?» diye mırıldandı. «Sana ‘O yıkanmamış hayvanlara kim aldırır, oğlum,’ derdi.» Sean sıkılarak gözlerini tabağına dikti. «Rica ederim Sean, Duff’ın sana insanların önemsiz olduğunu öğretmesine izin verme. Buna kendisi de inanmaz ama sözleri etkileyicidir. İnsanlar önemlidir. Altından, konaklardan ve her şeyden daha önemlidir.» Sean ona baktı. «Bunu Candy Madeninde hapis kaldığım zaman anladım. O karanlık ve çamurda gerçeği açıklıkla gördüm. O vakit kararımı verdim. Mümkün olduğu sürece insanlara kötülük etmeyeceğime söz verdim. Bu sözümde samimiydim, Candy. Fakat...»

«Anlıyorum sanırım. Böyle karar vermek zordur. Ama bu kararda sebat etmek çok daha zordur. Bir tek tecrübe insanın düşüncelerini değiştirmeye yeterli değildir. Bu tıpkı tuğlaları dizerek duvar yapmaya benzer. Duvar bitene kadar tuğlaları dizersin. Sana daha önce de söyledim, Sean. İçinde büyük bir güç var. Bir gün bu duvarı yapacaksın. O zaman hiçbir zayıf yanın da kalmayacak.»

Ertesi salı Sean, Duff kentten kaçtığından beri ilk kez konağa gitti. Johnson'la dört kâtip balo salonunda armağanları paketleyip üstlerine etiket yapıştırıyorlardı. «İş bitmek üzere mi Johnson?» «Öyle, Mr.Courteney.

Yarın bunlar için birkaç araba yollayacağım.» «Evet öyle yap. Bu armağanların evde kalmasını istemiyorum.»

Sean mermer merdivenden çıkıp üst sahanlıkta durdu. Ev ölü gibiydi. Buraya insanların gelmesi, onu canlandırması gerekiyordu. Kısa süre sonra Johnson'la adamları işlerini bitirip ayrıldılar. Sean da aşağıya inerek çalışma odasına girdi. Duvardaki silâh raflarına yaklaştı. Bir Purdey çiftesi alarak pencereye gitti. Silâhı omzuna dayadığı an makine yağının kokusunu duyarak burun delikleri özlemle kımlıdadı.

Çifteyle hayali şeylere nişan alarak döndü ve birden karşısında Duff'ı gördü. Öyle şaşırdı ki, namlıyu arkadaşının başına çevirip kaldı. Duff ciddi ciddi,

«Ateş etme,» dedi. «Sessiz sedasız geleceğim.» Sean silâhı indirerek götürüp duvara astı.

«Merhaba.»

«Merhaba.» Duff hâlâ kapıda duruyordu.

«Nasılsın, evlât?»

«İyiyim!»

«Herkes nasıl?»

Sean «Bu sözle kimleri kastediyorsun?» diye sordu.

«Sözgelişi Candy'i.»

Sean bir an düşündü. «Onu taş öğüten makineye atsaydın daha fazla zarar verebilirdin.»

«Kötü ha?»

Sean, «Kötü,» diye doğruladı.

Bir süre sessiz sedasız durdular. Sonra

Duff, «Galiba sen de bana karşı pek iyi duygular beslemiyorsun artık,» diye mırıldandı. Sean omuz silkti.

«Dufford, sen domzun birisin.» İngiliz birden irkildi. «Seni tanımış olduğuma memnunum, oğlum. Yollarımız burada ayrılıyor sanırım.» «Saçmalama, Duff. İçkileri koy, sonra da bana bir domzun neler hissettiğini anlat.»

Duff rahat bir soluk alarak doğruldu ve yüzündeki sevinci gizlemeye çalıştı. Ama Sean bunu fark etmişti. «Bu konuyu kapatmadan sana şunu söyleyeceğim. Yaptığını beğenmedim.

Neden yaptığını biliyorum ama yine de hoşuma gitmiyor. İşte söyledim. Buna ilâve edeceğin bir şey var mı?»

«Hayır.»

«Pekâlâ. Büfede viski sürahisinin arkasında bir şişe Courvoisier konyacı bulacaksın.»

* * *

Sean o gece otele gidince Candy'i bürosunda buldu. «Geri geldi.» Candy soluğunu tuttu. «Oh! O nasıl Sean?»

«Biraz utanmış gibi ama fazla değil.» «Bunu sormadım. Sağlığı nasıl?» «Eskisi gibi. Senin nasıl olduğunu sormak lütfunda da bulundu.» Kadın, «Ona ne söyledin?» dedi.

Sean omuz silkip yazı masasının yanındaki koltuğa oturdu. Candy'nin saymakta olduğu yığılı

altınlara baktı.

Onun sorusuna cevap vermekten kaçındığı için, «Bu geceki bar hasılatı mı bu?» diye mırıldandı.

, «Evet.»

Sean gülümsedi. «Zenginsin... Benimle evlenir misin?» Candy ayağa kalkıp pencereye gitti. «Artık ikiniz konağa taşınacaksınız sanırım. Heyns kardeşler, Victoria dairesini istiyorlar. Bu konuda üzülme. Konakta partiler verip eğleneceksiniz. Artık aldırmıyorum. Çünkü bu fikre alıştım.»

Sean, kalkıp ona yaklaşarak kolundan tuttu ve kendisine bakmasını sağladı. Sonra gözlerini silmesi için cebinden ipek mendilini çıkararak uzattı. «Duff'u görmeyi ister miydin, Candy?»

Kadın konuşamayacağını anlayarak, 'Hayır*' der gibi başını salladı.

«Söz verdiğim gibi ona bakacağım.» Candy'i kucakladıktan sonra gitmek için döndü. Candy onun arkasından seslendi. «Sean. Zaman zaman gel beni gör. Akşam yemeği yer, biraz konuşuruz. Hâlâ arkadaşımın değil mi?» «Tabii Candy. Tabii, şekerim.»

Kadın gözyaşları arasında gülümsedi.

«Duff'a kendi eşyalarını toplarsan sandıklarınızı konağa yollarım.»

Sean toplantı masasında karşısında oturan Duff a baktı. Onun desteğini istiyordu. Fakat Duff kayıtsızlıkla purosunun dumanını üfledi. Genç adam, 'Beni destekleyecek,' diye düşündü.

Bir gece önce şiddetle tartışmışlardı. Duff'un fikrini değiştireceğini ummuştu ama yanıldığını anlıyordu. Son kez onu razı etmeyi denedi. «İşçiler' yüzde on zam istediler. Bu kentte fiyatlar çok yükseldi. Ama aylıklar aynı kaldı.

Bu adamların eşleri ve çocukları var. Bunları hesaba katamaz mıyız beyler?» Duff yine purosunun dumanını üfledi. Hradsky de saatini çıkararak anlamlı anlamlı baktı. Max, «Bunu daha önce de konuştuk, Mr.Courteney,» diye mırıldandı. «Artık oylama yapalım?»

Sean önerisini reddeden Hradsky'nin elini kaldırdığını gördü. Duff a bakmak istemiyordu. Onun Hradsky'le birlikte oy vermesini görmek istemiyordu. Fakat kendisini zorlayarak başını çevirdi. Duff ellerini masaya dayamıştı.

Max sesini biraz yükseltti. «Lehte oy verenler?» Duffla Sean aynı anda sağ ellerini kaldırdılar. Sean ancak o anda arkadaşının aleyhte oy vermesinin kendisi için ne demek olacağını anladı. Duff göz kırpinca da dayanamayarak gülümsedi.

«Otuz karşı altmış oyla Mr.Courteney'in önerisi reddedildi. Ben Madencilik Sendikasına şirketin kararını bildireceğim. Oturumu kapatmadan önce görüşülecek başka konu var mı?»

Sean, Duff'la beraber kendi bürosuna döndü. İngiliz tatlı tatlı, «Seni desteklememin tek nedeni,» dedi.

«Hradsky'nin kazanacağını bilmemdi.» Sean, gülünce de oralı olmayarak devam etti. «Aylıklara yüzde on zam yapmak masraflarda her ay on bin altın bir artışa yol açar.» Sean kapıyı tekmeleyerek kapattı ve sesini çıkarmadı.

«Tanrı aşkına insanlara duyduğun iyi hisleri saçmalık derecesine vardırma. Hradsky haklı. Bu ara yatırımlar yapacağız. Böyle masrafların yükselmesine izin veremeyiz.» Sean, «Pekâlâ,» diye homurdandı. «Yakında bir grev olmayacağını umarım.» «Grevleri hal etme yolları vardır. Hradsky polislerin bizden yana olmasını sağladı. Üstelik Kimberley'den hemen iki yüz adam getirebiliriz.»

Sean patladı. «Allah kahretsin, Duff! Bunun doğru olmadığını biliyorsun. O küçük gözlü, biçimsiz Buda da bunu biliyor. Lanet olsun, ben ne yapabilirim? Kendimi çok aciz hissediyorum.»

Duff güldü. «Yönetimi ona vermemizi isteyen sendin. Dünyayı değiştirmeye çalışmaktan vazgeç de evimize gidelim.» Fakat Max onları dış odada bekliyordu. Adam pek sinirli gibiydi. «Bağışlayın, beyler,» dedi. «Sizinle biraz konuşabilir miyim?» Sean atıldı. «Konuşan kim? Mr.Hradsky mi? Sen mi?» «Bu özel bir iş.» Sean onu itip geçmeye kalkınca da adam yalvardı. «Lütfen, Mr.Courteney. Çok önemli.»

Duff, «Ne var, Max?» diye sordu.

«Sizinle yalnız konuşmalıyım.» Sesini daha da alçalttı. Bir yandan da endişeyle sokak kapısına bakıyordu.

«Acaba daha sonra benimle buluşabilir misiniz?» Duff, «Ay ışığında buluşuyoruz, Maxmilan? Yoksa müstehcen resim satmaya mı başladın? »

«Mr.Hradsky beni otelde bekliyor. Bazı kâğıtları almak için buraya uğrayacağımı söyledim. Gecikirsem kuşkulandır.» Max neredeyse ağlayacaktı. Duff birden ilgilendi. «Norman'ın bunu bilmesini istemiyor musun?» «Aman Tanrım, hayır!» Max korkuyla yutkunuyordu. «Ne zaman ve nerede buluşmamızı istiyorsun? »

«Bu gece ondan sonra... Mr.Hradsky yattıktan sonra... Küçük Kardeş Madenin'in doğusunda bir yol var. Orasını artık kullanmıyorlar.» «Peki onu çeyrek gece oraya geleceğiz.» Max, «Teşekkür ederim,

Mr.Charleywood, pişman olmayacaksınız,» diyerek kapıdan süzülüp gitti.

Duff memnun kalmıştı. «Bu adam patronuna kazık atmaya hazırlanıyor.»

* * *

Gece dokuz buçukta konaktan çıkarak arka sokaklardan dolaşıp Cape yoluna indiler. Sean istememekle birlikte heyecanlanmıştı.

Duff'un canlılığı her zaman bulaşıcıydı zaten. Yan yana atla ilerlerken Duff'un pelerini havalanıyor, Sean'ın purosunun ateşi karanlıklarda parlıyordu.

«Yola geldik Duff. Ağırlaş biraz. Saat kaç?» «Onu çeyrek geçiyor. Erken geldik galiba.» Küçük Kardeş

Madeninin yanındaki tepeye doğru ilerlerlerken Duff'un atı ürktü. Sean da kendi atının şaha kalkmasını önlemek için dizlerini kasti. Başını kaldırıncaya Max'ın yolun kenarında bodur ağaçların arkasına çıkmış olduğunu gördü.

Duff. «Ay ışığında buluşuyoruz, Maxmillan,» diye alay etti.

«Lütfen, yoldan ayrılın beyler.» Adam hâlâ telâşlandı.

İki arkadaş atlarını bir ağaca bağlayıp Maxmillian'ın peşi sıra karanlıklara daldılar.

Max, «Bu konuyu açmadan önce bana bir söz vermenizi istiyorum,» diye mırıldandı. «Bundan bir sonuç alsanız da, olmasanız da anlatacaklarımı kimseye söylemeyeceksiniz.»

Sean başını salladı. «Kabul.»

Duff da, «Yemin ederim,» diye güldü.

Max ceketini açıp uzun bir zarf çıkardı.

«Size önce bu belgeleri gösterirsem durumumu açıklamam kolaylaşacak.»

Sean zarfı aldı. «Bunlar nedir Max?»

«Mr.Hradsky'nin iş yaptığı dört bankadaki hesapları.» Duff heyecanla, «Bir kibrit yak Sean,» dedi. Max mırıldandı. «Yanımda lambam var.» Sean'la Duff onun yanında çömelerek sarı ışıkta belgeleri incelediler.

Sean hayretle, «Bu kadar borç,» diyebilirdi.

«Doğrusu böyle borcum olmadığına seviniyorum.»

Max uzanıp onun elinden zarfı alarak yine ceketinin içine soktu. Sonra eğilerek lambayı söndürdü. Her şeyi karanlıkta anlatmak daha kolaydı. «Mr.Hradsky, size anlaşma gereğince nakit para vermek zorunda kaldı. Bu çok büyük bir paraydı. Bu arada elmas madenlerindeki ye ni anlaşmalar yüzünden de bankalardan fazla borç alması gerekti. Ne kadar borç aldığını siz de gözlerinizle gördünüz. Bankalar ondan teminat istediler tabii. Mr.

Hradsky de şirketteki bütün hisse senetlerini karşılık olarak gösterdi. Bankalar her bir hissenin otuz beş şilin olduğunu kabul ettiler. Yani böyle bir sınır koydular. Oysa siz de bu hisselerin tanesinin doksan şilin olduğunu biliyorsunuz. Ancak hisselerde bir oynama olur da otuz beş şiline düşerse, banka kendi parasını hemen almak için bunları satacak. Mr.Hradsky'nin şirketteki bütün hisselerini satacaklar.» Duff, «Devam et, Max,» diye mırıldandı. «Sesinin tonunu beğenmeye başladım.» «Mr.Hradsky Johannesburg'dan bir süre uzaklaşacak olursa... İngiltere'ye makine almaya filân giderse elinize bir, fırsat geçecektir. Siz şirketin hisselerinin otuz beş şiline düşmesini sağlayabilirsiniz. Hemen kendi hisselerinizi satarak Lider Kayasında altın kalmadığı söylentisini çıkarabilirsiniz. Mr.Hradsky kendi hakkını korumak için burada olmayacaktır. Hisseler otuz beş şiline düşünce bankalar bunları ellerinden çıkaracaklardır. O zaman hisse senetleri iyice düşecektir.

Siz de elinizdeki hazır parayla bütün hisseleri toplayabilirsiniz. Şirketin yönetimini elinize geçirip açıktan da iki milyon altın kazanmamanız için bir neden yok.» Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Sean, «Bu işten sen ne Kazanacaksın, Max?» diye sordu. «Yüz bin altınlık çekinizi, Mr.Courteney.» Sean, «Ücretler artıyor,» diye söylendi. «Bu tip işler için verilen paranın sadece otuz gümüş olduğunu sanıyordum. Yanılmıyorsam, bu miktarı da vaktiyle senin bir yurttaşın uygun bulmuş.» Duff homurdandı. «Sus, Sean.» Sonra sesimi tatlılaştırdı. «Mr.Courteney, şaka yapmasını sever. Max, yalnızca para mı istiyorsun? Seninle açık konuşacağım. Buna pek inanmadım. Sen zaten zengince bir adam sayılırsın.» «Bana taktıkları adları bilmiyor muyum sanıyorsunuz? ‘Saray Maskarası’,

‘Hradsky’nin Dili’, ‘Popo Yalayıcı’, Bunlardan hoşlandığımı mı düşünüyorsunuz? Günün her dakikasında boyun eğmek bana zevk mi veriyor? Tekrar bağımsız olmayı, yeniden bir erkek olmayı istiyorum.» Sesi titremeye başlamıştı. Birden el eriyle yüzünü örttü. Hıçkırarak ağlıyordu. Sean utancından ona bakamadı. Duff bile rahatsız olmuştu.

Max tekrar konuşmaya başladığı zaman sesi her zamanki gibi yumuşak ve hazindi. «Mr.Courteney yarın büronuza gelirken sarı yeleşini giyerseniz, durumu uygun bulduğunuzu ve kabul ettiğinizi anlayacağım. O zaman Mr.Hradsky’nin buradan ayrılmasını sağlayacağım.» Atını çözüp bindi ve yola çıkarak karanlıklara karıştı. İki arkadaş ayağa kalkmadılar. Duff, «O banka hesapları doğrudu,» dedi. «Mühürlere baktım.» «Max’ın duyguları daha da gerçektir. Hiç kimse bu kadar iyi rol yapamaz. Onu dinlerken midem bulandı. Bir insan böyle soğukkanlılıkla nasıl kalleşlik edebilir?» «Oğlum Max’ın namusunu tartışmaya kalkmayalım. Gerçekleri düşünelim. Norman elimize düştü. Bence onu yutmalıyız.» Sean gülümsedi. «Bunu yapmamız için birkaç iyi neden göster. Bugünkü toplantıdan sonra kendisine duyduğum hisler yüzünden beni kolaylıkla ikna edebilirsin.» Duff parmağıyla işaret etti. «Bir, Norman bunu hakketti. İki, yönetimi ele geçirirsek her şeyi istediğimiz gibi yapabiliriz. Sen verdiğin iyi karara uyararak herkesin ayılığını arttırırsın. Ben de bir numaralı adam olurum.» Sean düşünceli düşünceli bıyığını çekiştirdi.

«Evet.»

«Üç. Buraya para kazanmaya geldik. Böyle bir fırsatı da bir daha bulamayız.» Sean mırıldandı. «Fakat başka bir Lochtkamper olayı istemiyorum. O intihar çok tatsızdı.»

Duff ayağa kalktı. «Norman akıllı adamdır. Bunu yapmaz. Hem elmas madenleri ona kalıyor. Yine zengin olacaktır. Biz sadece Witwatersrand’daki sorumluluklarından kurtulmasını sağlayacağız.»

Hradsky'nin kentten uzaklaşmasını sağlamak zor olmadı. Adamın yeni açılacak madenler için makine alması gerekiyordu. Ayrıca İngiltere'de işe alınmak için başvuran yüz kadar maden mühendisinden de ikisini seçip getirecekti. Bir hafta sonra Hradsky, Max'ı alarak İngiltere'ye gitmek üzere kentten ayrıldı. Duff, Max'la gizlice konuşmuştu. Adam Hradsky'le Port Natal'den gemiye binecekleri zaman telgraf çekip her şeyin yolunda olduğunu bildirecekti. İki arkadaş telgrafi aldıkları gün sevindiler. Borsada çok heyecanlı olaylar dönecekti.

Daha önce madende altın kalmadığına ilişkin söylentiler de çıkarmışlardı zaten. Bu yüzden Borsaya geldiklerinde kapının önünde büyük bir kalabalık olduğunu gördüler. Kendilerini zorlukla yol açıp içeriye girerlerken, bir adam Sean'un yakasına yapışarak, «Doğru mu?» diye haykırdı.

«Bunun doğru olup olmadığını bilmeye hakkımız var.»

Sean bastonunu adamın kafasına indirip onun sendeleyerek geride duranların üstüne düşmesine neden oldu. Sonra, «Geri çekilin, namussuzlar!» diye bastonunu sallayarak adamları dağıttı. «Daha sonra bir demeç vereceğim. O ana dek terbiyeli terbiyeli bekleyin.» Borsa'nın açılmasından beş dakika önce Sean Başkan locasında ayakta durup öteki üyelere madende altın kalmadığını açıkladı. Duff onu dinlerken hayranlığı gitgide artıyordu. Sean konuşmasını bitirerek locadan ayrılırken salonda tatsız bir hava esiyordu. Sonra çingirak çaldı ve Borsa açıldı, ilk kâtip Rand Şirketi hisselerinin satılacağını söyledi. Ama alıcı çıkmadı. Ancak on dakika sonra biri seksen beş şilinden birkaç hisse aldı. Bir gün önceki kapanış fiyatından altı şilin düşüktü bu. Duff, Sean'a doğru eğildi. «Kendi hisselerimizi satmaya başlamalıyız. Yoksa kimse bir şey yapmaya yanaşmayacak.» «Haklısın. Daha sonra hisselerimizi dörtte bir fiyatına geri alırız. Yalnız kuşku uyandırmayalım. Otuz bin hisse satmakla işe başlayalım.» Rand Şirketi hisse senetleri bir saatte kırkbeş şiline kadar düştü. Sean'ın kasları gerilmiş, vücudu ter içinde kalmıştı.

Kâtibine, «Otuz bin daha sat,» derken sesi kendi kulaklarına bile pek hırıltılı geldi.

Ama kısa süre sonra biri hisseleri aldı. Sean endişelenerek, «Biri bizim hisseleri topluyor,» diye mırıldandı.

Duff başını salladı. «Öyle gözükyor. Bana kalırsa Tanrının belâsı Rum Efliyvoulos'dur.

Hisselerin düşmesi için onun alamayacağı kadar satmamız gerekecek.»

Duff'la Sean, Rand şirketindeki hisselerinin yüzde yetmiş beşini satmışlardı. Bir hisse de ancak otuz yedi buçuk şiline inmişti. Hradsky'nin hisselerinin satılmasını sağlayacak sınıra çok yaklaşmışlardı. Ama satmaya devam ettikleri için artık fiyatın iki buçuk şilin daha fazla düşmesini sağlayacak fazla hisseleri kalmamıştı. Borsa kapandığında Duff'la Sean yerlerinde bitkin bitkin oturuyorlardı. On beş raund dövüşmüş boksörler gibi yorulmuşlardı. Sean elini Duff'un omzuna dayadı. «Her şey iyi olacak.

Yarın her şey düzelecek.»

Birbirilerine bakarak güç alıp gülümsediler. Sean ayağa kalktı. «Haydi, eve gidelim.» Ertesi gün Borsa açıldığında Rand Şirketi hisseleri otuz dört buçuk şiline düştü. Sean'la Duff'un elindeki hisseler tükenmeye başlamıştı. Duff bunu duyunca, «Tamam,» diye fısıldadı.

«Zengin olmaya hazırlan, oğlum.»

Sonra kâtibin yaklaştığını gördü Sean. Adam, «Söylediğiniz hisselerinizi de sattım, Mr.Courteney,» dedi.

«Sadece otuz dört buçuk şiline gitti hisseler.» Elllerinde hiç hisse kalmamıştı. Duff yerinden doğrulup homurdandı. «Yüz bin hisse daha sat.» Kâtip afalladı. «Beni duymuyor musun? Haydi, sat.» Kâtip telâşla dönerek uzaklaştı.

Sean onun kolunu yakaladı. «Yapma, Duff. Burada bir şey dönüyor. Satmayalım. Hem neyi satacağız? Sen çıldırdın mı?» Duff söylendi. «Onları zorlayacağım. Bankalar hisseleri ellerinden çıkaracaklar.» «Bunlar son hisselerimizdi. O yüz bin hissenin satılmasına engel olacağım.» Sean fırlayıp salonda koştu ama daha kapıya erişmeden kara tahtaya hisselerin 30 şilinden satıldığının yazıldığını gördü. Kâtime, «Daha fazla satma,» diye fısıldadı.

Adam şaşırıldı. «Ama hepsini sattım, efendim.»

«Yüz binini de mi?» Sean'un sesinde dehşet vardı. Duruma inanamamıştı.

«Evet, biri hemen bütün hisseleri kapattı.» Sean sersemleyerek geri dönüp Duff'un yanına çöktü. «Hepsi bir anda satılmış.» Bu sözlere inanamaz gibiydi. Bir kâbustan farksızdı. Kara tahtada Rand hisselerinin otuz şiline düştüğü yazılıydı. Peki bankalar ne bekliyordu? Neden ellerindeki hisseleri satmıyorlardı?

Duff, «Namussuzları zorlayacağız,» diyordu.

«Onları zorlayacağız.»

Sean ona cevap vermeye çalıştı ama ağzını açamadı. Çünkü o anda salona bakmış ve üyeler arasından salonuna giden Hradsky ve Max'ı görmüştü. Bu gerçekten bir kâbustu. Adamlar onların etrafını aldılar. Hradsky elini kaldırıp gülüyor, sorulardan kaçmaya çalışıyordu. Sonra iki erkek salona girdi. Hradsky şöminenin yanındaki koltuğuna oturdu. Hâlâ gülümsüyordu. Sean onun gülüşü kadar korku veren bir şey daha görmediğini düşündü. Büyülenmiş gibi adama bakarken tüyleri diken diken olmuştu. Duff da kendisi gibi şaşırmış, sersemlemişti. Max patronuyla konuştuğundan sonra Sean'la Duff'ın yanına geldi.

«Kâtip, Mr.Hradsky'e tanesi otuz altı şilinden olmak üzere beş yüz bin hisse sattığınızı söyledi,» dedi.

«Bildığınız gibi Rand Şirketinin bütün hissesi sadece bir milyondur. Son iki gün içinde Mr.Hradsky yetmiş beş bin hisse daha almış. Böylece Rand Şirketindeki hissesi altı yüz bine yakın. Ama bugün Borsada elinizde olandan fazla hisse sattığınız anlaşıldı. Yani sizin olmayan hisseleri satmışsınız. Mr.Hradsky bu durumda anlaşma koşullarını yerine getirmekte zoriuk çekeceğinizi belirtiyor.» Sean'la Duff hâlâ ona bakıyorlardı. Duff, «Ya bankalar?» diyebilirdi. «Bankalar neden satmadı?»

Max hüzünle gülümsedi. «Mr.Hradsky Port Natal'e eriştiği gün Johannesburg'daki borçlarını ödemek için oradaki hesabından yeteri kadar parayı transfer ettirdi. Sonra size o telgrafi çekti ve geri döndük. Bir saat önce geldik.» «Fakat... fakat bize yalan söyledin. Bizi kandırdın.» Max hafifçe başını eğdi. «Mr.Charleywood. bu sözün anlamını bilemeyen biriyle namus konusunda tartışmaya girecek değilim.» Dönüp Hradsky'nin yanına gitti. Locada oturan herkes onun sözlerini duymuştu. Duff'la Sean servetlerini kaybetmiş oturlarken Rand Şirketi hisselerinin satışı başladı yine. Beş dakikada bir hisse doksan şilini buldu ve yükselmeye devam etti. Bir hisse yüz şilini bulunca Sean, Duff'un koluna dokundu.

«Gidelim.» Birlikte kalkıp kapıya giderlerken Hradsky'nin koltuğunun yanından geçtiler. Milyoner birden konuştu. «Evet, Mr.Charleywood, her zaman kazanamazsınız.» Adam bu sözleri hiç kekelemeden söylemişti.

Duff durup adama baktı. Bir cevap bulmaya çalışır gibi ağzını açtı ama bir şey söyleyemedi. Omuzları düştü ve başını eğerek yürüdü.

Onun sendelediğini gören Sean, kolundan tuttuğu gibi heyecanla konuşan borsa simsarlarının arasından geçirdi. Kimse onlara aldırış bile etmedi. Arabaya gidene kadar itilip kakıldılar. Mbejane arabayı getirince hemen binip konağa döndüler.

«Lütfen bana bir içki ver, Sean.» Duff'un yüzü kül rengiydi ve birden çizgileri derinleşmişti. Sean

iki kadehe konyak koyup birini arkadaşına verdi. Duff içkiyi kafasına dikti. «Beni bağışla!. Kendili kaybettim. O hisseleri çok ucuza kapatacağımızı sanıyordum. Yani bankalar satmaya başladıkları zaman...» «Aldırma.» Sean'un sesi yorgundu. «Bu olmadan da biz batmıştık zaten. Tanrım ne iyi hazırlanmış bir tuzaktı.» «Bunu bilemezdik. Bu korkunç sinsiliği anlayamazdık değil mi, Sean?» Duff kendini haklı çıkarmaya çalışıyordu.

Sean çizmelerini çekip çıkardı. «O gece maden yolunda Max'm yalan söylemediğine yemin edebilirdim.»

Koltuğa çökerek elindeki kadehi salladı. «Tanrım, bizim çukurun dibine gitmemize kim bilir ne kadar güldüler!»

«Fakat henüz mahvolmuş değiliz. Henüz batmış sayılmayız değil mi, Sean?» Duff yalvarıyor, ondan kendisine umut vermesini istiyordu. «Bu işten de kurtulacağız değil mi? Bu yıkıntıdan yeteri kadar para kurtarıp işe baştan başlayacağız. Tekrar servet yapacağız değil mi, Sean?» Sam acımasızca güldü. «Tabii. Sen Parlak Meleklerde tükrük hokkalarını temizlersin. Ben de Opera da piyano çalarım.» «Fakat bir şeyler kalmadı Hiç olmazsa birkaç bin. Bu evi satabiliriz.» «Hayalleri bırak, Duff. Bu konak Hradsky'nin. Her şey onun.» Sean kadehindeki konyağı yuttu. «Bunu sana anlatayım.» Kalkıp içki dolabına gitti. «Hradsky'e ortada olmayan yüz bin hissenin parasını borçluyuz. Son sattığımız hisseler. Bunları Hradsky'e verebilmek için önce hisseleri ondan satın almamız gerekiyor. O hisseler için çok yüksek para isteyecektir. Biz bittik, Duff. Bunun ne demek olduğunu anlıyor musun? İflâs ettik! Mahvolduk!» Sean kadehine içki koyarken elleri titriyordu. «Haydi, Hradsky'den bir konyak daha iç. Bu konyak bile onun artık.» Sean eliyle salondaki pahalı eşyaları, ağır perdeleri işaret etti. «Bütün bunlara son bir kez bak. Yarın polis gelip buraya el koyacak.

Sonra yasalara göre her şey asıl sahibine yani Mr.Norman Hradsky'e verilecek.» Koltuğuna giderken birden durdu. «Fakat yasaların uygulanması zaman alır. Acaba... bu olabilir mi?» Duff heyecanla yerinde doğruldu.

«Bir fikrin mi var?» Sean başını salladı. «Onun gibi bir şey. Dinle Duff, iki bin altın kurtarırsam buradan gitmemize razı olur musun?»

«Nereye... Nereye gideceğiz?»

«Yola çıktığımızda yüzümüz kuzeye dönüktü. Bu da öteki yönler gibi iyi sayılır. İsteyenler için Limpopo'nun ötesinde fildişi olduğunu söylüyorlar.»

«Neden burada kalmıyoruz? Borsada oynardık.» Duff şaşırılmış ve korkmuşşa benziyordu.

«Allah kahretsın Duff, burada işimiz bitti! Baştayken emir vererek Borsayı etkilemek ve herkesle oynamak ayrı bir hikâyeydi. Ama bir iki bin altınla biz Hradsky'nin masasının altında artıkları kapmaya çalışan köpeklerin arasına girebiliriz ancak.

Yeniden başlayalım. Kuzeye gidip fildişi elde eder, sonra altın ararız. Birkaç arabayla buradan çıkar yeni bir servet elde ederiz. Artık ata oturup tüfek kullanmasını, yüzüne vuran rüzgârı unutmuş olduğuna iddiaya girerim. Hem çevremizde hiç borsacı da bulunmayacak.»

Duff, «Fakat bu, uğruna çalıştığımız her şeyi bırakmak olacak,» diye inledi. Sean bağırmaya başladı. «Sen kör müsün yoksa sadece aptal mı? Hiç bir şeyin yok. Onun için olmayan bir şeyden nasıl ayrılabilirsin? Gidip Hradsky'i göreceksin ve anlaşmaya çalışacağım.

Geliyor musun?»

Duff ona görmeyen gözlerle baktı. 'Hayır' der gibi başını sallarken dudakları titriyordu.

«Pekâlâ beni burada bekle.»

Hradsky'nin dairesi gülen, konuşan adamlarla doluydu. Sean kapıda durunca onların çoğunu tanıdı. Duff'la paylaştığı tahtın etrafını saran dalkavuklardı onlar. 'Kral öldü. Yaşasın Kral,' diye düşündü. Adamlar onu görünce kahkaha ve konuşmalar kesildi. Sean, Max'ın yazı masasının üst gözünü açarak

elini içine soktuğunu da fark etti. Adam öylece kalıp Sean'a baktı. O sırada dalkavuklar şapka ve bastonlarını alarak birer birer savuştular. Bazıları Sean'un yanından geçerlerken mahcup mahcup «Merhaba?» dediler. Sonra odada sadece üçü kaldı. Max eli silâhta bekliyordu. Hradsky de şöminenin önündeki koltuğuna oturmuş, yan kapalı gözlerini Sean'a dikmişti.

Sean, «Beni içeriye davet etmeyecek misin, Max?» diye sorunca Musevi Hradsky'e baktı. Onun hafifçe başını salladığını gördü.

«Lütfen içeriye buyrun Mr.Courteney.» Sean kapıyı kapattı. «Silâha gerek yok, Max. Oyun bitti.» «Hem biz kazandık değil mi, Mr.Courteney?»

Sean başını salladı. «Evet, siz kazandınız. Elimizdeki hisse senetlerini size teslim etmeye hazırız.» Max üzgün üzgün başını salladı. «Ne yazık ki iş bu kadar kolay değil. Bize belirli sayıda hisse senedi satmayı taahhüt ettiniz. Hisselerin hepsini tesliminizi

bekliyoruz.» «Kalan hisseleri nereden almamı salık verirsin?»

«Borsadan alabilirsiniz.»

«Sizden mi?»

Max sesini çıkarmayıp omuz silkti. Sean, «Peki bizi iflâsa sürüklemenin sonuçlarını hiç düşündün mü?» diye sordu.

«Bu sonuçların bizi ilgilendirmediğini rahatlıkla söyleyebilirim.» Sean gülümsedi. «Bu hiç de hoş değil, Max. Fakat ben sizin hesabınıza konuşuyordum. İflaslarda mahkeme kararı gerekir. Ondan sonra alacaklılar toplanır.

Kalan para ve malı bölüştürmek için de Kruger'in bir adamını atayacaklardır. İş mahkemeye düşecek, sonra bunun temyiz hakkı da var. Böyle bir dava üç, dört yıl sürebilir. Tutulan avukat da bundan bol para kazanır.

Bunu düşündün mü, Max?» Gözleri kısılan adamın bunu aklından geçirmemiş olduğu beliydi. Max umutsuzlukla Hradsky'e bakınca Sean'un içi biraz rahat etti.

«Şimdi size bir teklifim var. Paramızdan on bin altın çekmemize izin verin. Özel eşyalarımızla atlarımızı bize bırakın. Buna karşılık ne kaldıysa sizin olsun. Hisseler, bankadaki hesaplar, mal, mülk. Bizi iflâsa zorlarsanız bu kadarını alamazsınız.» Hradsky, Max'a işaret edince o, «Lütfen bu teklifinizi konuşurken dışarıda bekler misiniz?» dedi.

«Ben bara gitiipj bir içki içeceğim. Yirmi dakika yeterli mi?» Saatini çıkarıp baktı. «Bol bol yeter, Mr.Courteney.

Teşekkür ederim.» Bar kalabalık olmakla birlikte Sean içkisini tek başına içti. Kimse ondan yana bakmıyordu.

Adamlar onu konuşmalarına katmamak için çok dikkat ediyorlardı. Sean yirmi dakikanın geçmesini beklerken bu dostlardan bir borç istese ne yapacaklarını düşünerek kendini eğlendirdi. Böylece onların kendisini görmezlikten gelmelerini unuttur gibi oldu. Fakat aşağı görüldüğü için öfkesi geçmemişti. Saate bakınca yirmi dakikanın dolduğunu anladı. Kapıya doğru giderken onun geldiğini gören Jock ve Trevor Heyns hemen arkalarını dönüp barın arkasındaki içki şişelerine bakmaya başladılar. Sean, Jock'un yanında durup saygıyla konuştu. «Jock, bir dakikanı bana verebilir misin?» Jock ağır ağır döndü. «Ah, Sean. Evet ne istiyorsun.»

«Duffla Rand'den ayrılıyoruz. Bizi hatırlaman için sana bir şey vereceğim. Biliyorum, Duff da bunu yapmamı ister.»., Jock utancından kızarak, «Buna gerek yok,» deyip arkasını dönmeye çalıştı.

«Lütfen Jock.»

«Pekâlâ.» Jock'un sesi öfkeliydi. «Nedir?» Sean, «Bu,» diye homurdanarak yumruğunu salladı. Bütün ağırlığını yumruğuna vermişti. Jock'un viskiden kızarmış kocaman burnu tam hayâl edilecek bir hedefti. Böylece Jock bir taklak atarak barın üstünden uçtu. Sean hülyalı bir tavırla Jock'un içkisini

alıp Trevor'un başına döktü. Trevor'a,

«Gelecek sefer beni gördüğünde 'Merhaba' de,» diye emretti. «O güne kadar da başını belâya sokma.»

Hradsky'nin dairesine biraz neşelenmiş olarak çıktı. İki adam onu bekliyorlardı. Sean sırttı.

«Kararınızı söyle, Max.»

«Mr.Hradsky bin beş yüz altın ve özel eşyalarınızı almanıza razı oluyor. Buna karşılık üç yıl Witwatersrand'da iş yapmaya kalkmayacağınıza dair sizden imzalı bir belge istiyor.»

«Üç yıl çok kısa bir süre. Hem iki bin altın isterim.»

«Bu teklif tartışmaya açık değil.»

Sean onların kararlı olduğunu anladı. Pazarlık etmek zorunda değillerdi. Bu kesin bir karardı.

«Pekâlâ. Kabul ediyorum.»

«Mr.Hradsky anlaşmayı yapmak için avukatını çağırttı. Beklemeye bir itirazınız var mı?»

«Tabii, Max. Artık işsiz biriyim ben.»

Sean, Duff u konakta bıraktığı salonda buldu. Elindeki konyak şişesi boştu ve sızmıştı.

Sanki vücudu birden ufalmış gibiydi. Alnına düşen kıvrıkcık saçları çökük yüzüne çocuksu bir hal vermişti. Sean onun elindeki şişeyi alıp, «Küçüklerin yatma saati geldi,» diye mırıldanarak koltuktan kaldırıp sırtına vurdu.

Duff kusmaya başlayınca Sean ona yardım etti. «Tamam. Hradsky'e halısı konusundaki fikrini açıkla. Yalnız bu arada çizmelerimi kirletme.»

Sean gülerek onu yukarıya taşıdı. Sahanlığa gelince kendi duygularını anlamaya çalıştı. Garip ama çok mutluydu. Böyle bir felakette mutlu olmak saçmaydı Duff'u odasına sokup yatağına yatırdıktan sonra soydu.

Üstüne battaniye örtüp karyolanın yanına da emaye bir leğen bıraktı. «Buna ihtiyacın olabilir. İyi uyu. Yarın atla uzun süre yol alacağız.» Yine merdiven başına gelerek aşağıya bu çok pahalıya malolan konağa ve lüks eşyalara baktı. Bütün bunları geride bırakacaktı ve bu da insanın mutluluk duymasına neden olamazdı. Bir kahkaha attı. Belki tam mahvoldukları sırada ufak bir şeyi kurtardığı için memnundu. Bu aslında açınılacak kadar küçük bir zaferdi. Ama buraya ilk geldiklerinden daha kötü durumda değillerdi. Sean düşününce asıl gerçeğin bu olmadığını anladı. Kurtulduğunu hissediyordu. Kendi yoluna, kuzeye, yeni topraklara gidecekti.

Hafif bir heyecan duydu. «Çevrede ne bir kaltak, ne bir borsacı olacak,» diyerek sırttı. Ani bir sevince kapılarak aşağıya ahırların olduğu avluya gitti. «Mbejane!

Neredesin?»

Bir odanın kapısı telâşla açıldı. «Nkosi ne oldu?» Sean'un sesindeki telâş Zuluyu endişelendirmişti.

«En iyi altı atımız hangileri?»

Mbejane merakını gizlemeye gerek duymadan atların adlarını söyledi.

«Atlar yarın güneş doğmadan hazır olmalı. İkisine eğer tak. Ötekiler eşyaları taşıyacak.» Mbejane gülümsedi.

«Avlanmaya mı çıkacağız, Nkosi?» Sean, «Bu da olabilir,» diye cevap verdi. «Ne kadar süre gideceğiz, Nkosi?» «Sonsuzluk ne kadar sürer? Kadınlarıyla vedalaş. Kaross'unla mızraklarını al. Bakalım yol nereye gidiyor.» Sean yatak odasına döndü. Eşyalarını toplaması yarım saat sürdü. Attığı giyecekler odanın ortasında bir yığın oluştururken kendine ayırdığı sadece yarım at yüküydü. Bunları iki deri bavula doldurdu. İçi kuzu postu ceketini dolaplardan birinin arkasında buldu. Sabah giymek için deri at pantolonu ve geniş kenarlı şapkasıyla bir koltuğun üstüne koydu. Çalışma odasına gidip bilmediği markaları, süslü çifteleri bir yana bırakıp istediği tüfekleri seçti. İki çiftyle dört

Mannlincher tüfeği aldı. Sonra Candy'le vedalaşmaya gitti. Kadın dairesindeydi ama o kapıya vurunca Candy koşa koşa gelip kapıyı açtı. Sean, «Duydun mu?» diye sordu.

«Evet, bütün kent biliyor. Oh, Sean! Çok üzgünüm. Lütfen içeriye gel. Duff nasıl?» «İyi olacak. Şimdi sarhoş olup sızdı.» Candy hemen, «Ona gideceğim,» diye atıldı.

«Bana ihtiyacı var şimdi.»

Sean cevap verecek yerde kaşını kaldırıncaya Candy başını eğdi. «Yok, sen haklısın. Öyle sanırım. Belki ilk şok geçince onu görmem daha uygun.» Sean'a bakarak gülümsedi. «Bir içki sana iyi gelir sanırım. Senin için de korkunç oldu bu.» İçki dolabına gitti. Giydiği mavi ipek elbise kalçalarını sarıyor ve göğsünün üst kısmını açıkta bırakıyordu. Sean onun çok güzel bir kadın olduğunu düşündü.

Sonra kadehini kaldırdı. «Tekrar karşılaşana kadar, Candy.» Candy'nin gözleri irileşti. «Anlayamıyorum.

Neden bunu söylüyorsun?» «Yarın sabah gidiyoruz, Candy.»

«Hayır, Sean. Şaka ediyorsun.» Ama bunun gerçek olduğunu anlamıştı. Artık söyleyecek pek bir şey yoktu.

Sean içkisini bitirip onu öperek, «Lütfen mutlu ol,» diye emretti.

«Buna gayret edeceğim. Kısa süre sonra dön.» Sean, «Benimle evlenmeye söz verersen bunu yaparım,» diye gülümsedi.

Candy onu sakalından yakalayıp başını iki yana salladı. «Bu teklifini kabul etmeden git.» Erkek o zaman ayrıldı, çünkü Candy'nin ağlayacağını anlamıştı ve bunu görmek istemiyordu. Ertesi sabah Duff, Sean'un söylediklerini yaparak eşyalarını topladı. Şaşkın şaşkın her sözü yerine getiriyor, ancak Sean konuşunca cevap veriyordu.

Eşyalar yerleştirilince Sean ona bavullarını almasını işaret etti ve birlikte' atların beklediği avluya gittiler. Henüz güneş doğmadığı için hava soğuktu. Atların yanında dört adam duruyordu.

Sean, «Mbejane!» diye seslendi. «Yanıdakiler kim?» Onlar yaklaşıncaya kapıdan süzülen ışık yüzlerine vurdu.

Sean dayanamayarak güldü. «Soylu göbeği olan Hlubi! Nonga! O da sen misin, Kandhla?» Candy Madeninde yanı başında çalışıp ilk servetini bulmasına yardım eden Zululardı onlar. Sean aradan yıllar geçmekle birlikte onları tanıdığına sevindi.

Adamlar beyaz dişlerini göstererek güldüler.

Sean, «Üçünüzün sabahın erken saatinde buraya toplanmasına yol açan nedir?» diye sordu.

Ona Hlubi karşılık verdi. «Nkosi, biz yolculuk sözü duyduk. Ayaklarımız yandı. Avlanma sözü duyduk, uykumuz kaçtı.» Sean birden duyduğu sevgiyi gizleyebilmek için aksi bir sesle konuştu. «Aylık olarak verecek para yok.»

Hlubi gururla, «Biz aylıktan söz etmedik,» dedi. Sean başını salladı. Çünkü bu beklediği cevaptı.

Hafifçe yutkunduktan sonra Zuluları etkileyecek bir söz söyledi. «Bende büyü olduğunu biliyorsunuz. Yine de benimle gelmek mi istiyorsunuz? Arkamda ölümler ve acı bıraktığımı bilerek yine beni izleyecek misiniz?» Hlubi konuşurken yüzü çok ciddiye. «Nkosi, aslan karnını doyurduğu sırada daima bir şey ölür. Ama onu izleyenler için daima et vardır.»

Mbejane aksi bir sesle lafa karıştı. «Bira içmiş yaşlı kadınların gevezeliğini duyuyorum. Söylenecek başka yok ve atlar huysuzlanıyor.» Konağın Jakaranda ağaçlarının arasında kalan bahçe yolundan geçtiler. Alaca karanlıkta geride kalan kocaman ev grimsi bir renge bürünmüştü. Pretoria'ya doğru gidiyorlardı. Tepeye tırmanınca Sean'la Duff atlarının dizginlerini çekerek dönüp arkaya baktılar. Vadi hafif sisliydi. Duff, «Bir hafta daha kalamaz mıydık? Belki bir şeyler yapabilirdik,» diye mırıldandı. Sean ses çıkarmadan altın rengi sabah sisine baktı. Çok güzeldi. Deşilmiş toprakları, makineleri, kötü, açgözlü kenti gizliyordu da bu sis. Genç adam, atını Pretoria'ya

doğru çevirerek dizginle boynuna hafifçe vurdu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ISSIZ TOPRAKLAR

Pretoria'da beş gün kalıp birkaç araba alarak gerekli malzeme ve yiyecekleri doldurdular. Altıncı gün de Avcılar Yolunu izleyerek kuzeye doğru gittiler. Arabanın iki yanında Zulular ve Sean'un tuttuğu yeni adamlar yürüyordu.

Onları da siyah ve beyaz çocuklarla sokak köpekleri izliyordu. Erkekler bağırarak talihlerinin açık olmasını dilediler. Kadınlar evlerinin verandalarında durarak el salladılar. Kısa süre sonra kent geride kaldı. Kırlara çıktılar. Ama hâlâ bir düzine kadar macera düşkününü sokak köpeği onların peşindeydi.

İlk gün on beş mil yol aldılar. Gece küçük bir akarsu yanında konaklarlarken, beş yıldır ilk kez böyle ata bindiği için Sean'un sırt ve bacakları sızım sızım sızılıyordu. Gökyüzünde iri yıldızlar parlıyor, geride konuşan adamların sesleri mırıltı gibi duyuluyordu. Zaman zaman da ateşin gerisinde bir yerde bir çakal uluyordu.

Yattıkları arabaya erkenden gittiler. İpek çarşafı yerine sert battaniyeler ve ot yatak Sean'un uykusunun koçması için bir neden değildi.

Bunu izleyen iki gün de yirmişer mil yol aldılar.

Böyle acele etmeye kentte alışmıştı Sean. Orada bir gün kaybı felâket demekti. Bu alışkanlıktan kurtulamadığı için de sabırsızlıkla yol alıyordu. Bir sabah öküzleri arabalara koşarlarken Mbejane, «Biriyle buluşmaya mı gidiyoruz, Nkosi?» diye sordu.

«Hayır. Neden sordun?»

«Bir erkek hızlı hareket ederse genellikle bir nedeni vardır. Acelemizin nedenini anlamaya çalışıyordum.»

«Bunun nedeni...» Sean durdu. Nedeni bulmak ister gibi etrafına bakındı. Sonra burnunu kaşdı. «... Bir saat sonra yola çıkacağız.» O gün Duff'la arabaların bir mil kadar önünde ilerlediler.

Sean dönüp arabaları hızlı sürmelerini de söylemedi. Duff'a, «Atlarla şu tepenin yanına gidelim,» dedi. «Sonra atları aşağıda bırakır, doruğa tırmanırız.»

«Neden?»

«Gönlümüzü eğlendirmek için. Haydi, gel.» Atları bırakıp kayalık tepeye tırmanırlarken soluk soluğa kalmışlardı; üstlerinden ter akıyordu. Doruğa erişince bir ağacın gölgesinde oturacak düz bir taş buldular. Sean, Duff'a yaprak sigarası verdi ve bunları tütürerek aşağıda bir haritayı andıran topraklara baktılar. Bu yüksek otlu toprakların içinde ormanlar, tepeler vardı. İleride bir akar suyu ve onun kıyısındaki ulu ağaçları seçiyorlardı. Bu ağaçların dışında her şey Afrika'nın rengindeydi. Kahverengi, belki bin ton kahverengi vardı.

Duff, «Burada kendimi çok ufak, fakat güvende hissediyorum,» diyerek çekingen bir tavırla güldü.

«Ne demek istediğini anlıyorum.» Johannesburg'dan ayrıldıklarından beri Duff'ın ilk kez sakinleştiğinin farkındaydı. Birbirlerine gülümseyerek arkadaki kayaya yaslandılar. Çok aşağıda kalan arabalarının yandan dolaşıp otluk topraklara çıktığını gördüler. Hayvanlar kuru otları yemeleri için salındı.

Bir süre sonra iki arkadaş inip atlarını buldular. O gece ateşin karşısında daha uzun süre oturdular. Az konuşmakla birlikte yine aralarındaki dostluğun gücünü hissediyorlardı.

Ondan sonra da yaşamları temposunu ağır ağır dönen araba tekerleklerinden aldı. Her sabah Duff'la arabadan inip dolaşıyor, bazen bir akarsuyun yanında altın arıyorlardı. Bazen de fillerin izlerini görmeye çalışıyorlardı.

Gizlenip av hayvanlarını seyrediyorlardı. Kendilerini, adamlarını ve Pretoria'da peşlerine takılan köpekleri doyuracak kadar hayvan avlamaktaydılar. Pietersburg'daki küçük Boer kasabasından geçip

ilerleyince, karşılarında ulu Zoutpansberg dağları belirdi. Dimdik yamaçları ağaçlar ve kayalarla kaplıydı. Dağların altında kalan Louis Tritchard da bir hafta mola verdiler.

Bu kasabada dağların kuzeyinde, Limpopo'da avlanan adamlarla konuştular. Hollanda asıllı, yüzleri güneşten esmerleşmiş, sakalları tütünden sararmış olan iri yarı adamlar son derece sakindi. Sean ağır ağır ve saygıyla konuşan bu erkeklerin, rahatlıkla dolaştıkları topraklardaki hayvanlardan da, Witerwatersrand'a karşılaştığı kimselerden de farklıydı. Sean derin bir saygı duydu. Bu duygusu yıllar sonra onlarla savaşmak zorunda kaldığı zaman daha da artacaktı.

Adamlar dağlardan geçen yol olmadığını söylediler. Fakat arabalar yanlarından dolaşabilirlerdi. Batı geçidinden Kalahari Çölüne iniliyordu. Burası tekerleklerin kumlara battığı, su bulmak için insanın fazla yol alması gerektiği kötü bir bölgeydi. Doğudaysa zengin ormanlık topraklar vardı. Hem ormanlar avlanacak hayvanlarla doluydu Sahile yaklaştıkça hava daha sıcaklaşırdı Ama insanın filleri bulabileceği gerçek ormanlar oradaydı.

Bunun üzerine Sean doğuya döndü. Böylece bu ıssız topraklara çıktılar.

Bir hafta yol alınca fillerin izlerini gördüler. Ağaçlar devrilip kabukları soyulmuştu. Sean heyecanlanarak o gece bir saat silâhlarını temizledi. Hem bu topraklar iyi sulanıyordu. Yalnız ırmakların suyu kan kadar sıcaktı ve kıyılardaki otlar da çok yüksekti. Orman zebra, siyah kunduz ceylanı, kudu ve fil doluydu. Sean'la Mbejane vagonların bir mil kadar önünde ilerlerken ilk yeni izi buldular. Mahoba Hoba ağacının kabukları yeni soyulmuştu. Soyuk yerlerden sıvılar sızıyordu. Filler ağacın üstünü dişleriyle soymuşlardı. Mbejane, «Üç erkek,» dedi. «Biri çok kocaman.» «Sen burada bekle.» Sean atını çevirip arabalara yaklaştı. Duff ilk arabanın sürücü yerine çıkmış oturuyordu. Sean, «Duff, Filler!» diye bağırdı. «Bizden en fazla bir saat ötedeler. Haydi, atını eğerle, ahbap.»

Duff beş dakikada hazır oldu. Mbejane onları bekliyordu. Zulu izlere bakmış ve fillerin ne tarafa gittiklerini anlamıştı. Onun peşine takılarak atlarını yan yana sürdüler.

Duff sordu. «Daha önce fil avladın mı oğlum?»

«Hayır.»

«Tanrım!» Duff dehşete kapıldı. «Senin usta bir fil avcısı olduğumu sanıyordum. Gidip uyuyayım. Biraz daha tecrübe sahibi olunca beni çağırırsın.» Sean heyecanla güldü. «Kaygılanma. Bu işi biliyorum. Fil hikayeleriyle büyüdüm ben.» Duff alayla, «Aman içim rahat etti,» diye söylenirken, Mbejane sinirlendiğini gizlemeden omzunun üstünden onlara baktı.

«Nkosi, artık konuşmak doğru değil. Kısa süre sonra onlarla karşılaşacağız.» Biraz sonra ağaçlar iyice sıklaştıkça Sean dizginleri çekti. «Atları burada Hlubi'yle bırakalım. Yürüyerek filleri izlememiz daha doğru olacak.»

Duff itiraz etti. «Oğlum, atın üstüneyken daha hızlı kaçırım.» Sean, «İn,» derken Mbejane'ye de yol göstermesini işaret etti. Yine ilerlemeye başladılar. Sean terliyor, kaşlarına takılan damlalar yanaklarından süzülüyordu. Terlerini eliyle silerken heyecandan midesi kasılıyor, boğazında bir kuruluk duyuyordu.

Duff her zamanki gibi ağzını çarpıtıp hafifçe gülümseyerek kayıtsız bir tavırla Sean'un yanında yürüyordu. Fakat solukları sıklaşmıştı. Mbejane onlara eliyle işaret edince durdular.

Dakikalar ağır ağır geçti. Zulu yine elini sal adı.

Böylece 'Bir şey yok gelin,' diyordu.

Bir süre sonra Zulu birden hareketsiz kaldı. Elini hafifçe salladı. Bu sefer fillerin ileride olduğunu belirtiyordu.

Sean'la Duff onun arkasında çömeldiler. Gözleriyle kahverengi ağaçları ve gri gölgeleri araştırıyorlardı. Sinirleri gerildiği için soluklan sıklaşmıştı. Duff da artık gülümsemiyordu. Mbejane elini kaldırarak tam karşılarında bir duvar gibi yükselen bitki ve sarmaşıkları işaret etti. Saniyeler,

uzuyor, dakikalar geçmek bilmiyordu. Bir kulak

tembel tembel sallandı. Kocaman bir erkek fil gri gölgelerin arasındaydı. Onu renginden dolayı önce seçememişlerdi. Sean, Mbejane'nin koluna dokundu. Böylece, «Gördüm,» diyordu.

Mbejane ağır ağır elini kaldırarak tekrar işaret etti. Sonra bir karnın guruldadığını duydular.

Gökgürültüsü gibi bir sestü bu. O zaman Sean ikinci fili de gördü. Uzun dişleri olan hayvan küçük gözlerini sıkıca kapamış gölgede duruyordu. Sean dudaklarını Duff'un kulağına yaklaştırdı. «Bu senin,» diye fısıldadı. «Ben öbürüne ateş edecek pozisyona girene kadar bekle.» Ağır ağır yan tarafa kaydı. Hayvanın omzunu görebiliyordu artık. Oradan ateş ederse kalbe isabet ettirebilirdi. Duff a işaret ettikten sonra tüfeğini kaldırıp kocaman omuza nişan alarak ateş etti.

Ormanda bu patlama inanılmayacak kadar yüksekti. Erkek filin omzundan tozlar havalandı. Hayvan merminin çarpmasıyla sallandı.

Onun arkasında uyuyan üçüncü fil hemen dönüp kaçmaya başladı. Sean'ın elleri ustalıkla gidip geliyordu. Tüfeği dolduruyor, nişan alıyor ve hemen ateş ediyordu. Kurşunun isabet ettiğini, hayvanın öldürücü bir yara aldığını gördü bu sefer. İki fil koşarak kaçtılar. Orman onları gizledi. Yaralı olmakla birlikte önlerine gelen her şeyi devirip acıyla bağırarak gidiyorlardı. Sean da onların peşinden koştu. Bacaklarını, kollarını paralayan dikenlerin farkında bile değildi.

Yanından Mbejane, «Bu tarafa, Nkosi!» diye bağırdı. «Çabuk ol. Yoksa onları kaybedeceğiz.» Sıcakta terleyip koşarak birden kıyıları yüksek bir ırmağın yanına çıktılar. Irmağın dibindeki kum gözleri kamaştırarak kadar beyazdı. Ortasından ince bir su akıyordu. Fillerden biri ölmüştü. Sulara karışıyordu hayvanın kanı. İkinci fil karşı kıyıya tırmanmaya çalışıyordu ama burası onun için fazla dikti. Bu yüzden geri kayıyordu. Dönüp Sean'la Mbejane'ye bakarken hortumunun ucundan damlayan kanı gördüler. Sonra kulaklarını öfkeyle havaya diken hayvan saldırıya geçti. Yumuşak kumlarda hızla geliyordu. Onu seyreden Sean tüfeğini kaldırıp tetiği çekerken bir hüznü duydu. Umutsuz bir cesaret karşısında bir erkeğin duyduğu gururlu pişmanlıktı bu. Bir kurşunla hayvanı kafasından vurup devirdi.

Irmağın kıyısından aşağıya inip yere serilen filin yanına gittiler. Mbejane hayvanın dişlerinden birine dokunduktan sonra Sean'a baktı. «İyi bir fil.» Fazla konuşmadı. Çünkü lâf etmenin sırası değildi. Sean tüfeğini filin omzuna dayayarak cebinden bir yaprak sigarası çıkardı. Yakmadan dişlerinin arasına sıkıştırdı. Çok fil öldüreceğini biliyordu. Ama sadece bu ilk fili anımsayacaktı.

Birden arkadaşını hatırladı. «Nkosi Duff nerede?

O da öldürmedi mi?»

Mbejane, «Ateş etmedi,» diye cevap verdi.

«Ne?» Sean hemen Zuluya döndü. «Neden?»

Mbejane burnuna biraz enfiye çekip aksadı, sonra omuz silkti. «Bu iyi bir fil,» diyerek yere baktı.

Sean tüfeğini kaptı. «Gidip onu bulmalıyız.» Zulu da onu izledi. Duff'u yere oturmuş, su içerken buldular.

Tüfeğini de yanındaki ağaca dayamıştı. Sean'u görünce su şişesini kaldırıp onu selâmladı. «Yaşasın. Zafere erişen kahraman geliyor!» Gözlerinde anlaşılmayan bir ifade belirmişti.

Sean, «Sen filine isabet ettiremedin galiba,» dedi.

Duff mırıldandı. «Evet, benimkini kaçırdım.» Şişeyi kaldırıp yine su içti. Sean birden onun hesabına utandığını anlayarak çok fena oldu. Duff'un korkaklığını bildiğini göstermemek için gözlerini yere dikti.

Sonra, «Haydi, arabalara dönelim,» dedi. «Mbejane, daha sonra dişleri almak için yük atlarıyla gelir.» Geri dönerlerken yan yana gitmediler.

Mola verdikleri yere döndüklerinde hava kararmak üzereydi. Atları adamlardan birine vererek Kandhla'nın hazırladığı leğenlerdeki sularla yıkandılar. Sonra geçip ateşin karşısında oturdular. Sean içkileri koyarken Duff'a bakmamak için gözlerini kaçırdı. Çok rahatsız olmuştu. Bu durumu konuşmaları gerekiyordu. Genç adam konuyu açmak için söyleyecek uygun bir şey düşünüyordu. Duff korkak olduğunu göstermişti. Sean onu temize çıkarmak için bahaneler arıyordu. Belki de ateş etmiş ama isabet etmemişti. Ya da Sean ateş edince onun fili kaçmıştı. Ancak ne olursa olsun Sean, aralarında böyle tatsız bir olay olmasına dayanamazdı. Bunu konuşmalı, sonra unutturmalarıydılar.

Duff a kadehini verip gülümsedi.

Duff kadehi havaya kaldırarak, «Evet, durumu gülererek gizlemeye çalış,» diye söylendi. «Cesur beyaz avcının şerefine. Al ah kahretsin, bunu nasıl yapabildin?» Sean ona bakakaldı. «Ne demek istiyorsun?»

«Ne demek istediğimi biliyorsun. O kadar suçlusun ki, yüzüme bile bakamıyorsun. O kocaman hayvanları nasıl öldürebildin? Daha da kötüsü bunu yapmaktan nasıl zevk aldın?» Sean iskemlesine çöküp kaldı. Duyduğu rahatlığın mı, şaşkınlığın mı daha güçlü olduğunu anlayamamıştı. Duff hemen sözlerine devam etti. «Ne diyeceğini biliyorum. Bu sözleri daha önce sevgili babamdan da duydum. Bir tilkiyi kovaladığımız günün,akşamı bana bunu anlattı. Zavallı tilkinin peşine yirmi atlı ve kırk köpek takılmıştı.» Sean kendisini suçlu durumda bulmanın şaşkınlığından hâlâ kurtulamamıştı. Hayretle, «Avlanmayı sevmiyor musun?» diye sordu. Bu sözler ağzından, «Yemek yemeyi sevmiyor mu sun?» gibi çıkmıştı.

«Bunun nasıl olduğunu unutmuşum. Senin heyecanın bana da geçti. Fakat filleri vurmaya başlayınca birden her şeyi anımsadım.» Duff konyağını yudumlayarak ateşe baktı. «Onlara fırsat verilmedi. Uyuyorlardı ve bir an sonra köpeklerin tilkiyi paralamaları gibi sen de onları mermilerinle parçaladın.»

«Fakat Duff bu bir yarışma değil.»

«Evet, babam bunu da anlattı. Bu kutsal bir tören sayılırmış. Aral'a babam bunu tilkilere de anlatmalıydı.» Sean öfkelenmeye başlamıştı. «Buraya fildişi avına geldik. Benim yaptığım da bu.» «O filleri sadece dişleri için öldürdüğünü iddia edersen sana yalancı derim, oğlum. Buna bayıldın! Tanrım, yüzünü ve o belâlı vahşinin yüzünü bir görmeliydin!» Sean, «Pekâlâ!» diye bağırdı. «Başka erkekler gibi ben de avlanmayı seviyorum. Bunu yapamayanların da korkak olduklarını biliyorum!»

Duff un rengi soldu, arkadaşına bakarak, «Ne demeye çalışıyorsun?» diye fısıldadı. Gözleri birbirilerine kenetlenmiş gibiydi. Sean öfkesiyle Duff'un dostluğu arasında bir seçim yapması gerektiğini anladı. Ağzından çıkacak sözler her şeyi mahvedebilirdi.

Kendini zorlayarak gevşedi. «Böyle demek istemedim.»

Duff da güçlülükle gülümseyerek, «Öyle olduğunu umdum,» diye mırıldandı. «Bana avlanmaktan neden hoşlandığını anlat, evlât. Bunu anlamaya çalışacağım fakat bir, daha seninle avlanmaya çıkacağımı da sanma.»

Bu tıpkı bir köre renkleri anlatmaya benziyordu. Duff, Sean'a azap veren bir sessizlikle dinliyordu. Avın heyecanını, hayvan ne kadar tehlikeliyse onu kovalamanın o kadar büyük bir zevk verdiğini, bundan aslında bir acımasızlık bulunmadığını anlatmaya çalıştı. Bir erkek bir şeyi mahvetmekle ona sahip olabilirdi. Bu bencil ikti belki ama içgüdüleri ahlâk tanımazdı. Duff sonunda, «Hradsky'le işçilerin hakları için savaşılan centilmen sendin,» diye mırıldandı. «İnsanlara acı vermemek gerektiğini söyledin hep.» Sean itiraz etmek için ağzını açtıysa da Duff devam etti. «Sen bizim için fildişi bulursun. Ben de altın ararım. İkimiz de kendimize uygun olan işi yaparız. Sen nasıl Candy olayında

beni bağışladınsa ben de bu fil işinde seni affediyorum. Hâlâ eşit ortağız.

Anlaştık mı?» Sean başını sallayınca Duff kadehini kaldırdı. «Bu boşalmış. Bana bir iyilik et, oğlum.» Bu tartışmanın kötü bir izi kalmadı. Ortak olan şeylerinden zevk alıyorlardı. Değişik yanlarını da olduğu gibi kabul etmekteydiler. O günden sonra avlanan fillerin dişleri atlara yüklenip kampa getirildiğinde Duff hiç bir şey demedi. Sadece Sean'ın dönmesine memnun olarak gülümsüyordu. Sean'ın her dönüşünde gece geç saatlere kadar içip konuşuyorlardı. Ertesi sabah da geç kalkıyor ve Klejebas adı verilen iskambil oyununu oynuyor ya da Duff'un Pretoria dan aldığı kitapları okuyorlardı. Opera'daki kadınlarla gönül eğlendiren, Eloff Caddesindeki büroda emirler veren Sean tümüyle değişmişti. Berber tarafından kesilip biçim verilmeyen sakalı iyice uzamıştı. Yüzünün ve kollarının soluk rengi gitmiş, güneşte iyice bronzlaşmıştı. Kalçaları yüzünden iyice gerilen pantolonları artık bol geliyordu. Buna karşılık kolları ve vücudu yine iyice kaslanıp sertleşmişti. Buna karşılık kolları ve vücudu yine iyice kaslanıp sertleşmişti. Daha dik duruyor, daha çevik hareket ediyor ve daha kolaylıkla gülüyordu. Duff'daki değişiklik o kadar belirli değildi.

Yüzü eskisi gibi zayıf ve çöküktü. Ama gözlerindeki huzursuzluk azalmıştı. Eskisinden daha ağır konuşuyor, hareket ediyordu. Bıraktığı altın rengi sakal da onu daha genç göstermekteydi. Her gün yanında bir adamla kamptan ayrılıp altın arıyor, getirdiği taşları dövüp suda yıkıyordu. Daha sonra yıkamıp masaya iki kadehle bir şişe koyuyordu.

Akşam yemeğini yerken köpeklerin bağırmasını, atların nal şakırtısını ve Sean'un sesini duymayı bekliyordu. Eğer gece sessizse şişeyi kaldırıp arabaya girerek yatıyordu. O zaman yalnızlığını hissediyordu. Fakat yalnızlığı eskisi kadar yoğun değildi. Sadece bu sayede Sean'un dönmesinden daha fazla zevk alıyordu.

Sürekli olarak doğuya, Limpopo Vadisine doğru gidiyorlardı. Burada su azdı. Sean daha önceden atla gidip sulak bir yer buluyor, ondan sonra arabalar yola çıkıyordu. Bu arada Sean bol fil bulunan yerlerde avlanıyordu. Bir araba daha fildişiyle dolmuştu.

Duff bir seferinde, «Yine buradan döneceğiz herhalde.» dedi.

«Öyle sanırım.»

«Öyleyse bu fildişini gömelim. Yanımızda bir ton fildişi taşımamızın bir anlamı yok.» Sean düşünceli bir tavırla ona baktı. «Yılda bir defa iyi bir şey geliyor aklına. Evet. öyle yapacağız.» Yeniden kamp kurdukları yerde fildişini gömüp arabaları onarmaya, hayvanların biraz semirmeleri ve adamların biraz dinlenmeleri için birkaç gün onları kendi hal erine bırakmaya karar verdiler. Önce yüzden fazla fildişi gömüldü. Bunu da ancak üç günde yapabildiler.

Sean'la Duff konakladıkları yerde oturarak güneşin batmasını seyrettiler. Kandhla ateşe yine odun attı. Sonra kızarmış kuzu karaciğeri yiyip konyak içtiler. İki de yorgun oldukları için fazla konuşmayarak huzurla oturuyorlardı. Kalkıp yatacak gayreti bile gösterecek halleri yoktu. Gözlerini ateşe dikmiş öylece kalmışlardı.

O sırada ateşe atılan odunlardan birinin üstünden inmeye çalışan küçük bir akrebi fark ettiler. Ateş hayvanın çevresini sarmıştı. Akrep kuyruğunu kaldırırken etrafındaki alevler onun parlak vücudunu aydınlatıyordu. Duff dirseklerini dizlerine dayayarak öne eğildi. Hafif bir sesle, «Alevler ona erişmeden kendini sokup zehirleyecek mi?» diye sordu.

«Hayır.»

«Neden?»

«Sadece insan kaçınılmaz şey karşısında bunu yapacak zekâyâ sahiptir. Öteki yaratıklarda yaşama içgüdüğü çok kuvvetlidir.» Akrep yan yan giderek alevlerden kaçmaya çalıştı. Havaya kaldırdığı kuyruğu hafif hafif sallanıyordu. «Hem akrebin kendi zehirine bağımsızlığı vardır. Onun için seçim yapmasına da olanak yok.» Duff bir küçük trajedi karşısında daha da durgunlaşmıştı. «Kendini ateşe atıp bu işi bitirebilir.»

Akrep umutsuzlukla son kez etrafını saran alev halkasından kurtulmayı denedi. Sonra kuyruğu düştü. Isı yüzünden bacakları yandı. Alevler birden parlak vücudu kapladı. Kütük yana devrilinece yanıp kavrulan akrep de gözden kayboldu. Sean, «Bunu yapabilir miydin?» dedi. «Yani ateşe atlayabilir miydin?» Duff hafifçe içini çekti.

«Bilemiyorum.» Sonra ayağa kalktı. «Artık suyumu boşaltıp sürünerek yatağıma gireceğim.» Uzaklaşp ateşin aydınlatmadığı bir yerde durdu.

Pretoria'dan ayrıldıklarından beri devamlı çakalların, seslerini duyuyorlardı. Bu ses de Afrika gecesinin bir parçası olduğu için aldırış bile etmiyorlardı. Fakat o anda birden bir değişiklik oldu. Acı dolu bir feryat, çığınca bir çığlık Sean'un tüylerinin ürpermesine yol açtı. Hemen ayağa fırlayarak karanlıklarda ne yapacağını bilemeyerek durdu. Çakal kampa doğru geliyordu. Birden ne olduğunu anladı Sean.

«Duff!» diye bağırdı. «Buraya gel! Koş! Koş be adam!» Pantolonunu indirmiş olan Duff başını çevirerek şaşkın şaşkın arkadaşına baktı.

«Duff!» Sean olanca sesiyle haykırıyordu. «Gelen kuduz bir çakal! Çabuk kaç!... Kaç!» Çakal yaklaşmıştı. Hem de çok yakındaydı. O anda Duff harekete geçti. Ateşe doğru gelirken de birden ayağı takılarak devrildi.

Yuvarlanarak ellerini yere dayadı. Başı çakalın sesinin geldiği tarafa dönüktü. O sırada Sean hayvanın karanlıklardan fırlayarak doğru Duff'un çömeldiği yere saldırdığını gördü. Çakal atladığı sırada Duff'un elleriyle yüzünü korumaya çalıştığını da fark etti. Köpeklerden biri Mbejane'nin elinden kurtularak Sean'un bacaklarına sürünüp geçti. Sean da yanan bir odunu kaparak onun peşinden koştu. Ama Duff sırt üstü yatmış, yüzünü, ellerini paralayan bir teriyer köpeği büyüklüğündeki hayvandan kurtulmak için boğuşuyordu. Köpek çakalı yakaladığı dişleriyle çekerek hırladı. Sean da yetişip odunla çakalın bel kemiğini kırdı. Deli gibi vuruyor, vuruyordu.

Sonra Duff'a döndü. Arkadaşı ayağa kalkıp boynundaki eşarbi çıkarmış, yüzünü silmeye çalışıyordu. Fakat kanlar çenesinden gömleğine damlıyordu. Sean onu tutup ateşe yaklaştırarak ellerini indirdi, yüzündeki yaralara baktı. Burnu parçalanmıştı; bir yanağının derisiyle etleri olduğu gibi kalkmış sallanıyordu.

«Otur!»

Duff yine eşarbını yüzüne bastırarak itaat etti. Sean hemen ateşe gitti. Bir dal a korları deşti. Sonra av bıçağını çıkararak çeliğini korların üstüne gelecek şekilde ateşe yerleştirdi.

Gözlerini bıçaktan ayırmadan, «Mbejane!» diye seslendi. «O çakalı ateşe at. Ateşe bol odun da koy. Sakın çakala ellerini sürme. Sonra o köpeği de diğerlerinden uzakta bir yere bağla.» Bıçağı ateşte çevirdi. «Duff, mümkün olduğu kadar fazla konyak iç.»

«Ne yapacaksın?»

«Ne yapmamız gerektiğini biliyorsun.» «Bileğimi de ısırıldı.» Duff, Sean'un görmesi için kolunu kaldırdı.

Siyahımsı renkli deliklerden kan sızıyordu.

Sean konyak şişesini işaret etti. «İç.» Bir an birbirilerine baktılar. Sean, Duff'un gözlerindeki dehşeti gördü.

Kızgın bıçağa bakınca dehşete kapılmıştı. Vücuduna giren mikroplar yüzün den korkuyordu. Bu mikroplar beynine girerek onun kudurup, çıldırarak ölmesine neden olmadan ortadan kaldırılmalıydı.

Sean, «İç,» diye tekrarladı. Duff şişeyi alarak dudaklarına götürdü. Sean da eğilerek bıçağı ateşten alıp eline yaklaştırdı. Yeteri kadar kızmamıştı. Bıçağı tekrar ateşe bıraktı.

«Mbejane, Hlubi, Nkosi'nin iskemlesinin iki yanında durun. Onu tutmaya hazır olun.» Kemerini çıkarıp kalın deriyi ikiye katlayarak Duff'a uzattı. «Isır bunu.» Ateşe döndü. Bu sefer bıçağın çeliği soluk pembe bir renk almıştı, «Hazır mısınız?» Duff kısık bir sesle şaka yapmaya çalıştı. «Kalkışacağın iş yüzünden bir milyon kadının kalbi kırılacak.» Duff yüzüne yapışan kızgın bıçağın acısıyla içini çekerken vücudu zangır zangır sarsılıyordu.

Sırtı geriye bükülmüştü ama iki Zulu onu acımasızca tutuyorlardı. Sean bıçağı daha derinlere bastırırken yaranın kenarları simsiyah olarak cızırtılı bir ses çıktı. Yanan et kokusundan kusacak gibi oldu Sean. Dişlerini sıkarak devam etti. Geri çekildiğinde Zuluların tuttuğu Duff gevşeyip kalmıştı. Terden saçları ıslanmış, gömleği vücuduna yapışmıştı. Sean bıçağı yine kızdırarak, Duff iskemlede bitkin ve güçsüzce kımıldanıp inlerken, bileğindeki yarayı da dağladı. Yanıkların üstüne makine yağı sürüp bileği temiz bir gömlekten yırttığı parçalarla gevşekçe sardı. Sonra Duff'u kaldırıp arabadaki yatağına yatırdılar. Sean, Mbejane'nin köpeği bağladığı yere gitti. Hayvanın omzunda bir yara bularak, adamlara ısırmasında için başına bir çuval geçirmelerini söyledi. Köpeğin yarasını da dağladı. «Bunu en sandaki arabaya bağlayın. Öteki köpekler onun yanına sokulamamalı. Hayvana yemek ve su vermeyi unutma, Mbejane.» Sonra Duff ın yanına döndü. Acı ve konyaktan çılgına dönen Duff o gece hiç uyumadı. Sean da sabaha kadar onun yatağının yanında bekledi.

Kamptan elli metre kadar ileride, yabancı bir incir ağacının altına yerliler Duff için bir kulübe yaptılar. Adamlar kazıkları çakıp üstüne de branda bezini gerdiler. Oraya bir de karyola kurdular.

Duff ın arabadaki yatak, yastık ve battaniyelerini de getirdiler. Sean da dört araba zincirini birleştirip yeni taktığı baklaları çekiçle vura vura kapattı. Zincirin bir ucunu incir ağacının dibinden geçirdi, Sonra bunu zincirle birleştirip perçinledi. Duff arabanın gölgesinde oturmuş, onların çalışmalarını seyrediyordu. Kolunu askıya almışlardı. Yüzü şişmiş, kabuk tutan yaranın iki yanı kıpkırmızı kesilmişti.

Sean zinciri takınca onun yanına geldi. «Üzgünüm Duff, fakatı bunu yapmak zorundaydık.» «Esir ticaretini uzun süre önce kaldırdılar. Belki bunu bilmiyorsun diye söyledim.» Duff gülümsemeye çalıştı. Sonra kalkıp Sean'un peşinden ağaca gitti. Sean zincirin boş ucunu Duff'un beline dolayıp iki baklaya kalın bir demir halka soktu.

Çekiçle vurarak bunu sıkıca kapatıp yassılttı.

«Bu seni tutar.»

Duff, «vücuduma fevkalade uydu,» diye mırıldandı. «Şimdi yeni evime bir göz atalım.» Sean arkadaşının peşi sıra kulübeye girdi. Duff yatağa uzandı. Çok bitkin ve hastaya benziyordu.

Hafif sesle, «Durumu ne zaman anlayabiliriz?» diye sordu.

«Pek emin değilim ama burada bir ay kadar kalman gerekiyor sanırım. Ondan sonra yine topluma karışmana izin vereceğiz.» «Bir ay... Epey Eğlenceli olarak. Burada yatıp her an köpek gibi havlayarak en yakın ağacın yanında bacağımı kaldırmayı bekleyeceğim.»

Sean gülmedi. «Bıçakla bütün yaralan iyice dağladım. İyileşmeme olasılığın binde bir. Bu sadece bir önlem.»

«Bu olasılığı beğendim. İddiaya girip beş altın koyabilirim.» Duff tavana baktı. Sean da sessiz sedasız yatağın kenarında oturuyordu. Adam uzun süre sonra sessizliği bozdu. Nasıl olur acaba? Hiç kuduran birini gördün mü?» «Hayır.» «Ama duymuşsundur. Bana duyduklarını anlat.»

«Tanrı aşkına, Duff. Kuduracak değilsin.» «Söyle... ne olur söyle.» Doğrularak Sean'un kolunu yakaladı. «Bu konuda bildiklerini anlat.»

Sean bir an onun gözlerinin içine baktı. «O çakalı gördün, değil mi?» Duff başını yastıklara gömerek, «Oh Tanrım!» diye fısıldadı.

Bunu uzun bekleyiş izledi. Kulübenin yanına üstü kapalı bir yer yaptılar. Günleri onun altında geçirmeye başladılar.

Başlangıçta durum çok kötüydü. Sean arkadaşını kapıldığı korkunç umutsuzluktan kurtarmaya çalışıyordu.

Fakat Duff, yüzündeki kabuklara dokunarak saatlerce uzaklara bakarak oturuyordu. Pek ender olarak Sean'un anlattığı hikâyelere gülümsüyordu. Ama sonunda Sean'ın gayreti sonuç verdi. Duff konuşmaya başladı. O güne dek hiç sözünü etmediği şeyleri anlattı. Onu dinleyen Sean beş yılda anlayabildiğinden çok fazlasını öğrendi.

Duff bazen zincirini arkasında sürükleyerek Sean'un önünde dolaşıyor, bazen sessiz sedasız oturuyordu. Sesi hiç tanımadığı annesinin özlemiyle doluydu. «...Onun üst galeride bir portresi vardı. Gidip öğleden sonralarımı o resmin önünde geçirirdim. Onunki kadar müşfik bir yüz daha görmedim.» Sonra babasını anımsayarak sertleşti.

«O ihtiyar namussuz.»

Kızından da söz ediyordu. «... Gülüşünü duysaydın için sızlardı. Mezarının üstündeki karlar üstü şekerle kaplı bir pastayı andırıyordu.

Kızım bunu görseydi çok beğenirdi...»

Başka zamanlar geçmişte yaptıklarını anımsarken sesinde bir şaşkınlık belirliyordu. Bir hatasına ya da kaçırdığı bir fırsata kızıyor, sonra mahcup bir tavırla gülümseyerek «Saçmasapan laflar ediyorum,» diye mırıldanıyordu.

Yüzündeki kabuklar kuruyup dökülmeye başlamıştı ve sık sık eski neşesine kavuşuyordu Duff. Brandayı tutan kazıklardan birine bir takvim yapmıştı. Her gün için bir çentik atıyordu. Ondan sonra da geri çekilip otuza çıkmasını sağlayabilecekmiş gibi yüksek sesle günleri sayıyordu. Otuz gün dolunca zinciri çıkarılacaktı.

Kazıkta on sekiz çentik olduğu gün köpek kudurdu. Öğleden sonra oturmuş Klabejas oynuyorlardı. Sean kartları tam dağıttığı sırada köpek olanca sesiyle ulumaya, bağırmaya başladı. Sean fırlarken iskemlesini düşürdü. Duvara dayadığı tüfeğini kapıldığı gibi gitti ve hemen sonra Duff patlamayı duydu. Bunu izleyen derin sessizlikte adam başını ağır ağır eğerek avuçlarının arasına aldı.

Sean ancak bir saat sonra dönebildi. İskemlesini kaldırıp masanın yanına koyarak oturdu. «Sıra sende...

Oynamayacak mısın?» diyerek kartlarını aldı. İkisi de artık masada üçüncü biri olduğunu bilerek dikkatlerini kartlara verip büyük bir irade gücüyle oyuna devam ettiler. Sonunda Duff dayanamadı. '«Bana bunu yapmayacağına söz vermelisin.» Sean, başını» kaldırdı. «Neyi yapmayacağıma söz vereceğim?»

«Köpeğe yaptığını.»

O köpek! Tanrının belası köpek! Sean ona fırsat vermeyip hayvanı ilk gece ortadan kaldırması gerektiğini geç anlamıştı. «Köpek, hastalandı diye senin başına da aynı şeyin...» Duff şiddetle, «Bana yemin et!» diye onun sözünü kesti. «Tüfeğini bana çevirmeyeceğine yemin et.» «Duff ne istediğinin farkında değilsin. Bir kere kuduracak olursan...» Durdu. Söyleyeceklerinin durumu daha kötü hale sokacağını anlamıştı. Duff, «Söz ver.»

diye tekrarladı.

«Peki. Yemin ediyorum.»

Durum başlangıçtakinden daha berbattı artık. Duff takvime çentik atmaktan vazgeçti, dolayısıyla iyileşmekten umudunu kesti. Gündüzler kötüyse geceleri birer cehennemdi. Çünkü Duff bir rüya görüyordu. Ve her gece uyuduğunda aynı şey oluyordu. Bazı geceler bu iki üç kez tekrarlanıyordu. Bu yüzden Sean gidince uyumamaya çalışıyor, lambanın ışığında kitap okuyordu. Ya da yatıp gecenin seslerini dinliyor ama sonunda uyuya kalıyor ve aynı rüyayı görüyordu. At üstünde dümdüz kahverengi topraklarda İlerliyordu. Ortada ne bir tepe, ne ağaçlar vardı. Atının gölgesi de yoktu. Daima bu gölgeyi arıyor, göremeyince endişeleniyordu. Sonra o, küçük gölü buluyordu. Berrak su masmaviydi ve garip bir şekilde parlıyordu. Yaklaşmamak elinde olmadığı için bu sudan korkuyordu. Sonra küçük gölün kıyısında çömelip suya bakıyor, kendi aksini görüyordu. Ağız kısmı bir hayvanınki gibi çıkık, beyaz dişleri bir kurtunki gibi uzamış, kahverengi tüylerle kaplı bir yüz. O zaman uyanıyor ve yüzünün verdiği dehşet sabaha kadar sürüyordu.

Sean kendi acizliği yüzünden çılgına dönmekle birlikte yine de ona yardıma çalışıyordu. Yıllardır süre gelen uyumları ve birbirilerine çok yakın olmaları yüzünden Sean da onunla birlikte acı çekiyordu. Kendini bundan kurtarmaya çalışıyor, bazen bir saat, hatta yarım sabah başarılı olabiliyordu. Ama sonra birden Duff'un öleceğini düşünüyor, bu şokun etkisiyle mide kasları bükülüyordu. Duff korkunç acı veren bir şekilde ölecekti. Bir insanı bu denli sevmek bir hatı mıydı? Bu yüzden onun acısını da en iç parçalayıcı ayrıntısına kadar paylaşmak zorunda kalmak doğru muydu? İnsanın yeteri kadar derdi vardı zaten. Bir de buna başkasının azabı mı yüklenmeliydi?

O sırada ekim rüzgârları başlamıştı ve yakında yağmur geleceğini belirtiyordu. Bu sıcak rüzgârlar yüzünden hayvanlar kapının hemen önündeki suya iniyorlardı.

Sean yarım kasa şarabı yatağının altına gizlemişti. Son gece dört şişe şarabı ıslak çuvallara sararak soğuttu.

Bunları Duff'un kulübesinin yanındaki yere götürüp yemekten önce masanın üstüne dizdi. Duff onu seyrediyordu. Yüzündeki yaralar hemen hemen iyileşmişti. Soluk cildinde kırmızı izler kalmıştı.

Sean, «Chateua Oliver,» diyince başını salladı. «İyi şaraptır ama yolda çalkalanıp bozulduysa bilmem.» Sean.

«İstemiyorsan götüreyim,» diye mırıldandı. Adam telaşlandı. «Özür dilerim, oğlum. Nankörlük etmek istemedim. Bu gece şarap havama uygun. Şarabın mutsuz bir içki olduğunu biliyor muydun?» «Saçma!» Sean ilk şişenin mantarını çıkardı. «Şarap neşelidir.» Duff'un kadehine biraz içki koydu. Adam kadehi alarak ışığa tuttu. «Sen sadece bunun rengini görüyorsun, Sean.

Ama iyi bir şarabın derinliklerinde acı gizlidir.

Şarap ne denli iyiye o kadar mutsuzdur. Düşün bir kez. İyi bir şarap ancak on, on beş yılda elde edilebilir.

Şimdi bir tek geriye içmek kalıyor. Onca yıl uğraşma bir anda ortadan kaldırılıyor. Bunun üzücü olduğunu düşünmüyor musun?» Duff'un sesi pek hafiflemişti. «Aman Duff, bu kadar iç karartıcı olma.» Fakat arkadaşı onu dinlemiyordu. «Şarap ve insanların ortak yanı bu. Mükemmel ancak bir ömür boyu aradıktan sonra buluyorsun. Ama bunu ele geçirdiğin an mahvoluyorsun.» Sean kafa tutar gibi konuştu. «Sen bir insanın uzun süre yaşamakla mükemmel erişeceğini mi düşünüyorsun?» Duff gözlerini kadehten ayırmadan, «Bazı üzümler kötü topraklarda yetişir,» diye cevap verdi. «Onları ezip şarap yaparlar. Fakat her üzümün iyi şarap olmaz.»

İçkisinden bir yudum alarak devam etti. «Bir insanın olgunlaşmasıysa daha uzun zaman alır. O sakın, karanlık bir fiçide yatmaz. Hayat kazanında çabalar, dolayısıyla onun felaketi daha da büyüktür.» Sean itiraz etti. «Evet ama kimse sonsuza dek yaşayamaz.» «Bu yüzden bunun daha az acı

verdiğini mi sanıyorsun, oğlum?» Duff başını salladı. «Yanılıyorsun tabii Bu tam umutsuzluk yerine iyinin kalabileceğini, dayanabileceğini garantileyen bir şey olsaydı... » Arkasına yaslanan adamın çökük yüzü çok solgundu. «Bana biraz daha zaman verselerdi, buna da razı olabilirdim.» «Bu konuşma yeter. Başka şeylerden söz edelim. Hem neden endişelendiğini bilemiyorum. Daha içilecek halde değilsin. Önünde en az yirmi, otuz yılın var.» Sean'un sesi boğuktu.

Duff ilk kez ona baktı. «Var mı, Sean?»

Ama genç adam onun bakışına karşılık veremedi. Duff un öleceğini biliyordu. Duff, çarpık çarpık gülerek yine kadehine dikti gözlerini. Sonra bu gülüş kayboldu. «Biraz daha zamanım olsaydı bunu yapabilirdim. Zayıf tarafları bulur güçlendirirdim. Cevapları görebilirdim.» Sesi yükseldi. «Bunu başarabilirdim! Bunu başarabileceğimi anlamıştım! Oh Tanrım, henüz hazır değilim. Daha zaman gerek bana.» Sesi tizleşmiş

gözlerinde acı bir ifade belirmişti. «Bu çok yakın... Çok yakın!» Sean dayanamayarak fırlayıp arkadaşını omuzlarından tutarak sarstı. «Sus!» diye haykırdı. «Al ah kahretsin, sus artık.» Duff'un dudakları titriyordu.

Konuşmasına engel olmak ister gibi bu dudaklara dokundu Sean.

«Özür dilerim, evlat. Böyle konuşmak istememiştim.» Genç adam elini arkadaşının omzundan çekti.

«İkimiz de sinirliyiz. Bak, her şey düzelecek. Bekle göreceksin.»

«Evet. her şey düzelecek.» Duff saçlarını geriye itti. «Bir şişe daha aç, oğlum.»

O gece Sean yatmaya gittikten sonra Duff yine aynı rüyayı gördü. İçtiği şarap kafasının çalışmasını ağırlaştırmıştı, bu yüzden uyanamadı. Bu kâbustan kurtulmaya çalışıyor ama tam uyanacağı sırada yine dalıp aynı rüyayı görüyordu. Sean ertesi sabah erkenden Duff'u görmeye gitti. Kulübenin kapısında durup gözlerini karanlığa alıştırmaya çalışarak, «Haydi, kalk,» dedi. Yoksa mutluluğuna bir de fazla yatmaktan olacak yaralar eklenecek.» Duff güçlkle ayaklarını yere basıp inledi. «Dün gece o şaraba ne kattın?» Şakaklarını ovuşturdu.

«Kafamın içinde cinler hora tepiyor.» Sean o anda paniğin ilk belirtilerini hissetti. Elini arkadaşının alınına dayadı ama ateşi yoktu. «Haydi, kahvaltı hazır.» Duff şekerli yulaf ezmesinden bir kaşık aldı. Kızarmış karaciğere de el sürmedi. Gözlerini güneşten korumak ister gibi durmadan kısıyordu.

Kahvelerini bitirince iskemlesini itti. «Yatıp baş ağrımı geçirmeye çalışacağım.»

Sean da ayağa kalktı, «Pekâlâ. Ben de gidip biraz avlanayım. Etimiz azaldı. Bakalım bir geyik vurabilir miyim?»

Duff atıldı. «Yok kal ve benimle konuş. Birkaç el oyun oynayalım.» Günlerdir oyun oynamamışlardı. Sean razı olarak Duff'un yatağının ucuna oturdu ve bir saatte ondan otuz iki altın kazandı. «Bir ara bu oyunu oynamasını bana öğret,» diye güldü. Duff somurtarak elini çekti. «Daha fazla oynamak istemiyorum. Parmaklarını göz kapaklarına bastırdı. «Bu baş ağrısı yüzünden düşünemiyorum.»

«Uyumak ister misin?» Sean kartları toplayıp kutuya koydu.

«Hayır. Neden bana biraz kitap okumuyorsun?»

Duff baş ucundaki raftan deri ciltli Kasvetli Ev'i alarak Sean'un kucığına attı.

«Nereden başlayayım?»

«Önemi yok onu ezbere biliyorum.» Duff yatıp gözlerini kapattı. «İstediğin yerden başla.» Sean yüksek sesle okudu. Yarım saat kadar ne okuduğunu anlayamadan devam etti. Bir iki kez de Duff'a göz attı. Fakat o gözlerini kapatmış yatıyordu. Yüzü terlemiş ama solukları düzgündü. Dickens sıcak bir sabahta insana uyku ilacı gibi etki yapıyordu. Sean'un da gözleri kapanmaya başladı. Sesi ağırlaştı ve durdu. Kitap kucığından kaydı.

Duff ın zincirlerinin hafif şıkırtısıyla kendisine geldi. Birden uyanıp yatağa baktı. Duff bir maymun gibi eğilmişti.

Gözlerinde çılgınlık ateşi yanıyor, yanakları seyiriyordu. Sarı bir köpük dişlerini kaplamış ağzından akıyordu.

Sean, «Duff...» diyebilirdi. O anda elleri pençe halini alan Duff insan sesine benzemeyen bir hırıltıyla onun üstüne atladı. İşte bu korkunç ses Sean'un kanını dondurup bacaklarındaki gücü kaybetmesine neden oldu.

Sean, «Yapma!» diye bağırırken zincir karyolanın tahta ayaklarından birine takıldı. Neyse zincir Duff'ı geri çekerek dişlerini Sean'un hareketsiz vücuduna geçirmesine engel oldu. Duff yatağa serildi.

Sean koştu. Kulübeden kaçarak ağaçların arasına daldı. Korkudan bacakları titrer soluğu kesilirken yine de koşuyordu. Ancak bir dal kırbaç gibi yüzüne çarparak canını yakınca kendisini toplayabildi. Ağırlaşıp durdu, sonra kampa doğru baktı. Vücudunun titremesi geçene, içindeki dehşet korkunç bir mide bulantısı haline gelene dek kaldı. Sonra kampın arkasından dolaşarak Duff'ın kulübesinin öbür yanına, daha uzağına çıktı.

Kamp boşalmış, bütün adamlar Sean'un kaçmasına neden olan dehşet yüzünden çil yavrusu gibi dağılmışlardı.

Sean silahının Duff'ın yatanın üstünde kaldığını anımsayarak arabasına girdi. Kullanılmayan tüfeklerin durduğu sandığı açtı. Tüfeğe mermi koymaya çalışırken elleri titriyordu. O zincir kopabilirdi. Her an arkasından insan sesine benzemeyen korkunç hırıltıyı duyacağını sanıyordu. Ama silahı tutarken, çelik ve tahtanın avuçlarındaki ağırlığı ona cesaret verip yine erkek olmasını sağladı.

Arabadan atlayarak usul usul yaklaştı. Zincir kopmamıştı. Duff yabancı incirin gölgesinde durmuş, zincire saldırıyordu. Yeni doğmuş bir köpek yavrusu gibi sesler çıkarıyordu. Arkası Sean'a dönüktü ve çıplaktı.

Paraladığı gömlek ve pantolonun parçaları yerdeydi. Sean, ağır ağır ona doğru giderek zincirin erişemeyeceği yerde durdu.

Çekinerek, «Duff!» diye seslendi. Duff birden dönerek saldırmak için eğildi. Köpükler sarı sakalından akıyordu.

Sean'a bakarken dişleri ortaya çıktı. Korkunç bir sesle bağırarak saldırdıysa da zincir gerilip onun sırt üstü düşmesine neden oldu. Duff kalkarak zincirle boğuşmaya başladı. Gözlerini açlıkla Sean'a dikmişti. Genç, adam geriledi. Tüfeğini kaldırarak Duffin iki gözü arasına nişan aldı.

«Yemin et! Tüfeğini bana çevirmeyeceğine yemin et!» Sean'un eli titredi. Geri geri gitti. Duff ın üstünden kanlar akıyordu artık. Zincirin halkaları kalçalarının derisini soymuştu. Ama hâlâ Sean'un üstüne atılmak için zinciri çekiştiriyordu. Sean da verdiği söz yüzünden onun gibi zincirle bağlıydı. Buna son veremiyordu. Tüfeğini indirerek iktidarsız bir acımayla arkadaşına baktı. Sonunda Mbejane onun yanına geldi. «Gidelim, Nkosi. Bu işi bitiremeyeceksen buradan uzaklaş. Artık sana ihtiyacı yok onun. Seni gördükçe daha öfkeleniyor.» Duff zincirini çekiştirerek bağırды. Parçalanan belinden akan kan bacaklarının tüylerine sızıyor, yapışıp pıhtılaşıyordu. Başını her sollayışında ağzından dökülen köpükler kol ve göğsüne saçılıyordu.

Mbejane, Sean'ı kampa götürdü. Öteki yerliler de oradaydılar. Sean kendisini biraz toplayarak emir verdi.

«Herkesin buradan uzaklaşmasını istiyorum. Battaniye ve yiyecek alın. Gidin, suyun öbür yanında konaklayın.

Bu iş bitince size haber yollarım.» Adamlar eşyalarını toplayıp giderlerken Mbejane'yi geri çağırdı. «Ne yapmalıyım?» diye sordu.

«Bir at bacağını kırarsa?»

Sean umutsuzlukla başını salladı. «Ona söz verdim.» Mbejane, «Sadece bir ahlaksız ve cesur bir adam sözünden dönebilir,» dedi. «Seni bekleyeceğiz.» Dönüp ötekilerin peşinden gitti Zulu. Sean yalnız kalınca arabalardan birinin içine gizlenip brandanın yırtığından Duff'ı seyretti. Arkadaşı bir budala gibi başını sallayıp ayaklarını sürüyerek zincirin çevresinde dolaşıyordu. Sonra acıyla yerde yuvarlanarak kafasındaki saçları yolmaya, yüzünü tırmalamaya başladı. Sean deliliğin seslerini de dinledi. Duff acıyla kükrüyor, budala gibi gülüyor, hırlıyordu. En korkuncu da bu hırlamaydı.

Belki on kez tüfeği arkadaşına çevirdi. Ama alnından akan terler gözüne girince hedefi göremez oldu, silahı indirdi. Orada bir zincirin ucunda çıplak vücudu güneşte kızaran adamla birlikte Sean'un da bir parçası ölüyordu. Gençliğinin, kahkahasının, yaşam sevgisinin birazı orada ölüyordu. Bu yüzden yine usulca arabaya girerek seyretmeye devam etti.

Güneşin batmasından bir saat önce Duff ihtilaçla sarsılmaya başladı. İlk krizdi bu. Tam Sean'un arabasının karşısında duran Duff başını iki yana sallamaya başladı. Ağzı durmadan oynuyordu. Sonra vücudu ihtilaçla gerildi, dişleri sırtırmış gibi ortaya çıktı. Gözleri yuvalarında dönerek ortada sadece akları kaldı. Vücut geriye doğru bükülmeye başladı. O uzun bacaklı, bir delikanlının gibi hâlâ ince ve biçimli olan vücut gitgide geriye bükülüyordu; sonunda kuru bir çatırtıyla bel kemiği kırıldı. Adam yere yığıldı. Orada yatarak hafif sesle inlemeye, kıpırdanmaya başladı. Bel kemiği

kırıldığı için gövdesinin üst kısmı tersine dönmüştü.

Sean, arabadan atlayıp ona koştu. Duff'un hemen önünde durarak onu başından vurup arkasını döndü. Fırlatıp attığı tüfeğin sert toprağa vururken çıkardığı ses geldi kulaklarına. Yine kendi arabasına giderek bir battaniye aldı. Parçalanan başına bakmamaya çalışarak battaniyeyi Duff'a sardı. Onu götürüp kulübesindeki yatağına yatırdı. Battaniyeyi ıslatan kanlar çarşafa yayılmaya başladı. Sean yatağın yanındaki iskemlede oturuyordu.

Dışarıya karanlık çöktü. Suyun gerisinde bir yerde aslanlar avlanıyorlardı. Hayvanlar avlarını şafak sökmeden iki saat önce öldürdüler. Sean karanlıkta otururken aslanların zaferle kükrediklerini duydu.

Sabah bitkin bitkin kalkarak arabasına gitti. Mbejane ateşin yanında bekliyordu. Sean, «Ötekiler nerede?» diye sordu.

Zulu ayağa kalktı. «Yolladığın yerdeler. Bana ihtiyacın olacağını düşünerek yalnız geldim.» «Evet. Arabadan iki balta al.» Odun yardılar. Bir dağ kadar kuru odunu Duff'un yatağının etrafına yığdılar. Sonra Sean odunları tutuşturdu. Mbejane onun için bir atı eğerledi. Sean ata binince Zulu'ya baktı. «Arabaları daha ilerideki suya getir. Seni orada bekleyeceğim. »

Sean kamptan hızla ayrıldı. Sadece bir kez başını çevirip baktı arkaya. Rüzgâr yanan odunların dumanlarını ta uzaklara kadar sürüklüyordu.

Sean, suçluluk duygusundan kurtulamıyordu.

Ona bu suç iki şekilde azap vermekteydi. Duff'a verdiği sözü tutmamıştı. Ayrıca cesaret gösteremediği için sözünden dönmesinin de bir değeri olmamıştı. Fazla beklemişti. Bunu daha başlangıçta çabucak ve hemen halletmesi gerekirdi. Ya da hiç sözünden caymamalıydı. 'Keşke onu hastalandığı an vursaydım,' diye düşünüyordu. Dostluklarının anısına sürülen bu lekeyi temizlemek, vicdanının azabından kurtulmak için o korkunç olayı baştan yaşamaya bile razıydı. Üzüntüsü sızlayan bir boşluktan farksızdı. Bu sonsuz azapta kaybolmuştu. Duff'ın kahkahası, çarpık gülüşü, bulaşıcı neşesinin yerinde sadece gri bir hiçlik vardı artık.

İlk rastladıkları su pisti. Onun için Mbejane yönetimi eline alarak arabaları Limpopo'ya doğru götürdü. İki gün sonra yeşil ağaçların gölgelediği ırmağı gördüler. Sean yol boyunca arabasında oturmuş, sıcakta terleyip sarsılarak yol alırken rahatsızlığını fark bile etmemişti. Mbejane arabaları ırmağın öbür kıyısında bir düzlüğe dizip kamp kurdu. O ve öbür yerliler genç adamın tekrar yaşama dönmelerini bekliyorlardı. Geceleri ateşin etrafında toplaşıp endişeli endişeli konuşarak Sean'un içinde lamba yanmayan karanlık arabasına bakıyorlardı.

Sonunda tıpkı ininden çıkan bir ayı gibi bir gün arabadan indi Sean. Üstü başı leş gibiydi. Köpekler hemen koşup ona sürünerek kendileriyle ilgilenmesi için yalvardılar. Ama adam hayvanları fark etmedi bile. Yerlilerin selamlarına da beli belirsiz karşılık verdi. Gidip ırmağın kenarına oturarak yeşil renkli suya baktı. Duff olmadığı için çok yalnızdı. Ona sadece duyduğu suçlulukla acısı eşlik ediyordu. Yanından ayrılmayan bir köpek sokulup soğuk burnuyla onun boynuna dokundu. Sean elini hayvanın sırtına attı, öylece kaldılar. Sonra arkasından ayak seslerinin geldiğini duyarak döndü, Mbejane'yi gördü. «Nkosi, Hlubi suyun bir mil ilerisinde filleri buldu. Dişleri güzel olan yirmi hayvan saymış.» «Git, Mbejane. Beni yalnız bırak.» Mbejane onun yanına çömeldi. «Kimin için yas tutuyorsun?» diye sordu.

«Git yanımdan.»

«Nkosi Duff ın senin üzüntüne ihtiyacı yok. Bu yüzden kendin için yas tuttuğunu düşününA yorum.» Mbejane hafif sesle devam etti. «Bir yolcunun ayağına diken batar. O akıllıysa diken çıkarıp atar. Eğer aptalsa diken çıkarılmaz ve, 'Yolculuk ettiğim yolu daima hatırlamak için bana batan bu diken ayağımda bırakacağım,» der.

Nkosi, acıyla değil zevkle anımsamak daha iyidir.»

Adam kalkıp kampa döndü.

Sean on dakika sonra onu izleyince atının eğerlenmiş, silahının da eğere takılmış olduğunu gördü. Mbejane ve Hlubi mızraklarıyla bekliyorlardı. Kandhla da ona şapkasını uzattı.

Sean şapkasını kafasına geçirerek, «Haydi, düşün önüme,» dedi.

Bunu izleyen haftalarda da her gün avlandı. Böylece üzülmeye vakit bulamadı. Kampa sadece fildişini getirmek, at değiştirmek için geliyordu.

Böyle kampa uğradığı bir gün yine ava çıkmaya hazırlanırken Mbejane yakındı. «Nkosi, ölmek için durmadan çalışmaktan daha kolay yol ar vardır.» Sean, «Sen iyi durumdasın,» diye karşılık verdi. Ama Mbejane zayıflıktan bir tazıya dönmüştü; cildi ıslanmış antrasit gibi parlıyordu. Mbejane mırıldandı. «Belki atın üstündeki birine bütün insanlar sağlıklı görünüyordur.» Sean bir an düşünceli düşünceli durduktan sonra ayağını üzengiden çekti. «Bundan sonra yürüyerek avlanacağız. İlk pes edene diğerlerinin 'Kadın' demeye hakkı olacak.» Mbejane güldü. Bu kafa tutma tam onun hoşuna giden türdendi. İrmağı geçerek öğle olmadan fillerin izini buldular. Hava kararana kadar izleri takip ettiler. Gece birbirilerine sokularak bir battaniyenin altında yattılar. .Ertesi gün yine yola çıktılar.

Fakat kayalık bir yere gelince izler kayboldu. Ancak üçüncü gün arabalardan on mil kadar ötede başka bir sürü buldular. Öldürdükleri üç iri erkek filin her biri dişi en az yirmi beş kiloydu. Gece yürüyerek arabalara gittiler. Dört saat uyuduktan sonra yine ava çıktılar.

Sean hafif hafif topallamaya başlamıştı.

İkinci gün mola verdikleri sırada çizmesini çıkardı. Topuğu su toplamış ve sonradan patladığı için çorabı kan içinde kalmıştı. Mbejane ona ifadesiz gözlerle baktı. Sean, «Arabalardan ne kadar uzaktayız?» diye sordu.

«Hava kararmadan orada oluruz, Nkosi.»

Dönüşte Sean'un tüfeğini Mbejane taşıdı. Fakat son derece ciddiye Zulu. Kampta Kandhla bir leğen sıcak su getirip Sean'un iskemlesinin önüne bıraktı. Sean ayaklarını suya sokunca da bütün yerliler onun etrafına toplaşıp çömeldiler. Hepsi de çok üzülmüş gibi bakıyorlardı. Zulular dayanamayıp zaman zaman adamın haline acıdiklarını belirtmek için mırıldanıyorlardı. Ama bu işin her dakikasından zevk almaktaydılar. Mbejane doğuştan aktörlere özgü sezişinden yararlanarak adamların gitgide neşelenmelerini sağlıyordu. Sean da yaprak sigarasını içiyor, gülmek için kaşlarını çatmaya çalışıyordu. Mbejane ateşe tükürünce bütün yerliler soluklarını tutarak beklediler. «Nkosi, kızım olsaydın, başlık olarak elli öküz isterdim.» Derin bir sessizliği kahkahalar izledi. Sean da onlarla beraber güldü. Fakat Hlubi gülmekten neredeyse ateşe düşecekti. Nonga da Mbejane'nin omzuna dayanmış, gözlerinden yaşlar akarken kahkahalar atıyordu. Sean'un gülüşü kesildi. Durum hiç de bu kadar komik değildi. Adamların pembe ağızlarına, bembeyaz dişlerine, sarsılan omuzlarına bakarken birden gerçeği anladı. Onlar kendisine gülmüyorlardı. Onlar yaşadıklarını bilerek, bunun neşesiyle gülmektedirler. Sean da dayanamadı ve yerlilere katıldı.

Allah kahretsin, o da sağdı.

Sabah arabadan inip topallayarak Knadhla'nın kahvaltı için ne pişirdiğine bakmaya giderken içinde hafif bir heyecan kıpırdıyordu. Yeni başlayan bir günün coşkusu bu. Kendini iyi hissetti. Duffin anısı hâlâ onunlaydı ve bunu hiç bir zaman içinden çıkarıp atamayacaktı. Artık bu acı fazla azap vermiyordu. Dikeni çıkarmıştı.

Kasım sonlarına doğru yeşil ağaçların bulunduğu sulak bir yere gelerek kamp kurdular. Sean tepelerinde kalan dallara bakarak, «Burası iyi bir yer, Mbejane,» dedi. Sabah güneş epey yükselmiş olmakla birlikte ağaçların arası serindi. Mbejane başını salladı. «Öküzler için de yemyeşil ot var.» Sonra elini uzattı, «Bunu otların arasında buldum. Bizden önce biri burada konaklamış.» Sean Zulünün verdiği şeye baktı. Üstünde mavi yaprak deseni olan bir porselen parçasıydı bu. Adam bu ıssız yerde uygarlığın bir belirtisini görünce şaşaladı.

Zulu devam etti.

«Shuma ağacının dibinde de eski bir ateşin küllerini gördüm. Tekerlek izlerinden de arabaların bizim geçtiğimiz yerden ırmağın kıyısına çıktıklarını anladım.»

«Ne kadar önce?»

Mbejane omuz silkti. «Bir yıl belki. Araba tekerleklerinin bıraktığı izlerin üstünde otlar bitmiş.»

Yerliler yemek pişirdikleri ateşin etrafına toplanmışlardı. Sean kahvesini içerken onlar aralarında konuşuyorlar ve enfiye boynuzu elden ele geçiyordu. Sean onları dinliyor, arada sırada lafa karışıyordu. Kandhla yaban tavuklarını kızartıyordu. Neyse bunlar yenecek hale geldi.

Ama Mbejane hâlâ biraz daha tuz konması gerektiğini söylüyordu. O sırada ateşin yanında oturan Nonga ayağa fırlayarak parmağıyla ileriye işaret etti. Sean da elini gözlerine siper ederek baktıktan sonra, «Şu işe bak!» dedi.

Adamları da bir ağızdan bağırdılar. «Ah! Ah! Ah!»

Ağaçların arasından çıkan bir atlı onlara doğru geliyordu. Beyaz adamın başında geniş kenarlı bir şapka vardı; kızıl sakalı da yüzünün yarısını kaplamıştı» Gömleğinin kollarını sıvamış olan yabancının kalın pazıları gözüktüyordu. Çok iri yarı bir erkekti.

Sean sevinçle, «Merhaba!» diye bağırarak onu karşılamaya koştu. Atlı kampın yanında dizginlerini çekip aşağıya atladı ve uzatılan eli sıktı. Sean bir an parmaklarının kırılacağını sandı. «Merhaba, ahbap! İşler nasıl?» Afrikaan dilinde konuşuyordu adam; sesi de cüssesine uyuyordu. Gözleri Sean'ın gözleriyle aynı düzeydeydi.»

Sean başını çevirerek bağırdı. «Kandhla, 'konyak şişesini çıkar.» Sonra Boer'e baktı. «Tam yemek vakti geldin. Birer tek içip bunu kutlayalım. Tanrım, tekrar beyaz bir erkek görmek ne zevkli!» «Demek tek başınasın?»

«Evet... Gel otur.» Sean içkileri koyunca Boer bir maşrapa aldı. «Adın nedir?» «Courteney... Sean Courteney.»

«Ben de Jan Paulus Leroux... Tanıştığımıza memnun oldum, meneer.» Sean Hollanda asıllı olan adama,

«Sağlığına, meneer,» diye cevap verdi ve içtiler. Jan Paulus konyağı zevkle yudumladı. Sonra maşrapayı uzattı. «İyiymiş.» Heyecanla konuşmaya başladılar. Bu arada konyak şişesindeki içki dibe iniyordu.

Bir ara Sean, «Arabaların nerede?» diye sordu.

«Bir, iki saat geride. Ben buraya ırmağı bulmaya geldim.»

«Kaç kişisiniz?»

«Annem, babam, küçük kız kardeşim ve karım... Ha iyi ki aklıma geldi' Arabalarını buradan çekeceksin.»

«Ne?» Sean şaşırdı.

Boer anlattı. «Bak burası benim yerim. Şu benim ateşimin külleri. Burası benim kampım.» Sean'ın sesindeki neşe kayboldu. «Etrafına bak, Boer. Koca bir Afrika var. Benim kaldığım yer dışında

istediğın tarafı seç.»

«Fakat burası benim yerim.» Jan Paulus biraz kızardı. «Fildişi için daima buraya gelirim.» Birkaç saniye içinde karşılaşmanın havası değışti. Jan Paulus birden kalkıp atına gitti. «Arabalarımı götür,» diye seslendi. «Bu gece buraya kamp kuracağım.» Atına atladı.

Sean öfkelen-di. «Bu konuda iddiaya girmek ister misin?»

«Bakalım göreceğiz!»

Sean, «Göreceğiz tabii!» diye karşılık verdi. Çok kızmıştı. Yemeği unutarak ağaçların arasında dolaşmaya başladı. Arabaların görünmesini bekliyordu. Sonunda uzaktan bir öküzün bağırdığını duydu. Buna Sean'un hayvanları karşılık verdi hemen. Köpekler de havlıyordu. Sean hemen gidip kuzeydeki arabalarından birine kayıtsızca bir tavırla dayanarak öylece kaldı.

Öndeki arabanın sürücü yerinde parlak bir renk gördü. Kadın elbisesi! Demek orada bir kadın vardı. Başka zaman olsaydı bir küheylan gibi Sean'un burun delikleri kabarırdı. Ama o ara atla gelen adamları bekliyordu. Onlardan iri yarı olanıyla ilgileniyordu. Jan Paulus atını dörtnala sürerek babasının yanından geçti ve Sean'la aralarında ancak birkaç metre kalınca durdu. Şaşırılmış gibi bir tavırla, «Hâlâ burada mısın?» diye sordu.

Sean sakin sakin cevap verdi. «Neden gidip bir ağaca tırmanmıyorsun. Orada kendini evinde sayarsın.» «Öyle mi?» Adam ayağını üzengiden çektiği sırada Sean onun üstüne atladı. At ürktüğü için şahlanacak oldu ve Boer dengesini kaybetti. Sean onu sakalından yakalayarak çekti. Ayağı mahmuza takılı olan adam hamak gibi asılı kalmıştı. Sean'un tuttuğu sakal yüzünden havadaydı ve can acısıyla böğürüyordu.

Bu durumu gören köpekler de yeni gelen köpeklere saldırdılar.

O sırada üzenginin kayışı kopunca Sean sırt üstü düştü ama Jan Paulus saldırıya geçerken de ayağa fırladı.

Boer'in yumruğunu yana kaçarak koluyla önledi. Fakat koluna inen yumruk balyoz gibiydi. Sonra göğüs göğse geldiler. Sean kendi dengini bulduğunu anladı. Gözleri birbirilerinden birkaç santim uzakta, sakalları birbirine değerken saldırmak için fırsat aradılar. Sean yana kayarken Jan Paulus onun kolunu yakalayarak büktü. Genç adam ona engel olabilmek için gereken gücü gösterirken can acısıyla inledi. Oupa Leroux atını onların üstüne sürüp köpekleri dağıtarak haykırdı. «Yeter! Kesin! Bu kadarı yeter!»

Kamçı sırtına inince Sean can acısıyla uludu. Ama bir an sonra Jan Paul da onun gibi haykırdı. Birbirilerini bırakarak atın üstündeki beyaz sakallı, sıska adamın karşısında gerilediler. İlk gelen arabada yüz kilo ağırlığında bir kadın vardı. «Neden durmalarını istedin, Oupa?» diye bağırdı.

«Birbirilerini öldürmelerinin bir anlamı yok.» «Utan! Gençlerin neşesini kaçır-dın. Eskiden kavgaya bayıldığını unuttun mu? Yoksa fazla yaşlandığın için gençliğinin zevklerini anımsamıyor musun?» Oupa elindeki kamçıyı sallayarak durakladı. Sean'la Jean Paulus'u süzdü.

Kadın, «Oradan uzaklaş ve herkesin işine burnunu sokma,» dedi. Kadın granit bir dağı andırıyordu. Çıplak, esmer kolları bir erkeğinki kadar kalındı. Sean şapkanın altında kalan yüzün de tombul ve pembe olduğunu gördü. Somurtmaktan çok gülen bir yüzdü bu. Kadının yanında iki kız oturuyordu ama onlara bakacak vakit yoktu. Oupa atını aradan çekmişti ve Jan Paulus saldırıyordu. Sean karşısındaki adamın gücünü öğrendiği için ayaklarının burnunda yükselerek bekledi. Boer yaklaştıysa da bu iri lokmayı yutabileceğinden pek emin değil gibiydi. Bir yumruk atacak oldu. Sean yana kaçıp adamın kaburgalarına bir darbe indirdi. Jan Paulus hırılıtlı bir ses çıkararak uzaklaştı.

Oupa Leroux, prensiplerini unutmuş gitgide artan bir zevkle onları seyrediyordu. Bunun iyi bir dövüş olacağı belliydi. Doğrusu birbirilerine uygun hasımlardı. İkisi de iri yarı, ikisi de çevikti ve yine ikisi de henüz otuzuna gelmemişti. Birbirilerinin etrafına dolanarak bir açık arıyorlardı.

Jean Paulus birden saldırdı. Sağ yumruğunu sallarken Sean kaçacak oldu ama o anda yüzü savunmasız kaldı. Jan Paulus'un sağ yumruğu yanağına inince Sean tekme yemiş gibi oldu. Hemen adamdan uzaklaşarak sersemliği geçene kadar onun etrafında dönendi. Sonra Jan Paulus'un kendisini kovaladığını görerek ellerini indirip bacaklarını gevşetip kaldı.

Adamın hata yapmasını bekledi. Onun halsiz düştüğünü sanan Jan Paulus saldırdı ve son anda Sean'un parlayan gözlerini fark etti. Ama geç kalmıştı. Yüzüne korkunç bir yumruk yedi. Onun da yanağı kanıyordu artık.

Dövüş arabaların arasında devam etti. Sean kaç kez kapıştıklarını bilemiyordu. Bir ara suya düştüler ve orada kavgaya devam ettiler. Etrafta onların soluklarından başka ses çıkmıyordu.

Bir ara Sean gözlerinin karardığını sandı. Oysa güneş batmıştı. Kısa süre sonra da Jan Paulus kasmaya başladı. Sean da suyun yanına kadar sürünüp yüzünü kumlara dayayarak öylece kaldı. Kulaklarına sesler geliyordu. Bir lambanın ışığını seçer gibi oldu. Adamlarının gelip kendisini kaldırdıklarını bile fark etmedi. Birden her şey silindi ve kendisinden geçti. Ancak canını yakan tentürdiyotla kendine geldi.

Kalkmaya çalıştıysa da eller onu itti. «Haydi,, Haydi, kavga bitti.» Sean şişmemiş olan gözünü açarak sesin sahibini görmeye çalıştı.

Oupa Leroux yüzüne tentürdiyot sürüyordu. Sean'un şiş dudaklarının arasından inler gibi bir ses çıktı. Kadın,

«Erkekler böyledir,» diye güldü. «Neredeyse kafan kopacaktı ama ağzını bile açmadın. Şimdi ilacı görünce bebek gibi ağlıyorsun.»

Sean diliyle dişlerini yokladı. Neyse bir mucize sonucu dişlerine bir şey olmamış. Elini kaldırıp kapalı gözüne dokunmak istediysede de, Oupa sabırsızlıkla elini tokatladı. İşine devam etti. «Amanın ne kavgaydı! İyiydin, kerel. Hem de çok iyiydin.» Sean geriye bakınca kadının arkasında duran kızı seçti. Elinde bir tas tutuyordu. Oupa dönüp elindeki bezi tasa batırdıktan sonra Sean'ın yüzünü sildi.

Sean dikkatle kızı süzdü. Gür saçları alnına dökülmüştü. Ama siyah saçlar arkada! örülmüştü. Hem kızın beline kadar inen örgü Sean'un bileği kalınlığındaydı.

«Katrırva, her sefer tasa uzanmamı mı bekliyorsun? Y akınımda dur kızım.»

Kız ışığa çıkarak Sean'a baktı. Gözleri pırıl pırıl bir yeşildi. Neşeyle parlayan gözlerini kaçırarak yere baktı kız.

Oupa, «Kocaman ayım,» derken sesinde takdir vardı. «Kamp yerimizi çal. Oğlumla dövüş ve kızıma göz süz.

Böyle devam edersen sonunda senin hesabını görmem gerekecek sanırım. Amanın sen tehlikeli bir erkeksin!

Katrina sen git ağabeyine bakan Henrietta'ya yardım et. Tası şu masanın üstüne bırak.» Kız ayrılmadan bir kere daha baktı. Gözlerinde neşeli bir pırıltı vardı. Onun dudaklarıyla gülmesine gerek yoktu.

Sean bir şeyi olduğunu hissederek uyandı. Doğrulmaya kalktıysa da can acısı ona engel oldu. Ezilmiş kasları sancıyor, yanağındaki yara acıyordu. Ağır ağır kalkarak ne kadar hasar gördüğünü anlamaya çalıştı. Göğsündeki kıllar Jan Paulus'un çizmesinin bıraktığı morluğu gizleyemiyordu. Usul usul dokunarak muayene etti ve kaburgalarının kırılmamış olduğunu anladı. Kolunu oynatınca omzundaki kopmuş lifler yüzünden bir bıçak saplanmış gibi acı duydu. Küfrede küfrede zorlukla arabadan indi.

Köpekler dahil bütün kamptakiler onun inişini seyrettiler. Sean yere ayağını basar basmaz bağırmağa başladı.

«Ne oluyor...?» Ama dudağı tekrar yarılıp kanamaya başlayınca sustu. Sonra hafif sesle devam etti. «Burada bira içen yaşlı karılar gibi neden toplandınız? Hlubi seni fillere bakmaya yollamıştım sanırım.» Hlubi hemen gitti.

«Kandhla kahvaltım nerede? Mbejane bana bir leğen su ve traş aynamı getir.» İskemlesine oturup kötü kötü yüzüne baktı.

Mbejane, «Onun yüzünün yanında sizinkisi hiç, Nkosi,» Sean'u yatıştırdı.

Sean başını kaldırdı. «Hali kötü mü?»

«Uşaklarından biriyle konuştum. Daha yatağından çıkmamış. Orada yatmış çalılar arasındaki bir aslan gibi kükrüyormuş. Ama gözleri yeni doğmuş bir aslan yavrusunun gibi kapalıymış.»

«Daha anlat, Mbejane. Doğru söyle. İyi bir kavga mıydı?» Mbejane onun iskemlesinin yanına çömeldi. «İki erkek fil ölene dek dövüşükleri zaman ormanda bunun kadar cesur bir savaş daha olamaz. Öyle değil mi?»

Sean başını sallarken gözü parlıyordu.

«Nkosi fillerin kavgası sizinkinin yanında bir çocuk oyunu sayılırdı.»

Sean bu övgüleri dinledi. Mbejane, Zuluların bu en eski sanatında ustaydı. Sözlerini bitirince Sean'un yüzüne baktı ve onun mutlu olduğunu gördü. Mbejane gülümseyerek kasıklarını örten eteğin içinden bir kâğıt çıkardı.

«Sen uyurken bunu öbür kamptan bir adam getirdi.» Sean yazıyı okudu. Hollanda dilindeki mektubu bir kızın yazdığı belliydi. Çünkü bu okul çocuklarının yazısını andırıyordu. Kendisini yemeye davet ediyorlardı.

«Kandhla, takım elbisemi ve en yeni çizmelerimi çıkar.» Yine aynaya baktı. Yapabileceği fazla bir şey yoktu.

Ancak sakalını düzeltebilirdi. Aynayı bırakıp suyun öbür yanında ağaçların yarı gizlediği Leroux kampına baktı.

Mbejane önden yürüyerek elindeki lambayla yolu aydınlatıyordu. Ağır gittiği için Sean'un topallaması fazla belli olmuyordu. Öbür kampa gelince, Jan Paulus zorla iskemlesinden kalkarak soğuk bir selam verdi. Mbejane yalan söylemişti. Adamın kırılan bir dişi dışında aralarında pek fark yoktu. Oupa, Sean'un sırtına vurup eline bir bardak konyak tutuşturdu. Uzun boylu bir erkekti. Fakat yirmi günlük güneş etlerini kurutup geriye sıska kaslar bırakmıştı. Beyaz sakalında hâlâ kırmızı teller vardı. Adam Sean'u çok soru sorup cevabı vermesine vakit bırakmadan bir iskemleye götürdü.

Oupa konuştu, Sean dinledi ve Jan Paulus somurttu. Yaşlı adam kuzeydeki topraklardaki avdan, sığırlardan söz ediyordu. Sean birkaç dakika sonra bu konuşmaya karışmaması gerektiğini anladı. Onun için adamı dinlerken bir yandan da arkada yemek pişiren kadınların fısıltılarını duymaya çalıştı. Bir ara tatlı bir kahkaha duydu. Gülenin o kız olduğunu sezdi. Çünkü onun pırıltılı gözlerindeki neşeyi görmüştü. Sonunda yemek hazırlığı bitti. Oupa yanında gelini ve kızıyla geldi. Sean ayağa kalkınca

Katrina'nin omuzlarının bir erkek çocuğununki gibi geniş ve boyunun da uzun olduğunu anladı.

Bacakları uzun, ayakları küçüktü. Kızıl ışıklı koyu renk saçlarını arkada kocaman bir topuz yapmıştı.

Oupa, Sean'un kolunu tuttu. «Ah benim savaşçı ayım. Seni gelinim Henrietta'yla tanıştırayım. Henrietta, işte az kalsın bu adam kocanı öldürüyordu.» Jan Paulus oturduğu yerde öfkeyle, burnunu çekti. Oupa da göğsünü neşeli neşeli hoplatarak güldü. Henrietta koyu renk gözlü, ufak tefek bir kadındı. Sean hemen, 'Benden hiç hoşlanmıyor,' diye sezdi. Hafifçe eğilip kadının elini tuttu. Ama Henrietta hemen elini çekti. «Bu da en küçük kızım, Katrina. Onu dün gece gördün.» 'Benden hoşlanıyor.' Kızın uzun parmaklı elini tutarak gülümseme tehlikesini göze aldı. «Kızınızın yardımı olmasaydı dün gece kan kaybından ölebilirdim.» Kız ona yine gözleriyle güldü.

«Yaralarınıza iyi dayanıyorsunuz, meneer. Üstelik de o mor göz size çok yakışmış.» Oupa sert sesle çıkıştı.

«Yeter kız. Git annenine yanına otur.» Sean'a döndü. «Sana atı anlatıyordum.

Adamlara, 'Bu hayvan değil on beş, beş altın bile etmez,' dedim...»

Kızın ince pamuklu bluzu, sabırsızlıkla iten göğüslerine güçle engel oluyordu. Sean o kadar güzel bir şey daha görmemiş olduğunu düşündü.

Sonunda ateşin yanındaki açılır kapanır masaya gittiler. Oupa yemekten önce bir duayı tekrarladı/karısı da 'Amin.' dedi. Sonra kova büyüklüğünde bir tencereden tabaklara yahni koydu. Katrina da taze ekmekleri getirdi.

Sofraya bir sessizlik çöktü. Sean yemeğin salçasını ekmeğiyle sıyırarak, «Mevteouw Leroux, dedi. «Uzun süre bir gün böyle bir yemek yemek umuduyla yaşadım.» «Yahni bol, meneer. Bir erkeğin iştahla yemek yemesini seyretmekten zevk alırım. Oupa bir zamanlar çok iştahlıydı. Sonunda baban beni alıp götürmesini istedi. Çünkü beni görmek için evimize her gelişinde onu doyurmak çok pahalıya mal oluyordu.» Sean'un tabağını alarak doldurdu. «Sen yemek yiyebilen bir erkeğe benziyorsun.»

Oupa Leroux cana yakın bir kadındı; Sean'dan hoşlandığı da belliydi. Genç adam yine Katrina'ya baktı ve birden büyük bir mutluluk duydu.

Sean ertesi sabah kahvaltıda ne yapacağını düşündü. Bir mektup yazıp kendisi götürecekti. Onları akşam yemeğine davet edecekti. Ona kahve içmesini söylerlerdi. Belki o sırada Katrina'yı görürdü. Oupa bile zaman zaman 30luk almak için sözlerini kesmek zorundaydı.

Oupa'yi da atlatılabilirse belki kızla konuşma fırsatını bulurdu. Arabaya girip sandıkta kâğıt ve kurşun kalem buldu. Masanın başına oturup kalemin ucunu dişleyerek ağaçlara baktı. O sırada ağaçların arasında bir şey kıvıldı. Sean kalemi bırakıp kalktı.

Köpekler havlarlarken Hlubi'yi tanıyınca sustular. Zulu koşarak geliyordu. Haber getirdiği beliydi. Sean onu bekledi.

«Büyük bir sürü, Nkosi. Hem çoğunun dişi var. Onların ırmaktan su içip karınlarını doyurarak ormanda ilerlediklerini gördüm.» «Ne zaman?» Kampta kalmak için uygun bir bahane arıyordu. Hemen atını eğrelemiş

olan Mbejane'yi inandıracak bir şey bulmalıydı. «Güneş doğmadan Nkosi. Öteki kamptan bir takipçi de peşimdeydi. O da efendisine haber götürüyor. Ama ben bir geyik kadar hızlı koştum.

Onun için adam geride kaldı.»

«Ya öyle mi?» Sean hemen fikrini değiştirdi.

Sürüyü kızıl saçlı Hollandalıya bırakamazdı. Hemen koşup yatağın ayak ucundan fişekliğini kapdı. Silahı eğere takılmıştı bile. «Yorgun musun, Hlubi.» Zulu'nun sırtından terler akıyordu, solukları da pek derindi. Ama yine de,

«Hayır, Nkosi,» diye cevap verdi.

«Öyleyse bize yol göster, ayakları uçan geyik.» Omzunun üstünden öbür kampa baktı. Geri döndüğünde kızın yine orada olacağını düşünüyordu.

Sean, Hlubi'ye uyararak ağır gitmek zorunda kaldı. Oysa iki Leroux onun ayak izlerini takip ederek dörtnala geldiler ve iki mil sonra Sean'a yetiştiler.

Oupa atının dizginini hafifçe çekerek, Günaydın.» diye bağırdı. «Sabah gezintisine çıktığını anlıyorum.» Sean gülümseyerek bu duruma katlanırdı. «Eğer avlanacaksak bunu birlikte yapmamız gerekiyor.

Kabul ediyor musunuz?»

«Tabii, meneer.»

«Hayvanları da eşit olarak bölüşürüz. Adam başına bir hisse.» Oupa, «Daima böyle yapılır,» diye başını salladı.

Sean eğerde döndü. «Sen de kabul ediyor musun?» Jan Paulus sadece homurdandı, dişini kaybedeli beri ağzını açmak istemiyordu. Bir saat içinde izleri buldular. Sürü ırmağın yanındaki sık ağaçların bir kısmını devirerek kendisine yol açmıştı. Jan Paulus, «Onları izlemek için takipçiye gerek yok,» diye atıldı. Birden heyecanlanmıştı. Sean ona bakarken tüfeğinin kaç fili devirdiğini düşündü. Belki de o bin fil öldürmüştü ama yine de heyecanlıydı. «Adamlarına bizi izlemelerini söyle. Onları birkaç saat içinde yakalarız.» Sean'a gülümsedi. Atlarını sürerek ağaçların arasından geçtiler.

Konuşmadan ileriye bakarak gidiyorlardı.

Birden Oupa, «İşte!» diyince Sean sürüyü gördü. Çeyrek mil ilerideki seyrek ağaçların orada toplanmıştı filler.

Paulus bir ıslık çaldı. «En az iki yüz hayvan var.» Sean fillerden birinin tiz sesle bağırdığını duydu ve tehlikeyi sezen hayvanlar kulaklarını kaldırdılar. Sonra bir araya toplaşıp arkalarında hafif bir toz bulutu bırakarak koşmaya başladılar.

Oupa bağırdı. «Paulus, sen sağdan git. Meener sen de ortadan saldır. Ben sola geçiyorum.»

Sean şapkasını sıkıca başına oturtup atını mahmuzladı ve üçü sürüye saldırdılar. Sean o anda bir dişi file neredeyse çarpışıyordu. Bir kurşunda onu devirerek geçti. Ondan sonra do sadece hareket, gürültü, toz ve barut kokusunu fark edebildi. Yaklaşıyor, atından atlıyor, fili vuruyor, akan kanları görüyor, tekrar ata atlayıp yeniden ateş ediyordu. Sık sık tüfeğin omzunda geri teptiğini hissediyordu.

Sonunda Jan Paulus'un kendisine doğru geldiğini görerek, «Kaç tane?» diye seslendi. «Tanrım! Sayamadım.

Ne avdı değil mi? Bana verecek suyun var mı? Mataramı bir yerde düşürmüşüm.» Jan Paulus'un kılıflı silahı eğere asılmıştı. Adam inmiş bitkinlikten başı düşen atını dizginlerinden çekerek getiriyordu. Geçmekte olduğu açıklığın önünde sık ağaçlar vardı. Birden oradan yaralı bir fi! fırladı. Hayvan göğsünden vurulmuştu.

Bağırırken hortumundan pembe köpükler çıkan hayvan büyük bir öfkeyle doğru Jan Paulus'un üstüne gitti. At şaha kalkarak dizginleri kopardığı gibi dörtnala kaçtı. Sean bir anda atının sırtına atladı; dizginleri sıkıca yakalayarak adama, «Tanrı aşkına koşma!» diye bağırdı. Neyse Jan Paulus onu duyarak bacaklarını ayırıp vücudunu gererek durdu. Fil de Sean'un bağırdığını duymuştu. Başını çevirdi ve koşarken duraklar gibi oldu. Sean bunu farkederek tetiği çekti. O anda nişan almamıştı. Sadece hayvanın canını yakmayı, Jan Paulus'dan uzaklaşmasını sağlamayı istemişti. Mermi hayvana isabet edince ıslak bir havluyla duvara vurulmuş gibi bir ses çıktı. Ciğeri parçalanan fil ağır bir hareketle döndü. Sean atını mahmuzlayarak dörtnala gidince fil de onun peşine takıldı. Sean silahını doldurmaya çalışırken terli avucundan mermi kayarak düştü. Fil de gittikçe yaklaşıyordu. Sean hemen atının arkasındaki yatak dengini yere fırlattı. Bazen böyle düşen şeyler filleri oyalarlardı. Ama bu hayvan oralı olmadı. Dönerek ateş edince fil şiddetle bağırdı ve hortumundan fırlayan kanlar Sean'un yüzüne damladı. Atı neredeyse devrilecekti. Düzlüğün hemen hemen sonuna, sık ağaçlara yaklaşmışlardı. Sean atından yana atlayıp dönerek ateşe hazırlandı. Fakat fil çok hızlı geliyordu. Neredeyse üstüne çıkacaktı. Hortumunu göğsüne yapıştırıp dişlerini havaya kaldırmıştı.

Sean, 'Çok yakın,' diye düşündü. 'Buradan beynine isabet ettiremem.'

Silahla gözlerin hemen hizasına, alnına nişan aldı. Tetiği çekti ve hayvanın dizleri büküldü. Beyni fazla olgun bir domates gibi dağıldı. Sean kocaman vücut kayarak üstüne gelirken yana zıplamaya çalıştı. Fakat filin bir bacağı ona çarparak yüz üstü otlara kapaklanmasına neden oldu. Sean orada yatıp kaldı. Midesi bulanıyordu.

Bunun nedeni de duyduğu korkuydu.

Bir süre sonra kalkıp file baktı. Dişlerinden biri tam dudağının hizasından kırılmıştı. Jan Paulus soluk soluğa koşarak geldi. Filin yanında durup alnındaki yaraya dokundu. Parmaklarını gömleğinde silerek, «Bir şeyin yok ya?» diye sordu. Sean'u kolundan tutup kaldırdı, şapkasını da alıp tozlarını iyice silkeledikten sonra uzattı.

O gece yan yatıp ölen bir filin bacaklarıyla karnının arasına sığınıp mola verdiler. Baba oğlun arasında oturan Sean sırtını filin sert derili karnına dayamıştı. Kahvelerini içerlerken pek konuşmadılar. Ama Sean iki yanında oturan adamın duyduğu minneti hissediyordu. Battaniyelerine sarılıp yatmadan önce Jan Paulus boğuk bir sesle, «Teşekkürler, kerel,» dedi. «Bir gün sen de benim için aynı şeyi yapabilirsin.»

«Böyle olacağını umarım. Evet, bunu umarım.»

Sabah Oupa, «Bu dişleri kesmemiz üç, dört günümüzü alacak,» diye fikrini açıkladı. «Birimizin kampa giderek adam ve dişleri yükleyeceğimiz arabaları getirmesi gerek.» Sean hemen kalktı. «Ben giderim.» «Ben gitmeyi düşünüyordum.» Fakat Sean atını eğerlemesi için Mbejane'ye seslenmişti bile. Zaten bir gün önce olanlardan sonra Oupa onunla tartışamazdı. Duruma boyun eğerek, «Oupa'ya söyle,» diye mırıldandı. «Arabaları ırmağın öbür yakasına geçirsin. Irmak taşınca o tarafta kalamayız. Belki ona yardım etmeye bir şey demezsin.» Sean başını salladı. «Yok, bunu memnunukla yaparım.» Atı bir gün önceki avdan hâlâ yorgundu. Onun için ırmağa ancak üç saat sonra erişebildi.

Hayvanı bir ağaca bağlayıp soyunarak suya girdi. Vücudunu kıyından aldığı sert, kaba kumla iyice ovuşturdu.

Sudan çıktığı zaman iyice zindeleşmişti. Gömleğine kurulanıp giyindi. Kıyı boyunca giderken atı dörtnala sürmemek için kendisini zor tutuyordu. Dayanamayarak haline güldü. 'İstediğim gibi fırsat var,' diye düşündü.

'Hoş kuşku ihtiyar Hollandalının peşime takılabileceğini de unutmamalıyım.'

Kızın nane likörü rengi gözlerini, bluzunu iten göğüslerini unutamıyordu.

Önce kendi arabasına giderek terli gömleğini ve tozlanan deri pantolonuyla çizmelerini çıkardı. Temiz bir gömlek, pamuklu bir pantolon ve cilalı çizmelerini giydi. Dişlerini tuzla ovup saç ve sakalını taradı. Yüzündeki kavga izlerinin hafiflemekte olduğunu da fark etti. Aynadaki hayaline göz kırptı. «Sana dayanabilir mi?» Bıyığını tekrar büküp arabadan atladı. O anda midesinde çok rahatsızlık veren bir şey hissetti. Waite Courteney onu kamçıyla cezalandırmak için odasına çağırdığı zaman da aynı şeyi hissedirdi.

«Bu çok garip,» diye mırıldandı. «Neden böyle hissediyorum?» Güvenini yitirerek durdu. «Acaba ağzım kokuyor mu? Gidip karanfil alayım.» Geri dönerken bunun korkaklık olduğunu anlayarak yine durdu. «Kendine hakim ol. O sadece eğitim görmemiş bir Hollandalı kız. Ondan çok daha olağanüstü elli kadınla ilgin oldu.»

Yine durdu. «Hangi kadınlar? İkisinin adını söyle.» Birden kızarak kararlı adımlarla Leroux Kampına gitti.

Genç kız arabaların oluşturduğu dairenin içindeki alanda, güneşte oturuyordu. Yeni yıkadığı gür saçları yüzüne düşmüştü. Koyu renk saçlarını fırçalarken kırmızımsı ışıklar çıkıyordu.

Sean bu saçlara dokunmayı, bunları eline dolayıp koklamayı istedi. Usulca kıza yaklaşırken o birden saçlarını tutarak arkaya attı ve gözleri yeşil yeşil parladı. Umutsuzlukla, «Saçlarım böyleyken olamaz!» diyerek oturduğu tabureyi devirip arabaya kaçtı. Sonra içeriden seslendi.

«Neden bu kadar erken döndünüz, meneer?»

«Öbürleri nerede? Her şey yolunda mı?»

«Evet, ikisi de iyi. Ben buraya fildişlerini taşıyacak arabaları almaya geldim.»

«İyi.»

O sırada Oupa başka bir arabadan gürlledi. «Ne oldu? Oupa'ya bir şey olduğunu söylemeye kalkma sakın.»

Araba iki yana sallandı ve kadının uykulu yüzü arkadan uzandı. Sean onu yatıştırmaya çalıştıysa da Oupa dinlemiyordu. «Oh böyle bir şey olacağını biliyordum. Onu yollamamalıydım.»

«Paulus... Oh, Jan Paulus... Ona gitmeliyim. O nerede?» Henrietta arkada yemek pişirirken sesleri duyup telaşlanarak koşa koşa gelmişti.

Köpekler bağırmağa başladı, yerliler de telaşlandı. Sean onların sesini bastırmaya çalışırken bir yandan da arabadan inen Katrina'ya bakıyordu. Saçlarını yeşil bir kurdeleyle arkaya toplamıştı. Genç kız gülererek Sean'un, Oupa ve Henrietta'yı yatıştırmasına yardımcı oldu. Ona kahve getirdiler.

Sonra avın hikâyesini dinlediler. Sean, Jan Paulus'u nasıl kurtardığını anlatırken Henrietta'nın gözlerinde hafif bir yumuşama sezdi. Sözlerini bitirdiğinde arabaları ırmaktan karşıya geçiremeyecek kadar geç olmuştu.

Onun için biraz daha konuştu. Ondan sonra da akşam yemeğini yediler.

Oupa'yla Henrietta büyük bir incelik göstererek arabalarına çekildiler ve Sean'la Katrina'yı ateşin yanında bıraktılar. Hemen biraz ileride Oupa'nın arabası vardı. Kadın böylece onlara yapayalnız olmadıklarını hatırlatıyordu. Sean bir yaprak sigarası yakarak söyleyecek bir şey aradı ama sadece, «Şükürler olsun Oupa burada değil.» diyebildi. Gözlerini ateşe dikmiş oturan Katrina kızardı. Sean yine ağzını açıtsa da sesi çıkmadı.

Kız mırıldandı. «İsterseniz İngilizce konuşabiliriz, meneer.»

«Sen İngilizce biliyor musun?»

«Her gece çalışıyorum. Yüksek sesle kitaplarımı okuyorum.» Sean sevinçle ona gülümsedi. Kızın onun dilini bilmesi birden çok önem kazanmıştı. O anda soracağı soruları engelleyen şey ortadan kalktı. Heyecanla konuşmaya başladı. Katrina aradığı sözü bulamayınca Afrikaan diline başvuruyordu. Zaman zaman durup çekinerek gülüyorlardı. Konuşurlarken birbirlerinin yüzüne bakmaktaydılar. Ay çıktı ve ateş de söndü. «Katrina, dürüst insanların uyuma saati çoktan geçti. Meener Courteney'in yorgun olduğundan da eminim.» Son dakikaları paylaşmak için seslerini hafiflettiler. «Şimdi gelip seni yatağına yatıracağım, kızım.»

Sean, Katrina'yı arabasına kadar götürdü.

Her adımda kızın etekleri bacaklarına sürünerek hışırdıyordu. Sean'un sandığı kadar uzun boylu değildi. Başı ancak Sean'un çenesine geliyordu. Kız arabanın önünde bir an durdu. Başını hafifçe havaya kaldırırken uzun kirpikleri gözlerini örttü.

«İyi geceler Meener Courteney.» Oupa'nın öfkeliye benzeyen sesini duyan Sean, suçlulukla irkildi.

«İyi geceler, Mewrouw.»

Katrina onun çıplak koluna dokundu. «İyi geceler, meneer. Sizi yarın sabah görürüm.»

Arabaları sabah erkenden karşıya geçirmeye başladılar. O iş arasında Katrina'yla konuşmasına imkân yoktu.

Sean öğleye kadar ırmağın yatağında durup sıcaktan kan ter içinde kaldı. Gömleğini çıkarmıştı ve atıyla Katrina'nın arabasının yanında ilerlerken kız ona bir baktı. Çıplak göğsünü görünce yüzü kıpkırmızı kesildi. Bir daha da erkekten tarafa dönmedi.

Sean artık rahatlamıştı. Yıkanıp üstünü değiştirdi. Uzun öğleden sonrayı Katrina'nın yanında geçireceğini umuyordu. Ama onu Oupa karşıladı. «Teşekkür ederim ayıcığım. Kızlar sana yolda yemen için soğuk et hazırladılar. Bir şişe de kahve verdiler.» Sean'un ağzı açık kaldı. O tanrının belasını fildişini unutmuştu. Oupa ve Paulus isterlerse fildişini aralarında bölüşebilirlerdi.

«Bizim için artık üzülme, menea. Bir erkeğin neler düşündüğünü bilirim. İş varken her şey İkinci planda kaldı.» Katrina yemek paketiyle kahve şişesini onun eline tutuşturdu. Sean onun bir işaretini bekledi. Böyle bir şev olsaydı Oupa'ya bile kafa tutacaktı.

Kız sadece, «Çok fazla çalışmayın,» diye fısıldadı. Sean'un işten kaçabileceği aklına bile gelmemişti. O zaman böyle bir şeyi teklif etmediğine memnun oldu.

Oupa onu kuşkuyla karşıladı. «Çok geç geldin. Hissenin kaybetmek istemiyorsan hemen çalışmaya başla.»

Fillerin dişlerini çıkarmak ince bir işti. Balta biraz kayacak olursa fildişinde iz kalır ve bu değerinin yarıya düşmesine neden olurdu. Sıcakta çalışmaya koyuldular. Leşler çürümeye başlamış, karınları iyice şişmişti.

Üstlerinden terler akarken kolları dirseklere kadar kan içinde kalmıştı. Sean kendi hissesinin bin iki yüz altını bulduğunu saptadı. Bu, Borsa'da iyi bir güne eşitti.

Kampa dönmek için yola çıktıklarında da neşesi yerindeydi. Fakat gün uzayıp ağır yüklü arabalarla uğraşırken keyfi kaçtı. Sean'un kampına hava karardıktan bir saat sonra varabildiler. Onun hissesini arabalardan boşaltıp ırmak boyunca gittiler ve köprüden güney kıyısına geçtiler. Jan Paulus, Sean'a seslendi. «Annem yemek hazırlamıştır. Yıkanıp temizlenince gel bizimle yemek ye.» Sean akşam yemeğini Leroux'larla yedi ama Katrina'yla yalnız kalamadı. Kuşularının gerçek olduğunu anlayan Oupa onu engelledi. «Yaşlı adam yemekten hemen sonra elindeki kozu kullanarak Katrina'ya gidip yatmasını söyledi. Kız yalvarır gibi Sean'a baktıysa da onun yapabileceği bir şey yoktu.

Kız yatmaya gidince Sean da kendi kampına döndü. Yorgunluktan bitkin haldeydi. Soyunamadan yatağına serilip kaldı. Yağmurlar gece yarısı korkunç bir gökgürültüsüyle başladı. Hemen arabadan/sarkarak, «Mbejane,» diye seslendi. «Hayvanları iç tarafa geçir. Arabaların brandalarının sıkı takılıp takılmadıklarına da bak.»

«Hepsini yaptım, Nkosi. Öküzlerin kaçmaması için arabaları da birbirine bağladım... ve...» Rüzgâr onun sesini alıp götürdü.

Sean sabah sandıktan muşambasını çıkarıp giydi. Öküzler arabaların oluşturduğu dairenin içinde dizlerine kadar çamurlara batmışlardı. Kahvaltı için ateş yakmak imkânsızdı. Yağmur hâlâ yağıyordu ve çıkardığı ses inanılmayacak kadar fazlaydı. Sean durup dinleyince birden durumu anladı. Duyduğu ses taşan Limpopo Irmağıydı. Çamurlarda kayarak koşup ırmağın kıyısında durdu. Deli gibi akan suya baktı. Sonra başını kaldırarak karşı kıyıyı gözleriyle araştırdı. Leroux'ların arabaları yoktu.

Üzüntüyle, «Katrina,» dedi. «Katrina.» Bu kayıp yüzünden duyduğu acı birden öfkelenmesine yol açtı. Bunun kolaylıkla bastırılacak bir ihtiras olmadığını anlıyordu. Gerçek bir iç sızlamasıydı bu. Kalbi, vücudu sızlıyordu.

Kızın gitmesine izin veremezdi. Arabasına koşup sırtındakileri çıkardı.

«Onunla evleneceğim,» dedi. Sonra bu sözlerine şaşıtı. Çırılçıplak durarak hayretle çevresine bakındı. Sonra, «Onunla evleneceğim,» diye tekrarladı.

Sandıktan bir şort alıp giydi. «Onunla evleneceğim!» Bu cesaretine güldü. «Evlenmezsem kahrolayım!»

Kemerini taktıktan sonra bir çift botu kemere bağladı. Dışarıya fırlayıp çamurda durdu. Sırtına vuran yağmurda önce hafifçe titredi. Sonra Mbejane'nin bir arabadan çıktığını görerek hızla koştu.

«Nkosi, Nkosi ne yapıyorsun?» Sean kendisini kovalayan Mbejane'den kurtulmak için daha hızla koştu.

Zulu bağıırıyordu. «Bu delilik... Önce bir konuşalım. Ne olur Nkosi, lütfen... »

Sean çamurlu suya dalarak kıyıda ayrıldı. Mbejane de onun peşinden atladı. Ama çamurlara bulanmış adam pek kaygan hale gelmişti. Onun için de Mbejane onu yakaladıysa da tutamadı. Sean kendini kurtararak alttaki akıntıya kapılmamak için sırtüstü yüzmeye başladı. Sular onu götürüyordu. Bir dalga çamurlu suların ağzına dolmasına neden oldu. Sean iki büklüm olarak öksürdü. Aynı anda sular onu ayaklarından yakalayarak aşağıya çekti. Sonra onu bıraktı ırmak. Ancak bir soluk alabildi Sean ve yine sular onu dibe sürükledi. Çırpınarak suyun yüzüne çıktı. Sonra bir çağlayandan aşağıya düştü. Göğsündeki sızıdan boğulmak üzere olduğunu anlıyordu.

Kayaların arasından akan sulara kapılmıştı. Artık bir şeyin önemi yoktu. Çok yorgundu. Şiddetle göğsü çizilince farkına varmadan korunmak için elini uzatarak bir dalı yakaladı. Başını sudan çıkardı. Derin bir soluk aldı.

Sıkıca dala yapışmıştı. Sağdı ve yaşamak istiyordu.

Bu kalın dala tutunup ayaklarıyla tekme atarak akıntının yanına kaçtı.

Bir süre sonra da sular onu bir ağacın altına getirdiler. Sean uzanıp ağacın dal arına tutunarak kendini koyu çamurlu sudan çıkardı. Ağzından burnundan sular akıyordu. Botlarını kaybetmişti. Su ne denli hızla akıyordu ve orada ne kadar kalmıştı? Herhalde arabalardan on beş mil kadar aşağıdaydı. Yağmur yağıyordu hâlâ.

Titreyerek dönüp yukarıya doğru yürümeye başladı Arabalara ancak üç saatte varabildi. Mbejane ve diğerleri bunu görünce sevinçle el salladılar ama Sean ırmağın gürültüsünden batırılanları duyamadı. Üşüyor, ayakları acıyordu. Leroux'ların arabalarının bıraktığı izler yağmurda kayboluyordu. Sean bu izlere bakarak ilerlerken yağmur perdesinin arkasında bir branda bezini seçti ve o anda ayaklarının acısını unuttu. Jan Paulus, «Aman Tanrım!» diye bağırdı.

«İrmağı nasıl geçtin?»

Sean güldü. «Uçtum. Başka türlü nasıl geçebilirdim? Katrina nerede?»

Jan Paulus da eğerinde geriye giderek bir kahkaha attı. «Demek durum böyle. Yani bu yolu sırf benimle vedalaşmak için aşmadın.» Sean kızardı. «Pekâlâ, neşeli dostum. Bugün yeteri kadar eğlendin... O nerede?»

Oupa dörtnala onlara doğru geldi. Yaşlı adam ilk sorusunu elli metre uzaktan ve beşincisini de onların yanına erişince sordu. Sean tecrübeleri sayesinde onlara cevap vermeye çalışmanın bir yararı olmadığını biliyordu. İki Leroux'un arkasından gelen kızı fark etmişti. Öndeki arabadan çıkmış koşuyordu. Bonesi geriye kaymış, saçları her adımda dalgalanıyordu. Çamurlanmaması için eteğini toplamıştı. Yanakları kızarmış, gözleri daha da koyu bir yeşil olmuştu. Sean, Oupa'nın atının yanından geçerek kızı karşılamaya koştu.

Sonra ikisi de sıkılarak durdular. Erkek, «Katrina benimle evlenir misin?» diye sordu. Genç kız sarardı. Sean'a hayretle baktıktan sonra arkasını döndü. Ağlıyordu. Erkek o anda içinde korkunç bir boşluk duydu.

Oupa öfkeyle haykırdı. «Hayır. Seninle evlenmeyecek. Buradan git. Onu ağlattın. O daha bir bebek.

Buradan git.» Atıyla ikisinin arasına girdi.

Oupa da konuşmaya katılmak için soluk soluğa geldi. «Kapa çeneni. Herkesin işine karışma. Hem bu konuda ne biliyorsun? Kızın ağlaması onu istemediği anlamına gelmez.» Katrina, «Benim gitmeme izin vereceğini sandım,» diye hıçkırdı. «Bana aldırmadığını düşündüm.»

Sean, Oupa'nın atının yanından geçmek istedi. Fakat yaşlı adam atını sürerek ona engel oldu. «Kızı rahat bırak. Onu ağılattın. Kızım ağlıyor.»

Katrina gerçekten ağlıyor, bir yandan da Oupa'nın atının yanından geçmeye çalışıyordu. Jan Paulus, «Vat haor!» diye haykırdı. «Kızı al. Haydi, git kızı al, be adam!» Oupa atın dizginlerini tutarak çekti. Çok güçlü bir kadındı. Sean'la Katrina birbirilerine çarpıp sarılarak kaldılar.

Jan Paulus bağırdı. «Tamam, oğlum. Atından atlayarak Sean'un sırtına vurmaya başladı. Kendisini koruyamayan Sean her darbeyle öne doğru sallanıyordu.

Oupa çok sonra somurtarak, «Çeyiz olarak iki araba alabilir,» diye söylendi.

Katrina atıldı. «Üç!»

Oupa ilave etti. «Dört!»

«Pekâlâ, dört. Ellerini o adamdan çek. Senin utanman yok mu?» Katrina telaşla Sean'un beline doladığı kollarını açtı. Sean, Paulus'dan ödünç elbise alarak giymişti. Ateşin yanında duruyorlardı. Yağmur dinmiş, fakat bulutlar yüzünden hava erken kararmıştı.

Oupa kocasına. «Dört de at vereceksin,» dedi.

«Dilenmemi mi istiyorsun, kadın?» Oupa tekrarladı. «Dört at.» «Peki, peki... dört at.» Oupa kızına bakarken gözleri üzgündü. «O daha bir bebek. Henüz on beşinde.» Oupa, «On altı,» dedi.

Katrina mırıldandı. «On yedime yaklaştım.

Hem söz verdin baba. Artık sözünden dönemezsin.»

Oupa içini çekti, Sean'a bakarken birden kaşları çatıldı. «Paulus, İncil'i al arabamdan. Bu koca maymun kitaba el basıp yemin edecek.» Jan Paulus, İncil'i arabanın arkasındaki tahtanın üstüne koydu. Oupa, Sean'a, «Buraya gel,» diye emretti. «Elini kitabın üstüne daya. Bana bakma. Yukarıya bak be adam, yukarıya bak.

Şimdi sözlerimi tekrarlar, 'Bu kadına iyi davranacağıma Tanrı üzerine yemin ederim.. Acele etme. Ağır ağır söyle... 'Bir rahip bulup bizi evlendirene kadar ona bakacağım. Bu sözü tutmazsam Tanrı beni yıldırımıyla çarpsın, yılanlarına ısirtsın, sonsuz cehennem ateşinde yaksın...»

Oupa türlü fenalığı saydıktan sonra memnun memnun öksürdü. Din kitabını kolunun altına sıkıştırdı. «Tanrı bütün bunları sana yapacak fırsatı bulamayacaktır. Çünkü Ondan önce ben icabına bakacağım.» Sean o gece Jan Paulus'un arabasında kaldı. Uyuyacak halde değildi. Sabah yine yağmur yağıyordu ve vedalaşma üzücüydü. Henrietta ağlarken Jan Paulus gülüyordu. Oupa hem ağladı, hem güldü.

Oupa da kızını öptü. «Annen gibi bir kadın ol,» dedikten sonra Sean'a bakarak kaşlarını çatı.

Sean'la Katrina yan yana durarak yağmur ve ağaçların gerisinde kaybolan arabaları seyrettiler. Sean kızın elini tutarken onun üzüntüsünün farkındaydı. Son araba da gözden kaybolunca yalnız kaldılar. Katrina titreyerek yanında duran adama göz attı. Çok iri yarı ve tam anlamıyla bir erkekti. Ama bir yabancıydı. Birden korkuya kapıldı. Gülen annesinin sesini duymayı, arabanın önünde giden babasıyla ağabeysinin yanında olmayı istiyordu.

«Oh, lütfen... istediğim...» Sean'un kolundan çıktı ama sözlerini tamamlayamadı. Çünkü onun ağzını görmüştü.

Dolgun dudaklar bir gülüşle bükülüyordu. Sonra Sean'un gözlerini gördü, korkusu geçti. Bu gözler ona baktığı sürece hiç korkmayacaktı. Ölene dek korkmayacaktı ve bu da çok uzaktaydı henüz. Onun aşkı sayesinde güvende yaşayacaktı. Bu güçlü duygu kızın içini ısıttı birden.

O gece Katrina'nın arabalarını ırmağın güney kıyısına götürdüler yine. Hâlâ yağmur yağıyordu. Sean'un adamları el sallayıp işaret verdiler. Ama kabarmış çamurlu su hızla aralarından akıyordu. Geçme umudu yoktu. Katrina da suya baktı. «Gerçekten bunu yüzerek mi geçtin, meneer?» «Öyle hızlı geçtim ki ıslanmaya bile vaktim olmadı.» Genç kız, «Teşekkür ederim,» dedi. Yağmura ve tüten ateşe rağmen Katrina, Oupa'nınki kadar lezzetli bir yemek hazırladı. Fakat fırtınada açıklıkla oturmak zordu, Sean arabaya girmelerini söyleyince Katrina bir an durakladı. Sonra kendi yatağının ucuna ilişti. Sean da onun karşısındaki sandığa oturdu. Önce sıkılarak bir, iki kelime ettilerse de sonra heyecanla konuşmaya başladılar.

Katrina sonunda, «Saçlarım hâlâ ıslak,» dedi.

«Konuşurken saçlarımı kurutmama sinirlenmezsin ya?»

«Ne münasebet!»

«Öyleyse sandıktan havlumu çıkar.»

İkisi aynı anda ayağa kalktılar. Arabanın içinde pek az yer vardı. Birbirilerine çarptılar ve sonra yatağa düştüler.

Dudaklarını örten sıcak dudaklar, boynunu okşayan güçlü parmaklar kızın kafasını iyice karıştırdı. Önce yavaş yavaş ve sonra heyecanla erkeğe karşılık verdi. Sean'a böyle sarılmasına anlam veremiyor ama pek de aldırılmıyordu. Bu şaşkınlık bütün benliğini sarmıştı. Duramıyor, durmayı da istemiyordu. Uzanıp parmaklarını erkeğin saçlarına daldırdı.

Onun yüzünü yüzüne doğru çekti. Dudaklarını ezen dişleri kıza tatlı, heyecan dolu bir zevk verdi. Ancak Sean'un eli ince pamuklu bluzun altına girerek göğsünü tutunca, Katrina ilk defa kamçı yiyen bir kısrak gibi davranıp onu itti. Sean geri geri gitti ve başını sandığa çarptı. Sonra yerde oturup kalarak kıza baktı. Alnındaki şişi yoklayamayacak kadar aptallaşmıştı. Katrina soluk soluğaydı, güçlkle konuşabiliyordu. «Artık gitmelisin, meneer. Uşaklar sana başka bir arabada yatak yaparlar.» «Fakat Katrina... lütfen... Ben başka bir arabada uyuyamam.» Bu düşünce Sean'u dehşete düşürmüştü.

«Yemeklerini pişirir... çamaşırlarını yamarım... Her şeyi yaparım. Ama bir rahip bulana kadar...» Devam etmedi ama Sean onun ne demek istediğini anlamıştı. Tartışmaya başladı. İlk defa Boer'lerin inadını anlıyordu.

Sonunda yatacak bir yer bulmaya gitti.

Sean genç kıza onun bu tutumuna ne kadar sinirlendiğini göstermeye kararlıydı. Nazik fakat resmi olacaktı.

Ama ertesi sabah kahvaltıya oturduktan beş dakika sonra hoşnutsuzluğu yok oldu. Gözlerini kızdan alamıyordu. Bir saat konuştuğu için de kahvaltı pek uzun sürdü.

Yağmur üç gün daha devam etti. Sonra durdu. Ama ırmak alçalana kadar aradan on gün daha geçmesi gerekti.

Bu süre içinde Sean'la Katrina birlikte mantar toplamaya gittiler. Kampta oturdular. Katrina iş yaparken Sean onu seyretti. Pek çok şey konuştular. Kız onun anlattıklarını büyük bir zevkle dinliyordu. Sean için de Katrina'nın her sözü sihirliydi. Eğer kız hep aynı sözü de tekrarlasaydı bu sihir bozulamazdı. Ama geceleri zordu. Sean ona sokulmak için bahaneler buluyordu. Katrina onu istemekle birlikte ilk seferki gibi duygularının kendisini aciz bırakmasından korkuyordu. Bu yüzden bazı kurallar koydu.

«Beni öpmekten başka bir şey yapmayacağına söz verir misin?» «Aksini söylemediğin sürece tabii.» Kız bu tuzağı sezdi. «Hayır.» «Yani bana izin verdiğin zaman bile sadece seni öpmemi mi istiyorsun?» Katrina kızardı.

«Gündüz söylersem sorun yok. Ama gece söyleyeceğim şeyler sayılmaz. Sözümden dönersen bir daha bana dokunmana izin vermem.» Sular inene kadar da Katrina bu fikrinden caymadı. Sonra Sean arabaları ve atları karşıya geçirdi. Katrina'yla son arabadaydılar. Kendi kampına gelince kızı elinden tutarak indirdi. Onu gören Zulular sevinçle bağırmağa, Sean'u kutlamaya başladılar.

Yağmurlar yüzünden filler uzaklara gitmişlerdi. Sean'un adamları etrafi araştırıp dönüyor, hiç ize rastlamadıklarını söylüyorlardı. Ama Sean bu duruma üzülüyordu. Yeni bir av bulmuştu. Elinden kaçabilen bu av, yaşlı bir erkek filden çok daha zevk vericiydi. Bununla birlikte Katrina'ya bir av demek doğru olmazdı. O yepyeni bir dünya, beklenmeyen sırlar, umulmadık sevinçlerle dolu bir yaratıktı. İnsanı sinirleyen çocuksu bir kadındı. Katrina hemen günlük işleri düzene koydu. Artık Sean'un elbiseleri daima temiz, düğmeleri dikiliydi.

Arabasındaki botlar, kitaplar ve yıkanmamış çoraplar kaybolmuştu. Hep Kandhla'nın kızarttığı etin yerini türlü değişik yemekler almıştı. Ata binmesini de biliyordu. Ama, ata yan binerdi ve inerken Sean'un bakması yasaktı. Bu arada Sean'un saçını da Johannesburg'daki usta bir berber gibi kesti. Arabasındaki ecza sandığı sayesinde kamptaki insan ve hayvanları tedavi edebiliyordu. Bir erkek gibi tüfek kullanıyor, Sean'un Mannlicher'ini söküp yağlıyordu. Doğumdan tıpkı bir doktor, gibi kayıtsızlıkla söz ediyor, Sean kendisine bakacak olursa da birden kızarıyordu. Sonra istediği zaman bir katır kadar inatçı, istediği zaman da küçük bir çocuk gibi şendi. Bazen çok saflaşınca Sean onun şaka ettiğini sanıyor, sonra Katrina'nın çok genç olduğunu hatırlıyordu. Bir saat içinde erkeği büyük mutluluktan öfkeye, hiddetten, neşeye götürebiliyordu. Sean, Katrina'nın o güne dek gördüğü en eşsiz yaratık olduğunu düşünüyordu. En önemlisi de kızla konuşabiliyordu.

Kız onun arabasındaki öbür yatağı, kendisine küçük olduğu belli elbiseleri görerek merak etmişti. Sean da ona Duff'ı ve olanları anlatmıştı. Katrina'nın durumu anladığını da sezmişti.

Günler haftalara döndü. Öküzler iyice semirmişlerdi. Katrina küçük bir sebze bahçesi yapmış, artık buradan ürün alıyordu. Noel gelince de kekler yaptı. Sean ona Mbejane'nin gizli gizli diktiği maymun postlarından bir pelerin armağan etti. Katrina da ona göğüslerine marka işlediği ve kendi yaptığı gömlekleri verdi. Yeni yıl oldu ve Sean geçen altı haftada tek bir fil bile vuramamıştı. Mbejane adamlarla ona geldi. Sean'a büyük bir nezaketle ne zaman avlanacaklarını sordu.

Bunun üzerine arabaları toplayarak kuzeye doğru yol aldılar. Ama sonunda Sean'un gerilimi dayanılmaz bir hal aldı. Her gün uzun saatler avlanarak yorulmak, gevşemek istiyordu. Ancak avlandıkları yerdeki diken gibi paralayan otlar, ısırıkları zaman can yakan iri sinekler yüzünden Sean daha da sinirlenmeye başladı. Buyüzden de zaman zaman kovalamakta olduğu fil sürüsünü bırakarak geri dönüyordu. O da üzgündü, adamları da. Buna karşılık Katrina güneş doğarken şakıyan bir kuş kadar mutluydu. Bir erkeği vardı. Bu kampın hanımıydı. Orasını güvenle yönetiyordu. Duyguları da Sean'unkiler gibi uyanmadığı için fiziksel bakımdan rahattı. Her gece kurallara uyarak Sean'un arabasına gidiyor ve içinde ateş yanan erkeği belirli zamanda bırakarak hülyalı hülyalı kendi yatağına dönüyordu. Sean'un durumu anlatıp tek yakınabildiği yaratık, yatağına sahip çıkmaya kalkan, bu yüzden 'Hırsız' adı takılan köpekti. Hırsız burnunu Sean'un koluna dayayıp battaniyenin altında yatıyor, adamın sözlerini sessiz sedasız dinliyordu. Zulular sorunun ne olduğunu anlamışlardı. Ama buna anlam veremiyorlardı. Hem konuyu tartışmıyorlardı. Birinin anlamlı anlamlı kollarını açması ya da öksürmesi hepsine durumu açıklıyordu. Sonunda Mbejane gerçeği söylemek zorunda, kaldı. Bir balta kaybolmuştu. Bundan kimin sorumlu olduğu belli değildi ve Sean kıyameti koparıyordu. Adamlarını toplayıp hepsinin geçmişlerine ve geleceklerine sövdükten sonra arabasına gitti. Bunu uzun bir sessizlik izledi.

Hlubi enfiye boynuzunu Mbejane'ye uzattı.

Mbejane bir tutam enfiye alarak, «Bir çiti nasıl devireceğini bilmeyen bir küheylan aptaldır,» dedi.

Ötekiler başlarını salladılar. «Doğru... Doğru.» Konu böylece kapandı.

Bir hafta sonra Sabi Nehrine geldiler. Karşı tarafta, uzakta kalan sıra dağlar mavimsi gri gözükiyordu. Suyu epey yükselmiş nehir de kahverengiydi. Ertesi gün hava açtı; yağmur dinmişti. Katrina bir gün önce Mbejane'nin bulduğu devekuşu yumurtasıyla kayık tabağı büyüklüğünde bir omlet yaptı. Bunu yumuşacık ekmekler, yaban balı, kahve ve Sean için bir yaprak sigarası izledi. Katrina, «Bu gün ava gidecek misin?» diye sordu.

«Hım.»

«Ya!»

«Gitmemi istemiyor musun?»

«Bir haftadır kampta kalmadın.»

«Gitmemi istemiyor musun?»

Genç kız hemen kalkıp sofrayı toplamaya

başladı. «Zaten fil bulamayacaksın. Çoktandır da bulamadın.»

«Kalmamı istiyor musun?»

«Ne güzel bir gün,» Katrina tabakları alması için Kandhla'ya işaret etti.

«Kalmamı istiyorsan bunu doğru dürüst söyle.»

«Pekâlâ öyleyse. Lütfen kal.»

«Mbejane, atın eğeri çıkar. Ona binmeyeceğim.»

Katrina eteklerini havalandırıp gülererek arabasına koştu. Sonra köpeklere seslendi. Döndüğünde başına bonesini giymişti ve elinde bir sepet vardı. Peşinden gelen köpekler de zıplayıp havlıyorlardı.

Sean onlara bağırdı. «Haydi, siz yola çıkın bakalım!» Köpekler birbirilerini kovalayıp neşeli neşeli bağırarak önden koştular. Sean'la Katrina da el tutuşarak yürüdüler. Yeni çıkan mantarlardan toplayarak bir saat içinde sepeti doldurdular. Sonra bir marula ağacının altına oturdular. Sean sırt üstü uzandı. Katrina da bir ot kopararak onun yüzünü gıdıklamaya koyuldu. Sonunda erkek onu kolundan çekerek göğsüne yatırdı.

Etraflarına toplaşmış olan köpekler onları seyrediyorlardı.

Katrina, «Kap'da Paarl'ın hemen dışında bir yer var,» dedi. «Orası dağlıktır, önünden de bir ırmak akar. Su çok berrak olduğu için dipteki balıkları görürsün. Bir gün orada bana bir çiftlik alır mısın?»

«Tabii.»

«Geniş verandası olan bir ev yaparız. Pazarları küçükleri arabanın arkasına oturturuz. Büyük oğullarımız da atlara biner ve kiliseye gideriz.» Sean, «Kaç çocuğumuz olacak?» diye sorarken onun biçimli küçük kulağına baktı.

«Oh, çok... Erkek fazla tabii ama birkaç da kız olsun.»

«On iyi mi?»

«Daha fazla... On beş çocuğumuz olmalı.»

İkisi de yattıkları yerde bunu düşündüler. Sean on beş çocuğun uygun olduğu kanısına vardı.

«Sonra tavuklarım olmalı. Çok tavuk isterim.»

«Peki?»

«İtirazın yok ya?»

«Olması mı gerekiyor?»

Katrina, «Bazı kimseler tavukları sevmezler.» diye anlattı. «Senin böyle olmamana sevindim.

Daima tavuk istedim.»

O sırada köpekler bir ağızdan havlamaya başlayınca Sean doğruldu ve Jagarı gördü. Hayvan elli metre ötede, nehrin kıyısındaki ağaçların önünde durmuş onlara bakıyordu. Sarılı siyahlı Jaguar epey

iri olmakla birlikte karnı dümdüzdü. O birden fırlayarak uzaklaştı. Köpekler de sürü halinde onun peşine düştüler. Hırsız en öndeydi.

Sean, «Geri dönün!» diye haykırdı. «Allah kahretsin, buraya gelin.» «Sean, onlara engel ol. Bütün köpekleri kaybedeceğiz.»

Erkek kalkıp sesin geldiği tarafa doğru koştu. Sonra bağırmlar değişti. Sean ne olacağını anlayarak dinledi.

Durum farklıydı artık. ‘Hayvan durdu,» diye düşündü. ‘Köpekleri parçalayacak.’ Koşmaya başladığı sırada ilk köpeğin feryadını duydu. Sonra jagarın fırlatıp attığı yaşlıca dişi köpeği gördü. Hayvanın karnı yarılmıştı. Sean ilerledi. İkinci köpeği de gördü. Barsakları deşilmiş sarı köpek hâlâ sağdı ve sahibine yaklaşmak için sürünüyordu. Daha hızlı koşmaya başladı.

Sean koşarken kalbi deli gibi çarpıyor, ağzı kuruyordu.

Birden açıklığa çıktı. Orada sadece üç köpek kalmıştı. Onlardan biri de Hırsız’dı. Hayvanlar jagarın etrafında döneniyor, arka ayaklarına saldırmaya çalışıyorlardı. Vahşi yaratık kükreyince de geri kaçıyorlardı. O sırada köpeklerden biri fazla ileriye gitti ve jagar pençeleriyle onu yakalayıp arka ayaklarıyla tekmeleyerek karnını deşiverdi.

Sean olanca sesiyle haykırıyordu. İki köpek onun şesini duydu. Ama jagar da duymuştu. Hemen fırlayıp kaçmaya kalktı. Fakat Hırsız onun ayaklarına saldırarak tekrar durmasına neden oldu. Sean yine bağırdı «Onu bırak oğlum! Büroya gel Hırsız!» Hırsız, Sean’un kendisine cesaret verdiğini sanarak korkunç pençelerden kaçıp dönerek yine lagara meydan okudu. Durum son derece nazikti. Sean köpeklerin saldırısını engellerse vahşi hayvanın kaçacağını biliyordu. Bir adım ilerleyerek Hırsız’ın üstüne atmak için yerden bir taş aldı.

Doğrulunca jagarın kendisine bakmakta olduğunu gördü. Korkuyla midesi kasıldı. Artık vahşi hayvanın kendisine saldıracağını anlamıştı. Bunu jagarın başına yapışan kulaklarından, kurulu zemberek gibi gerilen omuzlarından anlamıştı. Sean taşı bırakıp belindeki bıçağını tuttu.

Jagarın dudakları gerilerek sarı dişleri ortaya çıktı. Hayvan, köpekleri bir yana fırlatarak hızla yerde sürünür gibi geldi. Kısa otların üstünde âdeta bir yılan gibi kayıyordu. Sonra birden inanılmaz bir hızla havalandı. Sean hayretle karışık bir acı duydu. Sırt üstü düşmüş, can acısından soluğu kesilmişti. Jagar pençelerini onun göğsüne gömdü. Sean kaburgalarına değen tırnakları hissetti.

Güçlkle hayvanın çenesini koluyla geriye bastırdı. O anda jagarın mezar kokan soluğunu yüzünde duydu. Otların arasında yuvarlandılar. Vahşi hayvan hâlâ onun göğsünü paralıyordu. Sean art ayakların karnını deşmek için büzüldüğünü de hissetti. Bu sefer o ayaklar Sean’u öldürecekti.

Hırsız tırnaklar Sean’un karnına batmadan dişlerini jagarın bacağına geçirdi. Köpek ön ayaklarını olanca gücüyle yere dayamış, dişleriyle çekiyor, Sean’un üstüne uzanmış jagarı tutuyordu. Sean, gözlerinin önünde parlak siyah beneklerin uçtuğunu görüyordu. Güçlkle bıçağı hayvanın sırtına belkemiğinin yakınına batırarak tıpkı bir kasabın pırzola kesmesi gibi kaburgaların arasına doğru çekti. Jagar bağırarak serbest ayağıyla Sean’un bacağına kalçasına kadar yardı. Vücudu sarsılırken tırnaklarını adamın göğsünde kıvırdı. Sean tekrar tekrar bıçağı saplayarak vahşi hayvanın etlerini kesmeye, parçalamaya devam ederken iki köpek de hırlayarak onun bacaklarını ısırıyorlardı. Jagar can acısıyla dönerek bıçağa pençe atmaya çalıştı. Ağzından akan kanlar, Sean’un kanına karışıyordu.

Sonra öldü hayvan.

Sean da bıçağı atarak bacağındaki kesiklere baktı. Kan, pekmez gibi koyuydu ve akıyor, akıyordu. Karanlıkların arasından bakarken bacak uzaklaştı. Bu onun bacağı değildi.

«Garry,» diye fısıldadı. «Garry, Oh çok üzgünüm! Mahsus yapmadım! Ayağım kaydı.» Sonra karanlıklar daha yoğunlaştı. Bir ara bu karanlıkların içinde Katrina’nın yüzünü seçer gibi oldu.

Ona ne kadar üzüldüğünü, bunun bir kaza olduğunu anlatmak istedi. Kız ağlıyordu. Sean onun

anladığını hissederken yine karanlıklara karıştı. Yalnız o acı, duyduğu korkunç acı bir türlü dinmiyordu. Bacağı ateş dökülmüş gibi durmadan yanıyordu.

Uzun süre sonra gözlerini açınca Katrina'nın yüzünü gördü. Pek solgundu ve gözlerinin altı morarmıştı. Elini kaldırıp onun yanağına dokunmak istediyse de başaramadı.

«Katrina,» diyebildi. O zaman kızın yeşil gözlerinin hayret ve mutlulukla parladığını gördü. «Oh, kendine geldin.

Tanrıya şükürler olsun.

Kendine geldin.»

Sean başını çevirerek arabanın brandasına baktı. «Kaç gün oldu?» Sesi bir fısıltıdan farksızdı. «Beş gün. Konuşma... Lütfen konuşma.» Sean gözlerini kapattı. Çok yorgun olduğu için uyuyakaldı.

Sean uyandığı zaman Katrina onu yıkadı. Mbejane, Sean' u tutup kaldırarak kıza yardım etti. İri yarı Zulunun bacağı tutan elleri pek müşfikti. Daha sonra bacaktaki sargıyı da değiştirdiler. Sean, Katrina'yı seyrediyor ve o her başını kaldırışında birbirilerine gülümsüyorlardı. Sean biraz gücünü toplayınca Mbejane' ye, «Yardıma ihtiyacım varken neredeydin?» diye sordu.

«Yaşlı bir kadın gibi güneşte uyuyordum, Nkosi.» Mbejane gülerken özür diler gibiydi. Katrina'nın getirdiği yemeğin kokusunu duyan Sean aç olduğunu anladı. Karnını doyurduktan sonra tekrar daldı.

Mbejane daha sonra nehrin yanındaki ağaçların arasına yanları açık tepesi sazdan kulübemsi bir şey dikti. Sonra kazıkları ince derilerle birbirine bağlayarak bir karyola yaptı. Sean' u arabadan alarak yeni yatağına taşıdılar. Katrina yastıklarla gelince Hırsız' la Sean' un rahat rahat yattıklarını gördü,

«Sean, o canavarı hemen kov. Battaniyeler daha yeni yıkandı.»

Erkek köpeği savundu. «Zıyanı yok. O da temiz.»

«O köpek kokuyor.»

«Ne münasebet.» Sean Hırsız' ı kokladı.

«Şey, fazla değil.»

Katrina yastıkları onun başının altına yerleştirdi.

«İkinizle başa çıkılmaz.»

Günler yavaş yavaş geçerken Sean' un yaraları kapandı, vücudu da güçlenmeye başladı. Yattığı yerin havalı olması sayesinde göğüs ve bacağındaki yaralar çabucak kabuk tuttu. Ama yara izleri kalacaktı. Sabahları kahvaltıdan sonra Katrina onun yatağının ayakucuna oturuyor, hizmetkârlar da Sean' ın karşısında diz çöküp

bekliyorlardı. Önce öküzlerin durumları, arabalara yapılacak onarımlardan söz ediliyordu. Bunu yemek konusu izliyordu. Etraf av doluydu. Adamlar belki Nkosizani' nin silahını alıp çıkmayı isteyebileceğini söylüyorlardı. Hlubi tuttuğu balıkları gösteriyordu.

Adamlar gittikten sonra da Katrina onun yanında kalıyor, bir gün alacakları çiftlikten söz ediyorlardı. Sean at yetiştirecek, büyük bağlara sahip olacak, Katrina da tavuklarına bakacaktı. Gelecek yağmurlu mevsime kadar arabalar fildişiyle dolardı nasıl olsa. Ondan sonra bir sefer daha yapınca çiftliği alacak paraları olurdu. Katrina yaralar kapanıp vücudu güçlendikten sonra bile Sean' un kalkmasına izin vermedi. Kız ona şefkatle bakıyor, Sean da buna bayılıyordu. Erkeklere özgü şekilde bu ilgiyi bekliyor, hatta zaman zaman yaralarından söz ederken abartmaya kaçıyor.

Sonunda Katrina istemeye istemeye onun yataktan kalkmasına razı oldu. Sean bir hafta daha kampta kaldı. Bu süre içinde bacağının zonklaması da geçti. Sonra bir gece Mbejane' yi yanına alarak avlanmaya çıktı. Sean hafifçe topalladığı için ağır ağır gittiler. Kampın biraz ilerisinde bir elander vurdu adam. Sonra bir ağacın altında oturup yaprak sigarasını içerken, Mbejane eti taşıyacak adamları çağırarak için geri döndü. Zulular hayvanı yüzüp yağlı etleri sivri uçlu sopalara takarak götürdüler. Sean onlarla gitti. Fakat kampa girince Katrina' dal bir tuhaflık olduğunu sezdi. Akşam yemeğinde söylediği sözlere dalgın dalgın cevap verdi kız. Daha sonra da ateşin yanında otururlarken Sean' dan uzak kaldı. O gece pek güzeldi Katrina. Erkek bu duruma hem şaşıtı, hem de biraz sinirlendi. Sonunda ayağa kalktı. «Yatma zamanı geldi. Seni arabana götüreyim.»

«Sen git. Ben biraz daha oturacağım.»

Sean durakladı. «Bir şey mi oldu. Seni üzen bir şey mi»yaptım.»

Kız hemen, «Hayır,» dedi. «İyiyim. Haydi, git yat.» Adam eğilip onu yanağından öptü. «Bana ihtiyacın olursa yakınındayım. İyi geceler. Tatlı uykular.» Sonra doğrularak köpeğine baktı. «Gel

Hırsız. Yatma vakti.» Katrina hayvanı ensesinden tutarak engelledi.

«Lütfen Hırsız'ı yanımdal bırak.»

«Neden?»

«Yanımda birini istiyorum.»

«Öyleyse ben de kalayım.»

«Yok, sen git.» Katrina pek mutsuza benziyordu. Sean dikkatle onu süzerek, «Bir şeyin olmadığından emin misin?» diye sordu.

«Evet, lütfen git.»

Sean arabasına girince şaşırıldı. Lamba yakılmış, sert battaniyelerin yerine yeni ütülenmiş çarşaf serilmişti.

Yatağa! oturup botlarını çıkarırken, 'Burada garip bir iş dönüyor,' diye düşündü. «Sean...» Katrina arabamın dışında bekliyordu. Adam hemen perdeyi açınca mırıldandı. «İçeriye girebilir miyim?» «Tabii.» Elinden tutarak Katrina'yı arabaya çıkardı. Kızın yüzünden çok korktuğu belliydi. «Bir şey mi oldu?» diye sordu.

«Hayır, bana dokunma. Sana söylemem gereken bir şey var. Yatağına otur. Seninle geldiğimde...

Seni sevdiğimi sanıyordum. Sonsuza dek beraber olacağımızı düşünüyordum.» Katrina acı acı, yutkundu. «Sonra seni otların arasında paramparça buldum. Ölmüştün. Daha birlikte yaşamamız başlamadan ölmüştün.»

Sean onun gözlerindeki acıyı görerek o anı tekrar yaşadığını anlayıp elini uzattı. Fakat kız onun bileğini tuttu. «Yok, bekle... Lütfen bitirmeme izin ver. Sen ölmüştün ve ben de için için ölmekteydim. Birden kendimi bomboş hissettim. Hiç bir şey kalmamıştı... Sadece içimdeki boşluk ve ölüm. Yüzüne dokununca bana baktın. O zaman dua ettim. Sen çürümekte olan vücudunla savaşırken de dua ettim.» Eğilip kollarını erkeğin beline doladı. «Artık yaşıyoruz ve, yine beraberiz. Ama bunun daima böyle olamayacağını biliyorum. Bir gün, bir yıl... Talihimiz varsa yirmi yıl. Ama sonsuza dek değil.

Size ne denli kötü davrandığımı anladım.

Karın olmayı istiyorum.»

Erkek ona doğru eğilecek oldu. Fakat Katrina geri çekilerek ayağa kalktı. Düğmelerini çözünce üstüne giydiği elbise yere düştü. Saçlarını da açarak beyaz omuzlarından aşağıya bıraktı.

«Bana bak, Sean. Bana bakmanı istiyorum. Sana bunu ve sevgimi verebilirim... Bu kadarı yeterli mi?» Sean kızın yanaklarının kızardığını ve sonra bu pembeliğin beyaz dik, göğüslere doğru indiğini gördü. Doha fazla bakmadı. Onun çıplaklığını kendi iri vücuduyla örttü. Kız titriyordu. Sean onu yatağa yatırarak üstüne çarşafı örttü. Yumuşak sözlerle yatışmasını sağladı.

Katrina yüzünü onun boynuna gömerek fısıldadı. «Bana öğret... Sana her şeyi vermeyi istiyorum. Lütfen bana öğret.» Böylece evlendiler.

Katrina sabah İncil'e erkeğin yanına geldi. Sean, «Bir kez yemin ettim!» diye çıkışacak oldu. Fakat gecenin anılarıyla hâlâ mutlu olan Katrina ona güldü. Kitabın baş sayfasını açtı. «Buraya... Benimkinin yanına ismini yazmalısın.»

Erkeğin iskemlesinin yanında durmuş bakıyordu.

«Doğum tarihini de ilave et.»

Sean, '9 Ocak, 1862' diye yazdı. Sonra sordu. «Buradaki 'Ölüm tarihi' de ne? Orasını doldurmamı da istiyor musun?»

Genç kadın telaşla, «Böyle konuşma,» diyerek tahtaya vurdu.

Sean bu sözleri söylediğine pişman oldu. Hatasını örtmeye çalıştı. «Burada sadece altı çocukluk yer var.»

«Diğerlerini sayfanın kenarına yazarız. Annem öyle yaptı. Hem onun çok çocuğu oldu. Bizim de o kadar çocuğumuz olur mu dersin, Sean?»

Erkek gülümsedi. «Bu anda hissettiklerime göre bu kitabı bitirim de Tevrat'a geçebiliriz.» Başlangıç iyi olmuştu.

Haziranda yağmurlar dindiğinde Katrina karnındaki ağırlığı taşıyabilmek için omuzlarını geriye atarak yürümek zorunda kalıyordu. Kampta neşeli bir hava esiyordu. Katrina birden olgunlaşmıştı. Sean'un onun durumu karşısında duyduğu çekingenlikten zevk alıyordu. Neşeli ve canlıydı. Sık sık kendi kendine şarkılar söylüyordu.

Sean da baba olacağı için çok heyecanlıydı. Karısına büyük bir hayranlıkla bakıyor, Katrina da gururla ona gülümsüyordu. Hem Sean da eskisi gibi canlıydı.

Adamlarla şakalaşıyor, eskisi gibi sinirleri gerilmeden avlanıyordu.

Sabi nehrini izleyerek kuzeye gidiyorlardı. Bazen bir ay bir yerde kalıyorlardı. Sular çekildiği için hayvanlar nehre iniyorlardı artık. Yine arabalara fildişi dolmaya başlamıştı. Eylülde bir öğleden sonra Sean'la Katrina kamptan ayrılarak nehir boyunca yürüdüler. Topraklar yine kahverengi olmuş, her yer kuru ot kokuyordu.

Nehrin suları da epey çekilmiş, kumlu yatağın ortasında gölcükler kalmıştı. Sean; «Çok sıcak,» diyerek şapkasını çıkarıp yüzündeki teri sildi. «Sen o iç eteklerinin altında pişiyorsun mutlaka.» «Yok ben iyiyim.»

Katrina onun koluna girmişti.

«Haydi, yüzelim.»

Katrina hayretle baktı. «Yani çıplak mı?»

«Evet. Neden olmasın?»

«Bu terbiyesizlik sayılır.»

«Haydi, gel.» Her adımda itiraz eden kadını kıyıda aşağıya indirerek kayaların arkasında soydu. Katrina gülüyor, içini çekiyor, kızarıyordu. Sean onu küçük göle götürünce sevinçle çenesine kadar suya gömülüp gizlendi. Açtığı saçları suyun üstünde yüzüyordu. Kocaman karnı bembeyaz duruyordu.

«Nasıl beğendin mi?»

Katrina, «Güzel,» diye itiraf etti. «Su tıpkı ipek çamaşır gibi yumuşak.»

Sean başında şapkası çırılçıplak kenarda duruyordu. Kadın, «Otur,» diye mırıldanarak başını çevirdi.

«Neden?»

«Neden olduğunu biliyorsun... Kabasın. Ne deni bu.»

Sean onun yanına oturdu. «Şimdiye dek bana alışman gerekirdi.»

«Öyle ama alışamadım işte.»

Sean suyun içinde onun beline sarılarak kulağından öptü. «Güzelsin. Sevdiğimsin.» Sonra kadının karnına dokundu. «Ne olacak dersin?» Kız mı, oğlan mı?» Son günlerin en önemli konusuydu bu.

«Oğlan.» Katrina kesin konuşmuştu.

«Peki ona ne ad takacağız?»

«Kısa süre içinde bir rahip bulamazsan ona öfkeli olduğun zaman adamlarına söylediğin sözü ad olarak vereceğiz.» Sean, «Piç,» diye mırıldanırken birden düşünceli bir hal aldı. «Amanın, bu aklıma gelmemiştir! Bir rahip bulmalıyız. Benim çocuğum piç olamaz. Louis Tritchard'a gitmeliyiz.» «Sadece bir ayın var.» «Tanrım, yetişemeyiz. Bu işi çok geçe bıraktık.» Sean'un rengi solmuştu. «Dur. Buldum. Dağların ötesinde sahilde Portekizliler var.» «Fakat Sean. Onlar Katolik.» «Ama hepsi de aynı Patrona çalışıyor.» Katrina kuşkuyla bir tavırla, «Dağları aşmak ne kadar zaman alır?» diye sordu.

«Bilmiyorum. Belki at sırtında iki haftada sahile inebiliriz.»

«At sırtında mı?»

«Ama Allah kahretsin unuttum... Sen ata da binemezsin.» Sean burnunu kaşdı. «Gidip bir rahip getirmeliyim.

Burada tek başına kalabilir misin? Mbejane'yi sana bakması için burada bırakırım.»

«Evet. Bana bir şey olmaz.»

«İstemezsen gitmem. Bu iş fazla önemli değil.»

«Önemli olduğunu sen de biliyorsun. İnan bana bir şey olmaz.» Sean ertesi sabah ayrılmadan Mbejane'yi bir kenara çekti. «Benimle neden gelmediğini biliyorsun değil mi?» Zulu başını salladıysa da Sean kendi sorusunu kendi cevaplandırdı. «Çünkü burada seni bekleyen daha önemli iş var.» «Geceleri Nkosizani'nin arabasının altında uyurum.» Sean, «Uyuyacak mısın?» diye çıkıştı. Mbejane güldü. «Çok ender olarak hafif bir uyku çekeceğim.» Sean, «Böylesi daha iyi.» diye mırıldandı.

Sean karısıyla vedalaştı. Katrina'ın onun gitmesinin gerekli olduğunu bildiği için ağlamadı. Uzun bir süre arabanın yanında birbirilerine sarılarak kaldılar. Sonra Sean atını getirtti. Hlubi eşya yüklü ata binerek onu izledi. Sean nehri geçince dönerek arkasına baktı. Katrina hâlâ arabanın yanında duruyordu. Mbejane de onun arkasındaydı. Başında yeşil bonesiyle bir çocuğu andırıyordu Katrina. Sean şapkasını sallayıp onu selamladıktan sonra dağ yolunu tuttu. Bir süre gidince orman yerini otlara bıraktı.

Dağlara tırmanırken her gece sonuncusundan daha soğuk olmaya başladı. Sean'la Hlubi, hayvanların izlerini takip ederek gidiyor, bunları kaybederek aşılmaz doruklara yaklaşıncaya geri dönüyorlardı. Sonunda pırl pırl bir gün öğleye doğru dağa çıkmayı başardılar. Batıda topraklar tıpkı bir harita gibi gözükiyordu. Bir haftada aldıkları yol da acınacak kadar kısaymış izlenimini veriyordu. Sean gözlerini kısarak bakarken koyu yeşil bir kurdeleye benzeyen şeyin Sabi Nehri olduğunu anladı. Doğudaysa topraklar bir mavilikle birleşiyordu. Bu gökyüzü olamazdı. Adam bir süre bunun ne olduğunu anlayamadı.

Ama sonra, «Deniz!» diye haykırınca

Hlubi de onunla güldü. Çünkü bu kadar yüksekte durup etrafa bakmak insana tanrılaşmış gibi bir his veriyordu.

Neyse aşağıya inmek için rahat bir yol buldular. Doğu yamaçlarını aşarak sahildeki düzlüğe geldiler. Ekilmiş tarlaları, insanların oturduğu kulübeleri görmek Sean'u birden çok etkiledi. Adam artık kendisiyle yanındakilerin dünyada son kalan insanlar olduğunu sanmaya başlamıştı.

Köylüler onu görünce kaçıştılar. Anneler çocuklarını yakaladıkları gibi kocaları kadar hızlı koşmaya başladılar.

Çünkü Afrika'nın bu bölgesinde esir tüccarlarının anıları hâlâ unutulmamıştı. Sean köye girince yine dünyada yapayalnız kaldığına inanacak gibi oldu. Hlubi Afrika'daki kabilelerin hepsini aşağı gören bütün Zulular gibi üzgün üzgün başını sallayarak, «Maymunlar,» dedi.

Atlardan altlayarak köyün ortasındaki ağaca yaklaştılar. Atları buraya bağlayıp gölgeye oturarak beklemeye başladılar. Kulübelere otan yapılmış arı kovanlarını andırıyordu. Birkaç tavuk kulübelerin arasında yem arıyordu. Yarım saat sonra Sean siyah bir yüzün çalılarının arasından kendisine baktığını fark etti.

Sonra zenci yavaş yavaş çalılarının arasından çıktı. Sean onu görmezlikten gelerek bir dal parçasıyla toprağa şekiller çizmeye başladı. Ama bir göz atınca adamın çekine çekine yaklaştığını gördü. Bacaktan bir leyleğinkini andıran, sıska, yaşlı zenciye öbürleri elçi seçmişlerdi anlaşılan. Onun ölmesiyle kayıplarının az olacağını düşünmüşlerdi herhalde.

Sean başını kaldırıp bakarak adama tatlı tatlı güldü. İhtiyar dondu, sonra korkusu hafifledi ve rahatlayarak gülümsedi. Sean kalkıp onun elini sıkınca, çalılarının arkasından fırlayan köylüler bağırp gülerek koştu.

Sean'un etrafına toplanıp elbisesini yokladılar. Yüzüne bakıp sevinçle haykırdılar. Çoğunun o güne dek beyaz bir erkek görmediği bel iydi. Sean hâlâ elini bırakmayan yaşlı zenciden kurtulmaya çalışırken, Hlubi aşağı gören bir tavırla bir ağaca dayanmış, bu karşılamaya katılmıyordu. Yaşlı adam birden tiz bir sesle bağırınca daha önce gösterdiği cesaretin ödülünü aldı. Onun emri üzerine on iki genç kadın koşarak oymalı tahta arkasız bir iskemle ve altı testiyle geldiler. Testilerde kendi yaptıkları bira vardı. Yaşlı adam Sean'u götürüp iskemleye oturttu.

Sonra en büyük testi ona verdiler. Sean içince biranın köpüklü ve hoş lezzetli olduğunu anlayarak şaştı.

«İyi,» dedi.

Köylüler onu taklit ettiler. «İyi.»

Kızlardan biri bir testi alarak Hlubi'ye götürdü.

Onun önünde çömelerek utana sıkıla birayı ikram etti. Beline bağladığı örgü ot kemerden önlük gibi bir parça sarkıyordu. Fakat arkası ve olgun kavun büyüklüğündeki göğüsleri çıplaktı. Hlubi uzun uzun kızın göğüslerine baktıktan sonra bira testisini aldı.

Sean en yakındaki Portekiz kasabasına gitmek istiyordu. Aklında bir tek yerin adı kalmıştı. İhtiyara, «Nova Sofola,» dedi.

Yaşlı zenci diş etlerini göstererek güldü. Eliyle sahili işaret etti. Birkaç dakika içinde de anlaştılar. Yaşlı zenci ona rehberlik edecekti. Hlubi atları eğerledi. İhtiyar zenci de kulübelerin birinden bir hasırla bir savaş baltası aldı. Sean atına atladı ve Hlubi'nin de aynı şeyi yapmasını bekledi. Ama Zulunun hali garipti. Sean, kadere razı olarak, «Ne, var?» diye sordu.

«Nkosi.» Hlubi gözlerini tepedeki bir dala dikmişti. «O ihtiyar eşya yüklü atı götürebilir. Acaba denizden dönünce yine buradan geçecek misin?» Sean, «Tabii,» diye cevap verdi. «İhtiyarı köyüne bırakacağım. Neden soruyorsun, Hlubi?» «Ayağıma bir diken battı, Nkosi. Bana acı veriyor. Bana ihtiyacınız yoksa burada' beklerim.

Belki o orada dikenin yarası da geçer.» Sean, şaşırılmıştı ama sonra Hlubi dayanamayarak köylülerin arasındaki kıza baktı.

Sean, durumu anlayarak güldü. «Sendeki diken acı veriyor ama bu ayağında değil. Onların maymun olduğunu söylemiştin... Fikrini değiştirdin mi?» «Nkosi, onlar gerçekten maymun.» Hlubi içini çekti. «Ama çok dost maymunlar.» «Kal öyleyse. Ama fazla bitkin düşmemelisin. Kampa dönmek için yine o dağları aşacağız.»

Sıska zenci ata bindiği için pek gururlanıyordu. Yüksek otlardan, balta girmemiş denilecek bir ormandan, beyaz mercandan oluşmuş kumluktan geçip sonunda sahile vardılar. Nova Sofola piriç topları olan kalın duvarlı bir kaleydi. Kapıdaki muhafız Sean'u görünce, «Tanrım!» diye bağırdı. Onu alıp soluk suratlı, ufak tefek bir adam olan Komutana götürdü. Komutan da Sean'a bakar bakmaz, «Tanrım!» diye haykırdı. Üstü başı pis, sakallı dev gibi adamın tehlikeli olmadığını anlayabilmesi için yarım saat gerekti. Neyse Komutan İngilizce biliyordu. Sean derdini ona anlattı.

Komutan, «Size yardım edebilirim,» diye cevap verdi. «Daha Portekiz'den yeni gelen üç Cizvit rahibi var.

Hangisini isterseniz alın. Ama daha önce banyo yapmalı ve benimle yemek yemelisiniz.»

O gece kalede katlan Sean ertesi gün Alphonso adlı rahiple yola çıktı. Rahip Alphonso'nun İngilizcesi ancak Sean'un Portekizcesi kadardı. Onun için daha çok işaretle anlaşıyorlardı. Rahip iki eliyle sıkı sıkı ata sarılmış giderken cüppesinin etekleri rüzgârda uçuşuyordu. İhtiyar zenci de bir leylek gibi yürüyerek onları izliyordu.

Köye dönmeleri iki günü aldı. Bu da büyük bir başarı oldu doğrusu. Rahip Alphonso dine davet edeceği o kadar çok insanı görünce gözleri sevinçle parladı. Sean onun halini anlamıştı ve Alphonso yola neye çıktığını unutmadan oradan ayrılmaya karar verdi. Yaşlı zenciye de yaptığı işe karşılık bir av bıçağı verdi. Sıska bacakları yorgunluktan vücudunu çekemeyen yaşlı adam köyün ortasındaki büyük ağacın altına oturarak bıçağı göğsüne bastırdı. İlk defa böyle bir bıçağı olmuştu.

Sean attan inmemiş sabırsız sabırsız Hlubi'nin köy kızlarıyla vedalaşmasına bakıyordu. «Hlubi... Bu kadarı yeter. Artık gel.» Hlubi Zululara özgü zevkini ortaya koymuştu. Seçmiş olduğu üç kadın da iri göğüslü, geniş kalçalı ve gençti. «Haydi, gel. Ne oluyor?» «Nkosi, onları eş olarak aldığımı sanıyorlar.»

«Böyle düşünmelerinin nedeni ne olabilir?» «Bilemiyorum, Nkosi.» Hlubi boynuna sarılan en tombul ve en genç kadından kendini kurtararak mızraklarını aldığı gibi koşarak kaçtı. Sean'la rahip atla onun peşinden gittiler.

Nova Sofola'dan ayrıldıklarından dokuz gün sonra Sabi Nehrinin kıyısına vardılar. Hava kararıyordu ama Sean orada konaklamak niyetinde değildi. Rahibin yorgunluğuna ve Hlubi'nin sözlerine aldırmandan atını sürdü.

Karanlıkta Katrina'nin arabasında yanan ışığı görerek son yarım mili de aşır kampa vardılar. Hırsız onları görünce sevinçle havladı. Mbejane başlarında durduğu adamların yanından ayrılarak koşup Sean'un yanına sokuldu. Sesi endişeliydi ama Sean'u gördüğü için rahatladığı da belliydi. «Nkosi, çok az zaman var... Sancılar başladı.» Sean atından atlayarak arabaya koştu. Genç kadın doğrudu. Parlak yeşil gözlerinin etrafı morarmıştı. «Tanrıya şükürler olsun, geldin.» Sean yatağın yanında çömelip karısına sarıldı. Ona türlü tatlı sözler söyledi. Katrina da dudaklarını kocasının yüzünde gezdiriyordu. O anda dünya kaybolmuş ve geriye bir lambanın aydınlattığı arabadaki iki kişinin, sevgisi kalmıştı. Sonra birden vücudu gerilen kadın acıyla inledi. Sean çaresizlikle onu tutarak, «Ne yapabilirim sevgilim?» diye sordu. «Sana nasıl yardım edebilirim?» Vücudu gevşeyen Katrina fısıldadı. «Rahibi buldun mu?» «Rahip!» Sean onu unutmuştu. Karısını bırakmadan başını çevirip gürlledi.

«Alphonso... Alphonso. Çabuk gel.»

Arabanın arkasına gelen Rahip Alphonso'nun yorgunluktan solan yüzü toz toprak içinde kalmıştı.

Sean, «Bizi hemen evlendir,» dedi. «Anlıyor musun?» Rahip arabaya çıktı. Cüppesinin etekleri yırtılmıştı.

Deliklerden kemikli, sıska dizleri gözükiyordu. Portekizce, «Yüzük?» dedi.

Sean cevap verdi. «Evet, kabul ediyorum.» Alphonso parmağını kaldırarak işaret etti.

«Yüzük?»

Katrina fısıldadı. «Bir nikah halkası istiyor sanırım.» Sonra gözlerini kapattı.

Sean, «Tanrım,» diye inledi. «Bunu unutmuşum. Haydi,, çabuk bizi evlendir. Yüzüğün sırası olmadığını görmüyor musun?» Alphonso tekrarlardı. «Yüzük.» Çok mutsuz gözükiyordu.

«Pekâlâ. Sanal bir yüzük bulacağım.» Sean arabadan atlayıp Mbejane'ye bağırdı. «Hemen tüfeğimi getir.»

Sean, Portekizliyi vurmak istiyorsa bu kendi bileceği işti. Mbejane'nin görevi de ona yardım etmektir. Sean'a tüfeğini verdi. Adam, kemerine takılı para kesesinden bir altın çıkarıp yere attı. Tüfeğin namlusunu dayayarak tetiği çekti. Mermi altında eğri büğrü bir delik açtı. Sean silahı Mbejane'ye atarak küçük altın halkayı alıp arabaya daldı.

Neyse Alphonso nikâhı kıydı, Sean da yüzüğü karısının parmağına taktı. Tören sırasında Katrina'nın sancısını tutmuştu. Alphonso, son Latince sözleri söylerken kadın, «Oh, Sean, doğuruyorum,» diyebilirdi.

Sean hemen eliyle Alphonso'ya çıkmasını işaret etti. Rahip bir şey demeden arabadan indi. Doğum uzun sürmedi ama Sean'a aradan bir sonsuzluk geçmiş gibi geldi. Tıpkı Garrick'in bacağını kestikleri zamanki gibi azap duydu. Sonra her şey bitti. Katrina sırt üstü yatıyordu. Rengi iyice solmuştu. Daha aşağıdaki yatakta da kanlar içindeki bebek duruyordu. Göbeği kesilmemişti henüz.

Sean, «Ölmüş!» diye inledi. Terliyordu; korkuyla arabanın gerisine çekildi.

Katrina birden öfkeyle bağırdı. «Hayır! Ölemez... Sean, bana yardım etmelisin.»

Erkeğe yapacaklarını söyledi, sonunda bebek ağlamaya başladı.

Katrina, «Erkek,» diye mırıldandı. «Oh, Sean... oğlumuz oldu.» Çok yorgun ve soluktu ama erkek onu ömründe bu denli güzel görmediğini düşünüyordu.

Kocasının itirazlarına kulak asmayan Katrina ertesi gün yataktan kalktı. Eski elbiselerinden birini güçlükle giyerek, «Oh, Sean hâlâ çok şişmanım,» diye yakındı.

«Sevgilim, ne olur, bir iki gün daha yat.» Kadın ona bakarak dudak büktü. «Bebeğe kim bakacak?» Sean içtenlikle, «Ben!» dedi. «Ne yapacağımı bana anlatırsın.» Ama Katrina'yla tartışmak anlamsızdı. Giyinip bebeğini kucağına aldı. «Arabadan inmeme yardım et.» Sonra erkeğe gülümsedi. Rahip Alphonso'yla Sean büyük shuma ağaçlarından birinin altına bir koltuk yerleştirdiler. Katrina çocuğunu kucağına alarak oturdu.

Uşaklar da çocuğu görmeye geldiler. Olanlar Sean'a hâlâ bir düş gibi geliyordu. Zuluların söylediği sözleri şaşkın şaşkın dinliyordu. O sabah belki yirmi kez elini sıkıyan Alphonso yüzünden de kolu yorulmuştu. Mbejane,

«Çocuğunu tut, Nkosi,» diye seslenince diğer Zulular da ona katıldılar. Sean'ın yüzünde bir endişe belirdi. Katrinal kundaklı çocuğu uzatınca da gözleri duyduğu dehşeti açıkladı. «Korkma, Nkosi. Dişleri yok. Sana zarar veremez.» Hlubi böyle cesaret verince Sean çekine çekine çocuğu aldı. Zulular bağırarak onu tebrik ettiler. O zaman Sean'ın yüz hatları gevşedi ve gururla güldü.

«Mbejane, ne güzel değil mi?»

Mbejane, «Babası kadar güzel,» diye cevap verdi. «Ona nasıl bir ad takacaksınız?» Sean karısına baktı.

«Onlara sen söyle.» Kadın Zulu dilinde konuştu. «Adı Dirk olacak.»

Hlubi, «Bunun anlamı nedir?» dedi. «Bu hançer... Keskin bir bıçak demektir.» Zulular bunu pek beğendiler.

Hlubi enfiye boynuzunu çıkarıp arkadaşlarına uzattı. Mbejane de bir tutam tütün alarak, «Bu iyi bir ad,» diye düşüncesini açıkladı.

Baba olmak Sean'u birden değiştirmişti. O güne dek ona tam anlamıyla muhtaç, böylesine aciz bir yaratık görmemişti. Adam kendini yepyeni bir maceranın eşiğindeki gibi hissediyordu.

Bir süre sonra Sean yağmurlu mevsimi geçirmek için nehrin epey ilerisinde bir vadiye gitmelerine karar verdi. Bir süre kalacaklar ve bebek yolculuk yapacak kadar güçlenince Pretoria'ya gidip fildişlerini satacaklardı. Arabalar nehri geçerek vadiye doğru giderken Katrina geriye bakarak, «Bir gün yine buraya gelmeliyiz, » diye mırıldandı. «Burada çok mutlu olduk.»

Sean eğerin üstünde eğilip karısının koluna dokundu. «Mutluluk bir yerde değildir, sevgilim. Biz mutluluğu geride bırakmıyor, birlikte götürüyoruz.»

Rahip Alphonso yeni kampta da onlarla iki hafta kadar kaldı. Sonra Hlubi ve başka bir Zulu'yla kaleye dönmek için kamptan ayrıldı. Rahip son anda Sean'u öperek utanmasına neden oldu. Karı koca onun gitmesine üzüldüler. İşaretle anlaştıkları bu adama çok alışmışlardı. Hatta Katrina onun Katolik olmasını bile bağışlamıştı.

Sean boş kalmaktan sıkıldığı için yeni kamp yerinde duvarları tahtadan ve damı saz bir ev yaptı. Evin bir ocağı bile vardı. Bu küçük ev uzun süre yaşadıkları arabadan sonra onların pek hoşuna gitti. Gece yağmur yağarken ocağın önünde oturuyorlardı. Yataklarım da ateşin önüne seriyorlardı. Katrina burada ikinci bebeğine hamile kaldı.

Noel ve yılbaşı geçti. Barut, tuz, ilaç ve giyecekleri pek kalmamıştı. Onun için yağmurlar dinince arabalar yola koyuldu. Öndeki arabada oturup kucağına da Dirk'i almış olan Katrina'nın karnı büyümeye başlamıştı bile.

Limpopo Irmağına Temmuz sonunda vardılar. Irmağı geçecek bir yer buldular. Yalnız önce kıyıda arabaları boşaltmaları ve ırmağı öyle geçmeleri gerekti. Kıyıda bıraktıkları eşyayla fildişlerini taşımak da üç günlerini aldı. Üçüncü gün, akşam üzeri herkes bitkin düşmüştü. Hemen yemeklerini yiyen Zulular battaniyelerine sarınarak yattılar.

Sean o gün Katrina'nın soluk olduğunu fark etmişti. Kadın daha sonra arabaya gidip biraz dinleneceğini de söylemişti. Ama Sean, daha sonra karısına bakmaya gidince onun sıkı sıkı battaniyelere sarılmış olduğunu gördü. Yüzü de inanılmayacak kadar soluktu. Erkek, «Şekerim çok berbat gözüküyorsun,» dedi. «Hasta mısın?»

Sonra gözü yerdeki siyahımsı kana ilişti. O anda soluğu kesilir gibi oldu. «Tanrım.»

«Sean, kara su humması bu.»

«Evet... Biliyorum.» Gerçeği inkâr etmekle bir şey kazanamayacağını anlamıştı. Kara su humması en korkunç malarya türüydü. Böbreklere zarar verir ve kanamaya yol açardı. Böbrekler kara kanla dolar, her an patlayabilirdi. «Hareket etmeden yatmalısın.» Elini kadının alnına götürdü. Katrina'nın alnı ateşin çıkmakta olduğunu açıklıyordu.

Sonra dalıp gitti kadın. Korkunç bir nöbet gelmişti. Katrina gülüyor, anlamsız bir korkuyla haykırıyor, Sean ona su içirmeye kalkınca başını kaçırıyordu. Oysa yaşaması için su içmesi ve böbreklerdeki zehirleri dışarıya atması şarttı. Bu sırada annesinin halinden korkan Dirk ağlamaya başladı. Sean «Mbejane,» diye seslendi.

«Nkosi ne yapabilirim?»

«Çocuk... Çocuğa bakabilir misin?» Mbejane, Dirk'in yattığı yatağı tutup kaldırdı. «Onun için üzülme. Çocuğu öbür arabaya götürüyorum.»

Sean da Katrina'ya döndü. Kadının ateşi, yükseliyordu. Gittikçe çılgınlaşıyor ve hareketleri kontrol edilmeyecek bir hal alıyordu. Hlubi bir saat sonra elinde buharları tutan bir tencere ve bir fincanlar geldi. Sean kaptaki sıvının kokusunu duyunca yüzünü buruşturdu.

«Bu da ne?»

«Kız göğsü ağacının kabuklarını alarak kaynattım.

Nkosizani bunu içmeli.» Sean durakladı. O ağacı biliyordu. Yüksek yerlerde bulunan bu ağacın gövdesinde göğüs biçim ve iriliğinde çıkıntılar olurdu.

Sean, «Bunu nereden buldun?» diye sordu. Karısına ilacı içirmesinin doğru olup olmayacağını düşünüyordu.

Zulu ilaçlarını bilirdi. Bunlar insanı öldürmezlerse iyileştirebilirlerdi. «Hlubi dört gün önce konakladığımız tepelere gitti. Bu kabukları da bir saat önce buraya getirdi.» Hlubi altı saatte otuz millik yolu aşmıştı demek.

Sean üzüntüsüne rağmen gülümsedi. «Hlubi'ye söyle, Nkosizani ilacını içecek.» Kandhla, kadının başını tutarken Sean da pis kokulu ilacı onun ağzına akıttı. Zorla bir tencere sıvıyı Katrina'ya içirdi. Ağaç kabuğunun; suyu karaciğerde toplanan pis kanı dağıtmaya iyi geliyordu anlaşılan. Kadın sabah olmadan dört defa siyahımsı idrar çıkardı. Sean her seferinde vücudunun kımıldamaması için onu sıkıca tuttu. Sonra yavaş yavaş kriz komaya döndü. Sabah olup güneş arabayı aydınlatınca Sean onun yüzünü görerek ölmekte olduğunu düşündü. Yüzü sarımsı bir beyazdı. Saçlarının pırıltısı ve canlılığı kaybolmuştu. Kandhla bir tencere daha ilaç getirdi. Kadına bunu da içirdiler..

Kap boşalınca Kandhla, «Nkosizani'nin yanına yere bir yatak serelim,» dedi. «Nkosi yatsın. Ben burada kalırım. Nkosizani kımıldarsa seni uyandırırım.»

Sean ona mutsuz gözlerle baktı. «Uyuyacak çok zaman olacak, dostum. Belki de çok yakında.»

Katrina'nın vücudu birden kasıldı ve Sean yatağın yanında diz üstü çöktü. Ne olduğunu da ancak bir süre sonra anlayabildi. Kandhla'ya, «Hemen git!» dedi. Onun sesindeki acı Zulunun içini parladı, görmeyen gözlerle arabadan fırladı. Sean'un ikinci oğlu da o sabah doğdu. Kandhla, Katrina'nın başında beklerken, Sean çocuğu bir battaniyeye sarıp düzlükte bir yere gömdükten sonra yine Katrina'nın yanına döndü. Günler, geceler umutsuzluk içinde birbirine karışıyordu. Katrina ölüme giderken Sean da çıldırmak üzereydi. Arabadan ayrılmıyor, karısının yüzündeki terleri siliyor, dudaklarına bir fincan dayıyordu. Çocuğunu kaybetmişti ve gözlerinin önünde Katrina san bir iskelete dönüyordu. Adamı Dirk kurtardı. Mbejane'nin getirdiği çocuk Sean'un kucağına tırmanıp sakalını çekti. Bu, karanlıklarda parlayıveren çok küçük bir ışıktı.

Katrina dayandı, sonra ölüm öncesi sayılan komadan çıkarak yavaş yavaş hayata döndü. Böylece Sean'un azabı umuda, sonra da eşsiz bir sevince dönmüştü. Kadının idrarı artık siyahımsı değil, pembe ve tortuluydu. Hem Katrina bitkinlikten yastıktan başını kaldıramamakla beraber kocasının yanında olduğunun farkındaydı. Gözleriyle adamı izliyordu. Ancak bir hafta sonra bebeğin öldüğünü öğrenebildi. Yorgun bir fısıltıyla çocuğu sorunca Sean büyük bir yumuşaklık ve şefkatle durumu anlatmaya çalıştı. Kadının büyük bir tepki gösterecek hali de yoktu pek. Gözlerini tepedeki brandaya dikerek sessiz sessiz ağladı.

Bu korkunç malaryanın kadına verdiği zarar inanılacak gibi değildi. Bacakları sıskalaşmış, yüzünün ve vücudunun derileri sarkmıştı. Ayrıca o ateş direncini de yok etmişti. Bebeğinin ölümüne duyduğu acıya dayanacak halde değildi. Katrina görünmez bir kabuğun içine gizlenmiş gibiydi. Ne Sean, ne de oğlu ona erişebiliyordu. Erkek bütün günlerini karısının yanında geçiriyor, Zulular onun iştahını açmak için her gün vadide dolaşıp yabani meyveler, bal, zürafa iliği, çeşitli hayvan etleri, fil yüreği kebabı ve türlü balıklar getiriyorlardı. Katrina bunlardan güçlkle bir iki lokma alıyor, sonra dönüp yatarak arabanın brandasına gözlerini dikiyordu. Sean oturup ona alacakları çiftlikten söz ediyor, Witwatersrand'daki günlerini anlatıyor, kadını eğlendirecek hikâyeler düşünüyordu. Gözleri yemyeşil, siyah saçları kıvrır kıvrır olan Dirk de yürümeye başlamıştı artık. Sean karısını oyalamak için onun arabada oynamasını istiyordu. Fakat Dirk uzun süre arabaya kapanmaya dayanamayarak, «Bejaan! Bejaan!» diye bağıriyordu. Mbejane de hemen başını arabaya uzatarak izin ister gibi Sean'a bakıyordu. Sean da, «Pekâlâ,» diyordu. «Çocuğu götür. Ama

Kandhla'ya söyle. Ona çok fazla yemek yedirmesin.» Mbejane, Sean'un fikrini değiştirmesine imkân bırakmadan hemen Dirk'i kaptığı gibi gidiyordu. Çocuğu şımartan iki düzine Zulu vardı.

Hepsi de çocuğun sevgisini kazanmak için yarışiyordu. Gururlu Mbejane bile sırtında çocukla elleri ve dizlerinin üstünde yürüyerek arabaların arasında dolaşmaya razı oluyordu. Hlubi ve Kandhla çocuğu fazlaca şımartmaktaydılar. Diğer Zulular da Dirk'e bayılıyorlardı ama Mbejane ya da Hlubi'nin kıskançlığından korktukları için pek yaklaşmıyorlardı. Sean olanların farkındaydı fakat Katrina'nın yanından ayrılamadığı için durumu önleyemiyordu.

Sean ömründe ilk kez kendisini tam anlamıyla birine veriyordu. Bu fedakârlığı yaparken de yapayalnızdı. Adam, Katrina yataktan kendi kendine kalkacak hole gelene dek de böyle davranmaya devam etti. Sonra da kadın biraz güçlenene kadar yine ona baktı. Sean aradan ancak aylar geçince Katrina'nın yola dayanabileceği kanısına vardı. Kadın için bir sedye yaptılar. Sean onun araba sarsıntısından rahatsız olacağını düşünmüştü. İlk gün iki saat yol aldılar. Sedyesinin üstüne bir de güneşlik yapılmış olan Katrina'yı dört Zulu taşıyordu. Ama yine de kadın iki saat sonra yoruldu. Sırtı ağrıyıyor, sarı cildinden terler akıyordu. Böylece bir hafta her gün iki saat gittiler. Ondan sonra daha fazla yol almaya başladılar.

'Magaliesberg'in yarı yoluna gelince bir suyun yanında konakladılar. Mbejane, «Bir araba boş,» dedi. «Buradan dört saat ötede bir yerde bir kaç arabayı dolduracak kadar fildişi var.» Sean'un dudakları acıyla büküldü. Güneydoğuya doğru bakarken hafif bir seste konuştu. «Mbejane, ben hâlâ genç bir erkeğim fakat yaşlılığım da beni mutsuz edecek kadar acı anılar topladım. Bir arkadaşımın sadece hayatını değil, fildişi hissesini de çalmamı ister misin?» Mbejane, 'Hayır,' der gibi başını salladı.

«Ben sadece sordum.»

«Ben de cevap verdim, Mbejane. O fildişi Duff'ın... Bırak orada gömülü kalsın.»

Limpopo Irmağından ayrıldıktan ancak iki ay sonra Louis Trichard'daki Boer kasabasına geldiler. Sean, Mbejane'ye arabaları kilisenin önündeki alana çekmesini söyledikten sonra bir doktor bulmaya gitti. Orada bir tek hekim vardı. Onu alarak arabalara götürdü. Kır sakallı doktor, karısını muayene ederken de arabanın önünde bekledi.

Doktor daha sonra Sean'un yanına gelerek, «Tanrınıza her an şükretmelisiniz, meneer,» dedi. «Karınız hem hummaya, hem de çocuğunun ölümüne dayanabilmiş. Bu inanılacak gibi değil. Kendisi şimdi tehlikeyi atlattığı sayılır.»

Fakat hâlâ hasta. Tümünü kendisine gelebilmesi için bir yıl geçmesi gerek. Size verebileceğim hiç bir ilaç yok. Karınız sakın bir yaşam sürmeli. Onu iyi besleyin ve zamanın tedavi etmesini bekleyin.» Doktor durakladı. «Başka bir şey daha var.»

Eliyle alnına vurdu. «Acı çekmek insana çok zarar verir. Onun sevgi ve yumuşaklığa ihtiyacı var. Altı ay sonra da kaybettiği bebeğin boşluğunu dolduracak bir yenisine ihtiyacı olacaktır. Bunu bu üçünü verin, meneer. Ama en önemlisi ona sevginizi verin. Hastalarım beni bekliyor. Artık gitmeliyim.» Elini uzattı. «Tanrı sizinle beraber olsun, meneer.» Sean onun elini sıktı. «Size borcum nedir?» Esmer yüzlü, mavi gözlü doktor gülümseyince birden gençleşir gibi oldu. «Sözler için para almam. Keşke daha fazlasını yapabilseydim.» Adam dönerek uzaklaştı.

Sean, «Mbejane,» diye seslendi. «Arabadan büyük bir fildişi al ve doktorun evine götür.» Katrina'yla Sean ertesi gün kiliseye gittiler. Katrina ilahiler okunurken ayakta duramadı. Sessiz sedasız yerinde oturmuş, mihraba bakarken gözleri acı doluydu.

Louis Trichard'da üç gün daha kaldılar. Sonra yolculuğun son kısmı başladı. Katrina da biraz gücüne kavuştu.

Kısa süre içinde Dirk'i Zuluların elinden aldı. Adamlar buna üzüldüklerini zorlukla gizleyebildiler. Kısa süre sonra da sedyeden inip yine öndeki arabada yerine geçti Katrina. Vücudu dolgunlaşmış, sarı yanakları biraz renklenmişti. Fakat toplamasına karşılık sinir bozukluğu geçmiyordu. Sean'un bu konuda yaptıkları da bir sonuç vermedi.

1895 Noel'inden bir ay önce Sean'un arabaları alçak tepeleri aşarak Pretoria'ya yaklaştı.

Evlerin bahçelerindeki jakaranda ağaçları mor çiçekler açmıştı. Kalabalık caddeler Transvaal Cumhuriyetinin zenginliğini açıklıyordu. Sean arabaları kentin eteklerinde bırakarak tek iyi elbisesini giyip atına bindi. Fakat bu elbise dört yıl önceki moda göre yapılmıştı. Witwatersrand'da ona iyi gelen elbisenin karın ve kalçaları iyice boldu artık. Buna karşılık ceket iyice kalınlaşmış, kaslı kollara dar geliyordu. Yüzü güneşten iyice yanıp kahverengimsi bir renk almıştı. Neyse uzun sakalı gömleğinin kapanamayan yakasını gizliyordu. Üstleri bile soyulan çizmeleri biçimlerini kaybetmişti. Terden şapkası leke içinde kalmıştı. Bu yüzden yanında dev gibi bir vahşi ve kocaman bir sokak köpeğiyle giden adama merakla bakanlar oldu. Sean, Duff'la kente uğradığında araba ve gereken her şeyi Goldberg mağazasından almıştı. Her türlü alım satım yapan dükkân sahibi .

Goldberg altın, değerli taşlar ve fildişiyle de ilgileniyordu. Onun için yine doğru bu dükkâna gitti. Atından atlayıp dizginleri Zuluya atarak, Egeri çıkar, Mbejane,» dedi. «Bu iş zaman alacak.»

Sean kaldırımından geçip Mr.Golberg'in türlü işlerini yönettiği binaya girdi. Adamın yardımcılarında biri tezgâhın arkasından çıkıp yaklaştı. Fakat Sean 'Hayır' der gibi başını salladı. Mr. Goldberg'in dükkânın arka tarafında iki müşteriyle konuştuğunu görmüştü. Onun için bekleyecekti. Bu arada dükkândaki mallara baktı. Mr.Golberg müşterilerini uğurladıktan sonra Sean'a döndü. Ufak, tefek, şişman bir adamdı.

Sean'a ifadesiz gözlerle bakarken kafası hızla çalışıyordu. Birden onun adını bularak tatlı tatlı

gülümsedi. «Mr.Courteney... Öyle değil mi?» Sean sırıttı. «Doğru. Nasılsın, İzzy.» El sıkıştılar.

«İşler nasıl?»

Mr. Goldberg'in kaşları çatıldı. «Kötü, Mr.Courteney. Çok, çok endişeliyim.»

Sean onun karnına vurdu. «Ama iyi gözüküyorsun. Şişmanlamışsın.»

«Siz şaka ediyorsunuz, Mr.Courteney. Vergiler, sıkıntılar.» İçini çekti. «Şimdi de savaş çıkacağını söylüyorlar.»

Sean'un kaşları çatıldı. «Ne?»

«İngiltere ve Transvaal Cumhuriyeti arasında savaş.» Yüz hatları gevşeyen Sean bir kahkaha attı. «Saçma!

Kruger bile böyle bir budalalık yapamaz! Bana bir fincan kahve ve bir puro ver. Sonra bürona geçip iş yapalım.» Mr.Golberg'in gözleri yine ifadesizleşti. «İş mi Mr.Courteney?» «Evet, bu sefer ben satıyorum, sen alıyorsun. Fildişi.»

«Fildişi mi?»

«Evet on iki araba dolusu fildişi.»

Adam hafifçe içini çekti. «Fildişi para etmiyor.» İyi rol yapıyordu. Sean daha önce fiyatları sormamış olsaydı ona inanırdı.

«Bunu duyduğuma üzüldüm,» diye mırıldandı. «İlgilenmediğine göre gidip başkasını arayayım bari.» Goldberg,

«Büroma gel,» diye davet etti. «Hiç olmazsa konuşuruz. Konuşma bedavadır.» Aradan iki gün geçti ve hâlâ konuşuyorlardı. Sean arabalarını getirip fildişleri dükkânın arkasındaki avluya boşaltmıştı. Mr.Goldberg her dişi kendi elleriyle tartmış, ağırlıklarını bir kâğıda yazmıştı. Sean'la sayıları toplamışlardı ve artık pazarlığın son safhasındaydılar. Sean, «Haydi, İzzy, bu işi bitirelim,» diye homurdananca adam durakladı, sonra uzatılan eli sıktı. Birbirilerine gülümsediler. İki de bu alım satımdan memnundu. Mr.Golberg'in yardımcılarında biri altınları saydı. Sean da bunları brandadan yapılmış iki torbaya doldurdu. Dostlukla Mr. Goldberg'in omzuna vurarak bankaya gitmek için dükkândan çıktı.

Goldberg onun arkasından seslendi. «Tekrar ne zaman ava gideceksin?» «Kısa süre sonra.»

«Malzemeni buradan almayı unutma.» Sean, «Geleceğim,» diye cevap verdi. Torbalardan birini Mbejane birini Sean taşıyordu.

Sean kendi kendine gülümsemekteydi.

İnsanın elindeki altın torbasının ağırlığı çok etkileyiciydi. Bu yüzden sanki boyu birden uzayıp üç metre olmuş gibi geliyordu ona. O gece arabalarında karanlıkta yatarlarken Katrina, «Çiftliği alacak kadar paramız oldu mu, Sean?» diye sordu.

«Evet. Kap burnunun en güzel çiftliğini alacak kadar paramız var... Bir sefer daha yaptık mı evi, ahırları da kurarız. Hayvanları alırız. Bağlarımız olur ve üstüne para da kalır.» Katrina bir an sustu. «Sean, yine o ıssız topraklara mı gideceksin?» Adam, «Bir sefer daha,» diye cevap verdi. «İki yıl sonra Kap'a yerleşiriz.» Karısına sarıldı.

«Buna üzülüyor musun ya?»

«Yok... Hoşuma bile gidecek. Ne zaman buradan ayrılacağız?»

Sean, «Hemen değil,» diye güldü. «Önce biraz eğleneceğiz.» Yine karısına sarıldı. Katrina biraz toplamıştı fakat hâlâ kemikleri pek örtülemedi. «Sevgilim, sana süslü kılıklar alacağız. Bana da temiz bir takım elbise.

Ondan sonra seninle gezer, bu kentte ne gibi eğlenceler olduğuna bakarız. Tamam! Ne yapacağımızı buldum.

Bir araba kiralar Johannesburg'a gideriz. Büyük Otelde bir daire tutar, keyfimize bakarız. Porselen

bir banyoda yıkanır, kuş tüyü bir yatakta yatarız. Sen saçlarını yaptırırsın ben de sakalımı düzelttiririm. Seninle Istakoz ve penguen yumurtası yeriz... En son ne zaman domuz ya da koyun eti yediğimi anımsamıyorum.. Bu arada şampanya içeriz. İyi bir orkestra çalarken vals yaparız...» Katrina, «Vals günah sayılan bir dans mıdır?» diye fısıldadı.

Sean karanlıkta gülümsedi. «Öyledir tabi!»

«Ömrümde bir kez böyle günah işlemek isterim.. Fazla değil. Bunun nasıl olduğunu anlamak için seninle biraz vals yaparım.»

Sean ertesi gün Katrina'yı Pretoria'daki en lüks kadın mağazasına götürdü. Yarım düzine elbise için kumaş seçti. Kanarya sarısı rengi ipekten bir balo elbisesi yapılacaktı. Adam bunun savurganlık olduğunu biliyordu. Ama Katrina'nın yanaklarında ki pembeliği, yeşil gözlerindeki eski pırıltıyı görünce aldırnamaya karar vermişti. Kadın hummadan beri ilk kez canlanmıştı.

Sean için için teşekkür ederek altınları saçıyordu. Çevrelerine toplanan satıcı kızlara, «Bir düzine şundan,»

dedi. «Bir düzine de ötekenden.» Sonra rafta yeşil bir şey gördü. Bu Katrina'nın yeşiliydi. «O nedir?» İki kız, raftaki yeşil şeyi almak için az kalsın birbirilerini deviriyorlardı. Bu, bir şaldı. Sean şalı Katrina'nın omuzlarına attı.

«Bunu da alıyoruz.»

Güzel şala bakan Katrina'nın dudakları titredi, sonrd hıçkırarak ağlamaya başladı. Dükkândaki satıcılar onu teselliyle çalışarak etrafına toplandılar. Sean sonunda Katrina'yı kucağına aldığı gibi kiraladığı arabaya götürürken omzunun üstünden seslendi. «Elbiselerin yarın geceye hazır olmasını istiyorum.» Kendi arabalarına dönünce Katrina'yı yatağına yatırdı.

«Lütfen beni bağışla, Sean. Ömrümden böyle bir şey yapmamıştım.» «Zıyanı yok, güzelim. Anlıyorum. Artık uyu.» Ertesi gün Katrina dinlenirken Sean, Goldberg'in dükkânına giderek av için gerekli, şeyleri aldı. Arabaların doldurulması da bir gün sürdü. Bu arada Katrina, Johannesburg'a gidecek kadar iyileşmişe benziyordu.

Ertesi gün öğleden sonra yola çıktılar. Mbejane kiralık arabayı sürüyor, Sean'la Katrina da arkada oturuyorlardı. Dirk de karşılarında zıp zıp zıplıyordu. Johannesburg'e vardıklarında Sean kentin iki misli büyümüş olduğunu gördü. Anayolu izleyerek kentin merkezine çıktılar. Kalabalık Eloff Caddesinden geçerlerken Sean birden geçmişteki hayaletleri görür gibi oldu. Duff tın kahkahasını duyarak başını çevirdi. Ama gülen açık bir arabaya binmiş, altın dişli süslü bir züppeydi. Sean, 'Geçmiş kayboldu,' diye düşündü. 'Asla geriye dönemem.'

Büyük Otelde bir daire tuttular. Bir oturma salonu ve iki yatak odası vardı. Balkonlu da caddenin üstündeydi.

Katrina bitkin düşmüştü. Yemeklerini dairede yediler. Katrina yatınca Sean bir içki içmek için bara indi. Bir köşeye oturarak konyak ısmarlayan adam, barda da epey değişiklik yapılmış olduğunu fark etti.

İçkisini yudumlayarak kendi kendine, «Gidip yatayım,» dedi. «Burası artık benim dünyam değil. Dünyamın yukarıda rahat rahat uyuduğunu umarım.» Gülümseyerek konyağını bitirdi. Birden yanında biri bağırdı.

«Sean... Tanrım!

Sean gerçekten sen misin?»

Sean dönerek konuşan adama baktı. Düzgün kesilmiş sakalı, güneşten yanıp kızarmış kocaman burnu tanıyamadı. Ama o gözleri biliyordu. «Dennis... Vay namussuz! Ladyburg'den Dennis Petersen. Öyle değil mi?» Dennis, «Beni hemen tanıyamadın!» diye güldü. «Doğrusu böyle dostluk olmaz. Bir kelime söylemeden on yıl önce kayboldun. Şimdi de beni tanıyamadın.» Sean da gülmeye başladı. «Seni birden tanımamın nedeni var.» Seni yıllar önce astıklarını sanıyordum. Johannesburg'da ne yapıyorsun?» «Sığır satıyorum. Sığır Yetiştiriciler Derneğinin Başkanıyım.» Dennis'in sesinde gurur vardı. «Anlaşmalarımızı yenilemek için buraya geldim.

Bir saat sonra da gidiyorum.»

«Demek bir içki içecek vaktin var. Ne istersin?»

«Teşekkür ederim. Bir kadeh konyak.» Sean içkileri söyledi. Konyakları içerken birden çekingenleştiler.

Dostluklarının üstünden on yıl geçmişti. Dennis, «Neler yapıyorsun?» diyerek sessizliği bozdu.

«Bir ara madenciydim... Şimdi de avdan döndüm. Heyecan verecek bir şey yok.» Birden ailesinden haber alabileceği geldi aklına. «Ladyburg'da herkes nasıl? Kız kardeşlerin ne yapıyor?» «İkisi de evlendi. Ben de öyle. Dört oğlum var.» Dennis yine gururlanmıştı. «Karımı tanırsın. Audrey... İhtiyar Pye'ın kızı.»

«Yok!» Kendini tutamayıp bağırarak Sean birden toparlandı. «İşte buna sevindim, Dennis. Senin hesabına memnun oldum. Çok hoş kızdı.» Dennis evlenip iyi bakılan erkeklere özgü şekilde mutluydu. Toplamış ve göbeklenmişti. «İhtiyar Pye da öldü tabii. Bankayla dükkânı Ronnie yönetiyor.» Sean, «Yarasa kulaklı pis fare,» derken hata yaptığını anladı.

Dennis'in kaşları hafifçe çatıldı. «Onunla akrabayız artık. Kendisi iyi bir insan ve başarılı bir iş adamıdır.»

«Kusura bakma. Şaka ettim. Annem nasıl?» O anda Dennis'in gözleri yumuşadı. «Eskisi gibi. Ada Teyze Ronnie'nin dükkânının yanında bir terzihane açtı. Orası bir altın madeni. Herkes Ada Teyzeye gidiyor. Ha, kendisi iki büyük oğlumun vaftiz annesi.» Birden sitem etti. «Ona hiç olmazsa mektup yazmalıydın Sean. Ada Teyzeyi ne kadar üzdüğünü bilemezsin.» Sean gözlerini kadehine dikti. «Bazı nedenler vardı.» «Ama görevini ihmal etmemeliydin.» Sean başını kaldırarak öfkeyle ona baktı. Bu dar kafalı, kendini beğenmiş küçük adama sinirlenmeye başlamıştı. Fakat durumun farkında olmayan Dennis devam etti. «Beni al. Çiftliklerimde çok çalışıyorum. Mahoba's Kloof da artık benim. Ama ailemle ilgileniyorum. Sığır Yetiştiriciler Derneğinin de Başkanıyım. Kasaba yönetim kurulundayım. Gelecek ay da bana Belediye Başkanlığı teklif edecekler.»

Dikkatle Sean'a baktı.

«Sen şimdiye dek hayatında ne yaptın?»

«Yaşadım.»

Dennis afalladı. «Evli misin?»

«Evet ama sonra onu esir tüccarlarına sattım.

Çünkü iyi para verdiler.»

Dennis şaşaladıysa da sonra kendisini toplayarak, «Şaka ediyorsun!» diye güldü. «Neyse artık gitmem gerekiyor. Seni tekrar gördüğüme sevindim.» Ayağa kalkacağı sırada Sean ona engel oldu.

«Dur... Kardeşim Garry nasıl?»

«Zavallı Garry... »

Sean dehşete kapılarak sesini yükseltti.

«Nesi var? Neden zavallı dedin?»

«Bilemiyorum. Ondan herkes böyle söz ediyor. Yalnız fazla içtiğini belirtmeliyim. Ama o kadınla evli olduğu için de kendisini suçlayamam doğrusu. Sen yakamı iyi kurtardın, Sean. Garry'nin talihi yok. Son rindepest salgınında sürülerinin yarısını kaybetti. Neyse Ronnie ona yardım etti. Çiftliğin ipotek edilmesine karşılık borç para verdi.» Sean, «Theunis Çiftliği yine ipotekli» demek,» diye inledi. «Oh, Garry, Garry...» «Evet öyle... Artık gitmeliyim. Kardeşine seni gördüğümü söyleyeyim mi?»

«Hayır.»

Dennis durakladı. «Bir şeyin yok ya Sean?...» Hafifçe öksürdü. «Yani para durumun iyi mi?» Sean mutsuzluğunun hafifler gibi olduğunu hissetti. Bu kendini beğenmiş küçük adam ona para vermeyi teklif edecekti. «Çok iyisin, Dennis. Ama birkaç gün geçinecek kadar para biriktirdim.» Son derece ciddi bir tavır takınmıştı.

Dennis pek rahatladı. «Öyleyse sorun yok.

Haydi, hoşça kal, Sean!» Dönüp bardan çıktı. Sean, onu hemen unutmuş kardeşini düşünmeye başlamıştı.

Birden kararını verdi. Bir sonraki avı bitirince Ladyburg'a dönecekti. Paarl dışında kuracakları çiftliğin sadece yeri değişecekti. Natal'a yerleşeceklerdi. Birden Theunis Çiftliğindeki duvarları tahta kaplama çalışma odasında olmayı istedi. Ada'nın sesini duymayı, ona her şeyi anlatmayı arzu etti. Üvey annesi durumu anlar, onu bağışlardı.

Ama en istediği Garry'di. 'Zavallı, Garry,' diye düşündü. Ona dönmeliyim. On yıl çok uzun bir zaman. Herhalde kardeşim de kızgınlığım unutmuştur. Onun için Theunis Çiftliğine dönmeliyim.» Bu kararı verince içkisini içip yatmak için yukarıya çıktı.

Sean sabah neşeli uyandı. Katrina yatakta oturmuş, fincanlara gümüş ibrikten kahve koyuyordu. Dirk de içeriye girmek için kapıyı yumruklamaktaydı. Katrina kocasına gülümsedi. «Günaydın, meneer.» Sean doğrulup onu öptü. «Nasıl uyudun, sevgilim?» «Teşekkür ederim, iyi uyudum.» Ama Katrina'nın gözlerinin altında mor gölgeler vardı yine. Kahvaltıdan sonra Mbejane arabayı getirdi. Sean karısını alarak kenti gezdirdi. Ona bildiği yerleri gösterirken Mbejane'yle eski günleri anarak gülüyorlardı. Borsanın önü pek kalabalıktı. Eloff Caddesindeki binanın cephesi değiştirilmişti. Ön kapının yanında 'Rand Şirketi' yazılı bir tabela vardı. Zulu arabayı durdurunca, Sean karısına eski günleri anlatarak övündü. Katrina iyice sessizleşmişti. Sean'un heyecanını yanlış anlamış, onun eski günleri aradığını sanıyordu. Sonunda Sean, «Mbejane,» diye seslendi.

«Bizi Candy Madenine götür.»

Yolun son beş yüz metresi otlarla kaplanmıştı. Yönetim binası yıkılmış, temellerin arasından da bitkiler çıkmıştı.

Bir mil kadar ötede yeni yapı ve makineler vardı. Fakat eski tünellerin bırakıldığı anlaşılıyordu. Zulu bir zamanlar yönetim binasının olduğu yerin önünde arabayı durdurarak atladı. O atları tutarken Sean da karısının inmesine yardım etti. Sonra Dirk'i de omzuna aldı ve bele kadar yükselen otlarla döküntülerin arasından geçerek Candy Madeninin üç numaralı tünelinin ağzına yaklaştılar. Tünelin önünde paslanmış ortası çökmüş bir tel vardı. Sean oğlunu tutarak yerden bir kaya parçası alıp tünelin ağzından attı. Sessiz sedasız durarak iki yana çarpa çarpa düşen taşın dibe vurmasını dinlediler,

Dirk, «Başka taş at!» diye bağırdı.

Fakat Katrina kocasına engel oldu. «Burası kötü bir yer. Artık gidelim.» Birden titredi. «Burası bir mezara benziyor.»

Sean öğle yemeğinde pek neşeliydi. Küçük bir şişe de şarap içti. Ama Katrina yorulmuştu ve eskisinden daha da üzgündü. Sean'un kendisini tanımadan nasıl bir yaşam sürdüğünü anlıyordu artık. Kocasının yine böyle bir yaşama dönmeyi isteyeceğinden korkuyordu. Katrina sadece ıssız yerlerde avlanmayı biliyor, bir çiftlik özlemiyle yanıyordu. Büyük bir kentte böyle bir yaşam sürmesini öğrenemezdi. Yemek boyunca kocasını seyretti. Onun şarap garsonuna rahatlıkla emir vermesine, tabağının yanında sıra sıra dizili çatal ve bıçaklardan belirlilerini seçmesine baktı. Sonunda dayanamadı. «Buradan gidelim. Avlanacağın yerlere gidelim.» Sean elinde çatalıyla kalakaldı. «Ne?» «Lütfen Sean. Ne kadar çabuk gidersek çiftliği de o kadar çabuk alabiliriz.»

Sean güldü. «Bir, iki gün bir şeyi değiştirmez.

Daha eğlenmeye yeni başladık. Bu gece seni dansa götüreceğim. Günah işleyeceğimizi unuttun mu?»

Katrina daha sonra yatıp biraz uyuyarak dinlendi. Ama sıkıntısı geçmemiş, artmıştı. Bununla birlikte Sean'a bir şey söylemeyerek banyo yapıp sarı tuvaleti giydi. Başının derisi yanana kadar saçlarını fırçaladı. Ancak saçları cansız ve donuktu yine de. Bu saçlar aynadan kendisine bakan sarı yüzlü kadının gözleri kadar donuktu.

Sean arkadan yaklaşıp onun yanağını öptü. «Tıpkı üst üste konulmuş altın külçelerine benziyorsun.» Fakat o da sarı kumaşı seçmekle hata ettiğini anlamıştı. İpeğin rengi karısının hummadan sararan cildine benziyordu.

Dirk'i, Mbejane'ye emanet ederek çıktılar. Sean daha önce otel kâtibine kentin en iyi lokantasının hangisi olduğunu sormuştu. Artık bütün kibarlar 'Altın' adlı yere gidiyorlardı. Sean da kolunda Katrina'yla 'Altın'ın kapısından girdi. Ama burasının lüksü odamın bile sessizleşmesine neden oldu. Bir generalinkini andıran sırmalı üniforma giymiş bir garson onları mermer bir merdivenden indirip çiçekli, yemyeşil halıların serili olduğu salonda bir masaya götürdü.

Şık erkek ve kadınlar oturmuş yemek yiyorlardı. Tavandaki kristal avizelerin ışıkları masalardaki kristal ve gümüşlere vuruyordu. Orkestra iyiydi. Salon parfüm ve pahalı puro kokuyordu.

Katrina eline tutuşturulan menüyü alarak bakakaldı. Neyse Sean onun imdadına yetişerek Katrina'yı etkileyen fakat garsonun aldırış etmediği bir Fransızcayla yemekleri ısmarladı. Şarap gelince Sean da birden neşelendi.

Katrina onun karşısında sessiz sedasız oturuyor, söyleyecek zekice bir şeyler bulmaya çalışıyordu. Kampta, arabalarında baş başa kaldıkları zaman saatlerce konuşurlardı. Ama kadın kentte âdeta dilsiz olmuştu.

Sean bir ara masanın üstünden elini uzatarak

Katrina'nın koluna dokundu. «Dans edelim mi?»

«Sean, yapamam. Bu kadar insan bakarken rezil olurum.»

Erkek, «Sana öğretirim,» dediyse de Altın'ın dans pistinin cumartesi gecesi ders için uygun bir yer olmadığını anlamıştı. Bu yüzden ısrardan vazgeçti. «Haydi, Katrina, biraz şampanya iç. Kadehine hiç dokunmadın.» Kadın itaatle şampanyadan bir yudum aldı. Tadını beğenmemişti. Sean, tabağındaki Istakozu bitirerek arkasına yaslandı. İyi içki ve yemek onu canlandırmıştı. «Şefin öteki yemekleri de bu Istakoz kadar iyi yaptığını umarım...» Birden dondu kaldı. Mermer merdivene bakıyordu. İki erkek ve bir kadın belirmişti merdivenin başında, Adamların büyük ilgi gösterdikleri kadın Candy Rautenbach'dı. Candy sarı saçlarını tepesine toplamış, göğüslerinin yarısını açık bırakan köpük gibi beyaz bir tuvalet giymişti. Kulaklarında, göğsünde pırlantalar parlıyordu. Kadın gülerek aşağıya bakarken birden gözleri Sean'a ilişti. Gülüşü dudaklarında donup kaldı.

Sonra o kibar halini unutarak eteklerini topladığı gibi koştu. Kavalıyeleri de telaşla peşinden geliyordu. Salonda bütün gözler onlara dönmüştü.

Sean karşılamak için iskemlesini iterek kalktı. Candy ona erişerek zıplayıp boynuna sarıldı. Uzun uzun birbirilerini gördüklerine sevindiklerini söylediler. Sean sonunda kadının kollarını boynundan çözerek Katrina'ya döndü. Her solukta göğüsleri yakasından dışarıya uğrayacakmış gibi duran, yanakları pembeleşmiş Candy bu sefer onun kolunu yakaladı.

«Candy, karım Katrina'yla tanışmanı istiyorum. Sevgilim, bu Candy Rautenbach.»

Katrina çekinerek gülümsedi. «Nasılsınız?» Candy de en olmayacak sözü söyledi. «Sean şoka ediyorsun! Evlendin mi?» Katrina'nın gülüşü silindi. Candy durumu sezerek hemen ilave etti.

«Ama yaptığın seçim için seni tebrik etmeliyim. Seninle tanıştığım sevindim, Katrina. Bir gün buluşalım da sana Sean'un korkunç geçmişini anlatayım.» Candy hâlâ erkeğin kolunu tutuyordu. Sean, karısının bakışlarını görerek kolunu kurtarmaya çalıştıysa da Candy oralı olmadı. «Bunlar son kavalıyelerim. İkisi de çok hoş. Onun için kararımı veremiyorum.» Arkasında terbiyeli köpekler gibi duran erkekleri işaret etti. «Bu Harry Lategaan... Bu da Derek Goodman. Çocuklar, bu da Sean Courteney. Sık sık ondan söz ettiğimi duydunuz.»

Erkekler el sıkıştılar. Derek Goodman, «Size katılabilir miyiz?» diye sordu.

Sean güldü. «Oturmazsanız üzülürüm.» Adamlar iskemle bulmaya gidince Candy'le Katrina birbirilerini süzdüler. Candy tatlı tatlı gülümsedi. «Johannesburg'a ilk defa mı geliyorsun?» İçinden de, 'Sean bunu nereden bulmuş,' diyordu. 'Sıksa ve rengi de berbat. Ya lehçesi! Sean, çok olağanüstü bir kadın alabilirdi.'

«Evet fakat burada az kalacağız.» Katrina da, 'Bu bir fahişe,' diye düşünüyordu. 'Göğüslerinin yarısı ortada.'

Yüzü boyalı. Sean'a sarılmasından da belli bu. Bir zamanlar Sean'un metresiydi mutlaka, Bir daha kocama elini sürerse onu öldürürüm.'

Sean bir iskemleyle dönerek kadını oturttu.

«Candy, en eski arkadaşlarımdan biridir, şekerim. Birbirinizden çok hoşlanacağınızdan eminim.»

Candy gülümsedi. «Bundan ben de eminim.» Ama Katrina ağzını bile açmayınca kadın yine Sean'a döndü. «Seni görmek ne güzel. Sana ilk rastladığım günkü gibi esmerleşmişsin ve yakışıklısın. Duffla Otele ilk yemek yemeğe geldiğiniz günü anımsıyor musun?» Duff'un adını duyan Sean'un gözleri bulutlandı. «Evet hatırlıyorum.» Sonra garsona işaret etti.

«Şampanyaya devam edelim.» Candy, «Duff bu gece sizinle mi?» diye sordu. Ama Sean onu duymazlıktan geldi. «Sean, Duff bu gece buradal mı?» Erkek çaresiz kalarak, «Hayır, değil,» diye cevap verdi.

Candy dudağını ısırıldı. Duff konusunda ona sormak istediği çok şey vardı. Sonunda dayanamayarak ayağa kalktı. «Gel Sean, bakalım hâlâ eskisi gibi dans edebiliyor musun?» Sean karısına döndü. «İzin var, değil mi? Sadece bir dans.»

Katrina başını salladı ama, 'Ondan nefret ediyorum,' diye düşünüyordu. Fahişenin biri, bu kadın.' Candy'le Sean'un kol kola dans pistine gitmelerini seyretti.

Derek sordu. «Dans etmek ister miydiniz, Mrs. Courteney?» Katrina ona bakmadan 'Hayır' der gibi başını salladı. Gözlerini Sean ve Candy'den ayıramıyordu. Sean'un kadına sarıldığını görünce de boğazına bir yumru tıkanı. Candy, Sean'un yüzüne bakarak gülüyordu.

Katrina ağlamak üzere olduğunu hissetti. 'Gidip onları ayırabilirim,' diye düşündü. 'Sean' un bunu yapmasına engel olabilirim. Buna hakkı yok. Sanki ikisi orada.;: orada sevişiyorlar. Daha önce yattıklarını biliyorum.

Tanrım, lütfen onlara engel ol.'

Neyse sonunda Sean'la Candy masaya döndüler. Birlikte bir şeye gülüyorlardı. Kadın oturunca Sean, Katrina'nın omzuna elini koyacak oldu. Fakat Katrina yana çekildi. Çok eğlenen Sean bunu fark etmemişe benziyordu. Harry ve Derek, Candy'e yaranabilmek için birbirleriyle yarışıyorlar, Sean yüksek sesle gülüyor, Candy de taktığı pırlantalar gibi pırıl pırıl parlıyordu. Sean her birkaç dakikada bir dönüp Katrina'nın konuşmaya katılmasını sağlamaya çalıştı. Ama kadın inat ediyordu. Orada oturmuş hepsinden, hatta Sean'dan da nefret ediyordu. Masaya dayamış olduğu ellerine baktı. Güneşten, rüzgârdan çatlayıp kızarmıştı ve çok da kemikliydi elleri. Candy'ninkilerin yanında çok çirkindiler. Ellerini çekip kucağına koyarak Sean'a doğru eğildi. «Lütfen otele dönelim. Kendimi iyi hissetmiyorum.»

Sean bir hikâyeyi yarıda keserek endişeyle karışık bir sıkıntıyla karısına baktı. Oradan ayrılmayı istemiyordu ama Katrina'nın hasta olduğunu da biliyordu. Bir an durakladıktan sonra mırıldandı. «Tabii, sevgilim. Özür dilerim. Fark etmedim.» Ötekilere döndü. «Gitmemiz gerekiyor. Karımın sağlığı pek iyi değil... Kara su hummasından yeni kalktı.»

Candy atıldı. «Oh, Sean gitmen gerekli mi?»

Hayal kırıklığını gizlemiyordu. «Daha konuşacak çok şeyimiz vardı.»

«Korkarım öyle. Başka bir gece toplanırız.»

Katrina da ilave etti. «Evet, bir daha Johannesburg'a geldiğimizde görüşürüz.»

Sean, «Yok,» diye mırıldandı. «Belki gitmeden buluşuruz. Gelecek hafta bir gün. Pazartesiye ne dersin?»

Candy cevap veremeden Katrina atıldı. «Lütfen, gidelim Sean. Çok yorgunum.» Merdivene doğru yürüdü ama Sean'un gelmediğini görünce döndü. Candy ayağa kalkıp Sean'un kolunu yakalamış, dudaklarını onun kulağına yaklaştırmış bir şeyler söylüyordu. Sean kısa bir cevap verince Candy yerine dönüp oturdu. Caddeye çıktıklarında Katrina, «Sona ne söyledi?» diye sordu.

Sean içini çekti. «Sadece vedalaştı.» Katrina onun yolun söylediğini anladı. Kadın kıskançlıktan deliye dönmüştü. Sean da Candy'nin sorusunu ve kendi cevabını düşünüyordu. Candy, «Duff nerede?» demişti.

«Bunu bana söylemelisin.»

«O öldü, Candy.»

Uyandığında başı ağrıyordu. Ağzına şampanyanın tadı geliyor, cildi puro kokuyordu. Gözlerini kapatınca başının zonklaması biraz hafifler gibi oldu. Sonra Katrina'nın soğuk sesini duyarak kendine geldi. Banyonun kapısında duran kadın, «Sean bugün Pazar,» diyordu. «Bizimle kiliseye gelecek misin?»

Adam bir gözünü açtı.

«Sean, kalkacak mısın?»

Erkek, «Kendimi pek iyi hissetmiyorum,» diyebildi. «Galiba sıtmaya yakalandım.» Katrina, acımasızca ısrar etti. «Gelecek misin?» Gece, erkeğe duyduğu kin geçmemiştir. «Bu sabah kalkacak halde değilim.» Sean, battaniyeyi çenesine kadar çekti. «Başım çatlıyor.»

Katrina salona dönerek inadına adamın duyacağı kadar yüksek sesle konuştu. «Baban bizimle gelmiyor.

Kahvaltıya yalnız ineceğiz. Sonra da tek başımıza kiliseye gideceğiz.» Dirk atıldı. «Ama babam bana şeker olacağına söz vermişti.» Sean kapının açılıp kapandığını duydu. Oğlunun sesi koridordan yankılandı. Bir süre daha yatakta yatan adam baş ağrısının hafiflemeye başladığını hissetti. Sonra komotun üstünde duran kahve tepsisini gördü. Usulca doğrulup bir fincana kahve koydu. Tam buna süt ilave edeceği sırada da kapıya vuruldu.

Sean, «Kim o?» dedi. Biri kapıyı açarak girdi. Hızlı ayak sesleri yaklaştı ve adam şaşkınlığından sütü üstüne ve yatağa döktü.

«Aman Tanrım! Candy, buraya gelmemeliydin. Eğer karım.. Seni gören oldu mu? Burada kalamazsın. Katrina buraya geldiğini anlarsa...

Yani o...»

Candy'nin gözleri kızarıp şişmişti. Hiç uyumamışa, benziyordu. «Her şey yolunda, Sean. Karın otelden çıkana kadar karşı tarafta arabamda bekledim. Uşaklarımdan biri onu izledi.

Karın Hollanda Kilisesine gitmiş. Orada ayın elli yıl sürer.» Yaklaşıp yatağın ucuna ilişti. «Seninle yalnız konuşmam gerekiyor.

Duff'a ne olduğunu öğrenmeden seni bırakamam. Bana her şeyi anlatmalısın. Ağlamayacağıma söz veriyorum.»

«Candy, bunu açmamalıyız artık. Onun ne şekilde öldüğü önemli değil. Sadece onun gittiğini biliyorsun artık.»

Sesi hafifledi birden. «Gitti. Önemli olanı bu. O gitti ve kendisini tanıdığımız için mutlu olduk. Ölümüyle de bizi üzdü.»

Kadın, «Anlat,» diye ısrar etti. Bir an duygularını gizleyerek birbirilerine baktılar. Sonra Sean ona her şeyi anlattı. O korkunç anları baştan yaşadı. Sözlerini bitirince de Candy'nin sesi çıkmadı. Gözlerini desenli halıya dikmiş oturuyordu. Sean yaklaşp kolunu onun omzuna attı. «Yapabileceğimiz bir şey yok. Ölüm o kadar kesin bir şey ki...» Candy bir an ona yaslandıktan sonra geriye çekildi. Kendisini zorlayarak gülümseyip, «Şimdi kendinden söz et,» diye mırıldandı. «Mutlu musun? Katrina'nın yanındaki oğlun muydu? Güzel bir çocuk.»

Sean rahatlayarak bir soluk aldı. Bir süre yıllardır neler yaptıklarını konuştular. Sean'un birden akli başına geldi.

«Tanrım, saatlerdir konuşuyoruz, Candy. Katrina neredeyse gelir. Hemen gitmelisin.» Kadın ayrılırken onun sakalını tutup çekti. «Eşsiz canavar, karın kapı dışarı ederse seni evine alacak biri var burada.» Ayaklarının ucunda yükselip erkeği öperek fısıldadı. «Mutlu olmaya bak.» Sean kadın gidince soyunup banyoya girdi.

Birden daire kapısının açıldığını duydu. «Sen misin, sevgilim?»

«Baba, baba! Annem bana şeker aldı.» Dirk banyo kapısını yumrukluyordu. Adam kalçalarına bir havlu sararak dışarıya çıktı. «Baba, şekerlerime bak. Bir tane ister misin?» «Teşekkür ederim.» Sean çizgili bir armut şekerini alıp ağzına attı. «Annen nerede?» Çocuk yatak odasını işaret etti. «Orada.» Sean yatak odasına girince karısının karyolaya uzanmış olduğunu görerek bir şey olduğunu anladı. Gözlerini tavana dikmiş oları kadının yüzü sapsarıydı. Erkek hemen yaklaşip onun yanağına dokundu. «Katrina?» Fakat cevap alamadı. Kadının gözlerinde canlılıktan eser yoktu. Sean telaşlanarak kapıdan fırlayıp bir garson buldu. «Hemen doktor çağır! Karım ölüyor.» Adam bir an hayretle baktıktan sonra koşarak uzaklaştı. Sean da karısının yatağının yanına giderek diz çöküp beklemeye başladı.

Neyse doktor çabucak geldi. Sean ona kara su hummasını anlatınca da doktor, yatak odasına girip, mırıldandı.

«Siz salonda bekleyin.» Doktor uzun süre sonra salona döndü. Yüzünden bir şeye şaşıtığı belliydi. «Karınıza yatıştırıcı bir ilaç verdim. Bir şok geçirmiş... Onu üzen bir haber filan aldı mı?» «Hayır... Biraz önce kiliseden döndü. Neden?»

Nesi var?»

«Bir tür sinir krizi geçiriyordu. İnme inmiş gibi kalmıştı. Ona laudanum verdim. Artık uyuyacaktır. Akşama tekrar uğrayacağım.»

Doktor tekrar geldiği zaman hava kararmıştı. Sean da, Katrina'yı soyup yatağına yatırmıştı. Kadın hiç kıınıdamadan öylece uyumuştı.

Doktor, «Anlayamıyorum, Mr.Courtney,» dedi. «Bitkinliği dışında bir şey bulamadım. En iyisi biraz beklemek ve tekrar durumuna bakmak. Ona tekrar ilaç vermek istemiyorum.» Sean doktorun kendisine yardım edemeyeceğini anlamıştı. Adamın ertesi sabah geleceğini söyleyerek ayrılmasını bile fark etmedi. Mbejane, Dirk'i banyoya sokmuş yıkamış, sonra karnını doyurup öteki yatak odasına götürmüştü.

Bütün gün karısının başucunda beklemek de Sean'u yormuştu. Oturma salonundaki lambayı söndürmeyerek yatağına uzandı ve bir süre sonra da daldı.

Katrina onun soluklarının değiştiğini duyunca başını çevirip baktı. Sean elbisesiyle battaniyenin üstüne yatmış

uyuyordu. Kadın usulca kalkarak, ona yaklaştı. Kendini o ıssız ovalardaki gibi yapayalnız hissediyordu.

Dayanılmayacak kadar acı çekmekteydi. Bütün inandığı şeyler gerçeği anladığı birkaç dakika içinde mahvolmuştu. Sean'a bakarken hayretle onu hâlâ çok sevdiğini anladı. Fakat onun sağladığı güven kaybolmuştu artık. Kurduğu şatonun duvarlarının kâğıttan olduğunu anlamıştı. Sean geçmişini aramaya başlayınca şatonun duvarları sallanmaya başlamış ve o kadınla dans edince de birden yıkılıvermişti şato. Loş odada durarak onu aldatan adama bakarken yanılmamış olduğuna inanmak için olanları tekrar düşündü...

O sabah kilise dönüşü Dirk'le şekerçiye girmişlerdi.

Dükkân hemen hemen otelin karşısına düşüyordu. Dirk şeker seçerken Katrina, dışarıya bakmış, o anda Candy Ruttenbach'ın otelden çıktığını görmüştü. Kadın basamaklardan acele acele inerek iki tarafına göz attıktan sonra, koşarak bekleyen bir arabaya binmişti. Arabacı da hemen atları kamçılıyıp oradan uzaklaşmıştı. Katrina kadına bakarken geceki gibi bir kıskançlık duymuştu.

Ama ancak araba gözden kaybolduktan sonra kadının pazar sabahı on birde otelde ne yaptığını düşünebilmişti.

Kıskançlık bir hançer gibi kalbine saplanmış, bu yüzden soluğu kesilmişti. Çünkü Candy'nin bir

gece önce Sean' u yakalayarak bir şeyler söylediğini unutmamıştı.

Sean da ona cevap vermiş, sonra da

Katrina' ya yalan uydurmuştu. Kadın otele döner dönmez yatak odasına girmişti. Orada yerde duran Sean' un geceliğini ve sonra ıslanıp lekelenmiş yatağı görünce başı dönmeye başlamış, kendini zorlukla karyolasına atabilmişti.

Katrina yorulmadığını biliyordu. Sean, o kadınla bu odada kayıtsızca yatmıştı. Bu yaptığı Katrina'yı tokatlayıp sokağa atmasından beterdi. Hummadan zayıf düşen, çocuğunu kaybedince sinirleri bozulan kadının savaşacak gücü yoktu. Artık orada kalamazdı. Irkının inatçı gururu buna engeldi. Tek bir çare vardı. Usulca eğilip kocasını öperken onun sıcaklığını duydu. Kararından cayacak gibi oldu. Sean'un boynuna sarılıp yalvarmayı, kendisine bir fırsat daha vermesini istemeyi düşündü. 'Sean, onu mutlu edemememin nedenlerini söylerse,' diye düşündü.

«Değişmeye çalışırım. Belki yine ıssız kırlara gidersek...» Kendisini zorlayarak sürünürcesine yataktan uzaklaştı. Yumruğunu ağzına bastırarak, «Bu imkânsız,» dedi. Kocasını kararını vermişti. Yalvarsa bile aralarındaki engel kalkmayacaktı. Bir şatoda yaşamışken artık toprak bir kulübeye razı olamazdı. Gururu onu zorlayınca gardıroptan uzun bir palto alarak giydi. Palto geceliğini örtüyordu. Yeşil şalı da başına sardı. Sonra tekrar Sean'a baktı. Usulca koridora çıkarak kapıyı kapattı.

Sean ertesi sabah uyandığında kendisini elbiseyle yatağının üstünde bulunca şaşırıldı. Hava hafif hafif aydınlanmaya başlamıştı ve oda soğuktu. Bir dirseğinin üstünde, doğrulup gözlerini ovuştururken aklı başına geldi, hemen kalkıp Katrina'nın yatağına baktı. Karyolayı boş görünce önce içi rahatladı. Demek Katrina kendine gelip ayağa kalkabilmişti. Ama banyoya gidip orasının da boş olduğunu görünce endişelenmeye başladı. Dirk'in kapısı kilitliydi ve anahtar da dışarıdaydı. Telaşla kapıyı açınca Dirk doğrularak yatakta oturdu.

Sean döndü, kapıdan fırlayıp merdivenleri ikişer üçer atlayarak aşağıya indi. Otel kâtibini tutarak sarstı. «Gece kimse buradan geçti mi?» «Bil... bilmiyorum.» Sean kapıyı işaret etti. «Bu kilitli mi?» «Hayır, efendim, sadece sürgülü. Dışarıya çıkabilirsiniz ama içeriye giremezsiniz.» Adam telaşla sokağa fırladı. Katrina'yı nerede aramalıydı. Ne tarafa gitmişti.? Arabaları bıraktıkları Pretorio'ya mı? 'Yok, bunu yapamaz,' diye düşündü.

'Bunun için araba tutması gerek. Oysa parası yok. Hem neden Dirk'i ve eşyalarını almadan gitsin? Belki de doktorun verdiği ilaç onun dengesini bozdu.'

Otelin yanından dolaşarak ahırlara yaklaştı.

«Mbejane!» diye haykırdı. «Mbejane, ne cehennemdesin?»

Zulu, bir atı kaşağılamakta olduğu yerden çıktı. «Nkosi?»

«Nkosizani'yi gördün mü?»

«Hayır.»

Sean onun yanından geçip ahıra dalarak bir eğer kapıp en yakındaki atın üstüne attı. Bu arada Mbejane'yle konuştu. «Nkosizani hasta. Gece buradan ayrılmış. Belki de uykuda gibi geziyor.

Git arkadaşlarına haber ver. Onu arasınlar. Bulana on altın var. Sonra buraya gel ve ben dönene kadar Dirk'in yanında kal.» Sean atla ahırdan ayrılırken Mbejane de haberi yaymaya koştu. Sean birkaç dakika sonra Johannesburg'daki Zuluların yarısının Katrina'yı aramaya çıkacaklarını biliyordu. Kabileye sadakat ve on altın yeterli nedenlerdi.

Sean saatlerce at koşturduktan sonra geri döndü. Kimse Katrina'yı görmemişti. Tam Jeppe Caddesinden beşinci kez geçerken Candy'nin iki katlı otelini fark etti. «Candy, bana yardım edebilir,» diye fısıldadı.

Kadını, yere İran halıları yayılmış, yaldızlı eşyalarla döşenmiş bürosunda buldu. Kapı açılınca hafif bir öfkeyle kaşlarını çatarak başını kaldırırsa da erkeği görünce hemen değişti. «Oh, Sean... Seni gördüğüme çok sevindim.» Masasının arkasından çıkarak ipek iç eteklerini hışırdan hışırdan koştu. Beyaz cildi düzgün, mavi gözlen pırıl pırıldı. El erini uzatırken birden adamın yüzünü görerek durdu. «Ne oldu, Sean?» Sean telaşla anlatınca da çingırağı çaldı. İçeriye giren adama emirler

vermeye başladı. «Tren istasyonuna birini yolla. Ana yollardan geçen bütün posta arabalarına haber gönder. Kentteki her otel ve pansiyonu arattır.» Candy, Sean'a döndü. «Şöminenin yanındaki dolapta konyak var. Bana da bir kadeh ver. Tam karının istediği gibi davranıyorsun.» «Ne demek istiyorsun?» «Karın seni cezalandırarak yola sokmak istiyor.» Kanepeye yerleşip işaret etti. «Gel yanıma otur. Senin küçük külkedisini bulacağız.» «Cezalandırmak mı? Neden?» «Kötü hareketlerine kızmış olmalı.» Candy konyaktan bir yudum alıp öksürdü. «Aradan yıllar geçmiş olmakla birlikte konyak konusunda hâlâ değişmemişsin. 'Kadehe biraz içki koy' deyince bir litre dolduruyorsun... Neyse dediğim gibi küçük Katrina korkunç bir kıskançlığa kapıldı. Belki de evlendiğinizden beri ıssız yerlerde baş başa yaşadığınız için seni ilk defa kıskanıyor. O Courteney cazibesinin kadınları nasıl etkilediğini şimdiye kadar görmemiş olacak.» «Saçma.

«Kıskanacak kim vardı ki?» Candy, «Ben,» diye cevap verdi. «Geçen gece bana her bakışında göğsüme bir bıçak saplandığını hissettim.» Kadın eliyle şahane göğsünü işaret ederek Sean'un dikkatini çekti. Hem taze menekşe kokuyordu. Sean rahatsız rahatsız kımıldanarak başını çevirdi.

«Saçma,» diye tekrarladı. «Biz eski arkadaşız.

Neredeyse... »

«Şekerim kardeş sayılacağımızı söylemeyeceğini umarım. Yoksa geçmişini unuttun mu?»

Sean unutmamıştı. Her ayrıntıyı hâlâ berraklıkla hatırlıyordu. Kızarak kalktı. «Gideyim artık. Onu aramaya devam edeceğim. Yardımın ve içki için teşekkürler, Candy.» Kadın, «Nem varsa senin mösyö,» diye mırıldanıp göz süzerken Sean'un kızarmasından zevk duydu. «Bir şey duyarsam hemen haber vereceğim.» Fakat geceye kadar aradıysa da Katrina'yı bulamadı Sean. Otele döndüğünde Mbejane onu bekliyordu. Zululardan da haber çıkmamıştı. «Nkosi gecedan beri yemeğin hazır. Bugün adamlarım yine arayacaklar. Onlar Nkosizani'yi bulurlar.» «Onlara söyle bulana yüz altın vereceğim.» Bitkin bir tavırla elini yüzüne götürdü. «Dirk nasıl?»

«İyi, Nkosi. Onun yanında kaldım. Artık yemek yemelisin.» Sean, «Bana bir at eğerle,» dedi. «O sırada ben de karnımı doyururum.» Sean uykusuzluktan eğerin üstünde sallanarak aramaya devam etti. Belki kırk, elli defa Johannesburg'da yaşayan Zululara rastladı. Kalçalarına postlar takmış iri yarı zenciler hızla koşarak gidiyor ve tazi gibi etrafı araştırıyorlardı. Adamlar onu görünce selam verdiler. Bu selamlarda bir anlayış gizliydi.

«Mbejane bize söyledi, Nkosi. Onu bulacağız.»

Sean onlardan ayrılarak tek başına yoluna devam etti. Ömründe bu kadar yalnız kaldığını bilmiyordu. Hava kararınca Johannesburg'a döndü. Topallayarak otelin antresine girince içindeki küçük umut da söndü. Kâtip ona acıyan gözlerle bakıyordu.

«Korkarım bir haber çıkmadı, Mr.Courteney.»

Sean başını salladı. «Teşekkür ederim. Oğlum iyi mi?» «Uşağınız kendisine iyi bakıyor, efendim.. Bir saat önce yukarıya yemek yolladım.» Tırmandığı merdiven ona sonsuzmuş gibi geldi. Yorgun, hem de çok yorgundu ve endişeden hastalanacak hale gelmişti. Dairenin! kapısını açınca Candy karşıdaki bir koltuktan kalktı. Sean yine umutlanır gibi oldu.

Heyecanla, «Bir haber...» diye başladı.

Kadın hemen onun sözünü kesti. «Yok... Hayır... Üzgünüm, Sean.» Erkek bir kanepeye yığılınca da yazı masasının üstünde hazır duran kristal sürahidan bir kadehe konyak doldurdu. Sean zorla gülümseyerek teşekkürünü belirtirken, Candy onun itirazına aldırmadan bacağına tuttu ve çizmesinin tekini çıkardı. Bunu ikincisi izledi.

Kadın yumuşak bir sesle, «Dün şaka yaptığım için beni bağışla,» diye mırıldandı. «O zaman karını ne kadar sevdiğini anlayamamıştım, sanırım.» Kendi kadehini kaldırdı. «Bu araştırmanın mutlulukla sonuçlanmasına içelim.» Sean bir yudumda içkinin yansını yuttu. Candy sordu. «Onu seviyorsun, değil

mi?» Sean sert bir sesle,

«O karım benim,» diye cevap verdi.

Candy öfkenin yorgunluğun altına gizlendiğini bile bile cesaretle devam etti. «Fakat hepsi bu kadar değil.»

«Evet, onu seviyorum. Onu ne kadar sevdiğimi daha yeni anlıyorum. Bir daha öyle sevemeyeceğimi de biliyorum.» Konyağını bitirerek.

Kadehine baktı. Güneşten esmerleşmiş yüzü grimsi bir renk almıştı. Koyu renk gözlerinden mutsuzluğu okunuyordu. «Aşk... Aşk...» Bu sözü tartar gibi söylemişti. «Bu sözü kirlettiler... Operada da aşk satıyorlar... Bu sözü o kadar çok tekrarladılar ki şimdi, ‘Katrina’yı seviyorum demek istediğim zaman bu, duygularımı açıklayamıyor.» Sean elindeki kadehi duvara çarptı. Kadeh sert bir ses çıkararak kırıldı. Dirk de yatak odasında kımıldandı.

Sean’un sesi de birden şiddetli bir fısıltı halini aldı. «Onu öyle seviyorum ki, içim paralanıyor. Katrina’yı öyle seviyorum ki, onu kaybetmeyi düşünmek ölmeyi beklemekten farksız.» Yumruklarını sıkarak öne doğru eğildi.

«Fakat onu kaybetmeyeceğim. Onu bulacağım. Tanrı adına yemin ediyorum. Onu bulunca kendisine bunları söyleyeceğim. Tıpkı sana söylediğim gibi ona her şeyi anlatacağım.» Birden durarak kaşlarını çattı. «Ona hiç bir zaman, ‘Seni seviyorum,’ demedim sanırım. Hiç bir zaman bu sözü kullanmaktan hoşlanmadım. Ona sadece, ‘Benimle evlen,’ dedim. Ayrıca, ‘Sen sevgilimsin,’ dedim. Fakat hiç bir zaman aşkımı anlatmadım.» Candy’nin gözlerinde garip bir ifade belirmişti. Bu gözlerde acıma, anlayış ve biraz da özlem vardı. «Belki de Katrina, bu yüzden kaçtı, Sean. Belki de onu sevdiğini hiç söylemediğin için böyle Bir duygu beslemediğini sandı.» Sean,

«Onu bulacağım,» diye tekrarladı. «Ve bu sefer ona söyleyeceğim.. Eğer çok geç kalmadımsa tabii.» «Onu bulacaksın ve geç kalmış da değilsin. Yer yarılıp onu yutmadı ya. Karın da bu sözleri söylediğini duyunca mutlu olacaktır.» Candy ayağa kalktı. «Artık dinlenmelisin. Önünde çok yorucu bir gün var.» Secin salondaki koltukta elbisesiyle uyuyakaldı. Fakat bu çok rahatsız bir uykuydu. Kafası her birkaç dakikada bir onu uyanması için zorluyordu.

Sonunda şafaktan önce tekrar uyandı ve artık uyuyamayacağını da anladı. Ayağa kalkınca vücudunun her tarafının sızladığını hissetti. Gidip gaz lambasının fitilini yükseltti. Sonra masanın üstündeki İncil’e dokundu.

Parmaklarının altındaki deri serin ve yumuşaktı. Kapağı açar açmaz da soluğu bir hırıltı gibi çıktı. Katrina kendi adının altına ölüm tarihini yazmıştı. Çocuksu yazısının mavi mürekkebi henüz koyulaşmamıştı bile.

O sayfa birden büyüdü büyüdü ve Sean ondan başka bir şey göremez oldu. Kulaklarında homurtulu bir ses duyuyordu. Bu tıpkı kabarmış akan bir nehrin sesini andırıyordu. Fakat bunun dışında başka sesler, değişik sesler de duymaktaydı. «Gidelim, Sean, Burası bir mezara benziyor.»

«Fakat onun en çok sevgiye ihtiyacı var,» «Yer yarılıp onu yutmadı ya.» En son kendi sesini işitti. «Eğer çok geç değilse tabii. Çok geç değilse tabii.» Sean, Candy Madenin’in eski binasının bulunduğu yere eriştiğinde hava yeni aydınlanmıştı. Atını bırakarak otların arasında madenin eski ağzına doğru koştu. Rüzgâr hafif olmakla birlikte soğuktu. Otları hışırdatıyor, tünelin ağzındaki paslı tele takılıp kalmış olan Katrina’nın yeşil şalını sallıyordu. Rüzgârda şal kocaman kanatlarını çırpın iri yeşil bir kuşu andırıyordu. Sean tele erişerek tünelin ağzına baktı. Orada bir yerde otlar koparılmıştı. Sanki biri aşağıya düşerken otlara tutunmak istemişti. Sean şalı dikenli telden kurtararak aldı.

Kalın kumaşı avuçlarında büküp buruşturdu. Sonra bunu kaldırıp tünele attı. Şal karanlıklara doğru inerken birden açıldı.

Katrina’nın parlak yeşil gözlerinin rengin deydi bu.

Sean, «Neden?» diye fisıldadı. «Neden bize bunu yaptın, sevgilim?» Sonra dönerek taşların arasında sendeleye sendeleye atına doğru yürüdü.

Mbejane onu otelde bekliyordu.

Sean, «Arabayı getir,» dedi.

«Nkosizani...?»

Sean, «Arabayı getir,» diye tekrarladı. Sonra Sean, Dirk'i kucağına alarak aşağıya indirdi. Resepsiyona giderek hesabını ödedi. Oğluyla birlikte Mbejane'nin getirdiği arabaya gittiler. Sean arabaya binip, oğlunu da yine kucağına aldı.

Dirk, «Annem nerede?» diye sordu.

«Annen bizimle gelmiyor.»

Dirk ısrar etti. «Biz yalnız mı gideceğiz?»

Sean bezgin bezgin başını salladı. «Evet, oğlum biz yalnız gideceğiz.»

«Annem sonra mı gelecek?»

«Hayır, Dirk. Hayır, annen gelmeyecek.»

Sean, »Her şey bitti,» diye düşündü. 'Her şey bitti. Bütün hayaller, kahkahalar ve aşk,' Acıyı duyamayacak kadar uyuşmuştu. Fakat bunun daha sonra geleceğini biliyordu.

«Neden beni öyle sıkıyorsun, baba?» Sean ellerini gevşeterek kucağındaki çocuğa baktı. O zaman her şeyin bitmediğini anladı. Bu da sadece yeni bir başlangıçtı'.

Kendi kendine, «Ama önce bu acının hafiflemesi için zamanın geçmesi gerek,» dedi. «Bu yaranın iyileşebilmesi için sığınabileceğim sessiz bir yer olmalı. Arabalar bekliyor. Artık ıssız kırlara dönmeliyim. Belki bir yıl sonra bu yara biraz kapanınca her şeye baştan başlayabilirim. Oğlumla Ladyburg'a dönerim. Ladyburg'a, Ada'ya, Garry'e dönerim.» Sonra birden o acıyı duydu. Bu yakıcı acı onu korkuttu.

Sean, «Yalvarırım Tanrım,» diye dua etti. «Ne olur bana bu acıya dayanacak gücü ver.» «Ağlayacak mısın, baba? Ağlayacak gibi bir halin var.» Dirk, Sean'un yüzüne büyük bir merakla bakıyordu. Adam oğlunun başını usulca omzuna bastırıp öylece tuttu.

Sonra, 'Gözyaşları borçlarımızı ödeyebilseydi,' diye düşündü. 'Gözyaşlarımla senin acı çekmemeni sağlayabilseydim.. Şu anda ağlamakla senin ömür boyu ağlamamı önleyebilseydim.. O zaman gözlerim akıp gidene dek ağlardım.' Sean, «Hayır, Dirk,» diye cevap verdi. «Ağlamayacağım.. Ağlamanın hiç bir zaman pek öyle yararı olmaz.»

Ve Mbejane onları Pretoria'da arabaların beklediği yere götürdü.